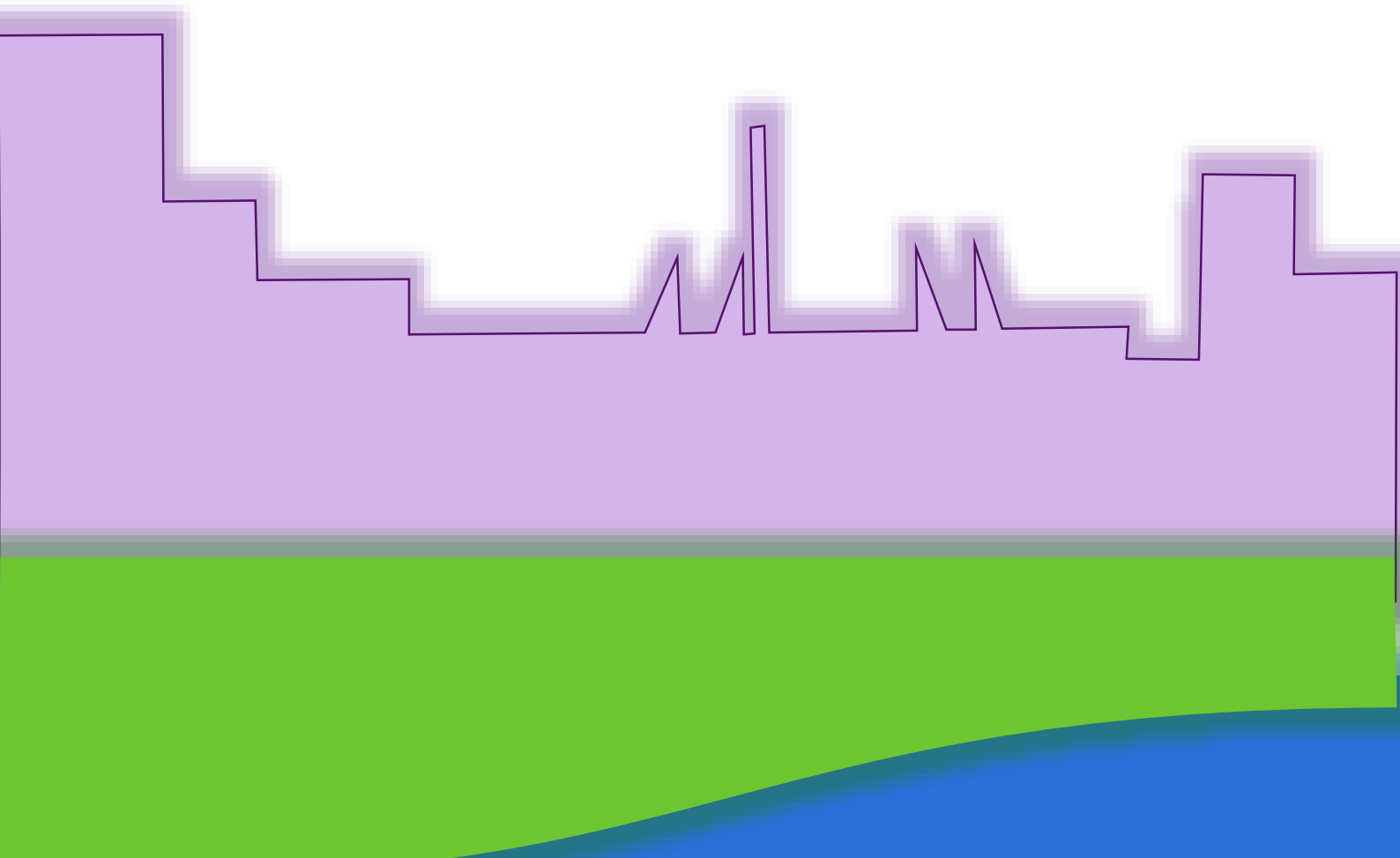

මහනගර සහ බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය

වියගම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030

විශ්‍යම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම

2019 -2030

පළමු වෙළුම

මහනගර සහ බස්නාහිර
සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය

ජාතික සංවර්ධන අධිකාරිය

බියගම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම 2019 - 2030

පළමු වෙළුම

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය- ශ්‍රී ලංකාව - 2019

සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි. මෙම ප්‍රකාශනයේ කිසිදු කොටසක් පූර්ව ලිඛිත අවසරයකින් තොරව, ඕනෑම ආකාරයක ඡායා පිටපත් කිරීම, පටිගත කිරීම හෝ වෙනත් විද්‍යුත් හෝ යාන්ත්‍රික ක්‍රම ඇතුළුව ඕනෑම ආකාරයකින්, බෙදා හැරීම දඬුවම් ලැබියහැකි වරදකි.

ප්‍රකාශනය

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය- ශ්‍රී ලංකාව

6 සහ 7 වන මහල, සෙන්සිටිවය, බත්තරමුල්ල, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව

වෙබ් අඩවිය- www.uda.gov.lk

විද්‍යුත් තැපැල් - info@uda.gov.lk

දුරකථන- +94112873637

2019 ජනවාරි මස.....දින ප්‍රකාශයට පත්කරන ලදී.

2019- 2030 වසර සඳහා වූ බියගම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම, පළමු හා දෙවන වෙළුම ලෙස ප්‍රකාශන මාලාවකින් සමන්විත යි. එහි පළමු වෙළුම, පළමු කොටස සහ දෙවන කොටස ලෙස කොටස් දෙකකට බෙදා දක්වා ඇත. වෙළුම 01, පළමු කොටසෙහි හැඳින්වීම, මූලික අධ්‍යයනයන් සහ සංවර්ධන සැලසුමේ අවශ්‍යතාවය විස්තර කෙරෙන අතර දෙවන කොටසෙහි දැක්ම, සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව, සවිස්තරාත්මක විශ්ලේෂණය සහ සැලැස්ම යන කරුණු අඩංගු වේ. එසේම වෙළුම 02 හි, ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි සංවර්ධන උපාය මාර්ග හා රෙගුලාසි යටතේ කලාප හා කලාපීකරණ රෙගුලාසි සහ පොදු රෙගුලාසිවලින් සමන්විතයි.

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය මගින් 2019- 2030 වසර සඳහා වූ බියගම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කළ අතර ඒ සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සංවර්ධන සැලසුම් අංශය, බස්නාහිර පළාත් අංශය සහ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ඒකකය, පරිසර හා භූ දර්ශන සහ භූ ගෝලීය තොරතුරු පද්ධති යන අංශවල උපදේශකත්වයන් වගකිව යුතු ආයතන හා පාර්ශවකරුවන්ගේ දායකත්වයන් සැලසුණි.

සෘජු අධීක්ෂණය :

සභාපති - ආචාර්ය ජනත් මුණසිංහ, අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (ඉංජිනේරු) - සුමේධ රත්නායක, අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම්) - ඩී.ඒ.කේ.වන්දනාස, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම්) - ඩී.එම්.බී. රණතුංග, අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම් / සංවර්ධන සැලසුම්) - ලලිත් විජේරත්න, අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම් / බස්නාහිර පළාත් හා පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ඒකකය) - පී. එල් . ආර්. ජනක් රණවිර.

සැලසුම් කණ්ඩායම :

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්), ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - ජේ.සෝමසිරි, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්) ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - එම්.එල්.එන්.යෙනියා, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්) ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - එම්.ඒ.ඩී.ඒ. මුතුගල, සහකාර අධ්‍යක්ෂක (සැලසුම්) ජේ.පී.යු. විමලරත්න, සැලසුම් නිලධාරී, ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - බී.බී.එන්.ඩබ්.කුරුනේරු, සහකාර සැලසුම් නිලධාරී, ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - යු.ඩී.හෙට්ටිආරච්චි, සහකාර සැලසුම් නිලධාරී, ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - එච්.අයි.ජයවර්ධන, සහකාර සැලසුම් නිලධාරී, ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - පී.එම්.සුමේධා ජයමාලී, පරිගණක ක්‍රියාකරු - භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති, ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - කේ.එස්.පී . මීගඟවත්ත

ප්‍රණාමය

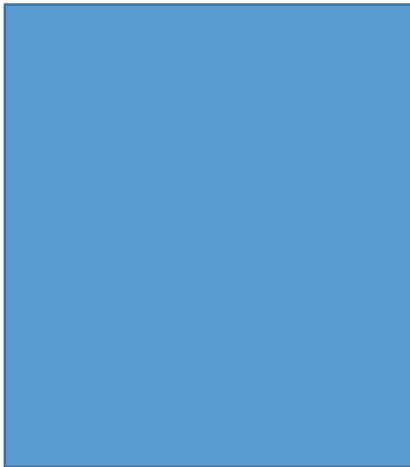
බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයේ අනාගත සංවර්ධන දිශානතිය හඳුනාගනිමින් 2019 - 2030 කාල පරාසය උදෙසා බියගම ප්‍රදේශය සඳහා භෞතීය, ආර්ථික, සමාජීය සහ පාරිසරික අංශයන් ඒකාබද්ධ වූ නගර සංවර්ධන සැලසුමක් සකස් කරලීම උදෙසා සෘජුව මෙන්ම වක්‍රාකාරව සහය දැක්වූ පාර්ශවයන් රාශියක් ඇත. එම සියලු පාර්ශවයන් ගෞරවයෙන් සහ ස්තුති පූර්වකව සිහි ගැන්වීම අප සතු යුතුකමක් වේ.

පළමුකොටම ප්‍රාදේශීය පරිපාලන ආයතනය ලෙස බියගම ප්‍රාදේශීය සභාවේ සභාපතිතුමන් වන ආනන්ද ගනේපොල මහතා ඇතුළු මහජන නියෝජිතයන් මෙම සංවර්ධන සැලැස්ම සාර්ථක කරගැනීම උදෙසා තම නොමසුරු සහයෝගය දක්වමින් ප්‍රදේශයේ අනාගත සංවර්ධන උන්නතිය උදෙසා කැපවෙමින් ලබා දුන් දායකත්වයට අපගේ ගෞරව පූර්වක ස්තුතිය පුද කරන්නට කැමැත්තෙමු. එසේම සංවර්ධන සැලැස්මේ මූලික පසුබිම ලෙස වර්තමාන තත්ත්වය විශ්ලේෂණය උදෙසා දත්ත හා තොරතුරු නොමසුරුව ලබා දෙමින් සහයෝගය පල කළ බියගම ප්‍රාදේශීය සභාවේ ලේකම්තුමිය ඇතුළු සියලුම කාර්ය මණ්ඩලයන්, බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම්තුමිය, සහකාර ලේකම්තුමිය සහ සැලසුම් අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලය සඳහාද මෙහිදී විශේෂයෙන් ස්තුති කළ යුතුව ඇත. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයේ, බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයේ අධ්‍යක්ෂකතුමන් වන ඒ.කේ ජයසිංහ මහතාටද ,ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ, බියගම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ කාර්ය මණ්ඩලය ඇතුළු කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ නිලධාරී කණ්ඩායමද විශේෂයෙන් ස්තුති පූර්වකව සඳහන් කළ යුතුය.

එසේම මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම උදෙසා මහජන අදහස් ලබා ගැනීම අරමුණ කරගනිමින් පැවැත්වූ පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීම් සඳහා සහභාගී වෙමින් තම වටිනා අදහස් හා යෝජනා ඉදිරිපත් කළ සියලුම වගකිව යුතු රාජ්‍ය හා පෞද්ගලික ආයතනයන්හි නිලධාරීන් උදෙසාද, වෙළෙඳ සමිති හා සමාගම් නියෝජන කරමින් පැමිණි ව්‍යාපාරික ප්‍රජාව ඇතුළු මහජනයාටද වඩාත් සාර්ථක සැලැස්මක් උදෙසා මහ පෙත්වීම වෙනුවෙන් ගෞරවණීය ස්තුතිය හිමි විය යුතුය.

එමෙන්ම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ඉහළ කළමනාකරණ මණ්ඩලය ලෙස ගරු සභාපතිතුමා ,අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්තුමා, අතිරේක අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්තුමා, නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂක ජනරාල්තුමා (සැලසුම්) සහ සංවර්ධන සැලසුම් අංශය, බස්නාහිර පළාත් අංශය, පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන ඒකකය, ,භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශය සහ පාරිසරික හා භූ දර්ශන අංශයද ඇතුළු සහයෝගය දැක්වූ සියලුම අංශ වෙතද අපගේ ගෞරව පූර්වක ස්තුතිය හිමි විය යුතුය. එසේම බස්නාහිර පළාත් අධ්‍යක්ෂකතුමන් ඇතුළු සහයෝගය දැක්වූ ප්‍රධාන කාර්යාලයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂක මණ්ඩලයටත්, ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂකතුමන් ඇතුළු සැලසුම් නිලධාරී කණ්ඩායමටත්, උපාය මාර්ගික සැලසුම් කණ්ඩායමටත් සෙසු කාර්ය මණ්ඩලයටත් මෙහිදී ස්තුති පූර්වක ප්‍රණාමය හිමි වේ.

ගරු අමාත්‍යතුමාගේ පණිවිඩය

වර්ෂ 1978 දී නාගරික ප්‍රදේශවල පොදු සුභ සිද්ධිය උදෙසා වන සංවර්ධන ක්‍රියාදාමයන් ප්‍රවර්ධනය සඳහා ඒකාබද්ධ සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ හඳුන්වාදීම් පෙරදැරිව බිහිවූ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සුසැදි, සුරැකි, සොඳුරු නාගරිකරණයක් ළඟා කර ගැනීමේ අරමුණින් තම වගකීම් සහ යුතුකම් සමුදාය ඉටු කරමින් පවතී. එහිදී, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් දිශානතිය උපාය මාර්ගික සැලසුම් දිශානතියක් ලෙසට වෙනස් කරමින් කඩිනම් අවශ්‍යතාවය සහිත නාගරික බල ප්‍රදේශ උදෙසා සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීමේ අභිප්‍රාය සාර්ථක කර ගැනීමට සමත් වී ඇත.

කොළඹ හර ප්‍රදේශය සහ තදාසන්න ප්‍රදේශවල සිදුවන සීඝ්‍ර නාගරිකරණයන් ඒ හා බැඳුණු නාගරික පද්ධතීන්හි පවතින ගැටළු සඳහා උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති හරහා සංවර්ධන විභවතාවයන් උත්ප්‍රේරණය කිරීම ඇතුළත්ව සම්පාදනය කරන ලද නාගරික සංවර්ධන සැලසුම් තුළින් මෙරටට සමාජීය, ආර්ථික ප්‍රතිලාභයන් හිමි කර දීමත්, තිරසාර පරිසර සංවර්ධන ඉලක්කයන් මුදුන් පමුණුවා ගැනීමත් අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

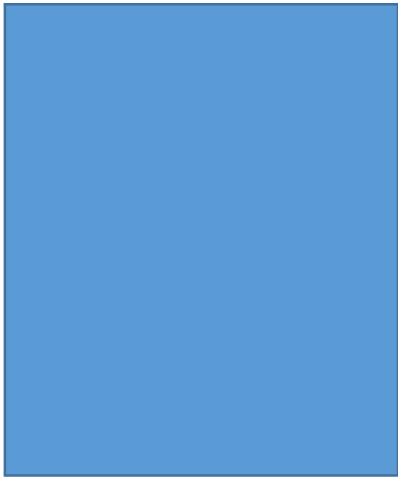
හතරවන කාර්මික විප්ලවය තුළ ජීවත්වන නාගරික ප්‍රජාව ලෙස, නවෝත්පාදනය හරහා තාක්ෂණය මුසු වූ කාර්මික අංශයන්හි අවශ්‍යතාවය මේ වන විට පැන නඟිමින් පවතී. ඒ අනුව 2019-2030 කාල පරිච්ඡේදය සඳහා සම්පාදනය කළ බියගම නගර සංවර්ධන සැලසුම පාරිසරික පද්ධතීන්හි වටිනාකම් ද එක්කොට ගත් බස්නාහිර කලාපයේ ආදර්ශමත් තිරසාර කාර්මික පුරවරය බවට පත් කිරීම ප්‍රමුඛ අභිප්‍රාය කොට ගෙන ඇත. එමඟින් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ ජීවත් වන ප්‍රජාව උදෙසා සුසැදි, සුරැකි, සොඳුරු නාගරික පරිසරයක් නිර්මාණය වනු ඇත.

පාඨලී වම්පික රණවක

අමාත්‍ය,

මහානගර සහ බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය

ගරු ප්‍රාදේශීය සභාපතිතුමාගේ පණිවිඩය

දශක හතරක් පුරාවට ශ්‍රී ලංකාවේ නගර සංවර්ධනයේ පුරෝගාමී මෙහෙවර ඉටු කරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ප්‍රාදේශීය පරිපාලන ආයතන සමඟද ඒකාබද්ධ වෙමින් නිසි භූමි පරිහරණ රටාවකින් යුක්තව සියලු නාගරික අවශ්‍යතා සපුරාලන ජීවත් වීමට හිතකාමී නගර නිර්මාණය උදෙසා පෙළ ගැසී සිටී. බියගම ප්‍රාදේශීය බල සීමාව 2001 වසරේදී නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයක් බවට පත් වීමත් 2017 වසරේ සිට මහා කොළඹ සංවර්ධන හර ප්‍රදේශය සඳහා අයත් වීමත් සමඟම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියට භෞතීය, ආර්ථික,

සමාජීය සහ පාරිසරික අංශයන්හි ගුණාත්මක සහ තුළනාත්මක සංවර්ධනය උදෙසා වඩා වැඩි බරක් එක් වූ අතර ප්‍රාදේශීය පරිපාලන ආයතනය ලෙස බියගම ප්‍රාදේශීය සභාවද මෙම සංවර්ධන ක්‍රියාදාමය තුළ කැපී පෙනෙන කාර්යභාරයක් ඉටු කරමින් පොදු මහජන සුබ සිද්ධිය උදෙසා නොපිරිහෙලා තම වගකීම් සම්පූර්ණ ඉටු කරන ලදී.

ඒ අනුව 2019 - 2030 කාල සීමාව තෙක් බල පැවැත්වෙන බියගම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය මගින් සම්පාදනය කොට තවදුරටත් නෛතික රාමුවක් යටතේ ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන තීව්‍රතාවය යහපත් දියුණුකර ගැනීමට පත් කරලීමට කටයුතු කර ඇත. එමඟින් අනාගත නේවාසික ප්‍රජාවද මෙන්ම එදිනෙදා තම ජීවන අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රදේශයට සංසරණය වන නාගරික ප්‍රජාවද ඉලක්ක කර ඇති අතර පවතින සංවර්ධන විභවතාවයන් හරහා ආර්ථික, සමාජීය ප්‍රතිලාබ එක් කරලීමටත් කටයුතු යොදා ඇත. එපමණක්ද නොව මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම හරහා කර්මාන්ත ආර්ථිකයෙන් පොහොසත් වූ බස්නාහිර කලාපයේ ආදර්ශමත් පරසර හිතකාමී කර්මාන්ත නගරය බවට බියගම ප්‍රාදේශීය බල ප්‍රදේශය පත් කරලීමේ අපේක්ෂිත දැක්ම උදෙසා මා ඇතුළු බියගම ප්‍රාදේශීය සභාවේ මහජන නියෝජිතයන් කැප වී සිටින අතර එම උදාරතර අරමුණ වෙනුවෙන් තම වගකීම් සහ යුතුකම් නොපිරිහෙලා ඉටු කිරීමටද බලාපොරොත්තු වේ.

ආනන්ද ගනේපොල

සභාපති,

බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව

පූර්විකාව

2001 වසරේ අංක 1771/10 දරණ ගැසට් නිවේදනය යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නාගරික ප්‍රදේශයක් ලෙස බියගම නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය මේ වන විට මහා කොළඹ සංවර්ධන හර ප්‍රදේශයට අයත් වේ. ඒ අනුව 2019 -2030 කළ සීමාව සඳහා සකස් කරන ලද බියගම නාගරික සංවර්ධන සැලැස්ම, පළමු වෙළුම සහ දෙවන වෙළුම ලෙස ප්‍රකාශනය පත් කෙරේ. එහි පළමු වෙළුම, පළමුවන සහ දෙවන ලෙස කොටස් දෙකකින් සමන්විත වන අතර පළමුවන කොටස මගින් පරිච්ඡේද තුනක් යටතේ සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම, මූලික අධ්‍යයනය සහ සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය පිළිබඳව සාකච්ඡා කෙරේ. දෙවන කොටස තුළ සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව, SWOT විශ්ලේෂණය සහ සංවර්ධන සැලැස්ම යන පරිච්ඡේද අඩංගු වේ.

සංවර්ධන සැලැස්මේ පසුබිම වන පළමු පරිච්ඡේදය තුළ හැඳින්වීම, සංවර්ධන සැලසුම් කණ්ඩායම, විෂය පථය සහ අනුගමනය කරන ලද සැලසුම් ක්‍රියාවලිය විස්තරාත්මකව ඉදිරිපත් කෙරේ. මූලික අධ්‍යයනය වන දෙවන පරිච්ඡේදය මගින් අධ්‍යයන ප්‍රදේශය, සැලසුම් සහ තත්ත්ව සන්දර්භය මෙන්ම සැලසුම් බල ප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීම පිළිබඳව විස්තර කෙරේ. පරිච්ඡේදය තුළ මගින් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය සඳහා නගර සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය විද්‍යාත්මක විශ්ලේෂණයන් පදනම් කර සිදු කළ අධ්‍යයනයන්ට අනුකූලව තාර්කික පදනමක් යටතේ ප්‍රධාන ගැටළු දෙකකට ගොනු කරමින් සාකච්ඡා කොට ඇත.

එහි දෙවන කොටස සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව ලෙස පරිච්ඡේද හතර මගින් ආරම්භ වන අතර බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය කර්මාන්ත සංවර්ධනය සහ සංවේදී තෙත්බිම් පරිසර පද්ධතිය ආරක්ෂා කරගනිමින් තිරසාර සංවර්ධන දිශානතිය ඔස්සේ ගොඩනැගෙන නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් බවට දැක්වෙන අනාගත දැක්ම, එහි ප්‍රකාශනය, අරමුණු සහ පරමාර්ථ අඩංගු කොට ඇත. මෙහි සඳහන් ප්‍රධාන අරමුණු දෙක පදනම් කරගනිමින් සිදු කළ සාරාංශගත සහ විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය ඇතුළත්ව පස්වන පරිච්ඡේදය සකස් කොට ඇත.

2030 වසර සඳහා වන අපේක්ෂිත දැක්ම සාක්ෂාත් කරලීම උදෙසා සකස් කරන ලද සංවර්ධන සැලැස්ම භයවන පරිච්ඡේදය මගින් විස්තර කෙරෙන අතර එහි සංකල්පිත සැලැස්ම, යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම සහ උපාය මාර්ගික සැලසුම් අන්තර්ගත කර ඇත. මෙහිදී අපර ව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ සැලැස්ම, කර්මාන්ත ආර්ථික සහ පාරිසරික සංරක්ෂක සැලැස්ම ප්‍රධාන උපාය මාර්ගික සැලසුම් තුළ ලෙස දක්වා ඇති අතර ඒ යටතේ යෝජිත උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති සහ වගකිව යුතු ආයතනික රාමුවක් විස්තර කෙරේ.

පටුන

ප්‍රණාමය.....	i
ගරු අමාත්‍යතුමාගේ පණිවිඩය.....	ii
ගරු ප්‍රාදේශීය සභාපතිතුමාගේ පණිවිඩය	iii
සුර්විකාව.....	iv

පළමුවන කොටස

පරිච්ඡේදය 01	1
සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීමේ පසුබිම	1
1.1 හැඳින්වීම	1
1.2 සංවර්ධන සැලැස්මේ පාර්ශවකරුවන්	2
1.3 සංවර්ධන සැලැස්මේ විෂය පථය.....	4
1.4 සැලසුම් ක්‍රියාවලිය.....	5
පරිච්ඡේදය 02	7
මූලික අධ්‍යයනය	7
2.1 අධ්‍යයන ප්‍රදේශය	7
2.2 සැලසුම් සහ තත්ත්ව සන්දර්භය.....	8
2.3 සැලසුම් ප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීම	13
පරිච්ඡේදය 03	16
සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය	16

දෙවන කොටස

අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය	
පරිච්ඡේදය 04	27
සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව.....	27
4.1 සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම.....	27
4.2 දැක්මෙහි ප්‍රකාශනය	27
4.3 සංවර්ධන සැලැස්මේ අරමුණු.....	28
4.4 සංවර්ධන සැලැස්මේ පරමාර්ථ	29
පරිච්ඡේදය 05	30
SWOT විශ්ලේෂණය.....	30
5.1 සාරාංශගත SWOT විශ්ලේෂණය	30
5.2 විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය	33
පරිච්ඡේදය 06	58
සංවර්ධන සැලැස්ම	58
6.1 සංකල්පිත සැලැස්ම.....	58
6.2 යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම	60

6.3. අපර ව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපාය මාර්ගික සැලැස්ම.....	63
6.3.1 සේවා කළමනාකරණ සැලැස්ම	63
6.3.2. මාර්ග සහ ප්‍රවාහන සැලැස්ම.....	81
6.3.3. ජල සැපයුම් සැලැස්ම.....	87
6.3.4 විදුලි සැපයුම් සැලැස්ම	91
6.3.5 මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම	93
6.3.6 සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම	96
6.4 ආර්ථික සංවර්ධන උපාය මාර්ගික සැලැස්ම.....	98
6.4.1. කර්මාන්ත ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම	98
6.5. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපාය මාර්ග	104
6.5.1 පාරිසරික සංරක්ෂණ සැලැස්ම.....	104
6.5.2 භූ දර්ශන සැලැස්ම	108
6.5.3 ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම	111
6.5.4 පොදු ඵලිමහන් සහ විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශීය සැලැස්ම.....	113
6.6. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපාය මාර්ගික සැලැස්ම.....	116
6.6.1 උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති	116
6.6.2 ආයතනික වගකීම	118
අර්ථ කථනයන්	i
කෙටි යෙදුම්.....	ii
සිතියම් ලේඛනය.....	iii
රූප සටහන් ලේඛනය.....	iii
වගු ලේඛනය	iv
ඇමුණුම් ලේඛනය	v
පරිශීලිත මූලාශ්‍ර	lix

පළමුවන කොටස

පරිච්ඡේදය 01

සංවර්ධන සැලැස්ම සැකසීමේ පසුබිම

1.1 හැඳින්වීම

1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ විධිවිධාන අනුව අධිකාරිය භාරව සිටින අමාත්‍යවරයා විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නාගරික ප්‍රදේශයන්හි ඒකාබද්ධ සැලසුම්කරණය ප්‍රවර්ධන කිරීම සහ සංවර්ධන සැලසුම්, රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ සකස් කිරීම උදෙසා 1982 අංක 04 දරණ (සංශෝධන) පනතේ 8 ආ (I) කොටස මගින් අධිකාරියට නියාමන බලය ස්ථාපනය කර ඇත.

2018 - 2022 සඳහා සකස් කරන ලද නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ උපායමාර්ගික සැලසුම මගින් පළමු උපාය මාර්ගික ඉලක්කය ලෙස "සියලු නාගරික ප්‍රදේශ උදෙසා සැලසුම්ගත භෞතික සංවර්ධනයක්" යන්න අවධාරණය කර ඇත. මෙම උපාය මාර්ගික ඉලක්කය යටතේ 2020 වන විට සියලුම නාගරික ප්‍රදේශ ආවරණය වන පරිදි පුළුල් සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීමේ පරමාර්ථය ගොනු කොට ඇත. එසේම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශිත නාගරික ප්‍රදේශ අතුරින් සංවර්ධන සැලසුම් සඳහා කඩිනම් අවශ්‍යතා සහිත ප්‍රදේශ ආසන්න වශයෙන් 200 ක් පමණ සංඛ්‍යාවක් 2018-2022 උපාය මාර්ගික සැලැස්ම යෝජනා කරන අතර ඉදිරි වසර 4 ඇතුළත එම සංවර්ධන සැලසුම් සකස් කිරීම සඳහා අධිකාරිය අපේක්ෂා කරනු ලැබේ.

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය අංක 1771/10 දරණ ගැසට් නිවේදනය යටතේ 2001.02.13 වන දින නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කර ඇත. නමුත් බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව සඳහා ගැසට් කර ඇති නගර සංවර්ධන සැලසුමක් නොමැති බැවින් 2017 මාර්තු සිට වසර දෙකක කාලසීමාවක් ඇතුළත උපාය මාර්ගික සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම සම්බන්ධ කටයුතු සිදු කර ඇත. බියගම සංවර්ධන සැලැස්ම ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ සංවර්ධන සැලසුමක් වන අතර 2019-2030 කාල සීමාව දක්වා මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම වලංගු වේ. එමඟින් බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ හඳුනාගත් ගැටළුවලට විසඳුම් ලබාදීම සහ පවතින සංවර්ධන විභවතාවයන් උපරිම ලෙස භාවිතා කිරීම මගින් ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කර ඇත.

1.2 සංවර්ධන සැලැස්මේ පාර්ශවකරුවන්

බියගම සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කිරීම සඳහා සැලසුම් කණ්ඩායම ලෙස රජයේ හා පෞද්ගලික ආයතනයන් රාශියකගේ දායකත්වය ලබාගත් අතර එම ආයතනයන්හි වගකිවයුතු බලධාරීන්ගේ සංවර්ධන යෝජනා හා අදහස් ඇතුළත් කර ගනිමින් මෙම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සකස් කොට ඇත.

1.2.1 මූලික පාර්ශවකරුවන්

බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව

බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය

1.2.2 මූලික උපදේශක ආයතන

ශ්‍රී ලංකා අයෝජන මණ්ඩලය

බියගම ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව

අපනයනය කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව

ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය

ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව

ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය

ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාපවාහන මණ්ඩලය

මාර්ගස්ථ හා මගී ප්‍රවාහන අධිකාරිය

පළාත්බද මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය / LECO - ලංකා විදුලිබල සමාගම (පුද්)

ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව

මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය, ගම්පහ

කව්චේරිය, ගම්පහ

වාරි මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, ගම්පහ

කලාප අධ්‍යාපන කාර්යාලය, කැලණිය

පොලිස් ස්ථානය - බියගම / මීගහවත්ත

1.2.3 පාර්ශවකරුවන්ගේ කණ්ඩායම්

වෙළඳ වෘත්තීය සමිති - දෙල්ගොඩ/කඩවත/මාවරමණ්ඩිය/බියගම

ත්‍රී රෝද රථ සංගමය - මාකොළ / කඩවත (ඇමුණුම වගුව 01. කණ්ඩායම් අනුව පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගීත්වය)

1.2.4 නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සැලසුම් කණ්ඩායම

බස්නාහිර පළාත් අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්) - ජනක් රණවිර මහතා
 නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්), ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - ජේ. සෝමසිරි මහතා
 නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්), ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - එම්.එල්.එන්. යෙහියා මහතා
 නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්), ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - එම්.ඒ.ඩී.ඒ. මුතුගල මහතා
 සහකාර අධ්‍යක්ෂ (සැලසුම්), ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - ජේ.පී.යූ. විමලරත්න මහතා
 සැලසුම් නිලධාරී, ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය - බී.බී.එන්.ඩබ්. කුරුනේරු මහතා
 සහකාර සැලසුම් නිලධාරී - යූ.ඩී. හෙට්ටිආරච්චි මිය
 සහකාර සැලසුම් නිලධාරී - එච්.අයි. ජයවර්ධන මෙනෙවිය
 සහකාර සැලසුම් නිලධාරී - පී.එම්. සුමේධා ජයමාලි මිය
 පරිගණක ක්‍රියාකරු / භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති - කේ.එස්.පී. මීගහවත්ත මිය

1.2.5 ඉහළ කළමනාකරණ සහ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ සහාය අංශ

සභාපති, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - ආචාර්ය ජගත් මුණසිංහ
 අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - ඉංජිනේරු එස්.සී. රත්නායක
 අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් . කේ.ඒ.ඩී. චන්ද්‍රදාස
 නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (සැලසුම්) - ඩී. එම්. බී. රණතුංග
 සංවර්ධන සැලසුම් අංශය
 බස්නාහිර පළාත් අංශය
 පර්යේෂණ සහ සංවර්ධන ඒකකය
 භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශය
 පාරිසරික සහ භූ දර්ශන අංශය
 (ඇමුණුම 02 වගුව. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ අනුග්‍රාහක අංශය)

1.3 සංවර්ධන සැලැස්මේ විෂය පථය

1978 අංක 41 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ විධිවිධාන අනුව අධිකාරිය භාරව සිටින අමාත්‍යවරයා විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නාගරික ප්‍රදේශයන්හි ඒකාබද්ධ සැලසුම්කරණය ප්‍රවර්ධන කිරීම, සංවර්ධන සැලසුම්, රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ සකස් කිරීම සඳහා අධිකාරිය සතු නියාමන බලයට යටත්ව 2001.02.13 වන දින අංක 1771/10 ගැසට් නිවේදනය යටතේ බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය අධිකාරිය විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද නාගරික ප්‍රදේශයක් ලෙසට පත් විය. එමෙන්ම කොළඹ සමඟ පවතින සංවර්ධන සම්බන්ධතාවය සහ ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය හේතුවෙන් බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය 2017.12.11 වන දින සිට අංක 2049/11 ගැසට් නිවේදනය යටතේ “මහා කොළඹ සංවර්ධන හර ප්‍රදේශයට” අයත් වේ. ඇමුණුම් උපලේඛන අංක 01 යටතේ එම ගැසට් පත්‍රය දක්වා ඇත. මෙම නෛතික තත්ත්වයන් යටතේ භෞතික, ආර්ථික, පාරිසරික සහ සමාජීය අංශයන් ඒකාබද්ධ කරමින් ප්‍රාදේශීය සංවර්ධන සැලසුමක් ලෙස බියගම නගර සංවර්ධන සැලසුම දියත් කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

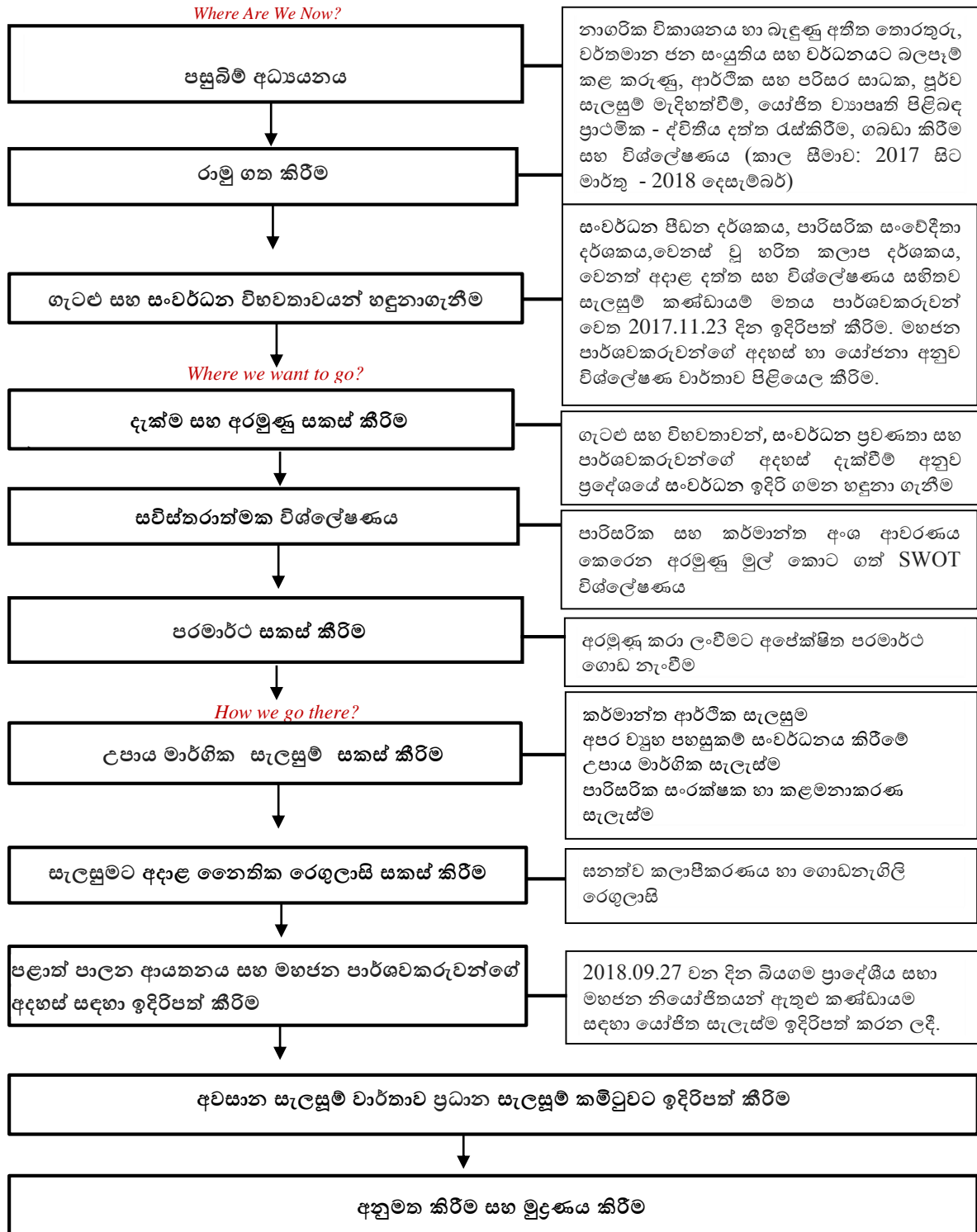
උපාය මාර්ගික සැලසුම් ප්‍රවේශය මගින් බියගම නාගරික සංවර්ධනය බස්නාහිර පළාතටම ආදර්ශමත් තෙත්බිම් හා සබැඳි පරිසර හිතකාමී කාර්මික පුරවර අනුරුවක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අවධානය යොමු කරයි. මෙහිදී කර්මාන්ත සංවර්ධන අවශ්‍යතා සපුරාලීම මගින් ප්‍රදේශයේ භෞතීය, ආර්ථික සහ සමාජීය සංවර්ධනයත්, නිසියාකාර තෙත්බිම් කළමනාකරණය හරහා තිරසාර පාරිසරික සංවර්ධනයත් අපේක්ෂා කෙරේ. යෝජිත කර්මාන්ත ආර්ථික සැලසුම සහ අපර ව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපාය මාර්ගික සැලසුම හරහා කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනයට අවශ්‍ය කෙරෙන ඉඩම්, ජලය, විදුලිය, ප්‍රවාහනය සහ අනෙකුත් භෞතික යටිතල පහසුකම් සැපයීම සහ වැඩි දියුණු කිරීමට කටයුතු සිදු කෙරේ. යෝජිත සේවා සැලැස්ම මගින් නාගරික සේවා සහිත කුඩා පර්ෂදයන් ඇති කරමින් නාගරික ප්‍රජාවගේ අවශ්‍යතා සැපිරීම සිදු කරනු ලබයි. එමෙන්ම පාරිසරික සංරක්ෂක සහ කළමනාකරණ සැලසුම හරහා ප්‍රදේශයේ ස්වාභාවික ජලගැලීම් නිසි ලෙස පාලනය කෙරෙන පරිසර සංවේදී තෙත්බිම් පද්ධතියක් නිර්මාණය කරමින් පාරිසරික සෘණාත්මක බලපෑම් අවම වූ කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම සංවර්ධන කිරීම සිදු වේ.

බියගම නගර සංවර්ධන සැලසුම එකලොස් වසරක් ඉලක්ක කරගත් කර්මාන්ත ආර්ථික, අපර ව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ සැලසුම සහ පාරිසරික සංරක්ෂක සහ කළමනාකරණ සැලසුම යන ආංශික සැලසුම්හි එකතුවක් වන අතර ඒ මගින් බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ නිසි ඉඩම් පරිහරණ සැලසුම් ක්‍රියාවලියක් හඳුන්වා දෙනු ලබයි. බියගම නගර සංවර්ධන සැලසුම ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ නගර සංවර්ධන සැලසුමක් ලෙස උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති සහ භූමි සංවර්ධන සහ ගොඩනැගිලි රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම මගින් ක්‍රියාවට නැගේ. ඒ අනුව දිගුකාලීන දැක්ම ලෙස කර්මාන්ත, වාණිජ සහ ජනාවාස පර්ෂද එක් වූ තිරසාර නාගරික ආකෘතියක් සහිත කර්මාන්ත පුරවරක් සේ බියගම සංවර්ධනය කිරීමට බියගම නගර සංවර්ධන සැලසුමෙහි මූලික අභිප්‍රාය වේ.

1.4 සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

බියගම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම උපාය මාර්ගික ප්‍රවේශයන් සහිත උපාය මාර්ගික සැලසුම් ක්‍රියාවලිය යටතේ සකස් කරන ලදී.

චගුව අංක 1.1 උපාය මාර්ගික සැලසුම් ක්‍රියාවලිය

බියගම නගර සංවර්ධන සැලසුම සකස් කිරීම උදෙසා පසුබිම් අධ්‍යයනයන් සිදු කිරීම විවිධ අංශ ආවරණය වන පරිදි සිදු විය. මෙහිදී ප්‍රාථමික - ද්විතීක දත්ත රැස්කිරීම සඳහා බියගම හා බැඳුණු අතීත තොරතුරු, වර්තමාන ජන සංයුතිය සහ වර්ධනයට බලපෑම් කළ කරුණු, ආර්ථික සහ පරිසර සාධක, පූර්ව සැලසුම් මැදිහත්වීම්, යෝජිත ව්‍යාපෘති පිළිබඳව පුළුල් අධ්‍යයනයන් සිදු කෙරිණි. එසේම ක්ෂේත්‍ර සමීක්ෂණ, සම්මුඛ සාකච්ඡා, වන්දිකා ඡායාරූප, සිතියම් සහ මාධ්‍ය ලිපිලේඛන තොරතුරු, බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය විසින් සකස් කළ සම්පත් පැතිකඩ, ජන හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුවේ ගම්පහ දිස්ත්‍රික් අත්පොත සහ විවිධ පර්යේෂණ වාර්තා ආදියද මෙම අධ්‍යයනයන් සඳහා යොදා ගැනිණි.

පසු විපරම් අධ්‍යයන මගින් ලබා ගත් දත්ත විශ්ලේෂණය හරහා බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය කර්මාන්ත සමඟ විකාශනය වූ ආකාරයත් පූර්ව සැලසුම් මැදිහත්වීම් මගින් එම සංවර්ධනය තීව්‍ර වීමත් යෝජිත ව්‍යාපෘති සමඟ තවදුරටත් සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයන්ට රුකුල් දීමත් මෙහිදී විශේෂයෙන්ම හඳුනා ගෙන ඇත. මෙම සොයා ගැනීම්, සංවර්ධන පීඩන දර්ශකය, වෙනස්වන හරිත කලාප දර්ශකය (NDVI) , හඳුනාගත් පාරිසරික සංවේදීතා දර්ශකය සමඟ අධි සංවේදී තෙත්බිම් විශ්ලේෂණයේ ප්‍රතිඵල මගින් ද සනාථ කරමින් ප්‍රධාන ගැටලු දෙකක් සඳහා සැලසුම් කිරීමේ දිශාව රාමු ගත කළ අතර 2017.11.23 දිනදී පොදු පාර්ශවකරුවන් වෙත ඉදිරිපත් කළ අතර හඳුනාගත් ගැටළු සඳහා ඔවුන්ගේ යෝජනා ඒකාබද්ධ කරන ලදී.

පොදු පාර්ශවකරුවන්ගේ අදහස් NVIVO මෘදුකාංගය යොදා ගනිමින් විශ්ලේෂණය කිරීමත් විශ්ලේෂණාත්මක සොයාගැනීම් මගින් සැලසුම්කරුවන්ගේ අදහස්ද එක්කොට ගනිමින් බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශයේ ඉදිරි දැක්ම හා අරමුණු සැකසීමට කාර්මික සංවර්ධනය සහ පාරිසරික කළමනාකරණය ප්‍රධාන තේමා දෙක යටතේ සිදු විය. කාර්මික සංවර්ධනය සහ පාරිසරික කළමනාකරණය යන ප්‍රධාන තේමා දෙක කැටි වූ අරමුණු දෙකක් සහිතව බියගම නගර සංවර්ධන සැලසුම ක්‍රියාත්මක වන අතර එම අරමුණු දෙක සඳහා විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණයක් සිදු කර ඇත. එමඟින් බියගම ප්‍රදේශයේ පවතින ශක්තීන්, අවස්ථාවන් ප්‍රයෝජනයට ගැනීමටත් දුර්වලතා සහ තර්ජන මඟ හරවාගත් සංවර්ධනයටත් ඉඩකඩ නිර්මාණය කරයි.

ඉහත අරමුණු පාදකව සිදු කළ SWOT විශ්ලේෂණය ඔස්සේ නිර්මාණය වූ පරමාර්ථ මගින් ගොඩනැගුණු උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති ඇතුළත් කර්මාන්ත ආර්ථික, පරිසර සංරක්ෂක, අපර ව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපාය මාර්ගික සැලසුම් සම්පාදනය කොට ඇත. එක් එක් සැලැස්මෙහි උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති සමඟ බියගම සංවර්ධන සැලැස්ම ශක්තිමත් කර 2019-2030 කාලය සඳහා ඉඩම් පරිහරණය කිරීමේ සැලැස්මක් සඳහා මෙහෙයවනු ලැබේ. සණත්ව කලාපීය සැලැස්ම, භූමි හා ගොඩනැගිලි රෙගුලාසි සකස් කිරීමෙන් අනතුරුව පොදු මහජනතාව, පාර්ශවකරුවන්, සහ ප්‍රාදේශීය පාලන අධිකාරිය සඳහා 2018.09.27 දින සිට දින 60 ක කාල සීමාව සඳහා ඉදිරිපත් කළ සැලැස්ම අදහස් දැක්වීම් අනුව යාවත්කාලීන කර අවසන් කෙටුම්පතේ සැලැස්ම නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ ප්‍රධාන සැලසුම් කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කර ප්‍රකාශයට අනුමැතිය ලබා ඇත.

පරිච්ඡේදය 02

මූලික අධ්‍යයනය

2.1 අධ්‍යයන ප්‍රදේශය

බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය බස්නාහිර පළාතේ නැගෙනහිර නාගරික ප්‍රදේශය වන අතර කොළඹට කිලෝ මීටර 21 ක් දුරින් සහ ගම්පහ නගරයට කිලෝ මීටර 18 ක් දුරින් පිහිටා ඇත. ප්‍රවේශය අතින් ගත් කළ ජාතික සහ පළාත් මාර්ග ජාලය තුළ උපාය මාර්ගික ස්ථානයක පිහිටා ඇති බියගම, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන ප්‍රවාහන තීර හතෙන් ප්‍රවාහන තීර දෙකක් වන කොළඹ - නුවර සහ කොළඹ - අවිස්සාවේලේ ප්‍රවාහන තීර අතර පිහිටා ඇත.

කැලණි ගඟේ උප ද්‍රෝණීන් විස්සෙන් එකක් වන බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය, භූගෝලීය පිහිටීම අනුව තෙත්බිම් කලාපයට අයත් වේ. කැලණි ගඟ හා සම්බන්ධ අතු ගංගා සහ ඇළ මාර්ග පද්ධතියකින් සමන්විත සංවේදී තෙත්බිම් සහ කුඹුරු සහිත බියගම, සෙල්සියස් අංශක 27 ක උෂ්ණත්වයක්ද වාර්ෂිකව මිලිමීටර 2500 වර්ෂාපතනයක්ද වාර්තා කරයි. ඇමුණුම් සිතියම් අංක 01හි මෙම තෙත්බිම්වල පැතිරීම නිරූපණය කර ඇත. සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළ සුලබව පැතිර ඇති පාංශු වර්ගය ලෙස රතු-කහ පොඩිසොලික් පස දැක්විය හැකි අතර කැලණි ගඟට ආසන්නයේ දියළු පසක් පැතිර ඇත.

බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය තුළ වර්තමාන භූමි පරිහරණ සංයුතියට අනුව 72% ක් නේවාසික, වාණිජ,කාර්මික,පොදු පහසුකම් සහ ප්‍රවාහන යන භෞතිකව සංවර්ධනය වූ භාවිතයන් ලෙස දැක්විය හැක. එසේම පාරිසරික ලක්ෂණයන් වන වගුරු, තෙත්බිම් සහ කුඹුරු 19% ක් ද සංවර්ධන කළ හැකි ඉඩම් 9% කින්ද යුක්තව බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයේ ඉඩම් පරිහරණය සංයුතිය ඇමුණුම් සිතියම් අංක 2 මගින් දක්වා ඇත.

රූප සටහන අංක 2.1 බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයෙහි පිහිටීම

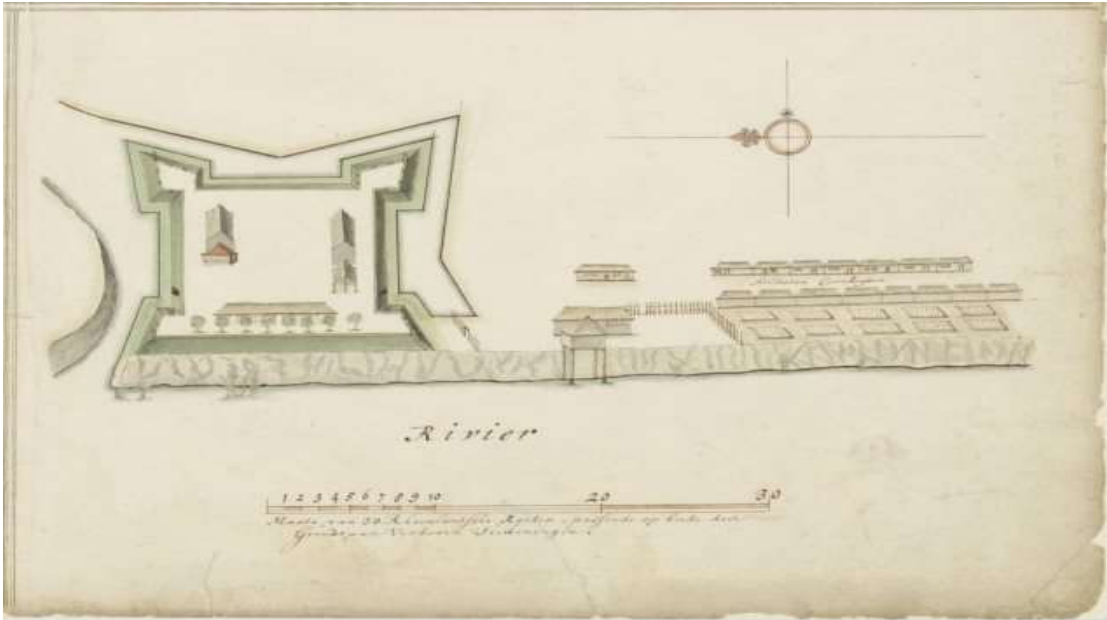

මූලාශ්‍රය : OpenStreet Map, 2017

2.2 සැලසුම් සහ තත්ත්ව සන්දර්භය

බියගම ප්‍රදේශයේ අතින් පසුබිම සහ නගර නාමය නිර්මාණය වීම පිළිබඳ ශ්‍රී ලංකාවේ යුධ ඉතිහාසය හා සම්බන්ධ ජනප්‍රවාදයන් ඔස්සේ කරුණු හෙළි වන අතර සිංහල හමුදාව සඳහා සුරක්ෂිත භූමියක් ලෙස පළමුවන රාජසිංහ රජුගේ යුධ කඳවුර බියගම ප්‍රදේශයේ පැවති බව මෙන්ම රක්ෂාපන ගල් තලාව මත රජ මාලිගාවක් කර තිබූ බවත් එහි සඳහන්ය. 1587 දී ගෝවේ සිට පැමිණි පෘතුගීසී හමුදාව දුටු සිංහල හමුදාව බියවී පසු බැසීම නිසා බියවූ ගම “බාගම” පසුව “බියගම” වූ වග ඉතිහාසයේ කියැවේ. පෘතුගීසීන් විසින් සිතාවක රාජධානි කලාපයේ සිට ගලා බස්නා කැලණි ගඟේ දකුණු ඉවුරේ මල්වන බල කොටුව ඉදි වූ අතර 1590 දී පෘතුගීසී හමුදාවේ එවකට කපිතාන් ජෙනරාල්වරයා වූ අසවේදුගේ නිවහන සහිත මුලස්ථානය සඳහා මල්වන තෝරාගත් බව කියැවේ. ලන්දේසි යුගයේදීද, මල්වන බල කොටුව සොල්දාදුවන්ගේ ආරක්ෂාව සඳහාත් එහි ඉදිකර තිබූ විශාල ගොඩනැගිලි හතර ගබඩා කුටි ලෙස භාවිතා කොට ඇති බව කියවේ.

රූප සටහන අංක 2.2 මල්වන පෘතුගීසී බලකොටුව

මූලාශ්‍රය : Amazinglanka වෙබ් අඩවිය, 2017

ඉතිහාසයේ සිටම රාජධානි සඳහා තම ප්‍රාථමික නිෂ්පාදනයන් සපයන පාරම්පරික කර්මාන්ත රැසක් බියගම ප්‍රදේශය පුරා ප්‍රචලිතව පැවති අතර ප්‍රදේශ නාම පවා එම කර්මාන්තයන්ට අනුකූලව විකාශනය වී ඇති බව අතින් තොරතුරු විශ්ලේෂණයේදී තහවුරු විය. එහිදී දරණගම - දැව, හෙයියන්තුඩුව - රන් හා රිදී, යබරළුව - අවිආයුධ, මාබිම සහ පට්ටිවිල - මැටි භාණ්ඩ ලෙස ප්‍රසිද්ධියක් ඉසිලීම මෙහිදී විශේෂයෙන් සඳහන් කළ යුතුය. එමෙන්ම බියගම මාබිම ප්‍රදේශයේ මැටි කර්මාන්තය සඳහා පරම්පරාගත ප්‍රජාවක් වාසය කරන අතර ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු මැටි කෞතුකාගාරයද පුහුණු කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයද එම ප්‍රදේශයේ පිහිටා ඇත.

යටත් විජිත යුගයෙන් පසු රටෙහි සමාජ දේශපාලනික සහ ආර්ථික පසුබිම විසින් බියගම ප්‍රදේශය තුළ රජය විසින් ප්‍රතිපාදන සපයන නිෂ්පාදන සමාගම් පිහිටුවීමට තීරණය කරන ලදී .ඒ සඳහා ගත් පළමු උත්සාහය වූයේ 1955 වසරේදී තල්වත්ත ප්‍රදේශය තුළ වත්මන් කොකා කෝලා බීම සමාගම ආරම්භ කිරීමයි. 1969 වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය ලෙස සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවන ලද අතර එය දිනකට තෙල් බැරල් 38,000 ක ධාරිතාවයකින් යුක්තව නිර්මාණය වූ අතර පසුව 1979 දී එය දිනකට තෙල් බැරල් 50,000 ක ධාරිතාවයක් දක්වා වර්ධනය විය.

1982 දී කඩුවෙල පාලම ඉදිකිරීමත් සමඟ කොළඹ - බියගම මාර්ගය සහ කොළඹ - අවිස්සාවේල්ල මාර්ගයන් එක්වීම තුළින් “නව නුවර මාර්ගය” නමින් නව ප්‍රවාහන තීරයක් ඇති වූ අතර එය මුදුන්ගොඩ බැලුම්මහර මංසන්ධිය හරහා කොළඹ - නුවර ප්‍රධාන මාර්ගය සමඟ සම්බන්ධ වේ. මෙම මාර්ගය හේතුකොට ගෙන වර්තමානය වන විට කඩුවෙල නගර සංවර්ධන පීඩනය බියගම බණ්ඩාරවත්ත මංසන්ධිය දක්වා පැතිරීමත්, නව වාණිජ තීරයක් ලෙස කොළඹ - බියගම මාර්ගය සංවර්ධනය වීමත් දක්නට ලැබේ. වරාය සමඟ සම්බන්ධ වන ප්‍රධාන මාර්ගය ලෙස මහ කොළඹ ආර්ථික සැලැස්ම (පසු කාලීනව ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය) මගින් ඉදිකළ සමෘද්ධි මාවත බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ මධ්‍ය ප්‍රදේශය හරහා වැටී ඇති අතර කිරිබත්ගොඩ හරහා කොළඹ-නුවර ප්‍රධාන මාර්ගය සමඟ සම්බන්ධ වෙමින් වරාය ප්‍රවේශය ලබා ගැනීම සිදු කරයි. සමෘද්ධි මාවත ඉදිකිරීම මගින් ප්‍රදේශයේ කර්මාන්ත ආයෝජන ආකර්ෂණය ඉහළ යාම සිදු වූ අතර බොහෝ කාර්මික ප්‍රදේශ සඳහා මනා ප්‍රවේශකත්වයක් හිමි වීමත්, සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය සහ බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය අතර සෘජු සම්බන්ධතාවයක් ගොඩනැගීමටත් එය හේතු සාධක විය. මෙම ප්‍රධාන සහ අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලයෙහි විහිදීම ඇමුණුම් සිතියම් 03 මගින් නිරූපණය කර ඇත.

විවෘත ආර්ථිකයත් සමඟ කර්මාන්ත සඳහා පුද්ගලික අංශයේ මැදිහත් වීම ප්‍රබල වීමත්, බස්නාහිර කලාපීය සැලසුම් තීරණ වෙනස් උපාය මාර්ගයන් ඔස්සේ යමින් සමතුලිත කලාපීය සමබරතාවයක් සඳහා කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයෙන් පිටතට සංවර්ධනය ගෙන යාමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 1985 දී ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන අපනයන සැකසුම් කලාපය බියගම ස්ථාපනය කිරීම සිදු විය. මේ හරහා අපනයන සැකසුම් කලාපය කේන්ද්‍ර කරගනිමින් කුඩා පරිමාණ වාණිජ උප නගර සහ මංසන්ධි පැතිර ගිය අතර ප්‍රදේශයේ යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වීමත් සමඟ ඉඩම්වල වටිනාකම් ඉහළ යාම සිදුවිය. රැකියා උත්පාදිත නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ව්‍යාප්තිය සමඟ රැකියා අවස්ථා සඳහා ආකර්ෂණය වූ ප්‍රජාව නිසා තාවකාලික නැවතුම්කරුවන්ද ඇතුළුව වැඩි තේවාසික ජනගහනයක් ප්‍රදේශයට එකතු වීමක් මේ හරහා සිදු විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන වැඩිම රැකියා උත්පාදිත සහ රැකියා නියුතු ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය ලෙස බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය සැලකෙන අතර එහි දේශීය කර්මාන්ත ශාලාවන්හි සේවකයන් 25661 ක්ද, අනියම් කම්කරු සේවකයන් 1356 ක්ද හා විදේශීය සේවකයන් 67 ක්ද සේවයේ නියුතුව සිටී. බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය හේතුවෙන් සෘජු සහ වක්‍ර රැකියා රාශියක් උත්පාදන වූ අතර ප්‍රදේශයේ දේශීය ආර්ථිකය සඳහා සෘජුවම 23% ක් නිෂ්පාදන කර්මාන්තවල නිරත රැකියා මගින් දායක වන අතර 12% ක් නවාතැන් සහ ආහාර සැපයීම මගින් වක්‍රාකාරව දායක වේ.

රූප සටහන අංක 2.3 බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය

මූලාශ්‍රය: බ්ලූම්බර්ග් - Getty Images, 2015

1998 දී සකස් කළ මහ කොළඹ ව්‍යුහ සැලැස්මට (CMRSP) අනුව බියගම අර්ධ නාගරික ප්‍රදේශය වැඩිම කර්මාන්ත සංවර්ධන බලපෑමක් එල්ල වූ ප්‍රදේශයක් වූ අතර එම හේතුව නිසාවෙන්ම ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ එක් වර්ධක ප්‍රදේශයක් ලෙස බියගම හඳුනාගන්නා ලදී. ඇමුණුම් රූප සටහන් අංක 1 හි දැක්වෙන එම සැලැස්ම මගින් බියගම ප්‍රාදේශීය බල සීමාවට අයත් වර්තමාන සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළ කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය සඳහා කර්මාන්ත භූමි පරිහරණය 40% ක් දක්වා වර්ධනය කිරීමටත් නේවාසික භාවිතය 15% දක්වා අඩු කිරීමටත් යෝජනා කොට ඇත. එසේම 285,000ක ජනගහනයක් 2010 වසර වන විට බියගම වර්ධක ප්‍රදේශය සඳහා පුරෝකථනය කර ඇත.

නමුත් ජන හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සිදු කළ 2011 ජන සංගණනයට අනුව බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ ජනගහනය 186,862 ක් වන අතර 2017 වන විට එය 192,000ක් දක්වා වැඩි වී ඇති බව 2017 වසර සඳහා සම්පාදිත ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සංඛ්‍යාන අත්පොත මගින් දක්වා ඇත. මෙම ජනගහනයෙන් 92% ක් සිංහල වන අතර 7% ක් මුස්ලිම් ප්‍රජාවද 1% ශ්‍රී ලංකා දමිළ සහ අනෙකුත් ජාතීන්ද නියෝජනය වේ. බියගම ප්‍රදේශය තුළ මුළු පවුල් සංඛ්‍යාව 48,151 වන අතර එහි නිවාස ඒකක 47,636 ක් පවතී. සපුගස්කන්ද, මාකොළ ඉහළ, ගෝනවල බටහිර, පමුණුවිල සහ මාවරමණ්ඩිය එනම් කොළඹ - නුවර ප්‍රධාන මාර්ගයට ආසන්න ග්‍රාම නිලධාරි වසම් තුළ අනෙක් ග්‍රාම නිලධාරි වසම්වලට සාපේක්ෂව වැඩි නිවාස සංඛ්‍යාවක් පෙන්වුම් කෙරේ. එය ඇමුණුම් සිතියම් අංක 04 මගින් පැහැදිලිව හඳුනාගත හැක.

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ වර්තමාන ස්වභාවික ජනගහන වර්ධන වේගය 1.4% වන අතර මෙම වර්ධන වේගයම තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක වුවහොත් 2030 වන විට අපේක්ෂිත මුළු නේවාසික ජනගහනය 247,000කට ආසන්න වේ. 1981 - 2001 කාල පරාසය තුළ බියගම ප්‍රදේශයේ ඇති වූ කර්මාන්ත සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයන් පාදක කොට ගෙන ජනගහන වර්ධන වේගය 2.08% ක් ලෙස වාර්තා වී ඇත. වර්තමාන ජනගහනය අනුව ජන සංඛ්‍යාවය හෙක්ටයාරයට පුද්ගලයින් 32 වන අතර කර්මාන්ත හා සේවා කලාප හේතු කොටගෙන ප්‍රදේශය තුළ දෛනික සංසරණ ජනගහනය 100,000කට ආසන්න වේ.

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ අවකාශීය ලෙස කැපී පෙනෙන කර්මාන්ත පර්ෂද තුනක් පවතින අතර ඒවා බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය, සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය සමඟ බිහිව ඇති ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු පුද්ගලික කර්මාන්ත කලාපය වන ලින්ඩෙල් කර්මාන්තපුරය සහ ඩිමෝ උපයෝගීතා වාහන වැඩපොළ ඇතුළු ඒ ආසන්න කර්මාන්ත පර්ෂදය ලෙස නම් කළ හැක. මෙම කර්මාන්ත පර්ෂදයන් සහ එහි සංඝන්ව විශ්ලේෂණය ඇමුණුම් සිතියම් අංක 05 හඳුනාගත හැකි වේ. 1995 දී ලින්ඩෙල් කර්මාන්තපුරය ඉදිවීමත් සමඟ තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය හා සම්බන්ධ කර්මාන්ත වැඩි වශයෙන් සපුගස්කන්ද ප්‍රදේශය තුළ ඒකරාශී වූ අතර බහු ජාතික නිෂ්පාදන කර්මාන්ත වැඩි නැඹුරුවාවයක් සහිතව බියගම ස්ථාපනය වීම මෙහිදී කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් විය. මේ සඳහා 1995 - ෆොන්ටොරා බ්‍රැන්ඩ්ස් ලංකා පුද් සමාගම ,1996 - ලයන් බීර සමාගම ආදී ප්‍රමුඛ පෙළේ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත උදාහරණ ලෙස සැපයිය හැක.

මෙලෙස කර්මාන්ත සංවර්ධන තීව්‍රතාවය සමඟ 2004 වසරේදී CESMA සැලසුම් කණ්ඩායම මගින් බස්නාහිර කලාපීය ව්‍යුහ සැලැස්ම දියත් කරන ලදී. එය ඇමුණුම් රූප සටහන් අංක 02හි දැක්වෙන අතර බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය කර්මාන්ත සංවර්ධනය සඳහා නම් කළ කලාපයක් බවටත්, බස්නාහිර කලාපයේ ඇතුළත නගර සීමාව තුළ පවතින නගරයක් (Inner Ring Township) ලෙසටත් හඳුනාගෙන ඇත.

රූප සටහන අංක 2.4 ෆොන්ටොරා බ්‍රැන්ඩ්ස් ලංකා බියගම නිෂ්පාදනාගාරය

රූප සටහන අංක 2.5 ඩිමෝ උපයෝගීතා වාහන වැඩපොළ

මූලාශ්‍රය: ඇන්කර් වෙබ් අඩවිය - Fontera Story, 2017 / ඩිමෝ ලංකා වෙබ් අඩවිය, 2018

වර්තමාන කාර්මික ප්‍රවණතා පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේදී නූතන ප්‍රවාහන කේෂ්ත්‍රයේ ඇති වූ වෙනස්කම් අනුව බියගම ප්‍රදේශය හරහා වැටී ඇති පිටත වට රවුම් මාර්ගයන් කඩුවෙල සහ කඩවත අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානයන් දෙකත් හේතුවෙන් බියගමට කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රය සඳහා වැඩි වටිනාකමක් ලැබී ඇත. එසේම මෑතකදී ඉදි වූ උතුරු කොළඹ ජල අවශ්‍යතාවය සපුරන බියගම පට්ටිවිල ප්‍රදේශයේ ස්ථාපිත කැලණි ගඟ දකුණු ඉවුර ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානයත් කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනයේදී මාර්ග ජාලය ඇතුළුව අවශ්‍ය කෙරෙන යටිතල පහසුකම්හි සංවර්ධනයත් මෙම වටිනාකම තව දුරටත් වැඩි කිරීමට හේතු වී ඇත.

රූප සටහන අංක 2.6 පිටත වට රවුම් අඩවෙහි මාර්ගය

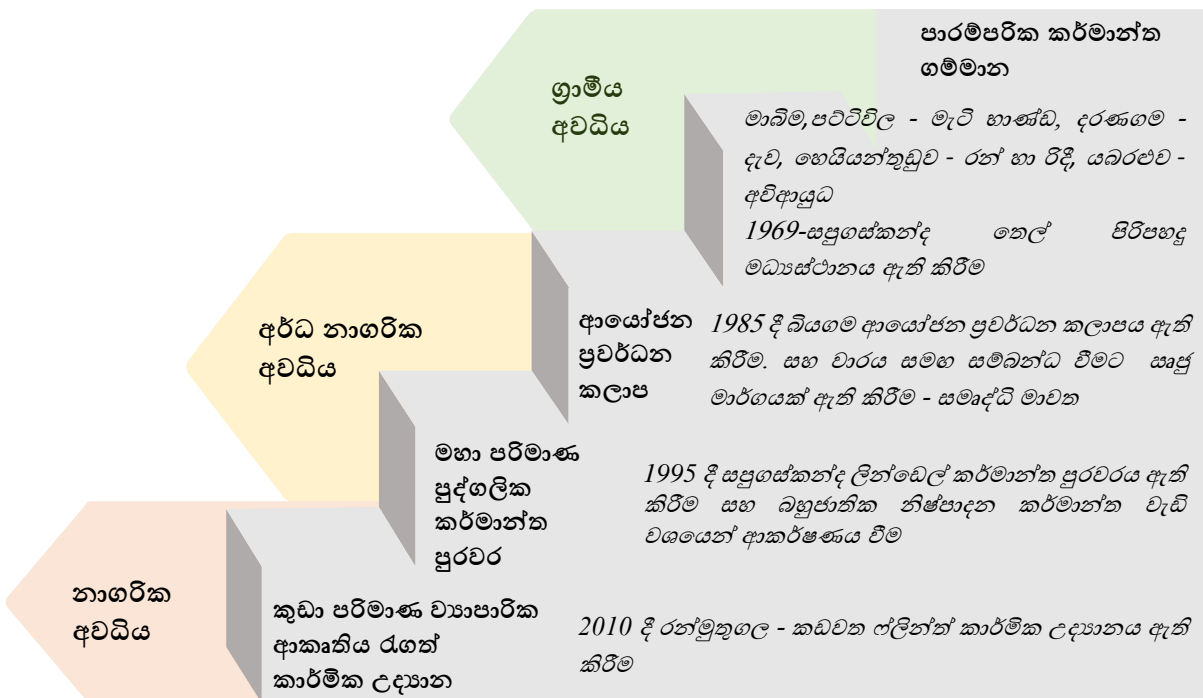
රූප සටහන අංක 2.7 කැලණි ගඟ දකුණු ඉවුර ජල පවිත්‍රාගාරය

මූලාශ්‍රය: Trip to Sri Lanka වෙබ් අඩවිය - 2017 /ජාතික ජලසම්පාදන සහ ජලාපවහන මණ්ඩලය, 2018

එපමණක්ද නොව නව තාක්ෂණික දියුණුවත් සමඟින් මේ වන විට ප්‍රදේශය අවට කුඩා පරිමාණ ව්‍යාපාරික ආකෘතිය රැගත් නව තාක්ෂණික යටිතල පහසුකම් සහිත කර්මාන්ත උද්‍යාන ඇති වීමේ ප්‍රවණතාවයක් දක්නට ලැබේ. මෙම තත්ත්වයන් යටතේදී බියගම සමාජ ආර්ථික සහ භෞතීය සංවර්ධනය උදෙසා අතීතයේ සිටම කර්මාන්ත කේෂ්ත්‍රය විශාල බලපෑමක් කර ඇති අතර එය පහත පරිදි කර්මාන්ත ප්‍රවණතා සහ නගර සංවර්ධනයේ පරිවර්තන ක්‍රියාදාමය හරහා අනුක්‍රමණයක් ගෙනහැර දක්වයි.

රූප සටහන අංක 2.8 කර්මාන්ත ප්‍රවණතා සහ ප්‍රදේශයේ නගර සංවර්ධනයේ අනුක්‍රමණය

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

2.3 සැලසුම් ප්‍රදේශය නිර්ණය කිරීම

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයෙහි මූලික සැලසුම් සීමාව නිර්ණය කිරීමේදී බියගම හා ඒ අවට නාගරික ප්‍රදේශ සැලකිල්ලට ගත් අතර, ආරම්භක හා සවිස්තරාත්මක සැලසුම් ප්‍රදේශය සැලසුම සකස් කිරීම සඳහා යොදාගත් මූලික සැලසුම් සීමාවට වඩා වෙනස් විය. බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ ජාතික මට්ටමින් වැදගත් තැනක් උසුලන ශ්‍රමිකයන් පදනම් කරගත් දෙවන විශාලතම වෙළඳ කලාපය පිහිටා තිබීමත්, බහු ජාතික නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ශාලා සඳහා වඩාත් ආකර්ෂණීය ස්ථානයක් බවට පත් වී තිබීම නිසාත්, ජාතික සහ කලාපීය ප්‍රවාහන තීර අතර උපාය මාර්ගික පිහිටීමත් හේතුවෙන් ජාතික හා ප්‍රාදේශීය සන්දර්භය තුළ වැදගත් ස්ථානයක් බියගම නාගරිකය හිමිකරගෙන තිබේ. එබැවින්, දත්ත එක්රැස් කිරීමේදී හා සංසන්දනය කිරීමේදී මූලික අධ්‍යයන ප්‍රදේශය වඩාත් පුළුල් මට්ටමක පැවතුනි.

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ කර්මාන්ත වැඩි වශයෙන් ව්‍යාප්ත වූ ප්‍රදේශ අවට වාණිජ භාවිතයන් හා සේවා සපයන උප නගර සහ මංසන්ධිත් පැවතියත් නිශ්චිත ප්‍රධාන නගර මධ්‍යයක් නොමැති වීම හේතුවෙන් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයේ සැලසුම් සීමා අධ්‍යයනය ස්වභාවික හා පරිපාලන නිර්ණයන්ට එහා ගිය අධ්‍යයනයක් බවට පත් වී ඇත. ක්‍රියාකාරී සීමාව හඳුනාගැනීමේ ප්‍රධාන සාධකය ලෙස බියගම ප්‍රාදේශීය සභා සීමා මායිමේ පිහිටා ඇති කඩුවෙල, කඩවත සහ කිරිබත්ගොඩ යන ප්‍රධාන නගරවල පිහිටීම සඳහන් කළ යුතුය. අද වන විට පරිපාලන සීමාවන් ඉක්මවමින් අවට නගරයන්හි සංවර්ධන පීඩනය බියගම ඇතැම් ප්‍රදේශ සහ මංසන්ධිත් විසින් ග්‍රහණය කොටගෙන ඇත. ක්‍රියාකාරී සීමාවන් හඳුනාගැනීමේ අනෙකුත් සාධක ලෙස මාර්ග ජාලය ඇතුළු ප්‍රධාන නගර සහ මංසන්ධි සම්බන්ධතා විශ්ලේශණයන් කාර්මික පර්ෂදහි පිහිටීමත් පාදක කොටගෙන ඇත.

බියගම ප්‍රදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය නිරිතදිගින් කැලණි ගඟෙන්ද , නැගෙනහිරින් මල්වාන පහුරු ඇළෙන්ද ස්වභාවිකව මායිම් වී ඇති අතර උතුරින් මහර ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාවෙන්ද බටහිරින් කැලණිය ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාවෙන්ද සීමා වී ඇත. පරිපාලන සීමාවන්ගේ පරිණාමය පිළිබඳ සැලකීමේදී, වර්තමානයේ බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය 1977 දක්වා කැලණිය ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය යටතේ පැවති අතර පසුව මහ කොළඹ ආර්ථික කොමිසම (පසුකාලීනව ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය) විසින් 1985 ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන අපනයන සැකසුම් කලාපය බියගම ප්‍රදේශයේ ස්ථාපිත කිරීමත් සමඟ පරිපාලන කටයුතු සිදු කරන ලදී.

1978 අංක 04 දරණ මහා කොළඹ ආර්ථික කොමිෂන් සභා පනතෙහි 20, 21, 22 වැනි වගන්තිවලට අනුව එම පනතේ "සී" අක්ෂරය දරණ උපලේඛණයේ සඳහන් ආඥා පනත් උපයෝගී කරගනිමින් පනතේ දක්වා ඇති කාර්යයන් ඉෂ්ඨ කරගැනීමට බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ බලතල ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයට පවරන ලදී. ඉන්පසු එම කාර්යයන් මහ නගර සභා ආඥාපනතේ I, II, III, IX, X, XI, සහ XIV යන පරිච්ඡේද හැර සියලුම බලතල මෙම ප්‍රදේශය තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

ඉන් අනතුරුව 877/27 ගැසට් නිවේදනය යටතේ 1995.04.02 බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව ස්ථාපිත කළ අතර 1995.06.01 සිට ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් බියගම ප්‍රාදේශීය සභාවට සියලු බලතල හා කාර්යයන් පවරන ලදී.

සිසු භෞතීය හා නගර සංවර්ධනය හේතු කොට ගෙන බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය අංක 1771/10 දරණ ගැසට් නිවේදනය යටතේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් 2001.02.13 දින නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශයක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී. එපමණක් නොව, 2017.12.11 වන දින ගැසට් අංක 2049/11 යටතේ බියගම ප්‍රාදේශීය බල සීමාව මහ කොළඹ සංවර්ධන කලාපයේ හර ප්‍රදේශයට අයත් වන අතර වර්තමානයේ ලක්ෂ දෙකකට ආසන්න ජනගහනයක් බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයේ වර්ග කිලෝ මීටර 60.2 ක් ඇතුළත ජීවත් වේ. එය ග්‍රාම නිලධාරී වසම් 49 කින් යුක්ත වේ.

පරිපාලන සීමාවන්ගේ පරිණාමය කාර්මික ප්‍රවර්ධනය නිසා ඇති වුවත් වත්මන් තත්ත්වය තුළ ක්‍රියාකාරී සීමාව පරිපාලන සීමාවෙන් ඔබ්බට ගොස් ඇති බව විද්‍යාත්මක නාගරික විශ්ලේෂණයන් මගින් තහවුරු වේ. එනමුත් පරිපාලනමය වශයෙන් පහසුවද ජාතික සහ බස්නාහිර පළාත් සංවර්ධන සැලසුම්හි සාධනීය බලපෑම්ද පාදක කොට ගනිමින් ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ 49 ක්, එනම් මුළු භූමි ප්‍රමාණය වර්ග කිලෝ මීටර 60.2 ක් වන බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව සඳහා 2019 -2030 බියගම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම සම්පාදනය කොට ඇත.

සිතියම අංක 2.1 සැලසුම් සීමාව

පරිච්ඡේදය 03

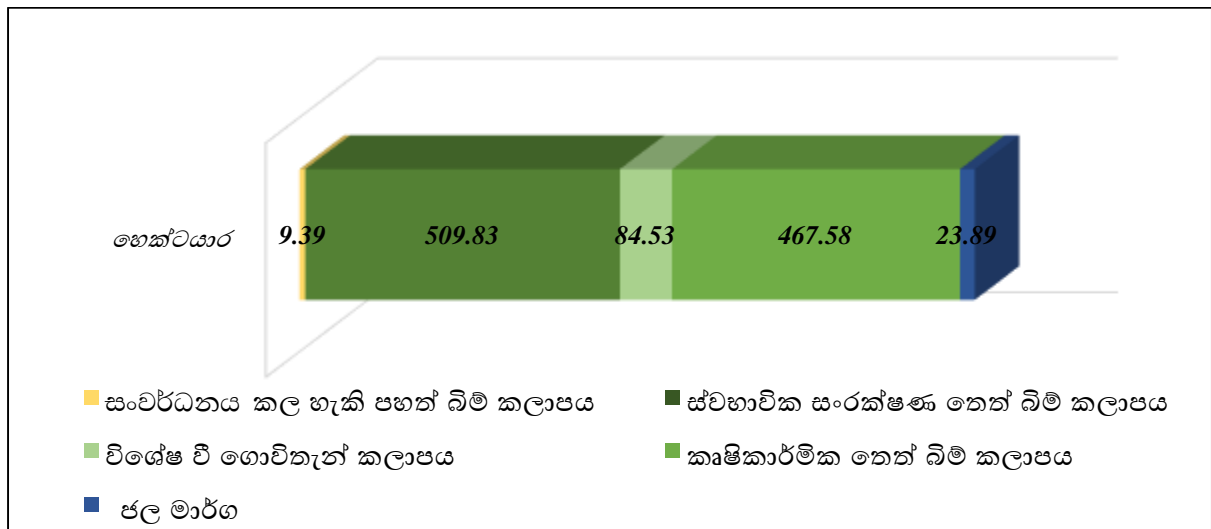
සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය

3.1. පාරිසරික සංවේදීතාව හා වර්තමාන කාර්මික සංවර්ධනය අතර ඇති ගැටුම

බියගම නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශයෙහි සමස්ත භූමි භාවිතයෙන්, 13% ක් කෘෂිකාර්මික තෙත් බිම්ද, 6% ක් වගුරු බිම් සහ ජලාශ්‍රිත භූමි වලින්ද යුක්ත ඉඩම් පරිහරණයකට උරුමකම් කියන බව ඇමුණුම් සිතියම් අංක 02හි දැක්වූ ඉඩම් පරිහරණ සංයුතිය මගින් පැහැදිලි වේ.

ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩ කිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ තෙත් බිම් වර්ගීකරණයට අනුව බියගම නාගරික සංවර්ධනය බල ප්‍රදේශය තුළ පවතින තෙත්බිම්වලින් 47% ක් වූ තෙත් බිම් ස්වභාවික සංරක්ෂණ කලාපයට අයත් වන අතර 42% කෘෂි කාර්මික තෙත් බිම් කලාපයටත්, 8% ක් විශේෂ වී ගොවිතැන් කලාපයටත්, 2%ක් ජල මාර්ග සඳහාත් අයත් වෙයි. මෙම ප්‍රදේශය තුළ 1% ක් (දෙල්ගොඩ කුඹුරු යාය) පමණක් සංවර්ධනය කළ හැකි පහත් බිමක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර මෙම තෙත් බිම් වර්ගීකරණය සලකා බැලීමේදී බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය සංවේදී තෙත් බිම් පරිසරයකට උරුමකම් කියන බව තවදුරටත් පැහැදිලි වේ.

රූප සටහන අංක 3.1 තෙත් බිම් සංයුතිය - ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාවේ වර්ගීකරණය මත පදනම්ව

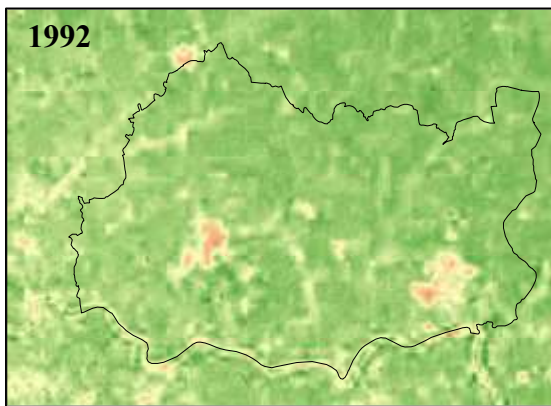
මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩ කිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව, 2017

කාර්මික සංවර්ධනයේ සිසු වර්ධනයට සමගාමීව භූමි වටිනාකම අඩු පහත් බිම් සංවර්ධනය සඳහා ඉල්ලුම වැඩි වූ අතර එය ප්‍රදේශයේ බොහෝ පහත් බිම් අනවසරයෙන් ගොඩ කිරීමට හේතු වී ඇත. මේ වන විට එම පහත් බිම් ගොඩ කිරීමේ අතුරු ප්‍රතිඵලයක් ලෙස වතුර ගලා යන දිශානතියට බාධා වීම, පුරන් කුඹුරු වැඩි වීම මෙන්ම ක්ෂණික ගංවතුර තත්ත්වයන් ඇති වීම ආදී ගැටළු රැසකට මුහුණ දීමට බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයට සිදුව ඇත.

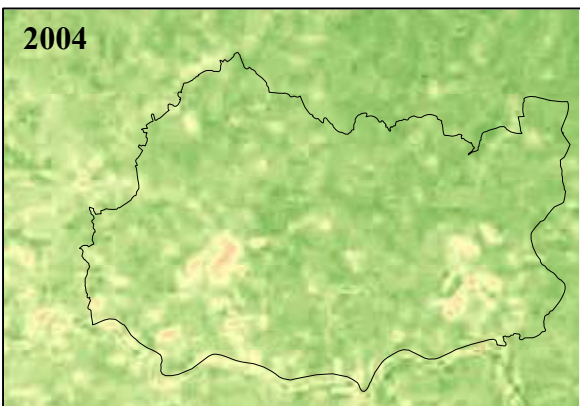
ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ බියගම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ සංඛ්‍යාලේඛණ සහ දත්තවලට අනුව සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළ පවතින මුළු කුඹුරු ඉඩම් හෙක්ටයාර 965.81 න් හෙක්ටයාර 455.91 ක් පමණ අතහැර දමන ලද පුරන් කුඹුරු ඉඩම් වේ. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් විට මුළු කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණයෙන් 47% කි. මෙම අතහැර දැමූ පුරන් කුඹුරු ඉඩම්වලින් හෙක්ටයාර 306.08 ක් පමණ වූ භූමි ප්‍රමාණය වෙනත් කිසිදු ඵලදායී කෘෂිකාර්මික වගාවන් සඳහා යෝග්‍ය නොවන අතර එම භූමි සංවර්ධන කටයුතු ප්‍රවර්ධනය සඳහා උචිත ඉඩම් ලෙස ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ, බියගම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලය විසින් හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව ඇමුණුම් වගු අංක 03හි දැක්වෙන අත්හැර දැමූ කුඹුරු ඉඩම් විශ්ලේෂණයේ දත්ත හා කරුණු පදනම් කරගනිමින් ඵලදායී කෘෂිකාර්මික ඉඩම් ක්‍රමයෙන් අඩු වෙමින් පවතින බව ගම්‍ය වේ.

මෙම තත්ත්වය පදනම් කර ගනිමින් ප්‍රදේශයේ හරිත සංඛ්‍යාවය අඩු වීම (වෙනස් වූ හරිත කලාප දර්ශකය - NDVI) විශ්ලේෂණය සිදු කර ඇති අතර ප්‍රදේශයේ විවිධ කාල වකවානු තුළ වෙනස් වූ හරිත කලාප මෙන්ම ප්‍රදේශයේ සංවර්ධනය සමඟ හරිත කලාපයන්හි ඇති වූ පරිවර්තනය පිළිබඳව මෙම විශ්ලේෂණය හරහා පැහැදිලි රූපයක් පෙන්වුම් කරයි.

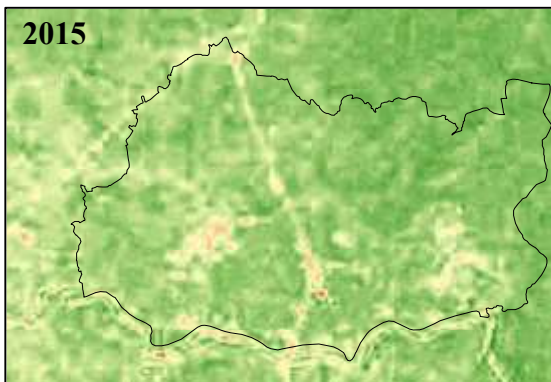
රූප සටහන අංක 3.2 වෙනස් වූ හරිත කලාප දර්ශකය -(Normalized Difference Vegetation Index – NDVI)

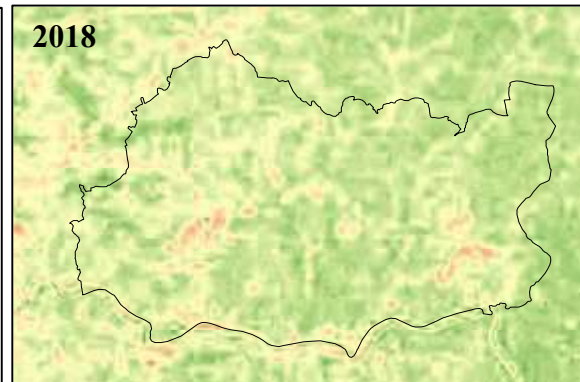
සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව සහ බියගම අපනයන සැකසුම් කලාපය

කර්මාන්ත ශාලාවල ව්‍යාප්තිය

පිටත වටරවුම් අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධනය

මාර්ග තීර සහ නේවාසික - කාර්මික සංවර්ධනය

මූලාශ්‍රය: Landsat Images, 1992/2004/2015/2018

වෙනස් වූ හරිත කලාප දර්ශකය (NDVI) මගින් බියගම අපනයන සැලසුම් කලාපය සහ සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදුව ඇතුළත්ව ලීන්ඩෙල් කර්මාන්තපුරය, බියගම ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන කර්මාන්ත පර්ෂදයන් දෙක ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. පසුව නව කර්මාන්ත ආකර්ෂණය සමඟ මෙම පර්ෂදයන් දෙකෙහි වර්ධනය සිදුව ඇති ආකාරයත්, 2014 වර්ෂයේදී ඉදිකරන ලද පිටත වටරවුම් අධිවේගී මාර්ගය හේතුවෙන් හරිත කලාපයන්හි සිදු වූ වෙනස්වීම්ද 2004 - 2015 කාල සීමාවේ වන්දිකා ඡායාරූප මගින් පැහැදිලි වේ. වර්තමාන වන විට කොළඹ - නුවර ප්‍රධාන මාර්ගය, නව නුවර මාර්ගය සහ සමෘද්ධි මාවත දෙපස සිදුව ඇති භෞතීය සංවර්ධනයද, මාකොළ,මල්වාන සහ ගෝනවල ප්‍රදේශවල සිදුව ඇති නේවාසික සංවර්ධනයද 2018 වන්දිකා ඡායාරූපය හරහා මනාව පැහැදිලි වේ.

තවද දත්ත විශ්ලේෂණය සහ මෑතකාලීන ප්‍රවණතා සැලකිල්ලට ගැනීමේදී කර්මාන්ත පදනම් කරගත් ක්‍රියාකාරකම් මාහේන,පට්ටිවිල, මාබිම වැනි ප්‍රදේශයන්හි ඒකරාශී වී ඇති බවත් එම ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව ඇති තෙත් බිම් වැඩි ප්‍රමාණයක් ස්වභාවික තෙත්බිම් සංරක්ෂණ කලාපයට අයත් වන බවත් ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ හා සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව විසින් හඳුනාගෙන ඇත. අනෙකුත් වැදගත් කරුණ වන්නේ කැලණි ගඟේ අතු ගංගාවක් වන රත්ගඟවත්ත ඇළ මෙම ප්‍රදේශය හරහා වැටී තිබීමයි. අඹතලේ සහ පට්ටිවිල ජල පිරිපහදු වල ජල පෝෂක වලට ඉහළින් කැලණි ගංගාවට රත්ගඟවත්ත ඇළ හරහා කාර්මික අපජලය පිට කිරීම සිදු වෙයි.

“The worst, very poor ecological condition is reported from the sampling sites at Raggahawatte which flows contaminated industrial waste water. Most of parameters were exceeded the standard value during the total monitoring period which implies the industrial pollution”

“රත්ගඟවත්ත ඇළ හරහා කැලණි ගඟට එකතු වන කාර්මික අපජල නියැදි පරීක්ෂාව මගින් ඉතා දුර්වල පාරිසරික තත්ත්වයක් වාර්තා වේ. අධ්‍යයනයේදී සලකා බැලූ සමස්ත නිරීක්ෂණ කාලය තුළ ගංගා ජලයේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ පවතින බොහෝ ප්‍රමිති දර්ශකයන් අදාළ සම්මත අගයන් ඉක්මවන අතර එයින් කාර්මික දූෂණය ගම්‍ය කෙරේ.”

මූලාශ්‍රය: මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, 2014

මෙම ජල දූෂණය ආශ්‍රිත ගැටළු සංවර්ධන සැලසුම සකස් කිරීම සඳහා යෝජනා සහ අදහස් ලබා ගැනීම සඳහා පවත්වනු ලැබූ පාර්ශවකරුවන්ගේ වැඩමුළුවේදීද ඉදිරිපත් විය. පාරිසරික අංශයෙන් රත්ගඟවත්ත ඇළේ මත්ස්‍යයන් මිය යාමේ සිදුවීම් වාර්තා වී ඇති බව සඳහන් කළ අතර එය කැලණි ගංගා ජලයේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳව ගැටලු මතු කිරීමට සමත් විය. කැලණි ගඟ ආශ්‍රිතව කර්මාන්තවල සිසු වර්ධනය ගඟට මුදා හරින අපජලය වැඩි වීමට හේතු වී තිබේ. මෙම තත්ත්වය අනාගත උතුරු කොළඹ ජනතාවගේ ජල පරිභෝජනය පිළිබඳව මෙන්ම පාරිසරික වටිනාකම් පිළිබඳව දෙවරක් සිතිය යුතු තත්ත්වයක් බව අවධාරණය කෙරේ.

කැලණි ගඟා දෝණිය සඳහා සිදු කෙරුණු ලැබූ විවිධ පාරිසරික පර්යේෂණයන්හි ප්‍රතිඵල අනුව වර්තමාන කාර්මික සංවර්ධන ප්‍රවණතා සහ පාරිසරික සංවේදීතාවය යන ප්‍රධාන කරුණු උදෙසා මනා කළමනාකරණයක අවශ්‍යතාවය පිළිබිඹු වන බැවින් සැලසුම් දිශානතිය ඒ සඳහා යොමු විය යුතු බව පාරිසරික සංවේදීතා දර්ශකය හරහාද තහවුරු වේ. බියගම ප්‍රදේශය තුළ තීරණාත්මක පාරිසරික සංවේදී ප්‍රදේශ හඳුනාගැනීම සඳහා විවිධ පරිසර සාධක සහ මෑත කාලීන ගංවතුර දත්තයන් යොදාගෙන ඇත.

ඇමුණුම් සිතියම් අංක 06හි නිරූපණය වන පාරිසරික සංවේදීතා දර්ශකය (ESI) අනුව සැලසුම් බල ප්‍රදේශයේ උතුරු කොටසට සාපේක්ෂව ප්‍රදේශයේ දකුණු කොටසේ අධි සංවේදී තෙත්බිම් බහුල වශයෙන් ව්‍යාප්තව පවතී. එමෙන්ම වර්තමාන කාර්මික ප්‍රවණතාවයන් සහ ව්‍යාප්තියද එම ප්‍රදේශ තුළට දැඩිව සංකේන්ද්‍රය වී ඇත. එබැවින් තිරසාර උපායමාර්ග රැගත් කළමනාකරණයක් යටතේ සිදුනොවන අවිධිමත් කර්මාන්ත භාවිතයන්ගේ ව්‍යාප්තිය හේතු කොටගෙන ඇතිවන වායු සහ ජල දූෂණයන්, තෙත්බිම් ගොඩ කිරීමත් පාරිසරික ගැටළු රාශියක් උද්ගත කර ඇත. ක්ෂණික ජල ගැලීම්, ඇළ මාර්ග අවහිරවීම් සහ කාර්මික අපජලය ඇළ මාර්ග ඔස්සේ කුඹුරු ප්‍රදේශයන්ට බැහැර කිරීම් මගින් පුරන් කුඹුරු ව්‍යාප්තිය ඉහළ යාමත්, භූගත ජල පෝෂකයන්ට හානි වීමත් සිදු වේ. මෙම තත්ත්වය බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයට මෙන්ම බස්නාහිර පළාත තුළ අනාගත ජල පරිභෝජනයටද තීරණාත්මකව බලපා ඇත.

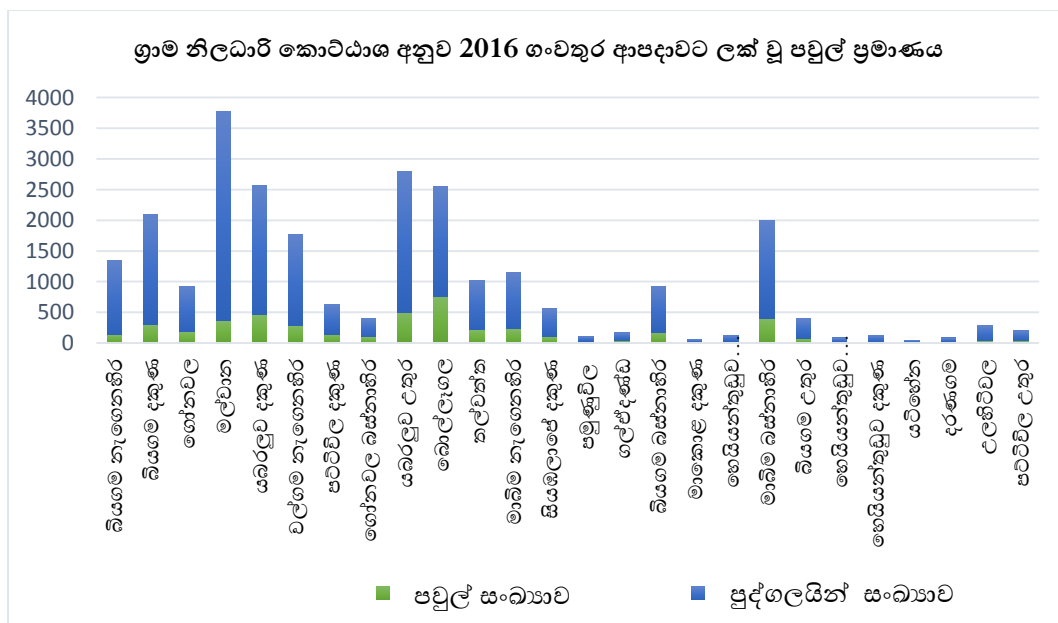
මෙම සංවේදී තෙත්බිම් පරිසර පද්ධතිය හා සම්බන්ධ එකින් එක බැඳුණු ගැටළු බියගම ප්‍රාදේශීය සහ ප්‍රදේශය තුළ දැනට පවතින ප්‍රධාන ගැටළුවක් ලෙස අධ්‍යයනයන් තුළින් හඳුනාගෙන ඇති අතර ඉදිරි සැලසුම් කටයුතු සිදු කිරීමේදී ප්‍රදේශයේ කර්මාන්ත සංවර්ධනයත් පාරිසරික කළමනාකරණයත් සමබර වන පරිදි සැලසුමක අවශ්‍යතාවය මෙමගින් තවදුරටත් අවධාරණය කෙරේ.

3.2 කැලණි ගඟෙහි ජල ගැලීම් තත්ත්වයෙන් ඇති වන සමාජ ආර්ථික බලපෑම

බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශයෙහි පවතින තවත් එක් ප්‍රධාන ගැටළුවක් ලෙස කැලණි ගඟේ වාර්ෂික ජල ගැලීම් තත්ත්වයෙන් ඇති වන සමාජ ආර්ථික බලපෑම හඳුනාගත හැක. කැලණි ගඟේ ඉහළ ජල පෝෂක ප්‍රදේශයට වැටෙන අධික වර්ෂාපතනයත් සමඟ ගංගාවේ ජල මට්ටම නිශ්චිත ධාරිතාවයට වඩා පිරී යාම හේතුවෙන් අතිරික්ත ජල කඳ රග්ගඟවත්ත සහ මල්වන වැනි අතු ගංගා සහ ඇළ මාර්ගයන් ඔස්සේ බියගම ප්‍රදේශයේ පහත් බිම් කරා ඇදී එයි. එය ඇමුණුම් සිතියම් අංක 07 හි පහත් බිම්වල පිහිටීම සහ 2016 ගංවතුරින් යටවූ ප්‍රදේශය ලෙස දක්වා ඇති අතර මෙම පහත් බිම් භූමි පරිහරණයෙන් 13% ක් වූ කුඹුරු ඉඩම් ලෙස හැඳින්විය හැක.

අතීතයේදී සහ මෑතකදී ඇති වූ ජල ගැලීම් පිළිබඳව සංසන්දනය කිරීමේදී, දිනෙන් දින ගංවතුරෙන් බලපෑමට ලක්වන පිරිස වැඩි වීමක් දක්නට ලැබෙන අතර එයට සෘජුවම ගංගා රක්ෂිතය තුළ අනවසර ඉදි කිරීම් සහ තෙත්බිම් ගොඩ කිරීම් බලපායි. මෙම තත්ත්වය විශ්ලේෂණය සඳහා මෑතකදී, එනම් 2016 වර්ෂයේ මැයි මස ඇති වූ ගංවතුර ආපදා දත්ත හා සංඛ්‍යාලේඛණ අනුව මල්වන, යබරලුව, බොල්ලෑගල සහ මාබිම යන ප්‍රදේශ සැලසුම් බල ප්‍රදේශයේ අනෙකුත් ග්‍රාම නිලධාරී වසම් හා සැසඳීමේදී ගංවතුරින් දැඩි බලපෑමට ලක් වූ ප්‍රදේශ ලෙස තහවුරු වේ.

රූප සටහන අංක 3.3 ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ අනුව 2016 ගංවතුර ආපදාවට ලක් වූ පවුල් ප්‍රමාණය

මූලාශ්‍රය: බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය, 2016

2016 වර්ෂයේ මැයි මස ඇති වූ ජල ගැලීම් තත්ත්වය දින 4-7 පමණ වූ කාලයක් පැවති අතර දිනෙන් දින පීඩාවට පත්වන ප්‍රදේශයන් වර්ධනය වී තිබේ. මැයි 16 වන දින වර්ග කිලෝමීටර 9 ක ජල ගැලීම් ප්‍රදේශයක් වාර්තා වී ඇති අතර මැයි 19 දින වනවිට එය වර්ග කිලෝමීටර 12 ක් දක්වා වැඩි වී ඇති බව ශ්‍රී ලංකා ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය මගින් ලබා ගත් වන්දිකා ඡායාරූප මගින් තහවුරු වේ. එය විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණයේ දුර්වලතාවයක් ලෙසද දක්වා ඇත.

රූප සටහන අංක 3.4 මාබීම සහ බියගම දකුණ - කාර්මික ආයතන සහ ජන ජීවිතයට ඇති වූ බලපෑම

මූලාශ්‍රය : DailyMirror පුවත් පත, 2016

රූප සටහන අංක 3.5 බණ්ඩාරවත්ත මංසන්ධිය, මාර්ග ජාලය ජල ගැලීම් හේතුවෙන් අවහිර වීම

මූලාශ්‍රය : Dailynews වෙබ් අඩවිය, 2018/05/23

බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ දත්ත අනුව ගංගා රක්ෂිතය තුළ පවුල් 1100 ක් පමණ අනවසර ඉදිකිරීම් සිදු කර ඇත. අනවසර ගොඩ කිරීම්, කාණු පද්ධති නොමැති වීම හා තාප්ප මගින් සිදු කර ඇති ආවරණ මෙම ගංවතුර තත්ත්වයන්ට හේතු වී ඇත. සුළු වැසි සහිත තත්ත්වයකදී පවා මල්වාන ඇතුළු ඇතැම් ප්‍රදේශ ක්ෂණික ගංවතුර තත්ත්වයන්ට මුහුණ දෙයි. 2016 වසරේ සිදු වූ ගංවතුර තත්ත්වය හේතුවෙන් ප්‍රදේශයේ ගමනාගමනයට බාධා සිදු වූ අතර ඒ හේතුවෙන් නව නුවර මාර්ගය හා මල්වාන දෙකටන මාර්ගය සමඟ සම්බන්ධ ප්‍රධාන මංසන්ධි අවහිර වූ ආකාරය ඇමුණුම් සිතියම අංක 08 මගින් නිරූපණය කොට ඇත.

ප්‍රදේශයේ මාර්ග පද්ධතිය ජල ගැලීම් තත්ත්වය හේතුවෙන් අවහිර වීම සෘජුවම කර්මාන්ත ආයතනයන්හි ක්‍රියාකාරීත්වයට මෙන්ම ජන ජීවිතයටද බලපෑම් කරන අතර මෙම තත්ත්වය නිසා කර්මාන්ත ශාලාවල රැකියා නියුතු මෙන්ම පිට පළාත්වලින් පැමිණෙන බොහෝ ශ්‍රමික පිරිසක් පීඩාවට වේ. එසේම කර්මාන්ත ශාලාවල අමුද්‍රව්‍ය සහ නිෂ්පාදිත භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය කිරීමේ ක්‍රියාවලියද බිඳ වැටෙමින් සෘජුවම නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට දැඩි බලපෑමක් එල්ල කරමින් කර්මාන්ත ආර්ථිකය අඩාල වීම සිදු වේ.

එසේ ආර්ථිකයට ඇති වූ බලපෑම පිළිබඳව 2016 මැයි මස ඇති වූ ජල ගැලීම් තත්වය පාදක කරගනිමින් සිදු කළ "ශ්‍රී ලංකාවේ ගංවතුර සහ නාය යෑම් 2016 මැයි - පශ්චාත් ආපදා අවශ්‍යතා ඇගයීම්" මගින්ද තහවුරු කෙරේ. එම වාර්තාවට අනුව ආපදා ප්‍රමුඛ වූ ප්‍රධාන දිස්ත්‍රික්ක 6 තුළට ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයත් අයත් වන අතර කර්මාන්ත හා වාණිජ, වෙළඳ සහ සේවා යන ප්‍රධාන අංශ තුනක් යටතේ හානි සහ අලාභ පිළිබඳව විශ්ලේෂණයක් සිදු කර ඇත. ඒ අනුව 2016 ජල ගැලීම් තත්වය හමුවේ බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය තුළ ඉහත අංශ තුන යටතේ අවිධිමත් ව්‍යාපාර හා සේවා අංශ මුල් කරගෙන සිදු වූ හානි සහ අලාභ පිළිබඳව තොරතුරු හා දත්ත පහත 3.1 වගුව යටතේ දක්වා ඇත.

වගුව අංක 3.1 අවිධිමත් ව්‍යාපාර හා සේවා අංශයන්ට සිදු වූ හානි සහ අලාභ විශ්ලේෂණය

බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය	හානි (ශ්‍රී ලංකා රු.මිලියන)			අලාභ (ශ්‍රී ලංකා රු.මිලියන)		
	කර්මාන්ත හා වාණිජ	වෙළඳ	සේවා	කර්මාන්ත හා වාණිජ	වෙළඳ	සේවා
	19.65	33.23	30.62	14.73	24.92	5.51

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකාවේ ගංවතුර සහ නාය යෑම් 2016 මැයි - පශ්චාත් ආපදා අවශ්‍යතා ඇගයීම් වාර්තාව

“2016 ජූලි මස අවසානයේ බියගම ප්‍රදේශයට සහභාගී වූ පශ්චාත් ආපදා අවශ්‍යතා ඇගයීම් කණ්ඩායමේ (PDNA) ක්ෂේත්‍ර වාරිකාව මගින් අනාවරණය කළේ යටිතල පහසුකම්, ගබඩා කිරීම සහ නිෂ්පාදන යෙදවුම් සඳහා ඇති වූ හානි හේතුවෙන් සමාගම් ගණනාවක් වසා දමා ඇති බවයි. රැකියා අහිමිවීම් පිළිබඳ සම්පූර්ණ වාර්තාවක් තවමත් ලැබී නොමැති වුවද, මූලික කරුණු සොයා බැලීමේදී විධිමත් අංශයේ ද සැලකිය යුතු අලාභයක් අපේක්ෂා කරයි.”

“The field visit of PDNA team in the end of July 2016 to Biyagama revealed that a number of companies continued to be closed due to severe damage to the infrastructure, storage and production inputs. Even though a full account of employment losses are not yet available, initial fact finding missions anticipate significant losses in the formal sector too.”

කැලණි ගඟ රක්ෂිතය සහ ඒ ආසන්න පදිංචිකරුවන් බොහොමයක් දෙනා තම ඉඩම් අත්හැර නැවත පදිංචි කිරීම් ක්‍රියාවලියක් සඳහා යොමු වීමට විරෝධය දක්වන අතර ඔවුන්ගේ ජන ජීවිතය කර්මාන්ත ආර්ථිකයේ වක්‍ර රැකියා අවස්ථාවන් සහ එහි වාසි සමඟ එකට බැඳී තිබීම ඊට හේතු වී ඇත.

“The Mabima East GN Division, Pattiwila South GN Division, Malwana GN division, Udampitigama GN Division have all expressed the need to reconstruct on their own land with better flood protection measures. These are households, who are either engaged in horticulture or working in the Biyagama free trade zone and therefore understandably unwilling to relocate from the livelihood opportunities linked to the land.”

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකාවේ ගංවතුර සහ නාය යෑම් 2016 මැයි - පශ්චාත් ආපදා අවශ්‍යතා ඇගයීම් වාර්තාව

එසේම මෙම වාර්ෂික ජල ගැලීම් තත්ත්වය හේතුකොටගෙන කර්මාන්ත ආයෝජන අවස්ථා අහිමි වීම පිළිබඳව ඉහත ඇගයීම් වාර්තාව කරුණු ගෙනහැර පායි. එනම් 2016 මැයි මස ඇති වූ ජල ගැලීම් තත්ත්වයෙන් පසුව සිදු කළ රක්ෂණ ආවරණයන්ගේ හිමිකම් ගෙවීම් සම්බන්ධව තොරතුරු අනුව ඉන් 61% කම හිමිකම් ගෙවීම් අයත් වන්නේ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත අංශය සඳහායි. මින් බොහොමයක් නිෂ්පාදන කර්මාන්ත කොළඹ සහ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කවලට අයත් වේ.

“කොළඹ (කොළොන්නාව සහ කඩුවෙල) සහ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කවල (බියගම) ගංවතුරින් බලපෑමට ලක් වූ ව්‍යාපාරයන් පහත්බිම් ප්‍රදේශවල පිහිටා ඇති අතර එම ප්‍රදේශයන්හි පිහිටි කර්මාන්ත ශාලාවල රක්ෂණ ආවරණ වැඩි විය හැකිය.”

“The enterprises which reported that they were affected by floods in Colombo (Kolonnawa and Kaduwela) and in Gampaha District (Biyagama) were located in low-lying areas and insurance coverage of the industries may be higher.”

මූලාශ්‍රය : ශ්‍රී ලංකාවේ ගංවතුර සහ නාය යෑම් 2016 මැයි - පශ්චාත් ආපදා අවශ්‍යතා ඇගයීම් වාර්තාව

ඉහත දත්තයන් සහ විශ්ලේෂණයන් පදනම්ව කැලණි ගඟ පිටාර ගැලීම හේතුකොටගෙන වාර්ෂිකව ඇතිවන ජල ගැලීම් තත්ත්වය හේතුවෙන් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයට ආර්ථික - සමාජීය වශයෙන් සිදු වන අහිතරකර බලපෑම් නිසි පරිසර කළමනාකරණයක් සමඟ සැලසුම් මැදිහත්වීම්ක අවශ්‍ය කරන බව අවධාරණය කරයි.

දෙවන කොටස

අමාත්‍යවරයාගේ අනුමැතිය

බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය සඳහා වූ සංවර්ධන සැලැස්ම අනුමත කිරීම. (2019-2030)

මහනගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍ය වන මම 1982 අංක 4
දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ (සංශෝධිත) 8 ඊ වගන්තියෙන් මා වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාර 2019.01..... දින නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ කළමනාකරණ මණ්ඩලය විසින් කරන ලද නිර්දේශයන් සැලකිල්ලට ගෙන 1982 අංක 4 දරණ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරි පනතේ (සංශෝධිත) 8 උ වගන්තිය ප්‍රකාර බියගම නාගරික සංවර්ධන ප්‍රදේශය සඳහා සංශෝධිත සැලැස්ම මෙයින් අනුමත කරමි.

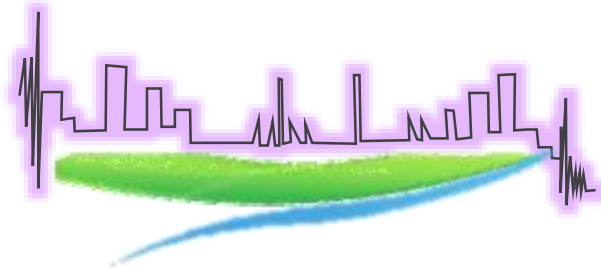
.....
මහනගර සහ බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය

මහනගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය
17 හා 18 මහල්
"සුභුරුපාය"
සුභුතිපුර පාර
බත්තරමුල්ල
2019..... දින

පරිවෘත්තීය 04

සංවර්ධන සැලසුම් රාමුව

4.1 සංවර්ධන සැලැස්මේ දැක්ම

“නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරය”

*“විවිධ කාර්මික අවශ්‍යතා හා සබැඳි බස්නාහිර කලාපයටම
ආදර්ශයක් වූ කර්මාන්ත පුරවරයක්”*

“The Tranquilized Industrial City”

*“A Greenscape Industrial City Idol of Western arena by hosting an
interaction space to cater a variety of industrial needs”*

4.2 දැක්මෙහි ප්‍රකාශනය

අනාගත බියගම සංවර්ධන දිශානතිය උදෙසා ගොඩනැගුණු ඉදිරි දැක්ම, පාරිසරික සහ කාර්මික ආර්ථික සංවර්ධනය යන ප්‍රධාන තේමාවන් කැටි කොටගත්, එසේම ප්‍රදේශය තුළ අධ්‍යයනය කරන ලද මූලික ගැටළු පදනම් කරගත්තකි. එනම් මෙහි “නිස්කලන” යන වදන් මගින් ප්‍රදේශයට ආවේණික වූ සංවේදී තෙත්බිම් පරිසර පද්ධතිය අරමුණු කොට ඇති අතර එම පාරිසරික වටිනාකම් සුරකිමින් ඒකාබද්ධ වූ පරිසර හිතකාමී කාර්මික ප්‍රදේශයන් සමඟ නව මුහුණුවරකින් පිබිදෙන “කර්මාන්ත පුරවරයක්” ලෙස බියගම ගොඩනැගීමට මෙම අනාගත දැක්ම මඟ පෙන්වයි.

මෙම තෙත් බිම් හා සබැඳි කර්මාන්ත නාගරික ආකෘතිය හරහා බස්නාහිර කලාපයටම ආදර්ශයක් සපයන කර්මාන්ත පුරවරයක් සඳහා මං පෙත් විවර වන අතර බියගම ප්‍රදේශය එම පරිවර්තන ක්‍රියාදාමය තුළ ප්‍රමුඛ නායකත්වයක් දෙන නාගරික ප්‍රදේශය ලෙස ඉදිරි දැක්ම හරහා තවදුරටත් අවධාරණය කෙරේ. ඒ අනුව කර්මාන්ත සංවර්ධනය හේතුවෙන් සිදුවෙන පාරිසරික විනාශයන් සහ සෘණාත්මක බලපෑම් අවම වන අතර නූතන තිරසාර සංවර්ධනයක් සමඟ අත්වැල් බැඳගත් උපයෝගීතා භූමි භාවිතයන් සඳහා ඉඩකඩ වෙන් වේ.

එමෙන්ම කර්මාන්ත අයෝජනයන් සඳහා දැනටමත් බස්නාහිර කලාපය තුළ වඩාත් ආකර්ෂණීය නමක් දිනා සිටින බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය, මූලික නිෂ්පාදන සාධකයන් සියල්ලන්ගෙන්ම සපිරි කර්මාන්ත පුරවරයක් බවට පත් කරමින් තිරසාර සංවර්ධන සහ හරිත සංකල්පමය ප්‍රතිපත්තින් අනුව යමින් කර්මාන්ත නාගරික අනුරුවක් ලෙස රටේ ආර්ථිකය මෙන්ම ප්‍රාදේශීය ජනතාවගේ සමාජ - ආර්ථික තත්ත්වයද නගා සිටුවීමට දායක කර ගැනීම මෙහිදී අපේක්ෂා කෙරේ.

ඒ අනුව අනාගත බියගම, සංවේදී තෙත්බිම් පද්ධතියක් කාර්මික සංවර්ධනයක් කැටි ව පාරිසරික සෘණාත්මක බලපෑම් අවම වූ “නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක්” ලෙස නව සංවර්ධන දිශානතියකට යොමුව ගොඩනැගෙනු ඇත.

4.3 සංවර්ධන සැලැස්මේ අරමුණු

1. කර්මාන්ත ආර්ථික අවශ්‍යතා කැටි වූ බහුආංශික පර්ෂදයන් ඇති කිරීම.

අනාගත දැක්මට අනුකූලව ඉහත දෙවන අරමුණ තුළින් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම උදෙසා කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනයට අවශ්‍ය කෙරෙන ආර්ථික අවශ්‍යතා ලෙස ප්‍රදේශය තුළ මූලික නිෂ්පාදන සාධක සහිත විවිධ කර්මාන්ත සේවා අවශ්‍යතා කැටි වූ පර්ෂදයන් නිර්මාණය කිරීම අදහස් කරයි. බහු ආංශික පර්ෂද ලෙස අරුත් ගැන්වෙන්නේ එම කර්මාන්ත පර්ෂද තුළ පවතින විවිධ කර්මාන්ත සේවා අවශ්‍යතා පදනම් කර ගැනීමෙනි. මෙහිදී කර්මාන්ත සංවර්ධනයට අවශ්‍ය කෙරෙන භෞතීය යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීම මූලිකවම ඉලක්ක කර ඇත. එසේම කර්මාන්ත හේතුවෙන් ප්‍රදේශයට සංක්‍රමණය වන ජනතාවද ප්‍රදේශයේ නේවාසික ජනතාවද සහ කර්මාන්තයන්හි සේවා නියුක්ත දෛනික සංසරණ ජනතාවද ඉලක්ක කොට ඇති නාගරික සේවාවන් සහිත පර්ෂද ගොඩනැංවීමට කටයුතු කෙරේ.

2. පාරිසරික හා සාමාජීය සෘණාත්මක බලපෑම් හමුවේ අකම්පිත නගරයක් ඇති කිරීම.

නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමේදී ප්‍රදේශය තුළ පවතින නිල හරිත සංවේදී තෙත් බිම් පද්ධතියද තිරසාර ලෙස භෞතික සංවර්ධනයට සම්බන්ධ කර ගනිමින් තෙත් බිම් හා සබැඳි කර්මාන්ත නගරයක් ඇති කිරීම අපේක්ෂා කෙරේ. සංවේදී පරිසර පද්ධතියක් සහිත එමෙන්ම ඒ හා බැඳුණු ප්‍රධාන ගැටළු හඳුනාගැනීම තුළින් තිරසර කාර්මික සංවර්ධනයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම මෙම අරමුණ තුළ ගැබ් වී ඇත. මෙහිදී අකම්පිත නගරයක් ලෙස අදහස් කෙරෙනුයේ පාරිසරික හා සාමාජීය සෘණාත්මක බලපෑම් ඉදිරියේ අවිධිමත් හා අක්‍රමවත් නගර සංවර්ධනයක් ඇතිවීම පාලනය කරන ලද්දා වූ තිරසාර පාරිසරික හා සාමාජීය ක්‍රමෝපායන් සහිතව කෙරෙන නාගරික සංවර්ධනයයි.

4.4 සංවර්ධන සැලැස්මේ පරමාර්ථ

අරමුණු 1. කර්මාන්ත ආර්ථික අවශ්‍යතා කැටි වූ බහුආංශික පර්ෂදයන් ඇති කිරීම.

- පරමාර්ථ 1: 2030 වන විට කර්මාන්ත ආයෝජනය සඳහා අභ්‍යන්තර මාර්ග පද්ධතිය හරහා මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 13% ක් විවෘත කිරීම.
- පරමාර්ථ 2: 2025 වන විට මධ්‍යම ආයෝජන තීරය හරහා කාර්මික ආශ්‍රිත ව්‍යාපාර කලාපයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- පරමාර්ථ 3: 2030 අවසානය වන විට නිෂ්පාදන අංශයේ සේවක දායකත්වය 30% ක් දක්වා වැඩි කිරීමට අවශ්‍ය පහසුකම් සැපයීම.
- පරමාර්ථ 4 : 2030 වන විට නාගරික සේවා සහිත උප පර්ෂද 3 ක් නිර්මාණය කිරීම.

අරමුණු 2. පාරිසරික හා සමාජීය සෘණාත්මක බලපෑම් හමුවේ අකම්පිත නගරයක් ඇති කිරීම.

- පරමාර්ථ 1: 2030 වන විට ප්‍රදේශයේ ජල ගැලීම් වලට ඔරොත්තු දෙන අධි සංවේදී තෙත් බිම් 100% ක් සංරක්ෂණය කිරීම.
- පරමාර්ථ 2: 2030 වන විට හෙක්ටයාර 127 ක තෙත් බිම්, තෙත් බිම් ආරක්ෂණය මගින් සහයෝගීතාව සඳහා වූ පාරිසරික වගකීම (CER) ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- පරමාර්ථ 3: 2030 අවසානය වන විට ජල ගැලීම්හි සෘණාත්මක බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා ආරක්ෂිත පද්ධතීන් ඇති කිරීම.

පරිච්ඡේදය 05

SWOT විශ්ලේෂණය

5.1. සාරාංශගත SWOT විශ්ලේෂණය

අරමුණු 1. කර්මාන්ත ආර්ථික අවශ්‍යතා කැටි වූ බහුආංශික පර්ඡදයන් ඇති කිරීම

ශක්තීන්

- ✓ භූමිය, ප්‍රාග්ධනය, ශ්‍රමය සහ ව්‍යවසායකත්වය යන මූලික නිෂ්පාදන සාධකයන් සහිත වීම. (යොමුව: වගුව අංක 5. 1)
- ✓ තෙත්බිම් ඇතුළු පාරිසරික ලක්ෂණයන් හැරුණුකොට භෞතික සංවර්ධනයට යෝග්‍ය ඉඩම් වලින් 84% ක් කාර්මික ප්‍රවර්ධනය සඳහා යෝග්‍ය භූමි දර්ශකය මගින් මධ්‍යස්ථ හා අධි යෝග්‍ය ලෙස හඳුනා ගැනීම.
- ✓ උප නගර සහ මංසන්ධි මූලිකව ගොඩ නැගුණු ප්‍රදේශයට අවේණික නගර ආකෘති
- ✓ 69% ක සීඝ්‍ර වේගයකින් වාණිජ භාවිතයන් වර්ධනය වීම.

S

වගුව අංක 5.1 නිෂ්පාදන සාධකයන්

<p>භූමිය</p> <ul style="list-style-type: none"> - කාර්මික සංවර්ධනයට යෝග්‍ය සහ සංවර්ධනය කළ හැකි භූමි භාවිතයන් 9% ක් පැවතීම - පර්චසය රු.100,000 - 400,000 අතර වෙනස් වන කොළඹ තදාසන්න ප්‍රදේශවලට සාපේක්ෂව අඩු ඉඩම් වටිනාකමක් පැවතීම. 	<p>ව්‍යවසායකත්වය</p> <ul style="list-style-type: none"> - පවතින කර්මාන්ත සහ ඒවායේ වර්ධනය -කර්මාන්ත ආයෝජනය සඳහා ගොඩනැගුණු පවතින අන්තර්ජාතික සම්බන්ධතා ජාලය - පාරම්පරික කර්මාන්ත ගම්මාන පදනමක් පැවතීම සහ නව තාක්ෂණය සමඟ මුසු වූ කුඩා පරිමාණ කර්මාන්ත ඇති වීමේ ප්‍රවණතාව
<p>ප්‍රාග්ධනය</p> <ul style="list-style-type: none"> - කොළඹ වාරයට සහ අන්තර්ජාතික ගුවන් තොටුපලට පැයක වැනි කාලයකින් ලඟා විය හැකි උපාය මාර්ගික පිහිටීම. - අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන 2ක් සහිත පිටත වට රවුම් අධිවේගී මාර්ගය.(කඩුවෙල/කඩවත) - ජාතික සහ කලාපීය මාර්ග ජාලයේ ප්‍රධාන ප්‍රවාහන තීර දෙකක් අතර පිහිටීම - සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය සහ ගැස් නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ප්‍රදේශය තුළ පිහිටීම. - අන්‍යයන භාණ්ඩ සඳහා 3.3% මෙන්ම අපනයන භාණ්ඩ සඳහා 2.8% ක් ගබඩා සහ ප්‍රවාහන පහසුකම් ප්‍රදේශය තුළම පැවතීම. - දිනකට ජලය සහ මීටර 360,000ක් දක්වා පිරිපහදු කර බෙදාහැරීම සඳහා නිර්මිත කැලණි ගඟ දකුණ ඉවුර ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය. - බියගම(220kv) සහ සපුගස්කන්ද විදුලි ලැබුම්පොල (132kv) - ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති මණ්ඩලයට අයත් බහු කාර්ය විකිරණ මධ්‍යස්ථානය (MGIF) 	<p>ශ්‍රමය</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1985 න් පසුව කැපී පෙනෙන ලෙස වර්ධනය වූ ශ්‍රම බලකාය - ප්‍රදේශයේ රැකියා නියුක්තියෙන් 23% ක්ම නිෂ්පාදන කර්මාන්තයට සෘජුවම දායක වීම. - ප්‍රදේශයේ රැකියා නියුක්තියෙන් 12% ක්ම ආහාර පාන සහ නවාතැන් පහසුකම් සැලසීම මගින් සෘජුවම දායක වීම. - ප්‍රදේශයේ සමස්ත ජනගහනයෙන් 66%ක් වැඩකරන වයස් කාණ්ඩයට අයත් වීම. - ප්‍රදේශය රැකියා උත්පාදිත සහ ආකර්ෂණීය ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනා ගැනීම සහ සංසරණ ජනගහනය 100,000කට ආසන්න වීම

W

දුර්වලතා

- ✓ බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය පවතින බිම් ප්‍රමාණය 98% ක උපරිම ධාරිතාවයට පැමිණීම. (Carrying capacity)
- ✓ ප්‍රදේශයේ අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය 70% ක් පමණම පටු මාර්ග වීම.
- ✓ කැලණි ගඟ පිටාර ගැලීමක් සමඟ ඇතිවෙන ජල ගැලීම් තත්ත්වයෙන් ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන මංසන්ධි 7ක් අවහිර වීම.
- ✓ කර්මාන්ත ව්‍යාප්ත ප්‍රදේශ සඳහා මූල්‍ය සහ බැංකු ශාඛා පහසුකම් අවම වීම.
- ✓ ප්‍රධාන මාර්ග සඳහා සේවා මංකීරුවක් වෙන් නොවීම.
- ✓ ප්‍රදේශයේ ජනගහනයට සාපේක්ෂව සෞඛ්‍ය පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම.
- ✓ නිවාස වර්ගීකරණය අනුව 7% ක අක්‍රමවත් ජේලි නිවාස ප්‍රදේශයේ ව්‍යාප්තව පැවතීම
- ✓ නාගරික පොදු අවශ්‍යතා සහිත වාණිජ භාවිතයන් සඳහා භාවිතා කළ හැකි දෙල්ගොඩ නගර මධ්‍යයේ ඉඩමක් තුළ සන අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් පවත්වාගෙන යාම

අවස්ථාන්ත

- ✓ නූතන ජාතික සහ කලාපීය සැලසුම් තීරණ
- ✓ CMRSP සහ CESMA යන පූර්ව සැලසුම් මගින් කර්මාන්ත සංවර්ධනය ඉලක්ක ගත කර තිබීම
- ✓ ජල ගැලීම් තත්ත්ව පාලනය කිරීම සඳහා වාරි මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව යෝජිත CRIP-DBIP ව්‍යාපෘතිය
- ✓ 3K Area ව්‍යාපෘතිය මගින් දෙල්ගොඩ සහ මල්වන නගර සඳහා යෝජිත නගර සංවර්ධනය
- ✓ කුඩා පරිමාණ ව්‍යාපාර ආකෘතියේ කර්මාන්ත උද්‍යාන ඇතිවීමේ ප්‍රවණතාවය
- ✓ ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් යෝජිත ආයෝජන ව්‍යාපෘති මගින් නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයේ ආයෝජන අවස්ථා සඳහා ප්‍රමුඛත්වයක් ලබා දීම
- ✓ යෝජිත ප්‍රවාහන පහසුකම් වැඩි දියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘති - (බියගම - කොස්ගම දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය / කඩවත සැහැල්ලු දුම්රිය ව්‍යාපෘතිය)
- ✓ මෙගාපොලිස් සංවර්ධන ව්‍යාපෘති මගින් යෝජිත ගබඩා සහ ප්‍රවාහන සේවා තීරය / විද්‍යා සහ තාක්ෂණ නගර ව්‍යාපෘතිය

O

තර්ජන

T

- ✓ ප්‍රධාන වරාය ප්‍රවේශ මාර්ග කර්මාන්ත අංශයන්හි භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය අධෛර්යමත් කිරීම
  - කිරිඳිගොඩ නගරය සමඟ ඇති අධික රථ වාහන තදබදය
  - පැලියගොඩ 4 කණුව අසල ඇති දුම්රිය පාලම හරහා උස මීටර 3.5ට වැඩි වාහන ඇතුළු කිරීමේ තහනම
- ✓ කළුතර දිස්ත්‍රික්කය සඳහා යෝජිත අක්කර 777.047 ක් වූ මිලිලැව කාර්මික පුරය

අරමුණු 2. පාරිසරික හා සාමාජීය සාණාත්මක බලපෑම් හමුවේ අකම්පිත නගරයක් ඇති කිරීම

ශක්තීන්

- ✓ භූමි පරිහරණ සංයුතියෙන් 6% ක් වගුරු බිම්, ලඳු කැලෑ සහ ජල ප්‍රදේශ වැනි ස්වභාවික පාරිසරික පද්ධතීන්වලට අයත් වීම.(හෙක්ටයාර 365.75)
- ✓ ඵලදායී කෘෂි-තෙත් බිම් වලින් 13% ක් ස්වභාවික ආරක්ෂක කලාප සහ ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ ලෙස ක්‍රියා කිරීම.
- ✓ හෙක්ටයාර 11.7 ක පොදු විවෘත අවකාශයන් මෙන්ම පුද්ගලික විනෝද කටයුතු උද්‍යාන පැවතීම.
- ✓ සුළු ගංවතුර ආරක්ෂණ ආකෘතීන් 8ක් ප්‍රදේශය තුළ පැවතීම.

S

දුර්වලතා

- ✓ වර්තමාන කර්මාන්ත ශාලා සංවේදී තෙත් බිම්වලට ආසන්නව විසිරී පැවතීම.
- ✓ කැලණි ගඟෙහි උප ද්‍රෝණියක් වන බියගම ද්‍රෝණිය තුළ A,B,C යන දූෂණ විභවතා මට්ටම් වලට අයත් කර්මාන්ත ශාලා 73 ක් වාර්තා වන අතර A මට්ටමේ කර්මාන්ත ශාලා 14 ක්, B මට්ටමේ 58 ක් හා C මට්ටමේ එක් කර්මාන්ත ශාලාවක් පැවතීම.
- ✓ මුළු කුඹුරු ඉඩම් වලින් 47% ක් වූ අතහැර දැමූ කුඹුරු ඉඩම් බොහොමයක් ප්‍රදේශයේ දකුණු දෙසට වන්නට පිහිටා තිබීම.
- ✓ පවුල් 1100 පමණ කැලණි ගං ඉවුරු රක්ෂිතය හා ඇළ රක්ෂිතය අනවසරයෙන් අත්පත් කොට ගෙන තිබීම.
- ✓ වාර්ෂිකව පුද්ගලයන් 20,000 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ගංවතුරෙන් පීඩාවට පත් වන අතර ගංවතුර රඳා පවතින කාල සීමාව දින 4 – 7 අතර පැවතීම .

W

අවස්ථා

- ✓ බස්නාහිර කලාපීය ව්‍යුහ සැලැස්ම -2030 මගින් කැලණි ගංගා තීරය තුළ මීටර් 100ක පරිසර සංරක්ෂණ කලාපයක් හඳුනාගෙන ඇත .
- ✓ ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත CRIP –DBIP යන ගංවතුර අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති.
- ✓ පරිසරය සුරැකීම හා සම්බන්ධ නීති රෙගුලාසි.
- ✓ වත්මන් කාර්මික ප්‍රතිපත්තිය සහ තිරසාර සංවර්ධන ප්‍රවේශය.

O

තර්ජන

- ✓ කැලණි ගංගා ද්‍රෝණියේ පිහිටි කර්මාන්ත ශාලා 2842 ක් මගින් විවිධ පරිසර දූෂණයන් සිදුවන බව වාර්තා කර තිබීම.

T

5.2 විස්තරාත්මක SWOT විශ්ලේෂණය

අරමුණු 1. කර්මාන්ත ආර්ථික අවශ්‍යතා කැටි වූ බහුආංශික පර්ෂදයන් ඇති කිරීම

ශක්තීන්

1. භූමිය, ප්‍රාග්ධනය, ශ්‍රමය සහ ව්‍යවසායකත්වය යන මූලික නිෂ්පාදන සාධකයන් සහිත වීම.

කර්මාන්ත ආර්ථික අවශ්‍යතා කැටිවූ කාර්මික පර්ෂදයන් නිර්මාණය කිරීම පළමු අරමුණ මගින් අදහස් කෙරෙන අතර පහත සඳහන් දත්ත සහ කරුණු ඉහත අරමුණ කරා ළඟා වීම උදෙසා පවතින සංවර්ධන විභාවතාවයන් නිෂ්පාදන සාධක වලට අනුරූපීව විස්තර කෙරෙනු ලැබේ.

නිෂ්පාදන සාධකයන්හි පළමු මූලික සාධකය භූමියයි. ඒ අනුව ඉඩම් පරිහරණ සංයුතියෙන් 72% ක ඉඩම් දැනට සංවර්ධනය වූ ඉඩම් වන අතර පාරිසරික සම්පත් සහිත භූමින් නොසලකමින් අනාගත සංවර්ධනය සඳහා යොදා ගත හැකි භූමි ප්‍රමාණය 9% ක ප්‍රතිශතයක් බියගම නාගරිකය සතුය. ඇමුණුම් සිතියම් අංක 09 හි දැක්වෙන බියගම හා ඒ අවට ඉඩම් වටිනාකම් තුළින් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ ඒ අවට ප්‍රදේශයන්ට සාපේක්ෂව අඩු ඉඩම් වටිනාකමක් පැවතීමද කර්මාන්ත ආකර්ෂණයෙහි සාධනීය ලක්ෂණයක් ලෙස දැක්විය හැක.

මූලික ප්‍රාග්ධනය යටතේ දැනට පවතින සියලුම යටිතල පහසුකම් සැලකිල්ලට ගැනෙන අතර එහිදී මූලිකවම ගමනාගමනය සඳහා ඉදි වී තිබෙන ජාතික සහ කලාපීය සම්බන්ධතාවය පිළිබිඹු කෙරෙන මාර්ග ජාලයන් වාරය සහ ගුවන් තොටුපල සමඟ පවතින සම්බන්ධතාවයන් ප්‍රධාන කොට ගැනේ. මෙහිදී ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන ප්‍රවාහන තීර 7 අතුරින් ප්‍රධාන ප්‍රවාහන තීර දෙකක් වන කොළඹ - නුවර මාර්ගයත් කොළඹ - හංවැල්ල මාර්ගයත් අතර බියගම පිහිටීම ප්‍රමුඛ වාසියක් වේ. එසේම මෑතකදී ඉදිවූ පිටත වට රවුම් මාර්ගය සමඟ ප්‍රදේශයට කඩුවෙල සහ කඩවත යන අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන දෙකක් හිමිව ඇත. මේ හරහා ශ්‍රී ලංකාවේ දකුණු ප්‍රදේශය සමඟ පැයකට අඩු කාලයක් තුළදී සම්බන්ධ වීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථාව හිමිවේ. එමෙන්ම යෝජිත කෙරවලපිටිය අන්තර් හුවමාරුව හරහා ආනයනික භාණ්ඩ ගබඩා කිරීම ප්‍රවර්ධනය සඳහා යෝජිත තීරය සමඟ සම්බන්ධ වීමටත් කටුනායක ගුවන් තොටුපලට පැයකට අඩු කාලයකින් සම්බන්ධ වීමටත් ඉඩ ප්‍රස්ථාව සැලසේ.

නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියට අවශ්‍ය යන්ත්‍ර ක්‍රියාකාරිත්වය සහ ප්‍රවාහනය සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන ඛනිජ තෙල් ,ගෑස් සහ ලිහිසි තෙල් අවශ්‍යතා ප්‍රදේශය තුළම පිහිටි සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය සහ ඒ අනුබද්ධිත ගෑස් සහ නිෂ්පාදන ආයතන මගින් සපුරා ගත හැක. කොළඹට ආසන්නව පිහිටා ඇති එකම තෙල් පිරිපහදු ලෙස වසරකට මෙට්රික් ටොන් මිලියන 2.12 කට (එනම් දිනකට බැරල් 52,500කට ආසන්නව) පිරිපහදු කිරීමේ හැකියාව සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය ඇත. එපමණක්ද නොව, ප්‍රදේශය තුළම ආනයන භාණ්ඩ සඳහා 3.3% මෙන්ම අපනයන භාණ්ඩ සඳහා 2.8% ක් ගබඩා සහ ප්‍රවාහන පහසුකම් පැවතීමද මෙහිදී තවත් වැදගත් කරුණක් ලෙස සඳහන් කළ හැක.

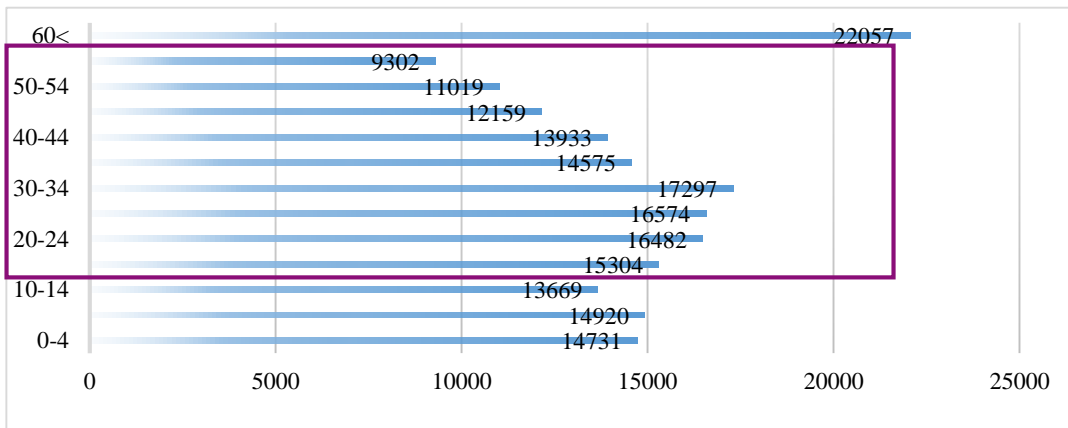
බස්නාහිර පළාතේ උතුරු කොටසෙහි ජල ඉල්ලුම සපුරා ඇති කැලණි ගඟේ දකුණු ඉවුර පට්ටිවිල ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය දිනකට ජලය සන මීටර 360,000 ක් පිරිපහදු කර බෙදාහැරීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇත. බියගම, කැලණිය, කිරිඳිගොඩ, කඩවත, රාගම, වත්තල, කඳාන, ජාඇල, සීඳුව සහ ගණේමුල්ල යන ප්‍රදේශයන්හි මිලියනයක පාරිභෝගිකයන් ආවරණය වන පරිදි මෙම ජල සැපයුම් ජාලය ව්‍යාප්තව ඇති අතර දැනට දිනකට ජලය සන මීටර 175,000 ක සැපයුමක් මේ හරහා සිදුවේ.

විදුලි බල සැපයුම අනුව, බියගම කලාපයේ කිලෝවොට් 220ක විදුලි ලැබුම්පොලක් පිහිටා ඇති අතර කිලෝවොට් 132 ක විදුලි ලැබුම්පොලක් සපුරාස්කන්දේ පිහිටා ඇත. ලින්ඩෙල් කර්මාන්තපුරයේ ලක්දනවි (21MW) සහ ආසියා පවර් ප්‍රයිවෙට් ලිමිටඩ් (51MW) ලෙස විදුලි උත්පාදන බලාගාර දෙකක් පවතින අතර ප්‍රදේශය හරහා කිලෝවොට් 220 විදුලි සම්ප්‍රේෂණ ජාලයක් ගමන් කරයි.

ශ්‍රී ලංකා පරමාණුක බලශක්ති මණ්ඩලයට අයත් බහුකාර්ය විකිරණ මධ්‍යස්ථානය (MGIF) බියගම ආයෝජන කලාපය තුළ පිහිටීම මගින් සෞඛ්‍ය සේවා සහ ආහාර සැකසුම් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ශාලා සඳහා ප්‍රමුඛ වාසියක් සැලසේ. මේ අනුව මෙම සියලු කර්මාන්ත ආශ්‍රිත සහ ඒ අරමුණු කරගත් යටිතල පහසුකම් මගින් බියගම කාර්මික ආර්ථික අවධානය සහිත නගරයක් බවට තහවුරු කෙරේ.

ශ්‍රම බලය යටතේ බියගම ප්‍රදේශය 1985 සිට සැලකිය යුතු ලෙස කාර්මික ශ්‍රම බලය ඒකරාශී වූ ප්‍රදේශයක් වශයෙන් ජනගහනය වර්ධනය වී ඇති බව 1981 සිට 2001 කාලය තුළ 2.08% ක ජනගහන වර්ධන අනුපාතය වාර්තා කිරීම මගින් සනාථ වේ. එය ඇමුණුම් වගු අංක 04හි දැක්වෙන ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ අනුව කාර්මික ආයතන සහ ශ්‍රමික පිරිසේ වැඩි වීමේ සංසන්දනාත්මක විශ්ලේෂණය හරහාද මනාව පැහැදිලි වේ. එසේම ඇමුණුම් රූප සටහන් අංක 03හි දැක්වෙන බියගම ප්‍රදේශයේ ආර්ථිකය සඳහා පවතින රැකියා දායකත්වය තුළ 23%ක රැකියා ප්‍රමාණයක් නිෂ්පාදන කර්මාන්ත කේෂ්ත්‍රය සමඟ බැඳී පවතින බවත් 12%ක රැකියා දායකත්වයක් ආහාරපාන සහ නවාතැන් පහසුකම් සැපයීම මගින් රැඳී පවතින බවත් තහවුරු වේ. ප්‍රදේශයෙන් 66%ක ජනතාවක් වැඩ කරන වයසේ ජනගහනයට අයත් වන අතර දිනකට කාර්මික සංවර්ධනය වූ ප්‍රදේශ තුළ සංසරණ ජනගහනය 100,000 කට ආසන්න වේ.

රූප සටහන අංක 5.1 බියගම ප්‍රාදේශීය බල සීමාව තුළ වයස් සංයුතිය - 2017

මූලාශ්‍රය : ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සංඛ්‍යාන අත්පොත, 2017

අවසාන නිෂ්පාදන සාධකය ලෙස ව්‍යවසායකත්වය තහවුරු කිරීම සඳහා වර්තමාන කර්මාන්ත ශාලා සහ ඒවායේ වර්ධනයත්, පාරම්පරික කර්මාන්ත පසුබිමක් සහිත ගෘහ ආශ්‍රිත කර්මාන්ත සහිත ප්‍රදේශයක් වීමත් පළමුකොටම දැක්විය හැක. එමෙන්ම අද වන විට ලෝකයේ බොහෝ රාජ්‍ය සමඟ ආයෝජන අවස්ථා වර්ධනය කරගනිමින් ප්‍රමුඛ පෙළේ නමක් දිනා ඇති නිෂ්පාදන ආයතන ගණනාවක්ම බියගම නාගරිකය තුළ පිහිටා ඇත. ඒ අතරට ඇන්කර්-ෆොන්ටේරා සමාගම, ලයන් බීර සමාගම, සහ කොකාකෝලා සමාගම යන ආදිය දැක්විය හැක.

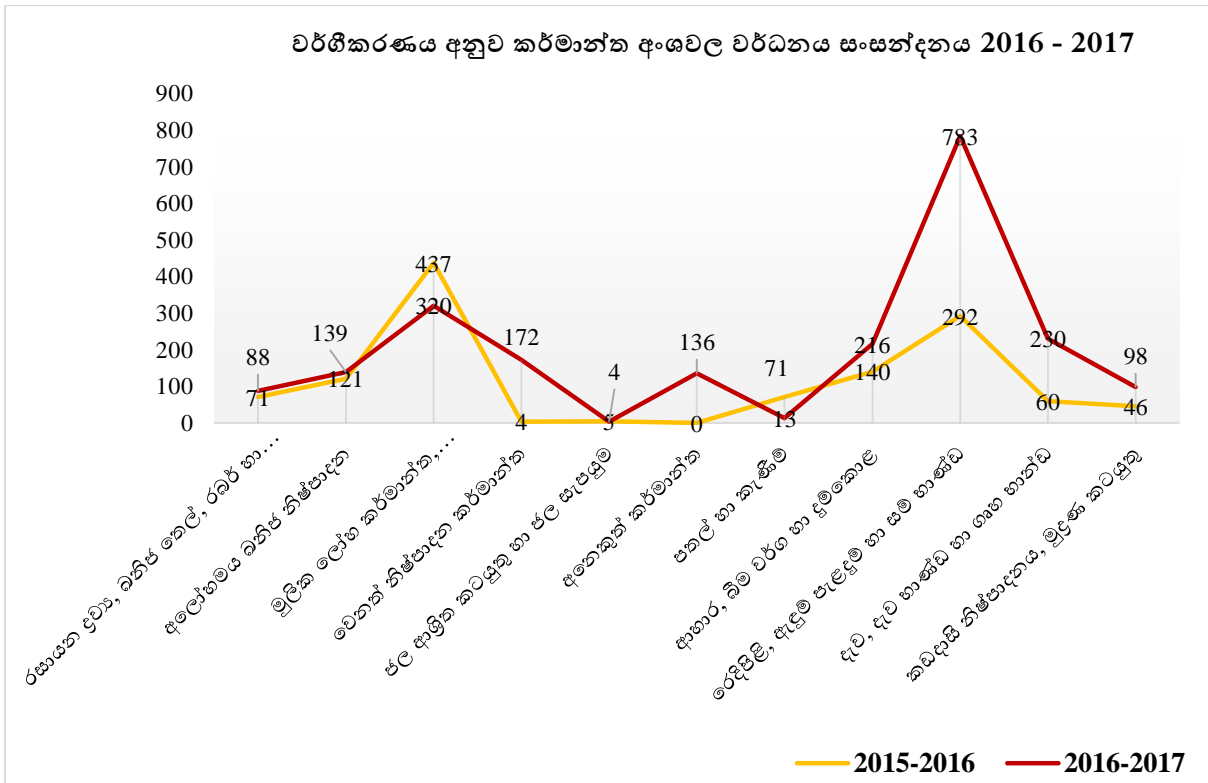
කර්මාන්ත ශාලාවල අවකාශීය ව්‍යාප්තිය සහ ඒවායේ සංඛ්‍යාව අනුව ප්‍රදේශය තුළ කර්මාන්ත පර්ෂදයන් තුනක් හඳුනාගැනීමට හැකි බව ඇමුණුම් සිතියම් අංක 05 යටතේ නිරූපණය කර ඇත. බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය, සපුගස්කන්ද ලින්ඩෙල් කර්මාන්තපුරය, සහ ඩිමෝ උපයෝගිතා වාහන වැඩ පොළ සහ ඒ අවට කර්මාන්ත පර්ෂදය මෙම හඳුනා ගැනීම් වලදී ප්‍රමුඛ වේ.

1995 දී සපුගස්කන්ද ප්‍රදේශයේ අක්කර 125ක භූමියක් යොදා ගනිමින් ඉදිකළ ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු පෞද්ගලික අංශය සතු කර්මාන්තපුරය වන ලින්ඩෙල් කර්මාන්තපුරය මෙරට කර්මාන්ත සංවර්ධනයේ පෙරළිකාර හැරවුම් ලක්ෂයකි. එහිදී නිෂ්පාදන කර්මාන්ත සඳහා බදු පදනම මත බිම් හා ගොඩනැගිලි ලබා දෙන අතර වර්තමානයේ අක්කර 90ක්ම සුප්‍රකට නිෂ්පාදන කර්මාන්ත සඳහා වෙන්වී ඇත. ලින්ඩෙල් කර්මාන්තපුරය ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලයට අයත් පෞද්ගලික සමාගමක් වන අතර එහි කොටස් වලින් 49% ක් ඩී.එල්.සී.සී. බැංකුවට අයත් වන අතර, 2% ක් ලංකා වික්වර්ස් ලිමිටඩ් සමාගමට හිමිය. ඉතිරිය ශ්‍රී ලංකා භාණ්ඩාගාරය සතු වේ.

1990 න් පසුව ඇති වූ දෙවන ලිබරල් රැල්ල සමඟ බහු ජාතික නිෂ්පාදන සමාගම්හි ආකර්ෂණය බියගම ප්‍රදේශය පුරාවට පැතිර ගිය අතර 1995 දී ෆොන්ටේරා බ්‍රැන්ඩ්ස් ලංකා ප්‍රයිවට් ලිමිටඩ් ඉදිවීම , 1996 දී ඩිමෝ උපයෝගිතා වාහන වැඩපොළ, ලයන් බියර් සමාගම ඉදිවීම ආදිය මෙම රැල්ලේ ප්‍රතිඵලයන් බවට පත් විය. මෙම සංවර්ධන ප්‍රවණතායන් තවදුරටත් බල පැවැත්වෙන බව වසරකට කර්මාන්ත සඳහා මූලික සැලසුම් නිරාකරණයන් 50කට නොවැඩි ප්‍රමාණයක් වාර්තා වීම මහින් සනාථ කළ හැක. මාබීම, මාහේන ආදී ප්‍රදේශ වල පුද්ගලිකව ගබඩා පහසුකම් ඉදි කරමින් බදු දීමේ ප්‍රවණතාවයක් අද වන විට දක්නට ලැබේ.

කර්මාන්ත අංශ වර්ගීකරණයේ සංඛ්‍යා ලේඛන සැසඳීමේදී එය බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල සීමාව තුළ මූලික කර්මාන්ත ශාලා, ඇඟලුම් සහ සම් භාණ්ඩ සහ වෙනත් කර්මාන්ත යන අංශවල වේගවත් වර්ධනය පෙන්නුම් කරයි. රෙදිපිළි හා ඇඟලුම් අංශය රටේ විදේශ සෘජු ආයෝජන සඳහා ඉහළම දායකත්වය සපයන අතර බියගම ප්‍රදේශයේදී වේගවත් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරෙන්නේ රෙදිපිළි හා ඇඟළුම් ක්ෂේත්‍රය තුළයි. ඒ අනුව මෙසේ කාර්මික අංශවල වැඩිවීම රටේ ජාතික නිෂ්පාදන දායකත්වය සඳහාද ධනාත්මකව බලපෑම් කෙරේ.

රූප සටහන අංක 5.2 වර්ගීකරණය අනුව කර්මාන්ත අංශවල වර්ධනය සංසන්දනය 2016 -2017

මූලාශ්‍රය : ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සංඛ්‍යාන අත්පොත, 2016/2017

බියගම සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළ ඓතිහාසික තොරතුරු විශ්ලේෂණය කිරීමේදී, මෙම ප්‍රදේශය අතීතයේ පටන්ම පාරම්පරික කර්මාන්ත ගම්මාන සහිත ප්‍රදේශයක් බවට තොරතුරු අනාවරණය වේ. කැලණි ගඟ ආශ්‍රිත ප්‍රදේශ වන මාබිම, පට්ටිවිල, බොල්ලැගල සහ යබරලුව මැටි කර්මාන්තය සඳහාත් රත් රිදී කර්මාන්තය සඳහා බියන්විල, මාවරමණ්ඩිය, මීගහවත්ත, සියඹලාපේ සහ හෙයියන්තුඩුව ප්‍රදේශත් ප්‍රසිද්ධියක් උසුලයි. එසේම පමුණුවිල සහ ගල්පේදණ්ඩ වානේ සහ යකඩ කර්මාන්තය සඳහාත්, මාකොළ පිත්තල භාණ්ඩ සඳහාත් කඳුබොඩ , යබරලුව සහ හෙයියන්තුඩුව කළු ගල් කර්මාන්තය සඳහාත් ප්‍රසිද්ධිය. මෙලෙස පැවතුනු පාරම්පරික කර්මාන්තවලින් වැඩි ප්‍රමාණයක් දැනටත් ගෘහස්ථ මට්ටමින් කරගෙන යනු ලැබේ.

මේ වන විට මෙම ප්‍රදේශ නව තාක්ෂණය මුසු වූ ගෘහ කර්මාන්ත සමඟ සංවර්ධනය වී ඇති අතර පමුණුවිල ප්‍රදේශය ගිනිකෙළි නිෂ්පාදන කර්මාන්තයටද, බියන්විල රබර් මිශ්‍ර කොහු කර්මාන්තයටද, මාකොළ, කම්මල්වත්ත සහ හෙයියන්තුඩුව ඇලුමිනියම් නිමවුම් සඳහාද, සියඹලාපේ උතුර මුද්‍රණ කර්මාන්තය සඳහාද මීගහවත්ත සහ දෙල්ගොඩ රථවාහන ඇතුළත නිමාව ආශ්‍රිත කුෂන් කවර සවි කිරීමේ කර්මාන්ත ආදියට ප්‍රසිද්ධියක් උසුලයි.

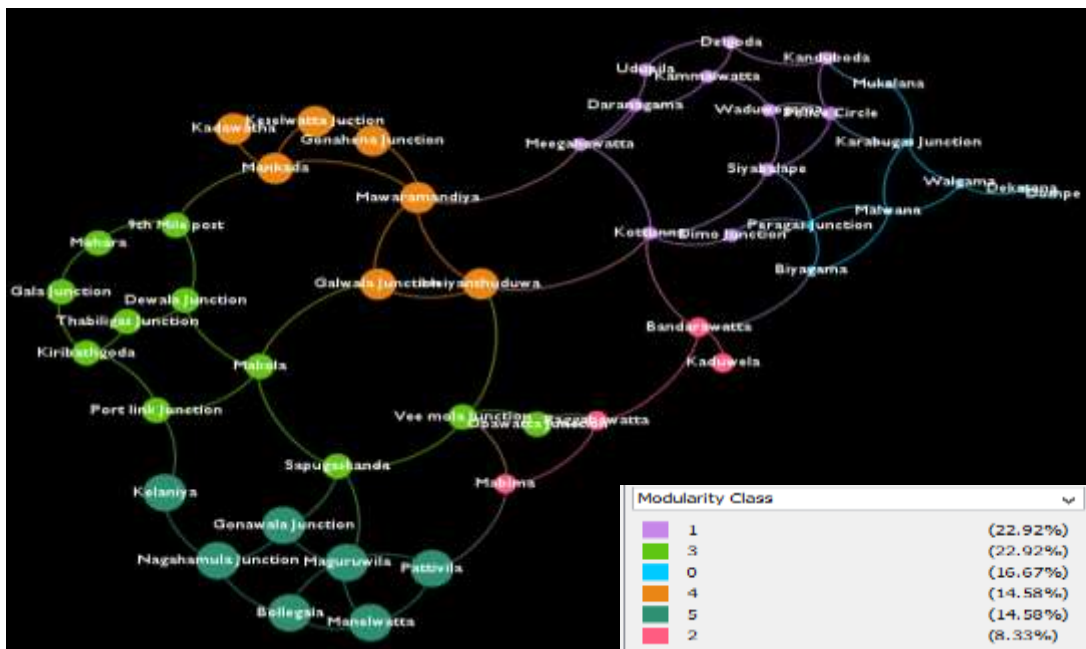
2. තෙත්බිම් ඇතුළු පාරිසරික ලක්ෂණයන් හැරුණුකොට භෞතික සංවර්ධනයට යෝග්‍ය ඉඩම්වලින් 84% ක් කාර්මික ප්‍රවර්ධනය සඳහා යෝග්‍ය භූමි දර්ශකය මගින් මධ්‍යස්ථ හා අධි යෝග්‍ය ලෙස හඳුනා ගැනීම.

අනාගත කර්මාන්ත ඇතිවීම සඳහා වඩාත් සුදුසු පරිසරයන් හඳුනාගැනීම සඳහා භෞතිය, පාරිසරික සහ සමාජීය යන දත්ත භාවිතා කරමින් කර්මාන්ත සඳහා යෝග්‍ය කලාප පිළිබඳව විශ්ලේෂණයක් සිදු කර ඇති අතර එය ඇමුණුම් සිතියම් අංක 10 මගින් දක්වා ඇත. එහිදී සමාද්ධි මාවත, ඩිමෝ මංසන්ධිය, හෙයියන්තුඩුව, වල්ගම සහ මල්වාන යන ප්‍රදේශ වඩාත් සුදුසු ප්‍රදේශ ලෙස විශ්ලේෂණ මගින් පෙන්වා දෙයි.

3. උප නගර සහ මංසන්ධි මූලිකව ගොඩ නැගුණු ප්‍රදේශයට අවේණික නගර ආකෘතිය.

බියගම ප්‍රදේශය විවිධ කාර්මික පර්ෂදයන් සමඟ ඒකාබද්ධව ගොඩනැගුණු උප නගර සහ මංසන්ධි සහිත නගර අවකාශීය සැකැස්මකට උරුමකම් කියයි. මෙම අවකාශීය පසුබිම **Gephi** - ජාල විශ්ලේෂක මෘදුකාංග භාවිතා කරමින් උප කාණ්ඩයේ සංයුතිය මගින් පර්ෂද හයක් හඳුනාගෙන ඇත. එය ප්‍රදේශයේ භූමි භාවිතයට අනුරූපීව බෙදීගොස් ඇති බවත් කර්මාන්ත පර්ෂද තුනක් සහ නාගරික සේවා පර්ෂද තුනක් ඇතුළත්ව ඇති බවත් තහවුරු කෙරේ. ඒ අනුව සැලසුම් බල ප්‍රදේශයේ උපනගර සහ මංසන්ධි ද්විරාවලිය අනුව ගොඩනැඟී ඇති අතර ඇමුණුම් රූප සටහන් අංක 04 මගින් කලාපයේ වඩාත්ම සම්බන්ධක මංසන්ධි පිළිබඳ සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණයක්ද සිදු කර එම තත්ත්වය තවදුරටත් තහවුරු කර ඇත.

රූප සටහන අංක 5.3 Gephi - ජාල විශ්ලේෂකය අනුව උප කාණ්ඩයේ සංයුතිය

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

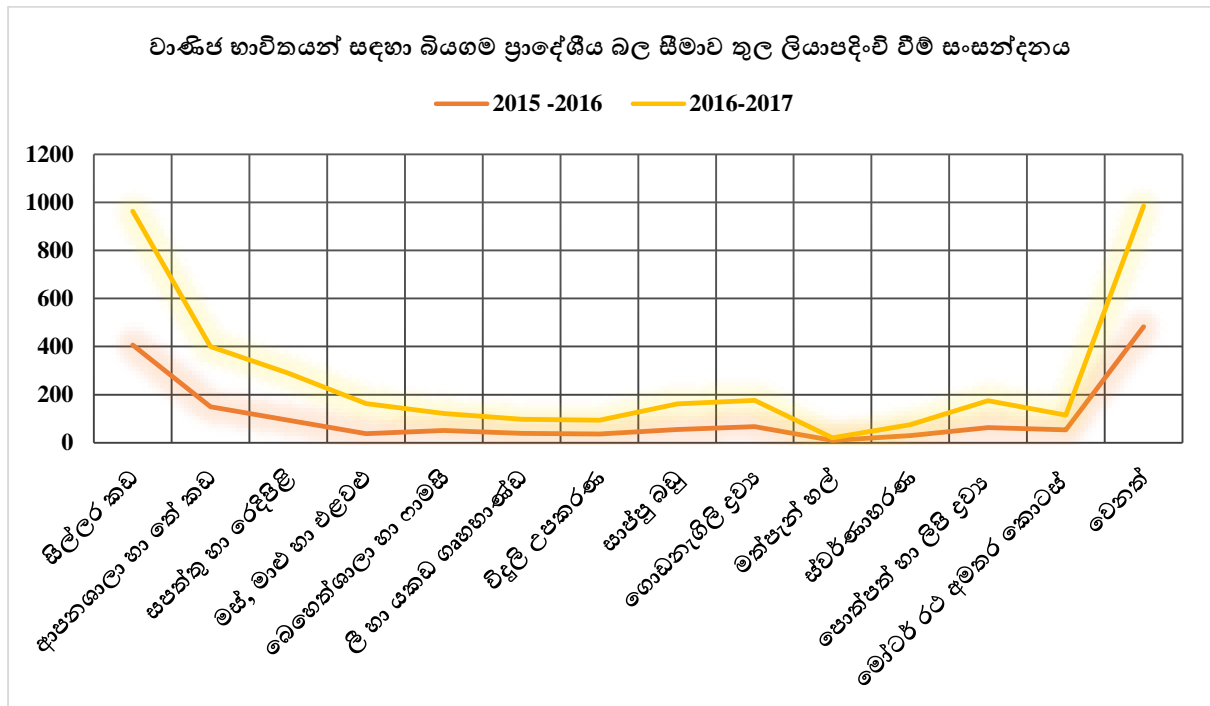
4. 69% ක සීඝ්‍ර වේගයකින් වාණිජ භාවිතයන් වර්ධනය වීම.

කාර්මික සහ ආයතනික සංවර්ධනයට සමගාමීව ප්‍රදේශයේ වාණිජ භාවිතයන්ද සීඝ්‍ර ලෙස ඉහළ යාම සිදුවන අතර කර්මාන්ත කලාප ප්‍රවේශ මාර්ග සහ මංසන්ධිත් ඉතා කෙටි කාලයක් තුළ වාණිජ භාවිතයන් එක්ව සංවර්ධනය වී ඇත. ඇමුණුම් රූප සටහන් අංක 05 දැක්වෙන පරිදි සියඹලාපේ මංසන්ධිය යොදා ගනිමින් විවිධ කාල පරාස ඇසුරින් සිදු කළ වන්දිකා ඡායාරූප විශ්ලේෂණය හරහාද මෙම තත්ත්වය ගම්‍ය කළ හැක.

ඇමුණුම් සිතියම් අංක 11හි නිරූපණය කර ඇති සංවර්ධන පිඩන දර්ශකය මගින්ද මෙම තත්ත්වය පිළිබිඹු වන අතර කඩවත, මාකොළ, මල්වන, ගෝනහේන සහ මාවරමණ්ඩිය යන ප්‍රදේශ මෙම අධ්‍යයනය මගින් වැඩි සංවර්ධන පිඩනයක් සහිත ප්‍රදේශ ලෙස ඉස්මතු වී ඇත.

ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සංඛ්‍යාන අත්පොතෙහි සඳහන් වාණිජ භාවිතයන් සඳහා බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ ලියාපදිංචි වීමේ සංඛ්‍යාත්මක දත්ත වාර්තා අනුවද 2016 වසරට සාපේක්ෂව 2017 වසර තුළ වාණිජ භාවිතයන් සඳහා සීඝ්‍ර ලියාපදිංචි වීම් ප්‍රමාණයක් සිදු වී ඇත.

රූප සටහන අංක 5.4 වාණිජ භාවිතයන් සඳහා බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ ලියාපදිංචි වීම් සංසන්දනය - 2016-2017

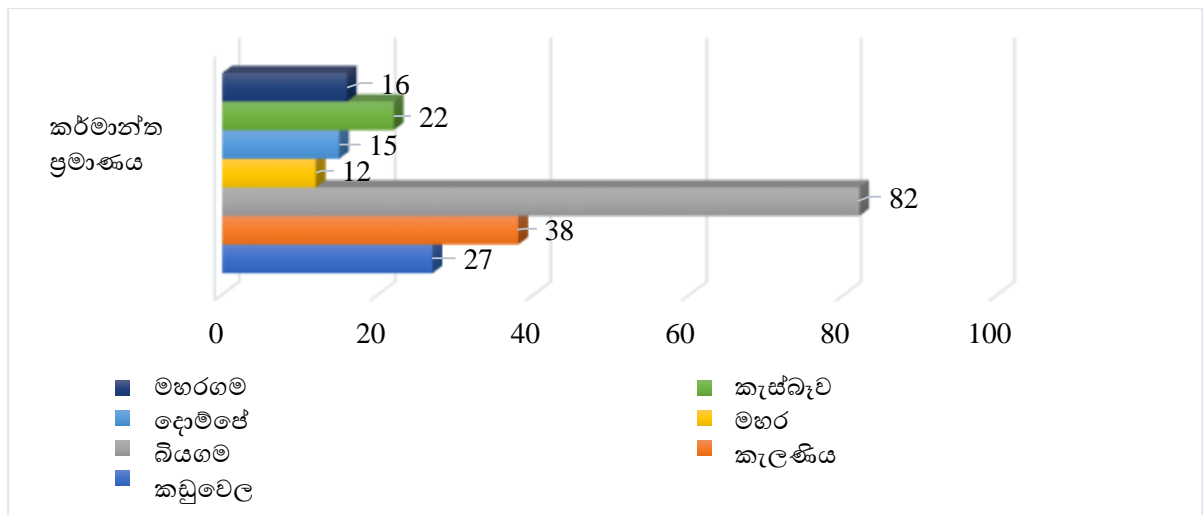
මූලාශ්‍රය : ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සංඛ්‍යාන අත්පොත, 2016/2017

දුර්වලතා

1. බියගම ආයෝජන කලාපය පවතින ඉඩම් ප්‍රමාණය 98% ක උපරිම ධාරිතාවයට පැමිණීම. (Carrying capacity)

අක්කර 180 භූමි භාගයක ව්‍යාප්ත වී ඇති බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ කර්මාන්ත ශාලා 57ක් මේ වන විට ක්‍රියාත්මකව පවතී. තවදුරටත් නව කර්මාන්ත ශාලා සඳහා බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ ඉඩ පහසුකම් නොමැති බවත් එය එහි උපරිම ධාරිතාවයට ළඟා වී ඇති බවත් පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස් වීමේදී ඉස්මතු වූ ප්‍රධාන කරුණකි. බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය මගින් පාලනය වන නිෂ්පාදන කර්මාන්ත 25ක් කලාපයෙන් පිටත බියගම ප්‍රාදේශීය බල සීමාව තුළම ස්ථාපිත කර ඇත.

රූප සටහන අංක 5.5 බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය මගින් පාලනය වන ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශයටත් පවතින නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ප්‍රමාණය

මූලාශ්‍රය : මානව සම්පත් අංශය - බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය, ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය, 2018

2. ප්‍රදේශයේ අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය 70% ක් පමණම පටු මාර්ග වීම.

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ කොළඹ - නුවර ප්‍රධාන මාර්ගය, නව නුවර මාර්ගය සහ සමෘද්ධි මාවත යන ප්‍රධාන මාර්ග එකිනෙක සම්බන්ධ කෙරෙන අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලයේ පළල මීටර් 9 ට අඩු වීම, ප්‍රදේශයේ කර්මාන්ත ආයතනයන්හි නිෂ්පාදන භාණ්ඩ සහ අමුද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය අධෛර්යමත් කිරීමට හේතු වේ. එමෙන්ම ඇමුණුම් සිතියම් අංක 13හි දැක්වෙන පරිදි බියගම ප්‍රදේශයේ අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලයේ පවතින පළල අඩු වීම හේතුවෙන් ප්‍රදේශයට ආකර්ෂණය වන නව කර්මාන්ත භාවිතයන් සඳහා අනුමැතීන් ප්‍රතික්ෂේප වීම සිදු වේ. එම තත්ත්වය තවදුරටත් අධ්‍යයනය සඳහා බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල සීමාවේ මාර්ග ජාලයේ සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය (Spatial Intergration) සිදු කර ඇති අතර එය ඇමුණුම් සිතියම් අංක 12 මගින් නිරූපණය කර ඇත.

3. කැලණි ගඟ පිටාර ගැලීමත් සමඟ ඇතිවෙන ජල ගැලීම් තත්වයෙන් ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන මංසන්ධිත් 7 ක් අවහිර වීම.

වාර්ෂිකව ඇතිවන කැලණි ගඟේ ජල ගැලීම් තත්වය හේතුවෙන් එම කාල සීමාව තුළ ප්‍රදේශයේ ප්‍රවාහන ජාලයට බාධා පැමිණෙන අතර නව නුවර පාර, කොළඹ - බියගම පාර සහ මල්වාන දෙකටන මාර්ගයේ ප්‍රධාන මංසන්ධිත් මේ හේතුවෙන් අවහිර වේ.

බණ්ඩාරවත්ත හන්දිය, නාගහමුල්ල හන්දිය, සියඹලාපේ හන්දිය, මල්වාන, පට්ටිවිල හා මාබිම යන මංසන්ධිත් නිරන්තරයෙන්ම මෙහිදී බලපෑමට ලක් වේ. පානදුර - මහනුවර (17), කරාඬු ගස් හන්දිය-කොටුව (356), දෙකටන-කොටුව (226), පුගොඩ-කොළඹ (224), මල්වාන -කොළඹ (225), ගම්පහ-කඩුවෙල (228) සහ කිරිඳිගොඩ - කොටුව (230) යන බස් රථ මාර්ග භාවිතයට ගැනෙන මගීන් මෙම ගංවතුර තත්වය සමඟ ගැටලුකාරී තත්වයකට පත් වේ. ඇමුණුම් සිතියම අංක 08 මගින් 2016 වසරේ ජල ගැලීමෙන් බලපෑමට පත් වූ ගමනාගමන මංසන්ධි සහ මාර්ග ජාලය දක්වා ඇත.

රූප සටහන අංක 5.6 2018 මැයි ජල ගැලීම් තත්වය ගෝනවල

රූප සටහන අංක 5.7 2018 මැයි ජල ගැලීම් තත්වය - පට්ටිවිල

මූලාශ්‍රය: ඡායාරූප ගත කිරීම - යූ .ඩී.හෙට්ටිආරච්චි, 2018.05.26

4. කර්මාන්ත ව්‍යාප්ත ප්‍රදේශ සඳහා මූල්‍ය සහ බැංකු ශාඛා පහසුකම් අවම වීම

කර්මාන්ත සහ ඒ හා සම්බන්ධ රැකියා ඒකරාශී වූ සැලසුම් බල ප්‍රදේශයේ දකුණු පෙදෙස ආශ්‍රිතව මූල්‍යමය සහ බැංකු කටයුතු සඳහාම වෙන් වූ ප්‍රදේශයක් නොමැති අතර මෙම අවශ්‍යතා ඉටු කර ගැනීමට උප නගර සඳහාම යායුතුව පවතී. එසේම සියලුම බැංකු ශාඛා පහසුකම් මෙම උප නගර තුළ සංවර්ධනය වී නොමැත.

5. සේවා මංකීරුවක් සඳහා මාර්ග ජාලයෙන් ඉඩ වෙන් නොවීම.

පාර්ශවකරුවන්ගේ රැස්වීමේදී යටිතල පහසුකම් සම්බන්ධව ඉදිරිපත් කෙරුණු ප්‍රධාන ගැටළුවක් වූයේ මාර්ග ජාලය දෙපස සේවා මංකීරුවක් සඳහා ඉඩ වෙන් නොවීමයි. මේ හේතුවෙන් විවිධ ආයතන හරහා ජලය හා දත්ත රැහැන් සම්බන්ධ කටයුතුවලදී මාර්ග කැඩීමට සිදු වීමෙන් මාර්ග ජාලයද අබලන් වීම සිදු වී ඇති බව අවධාරණය කෙරිණි.

6. ප්‍රදේශයේ ජනගහනයට සාපේක්ෂව සෞඛ්‍ය පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම.

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාවට අයත් වන රජයේ රෝහල සි කාණ්ඩයේ ප්‍රාදේශීය රෝහලකි. නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ රැකියා අතින් දෙවන විශාලතම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය පිහිටීමත්, වැඩි වශයෙන් නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ශාලා පිහිටි ප්‍රදේශයක් ලෙසත් බියගමට වැඩි සෞඛ්‍ය පහසුකම් සහිත රෝහලක අවශ්‍යතාවය පැන නගී. එය ඇඳත් සංඛ්‍යාව සහ ජනගහනයට සාපේක්ෂව බැලූ විට පුද්ගලයන් 1000 කට ඇඳත් සතරක් ලෙස ජාත්‍යන්තර සම්මතයක් පැවතියත්, බියගම හා ඒ අවට රෝහල්වල පහසුකම්ද අවම මට්ටමේ පවතින බව පහත වගුවේ සඳහන් දත්ත අනුව පැහැදිලි වේ.

වගුව අංක 5.2 බියගම හා ඒ අවට රෝහල්වල පහසුකම්

රෝහල් වර්ගීකරණය සහ අයත්වන ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය	ඇඳත් සංඛ්‍යාව	වර්තමාන ජනගහනය (ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ අනුව, 2017)
බියගම ප්‍රාදේශීය රෝහල - සි වර්ගය (බියගම ප්‍රා.ස.බ.සි)	33	192,000
කිරිඳිගොඩ මූලික රෝහල - බී වර්ගය (කැලණිය ප්‍රා.ස.බ.සි)	100	112,797
දොම්පේ, ප්‍රාදේශීය රෝහල - ඒ වර්ගය (දොම්පේ ප්‍රා.ස.බ.සි)	104	158,493
උඩුපිල - ප්‍රාදේශීය රෝහල - සි වර්ගය (මහර ප්‍රා.ස.බ.සි)	24	213,837

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සංඛ්‍යාන අත්පොත, 2017

7. නිවාස වර්ගීකරණය අනුව 7% ක අක්‍රමවත් ජේළි නිවාස ප්‍රදේශයේ ව්‍යාප්තව පැවතීම

බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයේ සේවකයින් සඳහා නවාතැන් පහසුකම් ලබා දීම ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගයක් ලෙස පවතී. මල්වන, වල්ගම, යබරළුව, සියඹලාපේ සහ යටිහේන ප්‍රදේශ ආසන්නයේ පිහිටා ඇති නවාතැන් පහසුකම් බොහොමයක් අවිධිමත් සහ අක්‍රමවත් ජේළි නිවාස ලෙස වර්ගීකරණය වී ඇති බව ජන හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුවේ නිවාස දත්ත අනුව පෙනී යයි. බියගම උතුර හා වල්ගම නැගෙනහිර ග්‍රාම නිලධාරී වසම්වල වැඩිම ජේළි නිවාස සංඛ්‍යාවක් එනම් පිළිවෙළින් 718 ක් සහ 731 ක් වාර්තා වන අතර ඇමුණුම් සිතියම අංක 14 මගින් ප්‍රදේශයේ ජේළි නිවාස ව්‍යාප්ත සංඛ්‍යාවය නිරූපණය කර ඇත.

රූප සටහන අංක 5.8 බියගම ආයෝජන කලාපය සමීපව ඇති ජේළි නිවාස වල තත්ත්වය

මූලාශ්‍රය : SundayTimes පුවත්පත, 2009

8. දෙල්ගොඩ නගර මධ්‍යයේ බස් නැවතුම්පල ආසන්නයේ ඉඩමක් තුළ සන අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් පවත්වාගෙන යාම.

සන අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය දෙල්ගොඩ නගරයේ බස් නැවතුම්පලට ආසන්නයේ පිහිටි ඉඩමක සිදුකරනු ලබයි. මෙම බස් නැවතුම්පල දෙල්ගොඩ ප්‍රධාන මංසන්ධිය සමඟ සෘජු සම්බන්ධතාවයකින් පිහිටා නොතිබීමත්, ඒ ආසන්නයේම ඉහත සඳහන් අපද්‍රව්‍ය එක් කොට වෙන් කිරීමේ කටයුතු සිදු කරන මධ්‍යස්ථානය පැවතීමත් හේතුවෙන් එම භූමිත්ති නාගරික වශයෙන් පවතින ප්‍රශස්ත වටිනාකම (Highest & Best Use) අඩු වී ඇත. මේ වනවිට බස් රථ ගාල් කිරීමට පමණක් යොදාගන්නා ස්ථානයක් බවට දෙල්ගොඩ බස් නැවතුම්පල පත්ව ඇති අතර වාණිජ භාවිතයන් සඳහා ලබාදී ඇති කඩ කාමර පවා ක්‍රියාත්මක නොවන තත්ත්වයක් පවතී.

රූප සටහන අංක 5.9 සන අපද්‍රව්‍ය වර්ගීකරණය සඳහා යොදා ගැනෙන භූමිය

රූප සටහන අංක 5.10 දෙල්ගොඩ බස් නැවතුම්පල සහ ක්‍රියාත්මක නොවන වාණිජ භාවිතයන්

මූලාශ්‍රය: ඡායාරූප ගත කිරීම - යූ .ඩී.හෙට්ටිආරච්චි, 2018/01/08

අවස්ථා

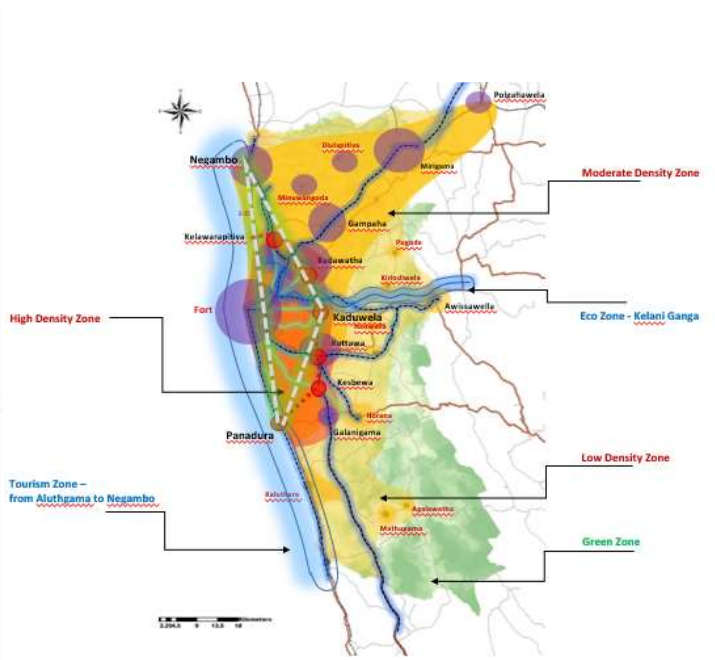
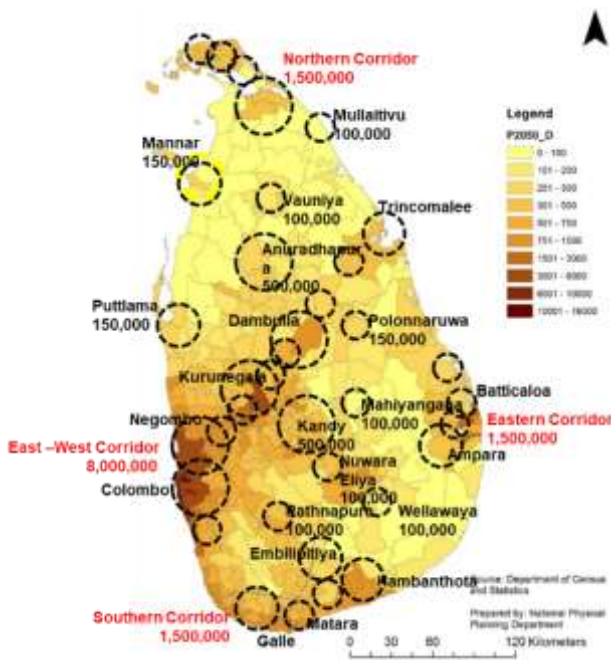
1. නුතන ජාතික සහ කලාපීය සැලසුම් තීරණ

2050 ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව බියගම ප්‍රදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය නැගෙනහිර - බටහිර ආර්ථික සංවර්ධන තීරය මත පිහිටා ඇති අතර ජනගහන වර්ධනය 20-25% දක්වා අපේක්ෂා කෙරේ. ජාතික මට්ටමින් දැනටමත් ලැබී ඇති සැලසුම් දිශානතිය හා මාර්ගෝපදේශයන් ආර්ථික සංවර්ධනය කරා යොමු කර ඇත. එබැවින් නැගෙනහිර - බටහිර ආර්ථික සංවර්ධන තීරය මත පිහිටා ඇති සැලසුම් බල ප්‍රදේශය, කර්මාන්ත ක්ෂේත්‍රය තුළින් ජාතික ආර්ථිකයට නොමදව දායකත්වය සපයනු ලබයි. එයට ප්‍රධාන කරුණක් ලෙස 2017 වසරේ බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයේ වාර්ෂික අපනයන වටිනාකම ශ්‍රී ලංකා රුපියල් බිලියන 134ක්ද ආනයනික අමුද්‍රව්‍ය වටිනාකම ශ්‍රී ලංකා රුපියල් බිලියන 58ක්ද වාර්තා වීම දැක්විය හැක.

බස්නාහිර කලාපීය ව්‍යුහ සැලැස්ම - 2030 මගින් බියගම ප්‍රදේශය කාර්මික විභවතාවයන් සහිත ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර කලාපීය මට්ටමේ සැලසුම් දිශානතීන් සැලසුම් බල ප්‍රදේශය කාර්මික සංවර්ධනයට උචිත බව හුවා දක්වයි. ඒ අනුව බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය සඳහා නුතන ජාතික සහ කලාපීය සැලසුම් තීරණ ඔස්සේ කර්මාන්ත ආර්ථික සංවර්ධනයට අවශ්‍ය මූලික සැලසුම් දිශානතිය ගොඩනගා තිබීම ප්‍රධාන අවස්ථාවක් ලෙස හඳුනාගත හැක.

රූප සටහන අංක 5.11 ජාතික භෞතික සැලසුම විසින් හඳුනාගත් ආර්ථික සංවර්ධන තීර

රූප සටහන අංක 5.12 බස්නාහිර කලාපීය ව්‍යුහ සැලැස්ම කෙටුම්පත - 2030

මූලාශ්‍රය: ජාතික භෞතික සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව, 2017 / බස්නාහිර පළාත් අංශය, නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය, 2017

2. CMRSP සහ CESMA යන පූර්ව සැලසුම් මගින් කර්මාන්ත සංවර්ධනය ඉලක්ක ගත කර තිබීම දීම.

1998 දී මහ කොළඹ ව්‍යුහ සැලැස්ම මගින් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ එක් “වර්ධක මධ්‍යස්ථානයක්” ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. එම සැලසුම මගින් කාර්මික භූමි පරිහරණය 40% කින් ප්‍රවර්ධනය කිරීමටත් නේවාසික භූමි පරිහරණය 15% කින් අඩු කිරීමටත් සැලසුම් කොට තිබුණි. එයට අනුව 2010 වසර වන විට පුරෝකථනය කළ හා අපේක්ෂිත ජනගහනය වූයේ 285,000 කි. තවද CESMA සැලසුම් කණ්ඩායම විසින් දියත් කළ බස්නාහිර කලාපීය ව්‍යුහ සැලැස්ම, 2004 මගින් බියගම ප්‍රදේශය කාර්මික සංවර්ධන ප්‍රදේශයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර එය බස්නාහිර කලාපයේ ඇතුළත නගරයක් ලෙසද (Inner Ring Township) දක්වා ඇත.

3. ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත CRIP – DBIP යන ගංවතුර අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති.

වාරි මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් දේශගුණික අවබලපැම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය යටතේ ගංවතුර පාලනය කිරීම උදෙසා ගංවතුර පාලන බැම්මක් කැලණි ගංගා මෝයේ සිට හංවැල්ල දක්වා ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මෙම බැම්මක් සමඟ කැලණි ගඟේ ගංවතුර බලපැම් අවම වනු ඇති අතර ප්‍රදේශය භෞතික වශයෙන්ද සංවර්ධනය වනු ඇත.

4. දෙල්ගොඩ හා මල්වාන ප්‍රදේශ 3K Area ව්‍යාපෘතිය මගින් ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීම

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය කොට්ටාව, කඩුවෙල සහ කඩවත යන 3K කලාපයේ කඩුවෙල සහ කඩවත යන කලාපවලට අයත් වන අතර දෙල්ගොඩ හා මල්වාන ප්‍රදේශ කුඩා නාගරික මධ්‍යස්ථාන ලෙස ප්‍රතිසංවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ආවරණය වන කලාපය ඇමුණුම් රූප සටහන් අංක 06 හි දක්වා ඇත.

5. කුඩා පරිමාණ බහුකාර්ය ව්‍යාපාර ආකෘති කර්මාන්ත උද්‍යානවල ප්‍රවණතාව

කාර්මික සංවර්ධනයේ නව ප්‍රවණතාවය වී ඇත්තේ විවිධ සමාගම්වල අවශ්‍යතාවන් සඳහා සේවා සපයන කුඩා පරිමාණ ව්‍යාපාර ආකෘතික කාර්මික උද්‍යාන බිහිවීමයි. මෙහිදී එක් ප්‍රධාන සේවා සැපයුම්කරුවෙකු විසින් සියලු අවශ්‍යතා සපුරන පරිදි කර්මාන්තශාලා පර්ෂදයන්ට සියලුම යටිතල පහසුකම් හා අනෙකුත් අවශ්‍යතාවන් ඉටු කර දෙනු ලබයි. ආරක්ෂාව හා ඉහළ ගුණාත්මක බවකින් යුතු සේවාවක් ලැබීමද, අක්‍රමිකතා අවම වීමද මෙහිදී දැක ගත හැකිය. එපමණක් නොව උසස් තාක්ෂණ භාවිතයන් නිසා පරිසරයට මුදා හැරෙන අපවැසුන් අඩු වීමද මෙම ව්‍යාපාර ආකෘතියේ දැකිය හැකි විශේෂතාවකි. ඊට අමතරව, කාර්යක්ෂම සේවාවක් කාර්මික උද්‍යානයේ ඇති සමාගම් සඳහා ලබාදීමේ ඉතා සරල ක්‍රමයක් බවට මෙය හඳුනාගත හැකිය. මෙමගින් කුසලතා පුර්ණ ශ්‍රම බලකායක් සඳහා ඉල්ලුම වැඩි වනු ඇති අතර එය රටේ කුසලතා සංචිතය වැඩි වීම කෙරෙහි උත්තේජනයක් වනු ඇත.

වර්තමානය තුළ මෙම ව්‍යාපාර ආකෘතිය සඳහා ඇති නිදසුනක් වන්නේ කඩවත රන්මුතුගල - ෆ්ලින්න් කාර්මික උද්‍යානයයි. මෙම උද්‍යානයේ මුළු භූමි ප්‍රමාණය අක්කර 10 ක් වන අතර මූලික වශයෙන් නිෂ්පාදනයන් සිදුකරන හා ලෝකයේ විවිධ පැති වලට අපනයනය සිදු කරන කර්මාන්තශාලා 8 කින් සමන්විත වෙයි. එම කර්මාන්තශාලා වන්නේ *AeroSense, Cable Solutions, Harness Solutions, Prime Packaging, Quality Floors, CaviTool, Swedlanka and Metal Component Services*.

රූප සටහන අංක 5.13. කඩවත රන්මුතුගල - ෆ්ලින්න් කාර්මික උද්‍යානය

මූලාශ්‍රය:කේබල්සෝල් වෙබ් අඩවිය,2010

6. ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය විසින් යෝජිත ව්‍යුහගත ව්‍යාපෘති හරහා ලැබෙන නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රයේ ආයෝජන අවස්ථා

2017 ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩල ව්‍යාපෘති යෝජනා වලට අනුව නිෂ්පාදන අංශයේ හඳුනාගත් ව්‍යාපෘතීන් වන්නේ : සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ අතිරේක, රූපලාවන්‍ය නිෂ්පාදන, වටිනාකම් එකතු කළ රබර් නිෂ්පාදන, රෙදිපිළි සහ වියන ලද රෙදි නිපදවන පර්ෂද වේ .මෙම හඳුනාගැනීම් බියගම ප්‍රදේශයට ආයෝජන අවස්ථාවන් ග්‍රහණය කර ගැනීම සඳහා පිටිවහලක් සපයයි.

7. යෝජිත ප්‍රවාහන සංවර්ධන ව්‍යාපෘති

යෝජිත බියගම - කොස්ගම දුම්රිය ව්‍යාපෘතිය , සැහැල්ලු දුම්රිය ගමනාගමන සංවර්ධනය හා කඩවත සැහැල්ලු දුම්රිය ගමනාගමන නැවතුම්පොළ , පිටත වටරවුම් මාර්ගය III වන අදියර කෙරවලපිටිය හුවමාරුවක් සමඟ සංවර්ධනය වීම , මධ්‍යම අධිවේගී මාර්ග සංවර්ධනය සහ කඩවත හුවමාරුව මහනුවරට විවර වන දොරටුවක් බවට පත් වීම මගින් ඉතා පැහැදිලි ප්‍රවේශයක් මෙම ප්‍රදේශයට හිමි වෙයි. ඇමුණුම් රූප සටහන් අංක 08 මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ යෝජිත අධිවේගී මාර්ග ජාලය දක්වා ඇති අතර පිටත වට රවුම් මාර්ගය මෙම මාර්ග සංවර්ධනයේ සියලු අධිවේගී මාර්ග යා කෙරෙන ප්‍රධාන පුරුකක් ලෙස පැහැදිලි වේ. එහි වාසිය කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය සඳහා විශේෂ අවස්ථාවක් බවට පත් වේ.

8. ප්‍රවාහන තීරය සඳහා මෙගාපොලිස් සැලැස්මේ මහ පෙන්වීම / විද්‍යා හා තාක්ෂණික නගර සංවර්ධනය

බස්නාහිර කලාපීය මෙගාපොලිස් ව්‍යුහගත සැලැස්මට අනුව කටුනායක සිට පැලියගොඩ දක්වා ගඬඩා පහසුකම් සහිත ප්‍රවාහන තීරයක් සැලසුම් (Logistic corridor) කොට ඇත . මෙය කර්මාන්තශාලාවල දියුණුව සඳහා අමතර වාසියක් වනු ඇති අතර, විද්‍යා හා තාක්ෂණික නගර සංවර්ධනයද නිපුණ ශ්‍රම බලකායක් නිෂ්පාදන ක්ෂේත්‍රය සඳහා බිහි කිරීමට වක්‍ර අවස්ථාවක් වනු ඇත.

රූප සටහන අංක 5.14. යෝජිත ප්‍රවාහන තීරය - මහ කොළඹ ව්‍යුහගත සැලැස්ම

රූප සටහන අංක 5.15. බස්නාහිර කලාපීය මෙගාපොලිස් ව්‍යුහගත සැලසුම් දිශානතීන්

මූලාශ්‍රය: පැලියගොඩ නගර සංවර්ධන සැලැස්මේ කෙටුම්පත, 2017 / බස්නාහිර කලාපීය මෙගාපොලිස් ව්‍යුහගත සැලසුම - 2016

තර්ජන

1. ප්‍රධාන වරාය ප්‍රවේශ මාර්ග ආනයනික සහ අපනයනික භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය අධෛර්යමත් කිරීම. (කිරිඳිගොඩ නගරය සමඟ ඇති අධික රථ වාහන තදබදය / පැලියගොඩ 4 කණුව අසල ඇති දුම්රිය පාලම අසල ඇති මීටර 3.5ට වැඩි වාහන ඇතුළු කිරීමේ තහනම)

සමෘද්ධි මාවත සහ කොළඹ - බියගම යන මාර්ගයන් ප්‍රධාන වරාය හා සම්බන්ධ වන මාර්ගයන් වන අතර වරාය සමඟ සම්බන්ධිත නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ස්ථාපිත වීමේදී වරායට ළඟා වීමේ දුර සහ කාලය පිළිබඳව විශේෂ සැලකිල්ලක් දක්වයි. නමුත් මෙම ප්‍රවේශ මාර්ග දෙකම මේ වන විට ආනයනික සහ අපනයනික භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය අධෛර්යමත් කිරීමට තුඩු දී ඇත. එනම් කිරිඳිගොඩ නගරය හරහා වැටි ඇති සමෘද්ධි මාවත වරාය ප්‍රවේශ මාර්ගය දැඩි රථ වාහන තදබදය නිසා සාමාන්‍ය වේගය පැයට කිලෝ මීටර 10-15ක් අතර වේ.

රූප සටහන අංක 5.16 කිරිඳිගොඩ නගරය සමඟ ඇති අධික රථ වාහන තදබදය

මූලාශ්‍රය : ගුගල් සිතියම, 2017

එමෙන්ම පැලියගොඩ 4 කණුව දුම්රිය පාලම අසල ඇති උසින් මීටර 3.5ට වැඩි වාහන ඇතුළු කිරීමේ තහනම කොළඹ - බියගම වරාය ප්‍රවේශ මාර්ගය අවහිර කරන අතර වරායට පාර හරහා නැවත කොළඹ - නුවර මාර්ගය දෙසට සම්බන්ධ වෙමින් වරායට ප්‍රවේශ වීමට සිදු වේ.

රූප සටහන අංක 5.17 මීටර 3.5ට වැඩි වාහන ඇතුළු කිරීමේ තහනම - පැලියගොඩ 4 කණුව අසල

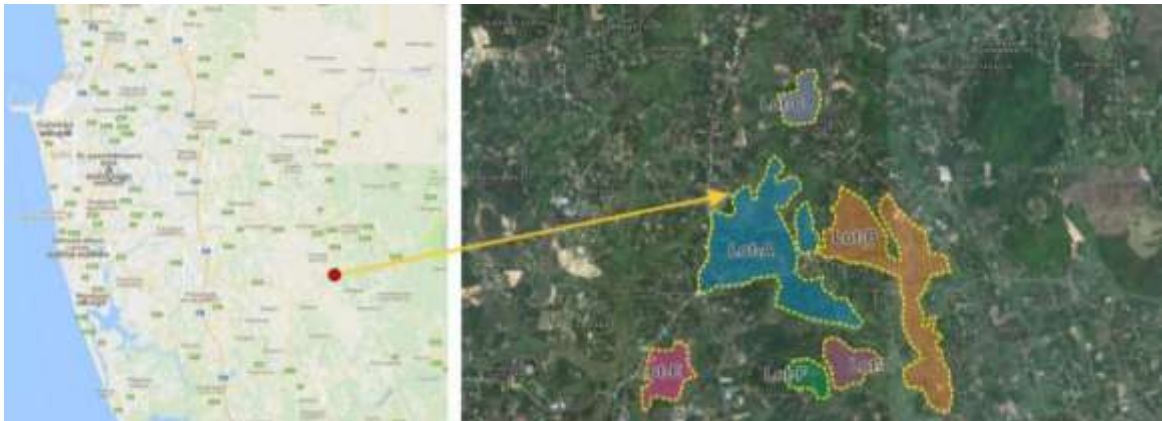

මූලාශ්‍රය : ගුගල් ඡායාරූප, 2017

2. කළුතර දිස්ත්‍රික්කය සඳහා යෝජිත අක්කර 777.047 ක් වූ මිලේලුව කාර්මික පුරය

බස්නාහිර කලාපයේ කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ හොරණ ප්‍රදේශයේ අක්කර 779.047කින් යුක්ත වූ යෝජිත මිලේලුව කර්මාන්ත පර්ෂදය සඳහා නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ අධීක්ෂණය යටතේ මේ වනවිට යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. මෙම නව කර්මාන්ත පුරවරය සමඟ බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය සඳහා මහා පරිමාණ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ආකර්ෂණයට තර්ජනයක් වන අතර එහි යෝජිත ඉඩම් ප්‍රමාණයද බියගම සැලසුම් බල ප්‍රදේශයට සාපේක්ෂව වැඩිය. ඒ අනුව නිෂ්පාදන ආර්ථික සාධකයන් සැලකිල්ලට ගත්විට අරමුණු අංක එක සඳහා තර්ජනයක් ලෙසට ඉහත යෝජිත මිලේලුව කාර්මික පුරවරය සඳහන් කළ හැක.

රූප සටහන අංක 5.18 මිලේලුව කාර්මිකපුරයේ ආයෝජනයට විවෘත ඉඩම් කට්ටි

මූලාශ්‍රය : නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය - සංවර්ධන ආයෝජන සමුළුව, 2017

අරමුණු 2. පාරිසරික හා සාමාජීය සාණාත්මක බලපෑම් හමුවේ අකම්පිත නගරයක් ඇති කිරීම
ගණිතීන්

1. භූමි පරිහරණ සංයුතියෙන් 6% ක් වගුරු බිම්, ලඳු කැලෑ, ජල ප්‍රදේශ වැනි ස්වභාවික පාරිසරික පද්ධතීන් සහිත වීම. (හෙක්ටයාර 365.75)
2. 13% ක් ඵලදායී කෘෂි-තෙත් බිම් ස්වභාවික ආරක්ෂක කලාප සහ ජල රැඳවුම් ප්‍රදේශ ලෙස ක්‍රියා කිරීම.

බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශයේ දකුණු සීමා මායිම පාරිසරික සංවේදී තෙත් බිම් වලින් සහ අතු ගංගා, ඇළ මාර්ග වලින් සමන්විත වන අතර කැලණි ගඟට බෙහෙවින් සම්පව පවතී. මෙම පරිසර තත්ත්වයන්ගේ පවතින ජලය රඳවා ගැනීමේ හැකියාව අතිරික්ත වැසි ජල කළමනාකරණය සඳහා උපකාරී වේ. මේ අතරින් රග්ගභවත්ත, මල්වාන සම්බවෙල, පට්ටිවිල සහ පහුරු ඔය ඇතුළු ඇළ මාර්ගද කඳුබොඩ, යටිහේන,කොට්ටුන්න සහ හෙලදෙනිය වැව්ද සැලසුම් බල ප්‍රදේශයේ ජල මූලාශ්‍රයන් ලෙස දැක්විය හැක. භූමි පරිහරණ සංයුතියට අනුව දැනට පවතින පාරිසරික හා කෘෂි කාර්මික තත්ත්වයන් පහත පරිදි සංක්ෂිප්ත කොට දැක්විය හැකිය. මෙම නිල හරිත පාරිසරික ලක්ෂණයන් ඇමුණුම් සිතියම් අංක 02හි දැක්වෙන භූමි පරිහරණ රටාව අනුව වඩාත් පැහැදිලි වේ.

වගුව අංක 5.3. භූමි පරිහරණ සංයුතිය තුළ දක්නට ලැබෙන නිල හරිත අවකාශයන්

ප්‍රධාන වර්ගීකරණය	අනු වර්ගීකරණය	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර)	%
පාරිසරික ලක්ෂණ	වගුරු / ජල ප්‍රදේශ / ලඳු කැලෑ	365.75	6
කෘෂි බිම්	කුඹුරු	811.63	13
	ආර්ථික හෝග (පොල් /රබර්)	265.38	4
	වෙනත් වැවිලි හෝග සහ හිස් ඉඩම්	295.35	5
සංවර්ධිත භූමීන්	නේවාසික	3470.29	58
	කර්මාන්ත	385.84	7
	වාණිජ	87.41	2
	පොදු පහසුකම්	113.71	2
	මහා මාර්ග සහ ප්‍රවාහන	224.88	3
	එකතුව	6020.24	100%

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

භූමි පරිහරණයෙන් 13% ක්, එනම් හෙක්ටයාර 965.1 ක් කුඹුරු ඉඩම් වන අතර ඉන් හෙක්ටයාර 523.4 ක් වගා කටයුතු සිදු කරන ඉඩම් ලෙස හඳුනා ගත හැකිය. මෙම ඵලදායී කුඹුරු ඉඩම් පරිසර සමතුලිතතාව රැක ගැනීම සඳහා ඉවහල් වේ. එපමණක් නොව, මෙම කෘෂි තෙත් බිම් නේවාසික ප්‍රදේශ

සඳහා ස්වභාවික ආවරණයක් සපයන අතර කාර්මික භූමි පරිහරණය උදෙසා ස්වභාවික සීමා බවට පත් වෙමින් ඇති වෙන ගැටුම් අවම කරයි.

රූප සටහන අංක 5.19. යටිතේන වැව සහ ඒ අවට කුඹුරු ඉඩම්

මූලාශ්‍රය: ඡායාරූප ගත කිරීම - යූ .සී.හෙට්ටිආරච්චි, 2017/12/30

3. හෙක්ටයාර 11.7 ක පොදු විවෘත අවකාශයන් මෙන්ම පුද්ගලික විනෝද කටයුතු උද්‍යාන පැවතීම.

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ ස්වභාවික හා ඉදිකළ පරිසරය හා මිශ්‍ර වූ පොදු හා පුද්ගලික විවෘත අවකාශයන් දැකිය හැකිය. සංඛ්‍යාලේඛණ දත්ත අනුව පොදු විවෘත අවකාශ ලෙස ක්‍රීඩාපිටි 18 කින්ද, දැල් පන්දු පිටි 6 කින්ද, සියඹලාපේ ඇවිදින මංකිරුව සහ අල් - මුබාරක් ළමා උද්‍යානය මෙන්ම පුද්ගලික විනෝද උද්‍යාන ලෙස වෝටර් වර්ල්ඩ් සහ රේන්බෝ පැරඩයිස් සමන්විත වේ .මෙම පොදු හා විවෘත විනෝද කටයුතු ස්ථාන ඇමුණුම් සිතියම් අංක 15 මගින් දක්වා ඇත.

4. සුළු ගංවතුර ආරක්ෂණ ආකෘතීන් 8ක් ප්‍රදේශය තුළ පැවතීම.

කැලණි ගඟ හා බැඳුණු අතු ගංගා සහ ඇළ මාර්ගයන්හි වාරි මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සුළු ගංවතුර ආරක්ෂණ ව්‍යුහයන් සකස් කොට ඇති අතර ඒවායේ පිහිටීම ඇමුණුම් සිතියම් අංක 16 මගින් දක්වා ඇත. මෙම සුළු ගංවතුර ආරක්ෂණ ව්‍යුහයන් විසින් ප්‍රදේශයේ පවතින ගංවතුර ඇතිවීමේ අවධානම පාලනය කරනු ලැබේ.

වගුව අංක 5.4. බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයේ සුළු ගංවතුර ආරක්ෂණ ව්‍යුහ

ස්ථානය	දොරටු වර්ගය	ආරක්ෂිත ප්‍රදේශය (හෙක්ටයාර)
යබරලුව	පියන් දොරටුව	80.2
කකුලවල	එසවුම් දොරටුව	75.3
රග්ගඟවත්ත	පියන් දොරටුව	22.1
පට්ටිවිල	පියන් දොරටුව / එසවුම් දොරටුව	111.4
බොල්ලැගල -හැලවත්ත	පියන් දොරටුව	8.5
සීතාවල	පියන් දොරටුව	-

මූලාශ්‍රය: JICA සැලසුම් කණ්ඩායම, 2009

දුර්වලතා

1. වර්තමානයේ කර්මාන්ත ශාලා සංවේදී තෙත් බිම්වලට ආසන්නව විසිරී පැවතීම.

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයේ දකුණු පෙදෙස පාරිසරික සංවේදී තෙත් බිම් සහ කාර්මික පර්ෂදවලින් සමන්විත වන අතර කර්මාන්ත ව්‍යාප්තිය සමඟ පරිසර සංවේදී ප්‍රදේශ වෙත කාර්මික අපද්‍රව්‍ය හා අපජල බැහැර කිරීම වැනි කරුණු හේතුවෙන් පාරිසරික ගැටළු රාශියක් පැන නැඟී ඇත. මෙලෙස තෙත් බිම් සහ කර්මාන්ත ශාලා ව්‍යාප්තිය ඇමුණුම් සිතියම් 17 මගින් දක්වා ඇති අතර ප්‍රදේශය තුළ පවතින අධි සංවේදී තෙත්බිම් හඳුනාගැනීම සඳහා සිදු කළ විශ්ලේෂණයේ ප්‍රතිඵලය ඇමුණුම් සිතියම් 18 මගින් නිරූපණය කෙරේ.

3. කැලණි ගඟෙහි උප ද්‍රෝණියක් වන බියගම ද්‍රෝණිය තුළ A, B, C යන පරිසර දූෂණ මට්ටම් වලට අයත් කර්මාන්ත ශාලා 73 ක් වාර්තා වන අතර A මට්ටමේ කර්මාන්ත ශාලා 14 ක්, B මට්ටමේ 58 ක් හා C මට්ටමේ එක් කර්මාන්ත ශාලාවක් පැවතීම.

මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ පරිසර දූෂණ පාලන අංශය සහ පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ඒකකය මගින් සිදු කළ කර්මාන්ත සංගණනය අනුව ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍ර ක්‍රියාවලියට යටත් වූ කර්මාන්ත ප්‍රමාණයෙන් 10% ක් එනම් මුළු කර්මාන්ත 4520 න් 418 ක් බියගම ප්‍රාදේශීය සභා සීමාව තුළ පිහිටා ඇත. එම කර්මාන්ත A, B, C කාණ්ඩ (දූෂණ විභවතා මට්ටම) අනුව පිළිවෙලින් 113 , 129 සහ 176 ක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

එමෙන්ම, කැලණි ගඟ සඳහා සිදු කළ ස්වාභාවික සම්පත් පැතිකඩ දත්ත අනුව, බියගම උපද්‍රෝණිය තුළ A, B, C යන දූෂණ විභවතා මට්ටම්වලට අයත් කර්මාන්ත ශාලා 73 ක් වාර්තා වන අතර A මට්ටමේ කර්මාන්ත ශාලා 14 ක්, B මට්ටමේ 58 ක් හා C මට්ටමේ එක් කර්මාන්ත ශාලාවක් වාර්තා වේ. ඒ පිළිබඳ වැඩිදුර අධ්‍යයනයේදී, නියැදියක් ලෙස යොදාගත් රග්ගභවත්ත ඇලෙහි ජලය පරීක්ෂාවකට ලක් කර ඇත. එහිදී පසුගිය තුන් වසර තුළ පහත දක්වා ඇති පරාමිතීන් නිරන්තරයෙන් ඉක්මවා ගොස් ඇති බවත් එය පිළිවෙලින් COD (36% ගුණයක්), BOD (7% ගුණයක්), විසවු ඔක්සිජන් (27%) සහ බැර ලෝහ (7% ගුණයකින්) ලෙස දැක්විය හැක.

විවිධ ආයතන මගින් සිදු කළ අධ්‍යයනයන්ගේ ප්‍රතිඵල මගින්ද කැලණි ගඟා ජලයේ පවතින දූෂිත තත්ත්වය තවදුරටත් සනාථ වී ඇත. “ශ්‍රී ලංකාවේ කැලණි ගඟේ ජල තත්ත්වයේ වෙනස්කම් විශ්ලේෂණය” යන අන්තර්ජාතික පර්යේෂණ සභරාවේ දක්වා ඇති පරිදි බියගම ප්‍රා.සභා බල ප්‍රදේශයට අයත් කැලණි ගඟේ කිලෝ මීටර 8 දක්වා පැතිර ගිය ප්‍රදේශයන් සැලකිල්ලට ගෙන නියදින් 07ක් පිළිබඳව අවධානය යොමු කර ඇති අතර ජල ගුණාත්මක දර්ශක දත්ත භාවිතා කරමින් ගණිතමය ආකෘති භරහා පරාමිති හයක් සහිතව මෙම නියැදි 07 පරීක්ෂා කර ඇත. එම ප්‍රතිඵල පහත වගුවේ සාරාංශගත කොට ඇති අතර ඉහළම WQI (72.90) අගය බියගම ජල පවිත්‍රාගාරය අසලින් වාර්තා වන අතර අඹතලේ ජල පොම්පය අසලදී අඩුම WQI (62.98) අගය ලැබී ඇත. නියැදි පහක ජල ධාරිතාව හොඳ තත්ත්වයේ පැවතෙන අතර අනෙක් නියැදි මධ්‍යම පරාසයක පවතී.

වගුව අංක 5.5 ජල ගුණාත්මක දර්ශක දත්ත

පරාමිතිය	නියදින් ලබාගත් ස්ථාන						
	1 Hela Textiles කර්මාන්ත ශාලාව ආසන්නව	2 අඹතලේ ජල පවිත්‍රාගාරය ආසන්නව	3 පට්ටිවිල ප්‍රදේශය	4 කැලණි ගඟ දකුණු ඉවුර ජල පවිත්‍රාගාරය (බියගම)	5 කඩුවෙල අධිවේගී මාර්ග පිවිසුම අසල	6 ලයන් බීර සමාගම අසල	7 මල්වන ප්‍රදේශය
විස්තෘත ඔක්සිජන් Dissolved Oxygen (% sat)	19.63	19.91	34.47	41.45	36.61	27.47	29.77
pH අගය	5.95	6.07	6.34	6.52	6.68	6.62	6.52
ජලයේ බොර බව (Turability -NTU)	8.13	4.54	9.27	9.41	6.16	11.84	9.31
උෂ්ණත්වය (සෙල්සියස් අංශක)	28.32	28.28	28.44	28.36	26.14	27.96	26.66
පොස්පේට් ප්‍රමාණය (Total Phosphate- mg/L)	0.09	0.36	0.08	0.17	0.46	0.14	0.09
නයිට්‍රේට් ප්‍රමාණය (Nitrate(mg/L)	0.7	1.28	0.58	0.6	0.46	0.34	0.56
ජල ගුණාත්මක දර්ශකය (WQI)	65.24	62.98	70.4	72.9	70.22	70.03	70.37

මූලාශ්‍රය: ශ්‍රී ලංකාවේ කැලණි ගඟේ ජල තත්ත්වයේ වෙනස්කම් විශ්ලේෂණය - එන්. එම්.ඩී.ඒ .අබේසිංහ, එම්.බී.සමරකෝන්, 2017

3. මුළු කුඹුරු ඉඩම් වලින් 47% ක් වූ අතහැර දැමූ කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රදේශයේ දකුණු දෙසට මායිම්ව පිහිටා තිබීම.

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයේ පවතින කුඹුරු ඉඩම් අතරින් වගා කටයුතු සිදු නොකර අතහැර දැමුණු කුඹුරු ඉඩම් සැලසුම් බල සීමාවේ දකුණු දෙසට මායිම්ව පිහිටා ඇත. ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ බියගම ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ සංඛ්‍යාලේඛණ සහ දත්ත අනුව හෙක්ටයාර 965.81 ක් වූ මුළු කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණයෙන් හෙක්ටයාර 455.91 ක් අතහැර දැමූ කුඹුරු ඉඩම් වන අතර එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස ගත් කළ මුළු කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණයෙන් 47% කි. මෙම අතහැර දැමූ කුඹුරු ඉඩම් වලින් හෙක්ටයාර 306.08 ක් (මුළු කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණයෙන් 32% ක් පමණ) සංවර්ධන ප්‍රවර්ධනයන් සඳහා උචිත භූමීන් ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර එම ඉඩම් වෙනත් ඵලදායී කෘෂි වගාවන් සඳහා යෝග්‍ය නොවන බවද හඳුනාගෙන ඇත. එබැවින් කාලයත් සමඟ ඵලදායී කෘෂි තෙත් බිම් ක්‍ෂය වෙමින් යන බව පෙනී යයි.එම තත්ත්වය ඇමුණුම් සිතියම් අංක 19 මගින් නිරූපණය කර ඇත.

4. පවුල් 1100 පමණ කැලණි ගං ඉවුරු රක්ෂිතය හා ඇළ රක්ෂිතය අනවසරයෙන් අත්පත් කොට ගෙන තිබීම.

බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය විසින් සම්පාදිත සම්පත් පැතිකඩ සංඛ්‍යාලේඛණ දත්ත වාර්තා අනුව පවුල් 1100 ක් පමණ මීටර 15 ක ගඟ රක්ෂිතයේ ජීවත් වන අතර . එපමණක් නොව, මීටර 6.5 ක් වූ අතු ගංගා රක්ෂිතද අනවසරයෙන් අත්පත් කොට ඉදිකිරීම් සිදුකර ඇත. මෙම තත්ත්වය ගංවතුර අවදානම තවදුරටත් වැඩි කිරීමට හේතු වී ඇත. මාබීම, බොල්ලැගල සහ මල්වාන යන ආදී ප්‍රදේශයන් තුළ ගංගා රක්ෂිත සහ ඇළ ඉවුරු අනවසරයෙන් අත්පත් කරගැනීම් වැඩි වශයෙන් දක්නට ලැබේ.

රූප සටහන අංක 5.20. සම්බවෙල ඇළ රක්ෂිතයේ අනවසර ඉදිකිරීම්

රූප සටහන අංක 5.21. කැලණි ගංගා රක්ෂිතයේ අනවසර ඉදිකිරීම් - මල්වාන

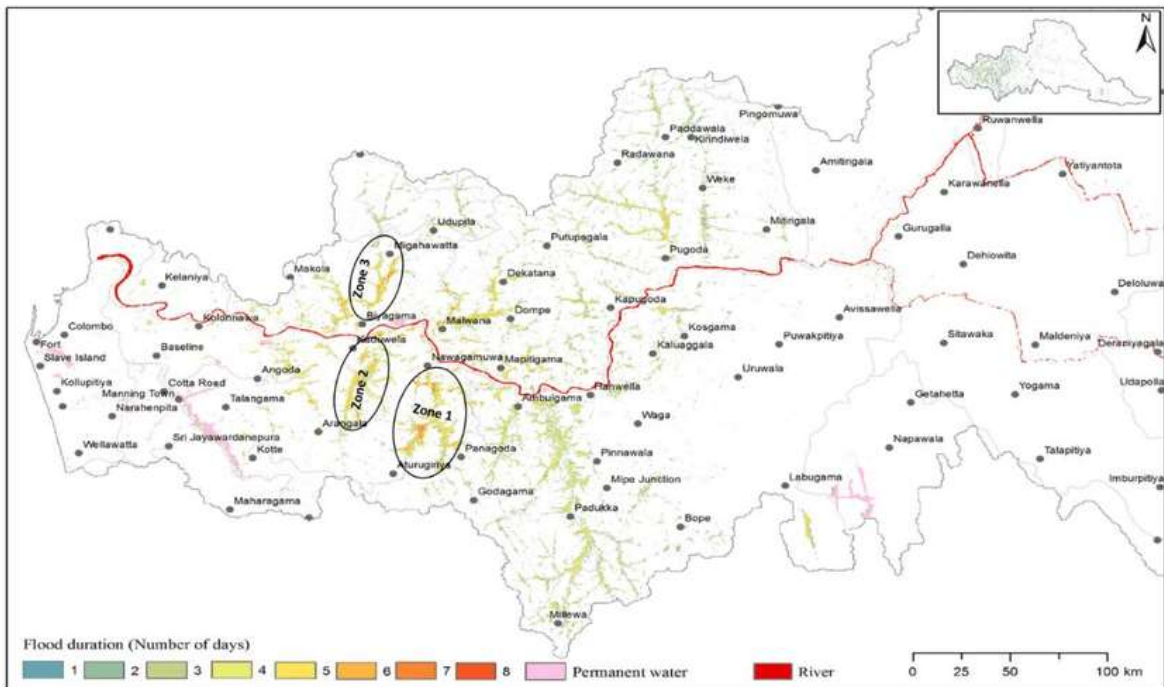

මූලාශ්‍රය, ඡායාරූප ගත කිරීම - යූ .ඩී.හෙට්ටිආරච්චි,2018/06/21

5. වාර්ෂිකව පුද්ගලයන් 20,000 කට ආසන්න ප්‍රමාණයක් ගංවතුරෙන් පීඩාවට පත් වන අතර ගංවතුර රඳා පවතින කාල සීමාව දින 4 – 7 දක්වා පැවතීම

බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලයේ ආපදා නිලධාරී සතු සංඛ්‍යාලේඛණ වාර්තා අනුව 2016 වර්ෂයේ ජල ගැලීම් තත්ත්වය හේතුවෙන් මල්වන,යබරලුව, බොල්ලැගල සහ මාබිම ප්‍රදේශයන්ට වැඩි බලපෑමකට ලක් වී ඇත. මෙම ගංවතුර තත්ත්වය දින 4-7 පමණ කාලයක් රඳා පැවතුණු අතර දිනෙන් දින ගංවතුරෙන් බලපෑමට ලක්වෙන ප්‍රදේශ වර්ධනය වී ඇත. මෙලෙස වාර්ෂිකව සිදුවන ජල ගැලීම් තත්ත්වය හේතුවෙන් 20000කට ආසන්න ප්‍රමාණයකගේ ජන ජීවිතයට බලපෑම් එල්ල වීමත් කර්මාන්ත ආශ්‍රිත කටයුතු අඩපණ වීමත් ප්‍රධාන දුර්වලතාවයක් බවට පත් වේ.

රූප සටහන අංක 5.22 කැලණි ගඟා ද්‍රෝණියේ 2016 මැයි මස ජල ගැලීම් අවකාශීය විචලනය

මූලාශ්‍රය: ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය , 2016

අවස්ථා

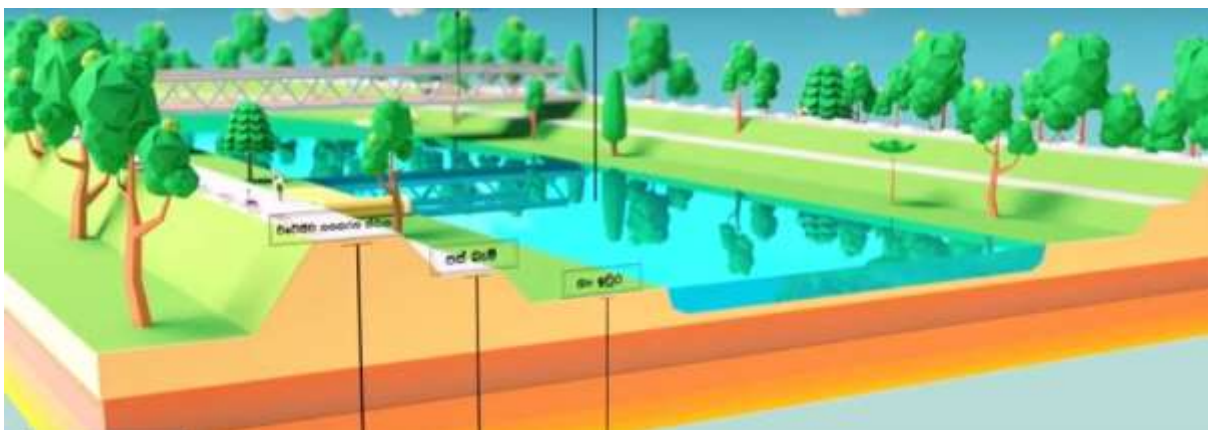
1. 2030 - බස්නාහිර කලාපීය ව්‍යුහ සැලැස්ම මගින් කැලණි ගංගා තීරය තුළ මීටර 100 ක පරිසර සංරක්ෂණ කලාපයක් හඳුනාගැනීම.

2030 - බස්නාහිර කලාපීය ව්‍යුහ සැලැස්ම මගින් කැලණි ගංගා තීරය දිගට හඳුනාගෙන ඇති මීටර 100ක පරිසර සංරක්ෂණ කලාපය පරිසර හිතකාමීත්වය සඳහා වූ අවස්ථාවක් ලෙස සැලකිය හැකිය. මෙම ගුණාත්මක සංවර්ධනය හරහා කැලණි ගංගාවට සිදුවන අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීමටත්, ජලගැලීම් මගින් සිදුවන හානි සහ අලාභ අවම කිරීමටත් වටිනා අවස්ථාවක් ලබා දෙනු ඇත. එමෙන්ම කොළඹ හා ගම්පහ පරිපාලන මායිම ලෙස සැලකෙන කැලණි ගඟ ආශ්‍රිත මෙම ප්‍රදේශයන්ට පොදු අවකාශ සහ විනෝද කටයුතු සහිත විශේෂ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන්ට සම්බන්ධ ආයෝජන අවස්ථාවන් පුළුල් වීමක්ද සිදුවනු ඇත.

2. ක්‍රියාත්මක කිරීමට නියමිත CRIP –DBIP ගංවතුර අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති.

වාරි මාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජිත දේශගුණික අවබලපෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මගින් ගංවතුර පාලනය කිරීම උදෙසා ගංවතුර පාලන බැම්මක් කැලණි ගංගා මෝයේ සිට හංවැල්ල දක්වා ඉදිකිරීමට සැලසුම් කර ඇත. මෙම බැම්මත් සමඟ කැලණි ගඟේ ගංවතුර බලපෑම අවම වනු ඇති අතර ප්‍රදේශය භෞතික වශයෙන් සීඝ්‍ර ලෙස සංවර්ධනය වීමටද අවකාශය පවතී. එමෙන්ම එම ව්‍යාපෘතිය හරහා කැලණි ගඟට සම්බන්ධ අතු ගංගාවන්ද සැලකිල්ලට ගෙන ඇති අතර මල්වාන ඇළ සහ රග්ගභවත්ත ඇළද ඒ යටතට ගැනේ.

රූප සටහන අංක 5.23 යෝජිත ගංවතුර පාලන බැම්මෙහි උපකල්පිත හරස්කඩ

මූලාශ්‍රය : රකිමු කැලණි මිටියාවන ගංවතුරෙන් -වීඩියෝ පටය - CRIP,2018

3. පරිසරය සුරැකීම හා සම්බන්ධ නීති රෙගුලාසි

ඉඩම් ගොඩකිරීම හා සංවර්ධනය (අංක 1662/17 -2010 ජූලි 14 –කොටස I: අංශය I)

ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ මණ්ඩල පනත, 1968 අංක 15 , 1976 අංක.27 පනත මගින් සංශෝධිත, 1982 අංක 52 සහ ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ මණ්ඩල (සංශෝධිත) පනත, 2006 අංක 35 දරණ

“ඇළ මාර්ගවල පෘෂ්ඨික පළල සහ ඇළ මාර්ගවල ඇති වෙන්වීම් මෙම පනත යටතේ ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති අතර කිසිදු ගොඩනැඟිල්ලක් හෝ පිරවීමක් නීතියට අනුකූල නොවේ.”

කැලණි ගඟ -මීටර 15ක රක්ෂිතය / රග්ගභවත්ත සහ මල්වාන අතු ගංගා/ඇළ මාර්ග - මීටර 6.5 රක්ෂිත

- 1979 අංක 58 දරණ ගොවිජන සේවා පනත
- අංක 62 වගන්තිය ප්‍රකාරව - ගොවිජන සේවා කොමසාරිස්ගේ අවසරයකින් තොරව කුඹුරු ගොඩ කිරීමට අවසර ලබා නොදිය යුතුය.
- අංක 12.4 වගන්තිය ප්‍රකාරව - කලාපීය සැලැස්ම අනුව රෙගුලාසි උල්ලංඝනය කළහොත් කුඹුරු ඉඩම්වල සිදු කරන සංවර්ධනය කටයුතු නතර කළ හැකිය.

4. වත්මන් කාර්මික ප්‍රතිපත්තිය සහ තිරසාර සංවර්ධනය ප්‍රවේශය

ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය මූලික කරගනිමින් කර්මාන්ත සමාගම් තිරසාර ප්‍රවේශයක් සහිතව හරිත කර්මාන්ත ශාලා පිහිටුවීමට මූලිකත්වය ගෙන තිබේ. මෙම ක්‍රියාදාමය මගින් ආයෝජන ප්‍රවර්ධනය මණ්ඩලය විසින් කාර්මික නිෂ්පාදන සඳහා නව මුහුණුවරක් ලබා දී පාරිසරික තුළනය ඇති කිරීම අපේක්ෂා කරයි. එක් එක් ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාප තුළ වනාන්තරයක් නිර්මාණය කිරීමේ අභිලාශය ඇතිව රුක් රෝපණය සඳහා භූමියක් වෙන් කොට ඇත. කර්මාන්ත සංවර්ධනය තුළින් පරිසරය වෙත සිදුවන අහිතකර බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා මෙය අවස්ථාවක් වනු ඇත.

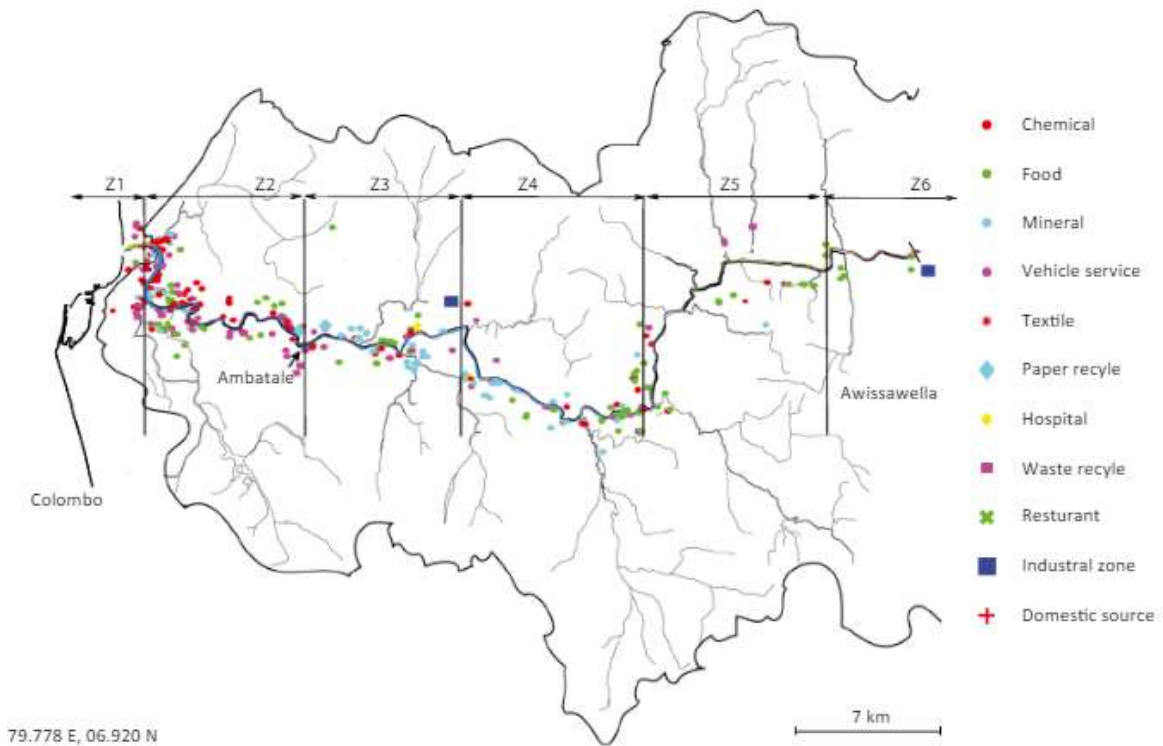
තර්ජන

1. කැලණි ගංගා දෝණියේ පිහිටි කර්මාන්ත ශාලා 2842 ක් මගින් විවිධ පරිසර දූෂණයන් සිදුවන බව වාර්තා කර තිබීම.

කැලණි ගඟ සඳහා සම්පාදිත ස්වාභාවික සම්පත් පැතිකඩ දත්ත අනුව, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් කර්මාන්ත ශාලා 2842 ක පමණ විවිධ දූෂණ විභවතා මට්ටම් ලෙස වර්ග A,B,C යනුවෙන් හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව පිළිවලින් මෙම කර්මාන්ත ශාලා 2842 බෙදා දක්වා ඇත්තේ මෙසේය; 862 (30%); 1,220 (43%); සහ 760 (27%).

එපමණක් නොව කාර්මික දූෂණය සහ ගංගා ජල තත්ත්ව කළමනාකරණය කිරීම පිළිබඳ කැලණි ගඟ උපයෝගී කරගත් අධ්‍යයනයකින් දිනපතා කර්මාන්ත අපජලය හා දූෂිත ජලය පිට කරන ද්වාර හඳුනාගෙන ඇත. මෙවැනි කර්මාන්ත ශාලා පැවතීම කම්පන නගරයක් (Shocking City) ඇති වීම පාලනය කිරීම සඳහා තර්ජනයක් බවට පත්ව ඇත.

රූප සටහන අංක 5.24. කැලණි ගංගා දෝණිය තුළ පිහිටි ජල දූෂාකාරක ප්‍රභවයන් සහ ඒවායේ පිහිටීම

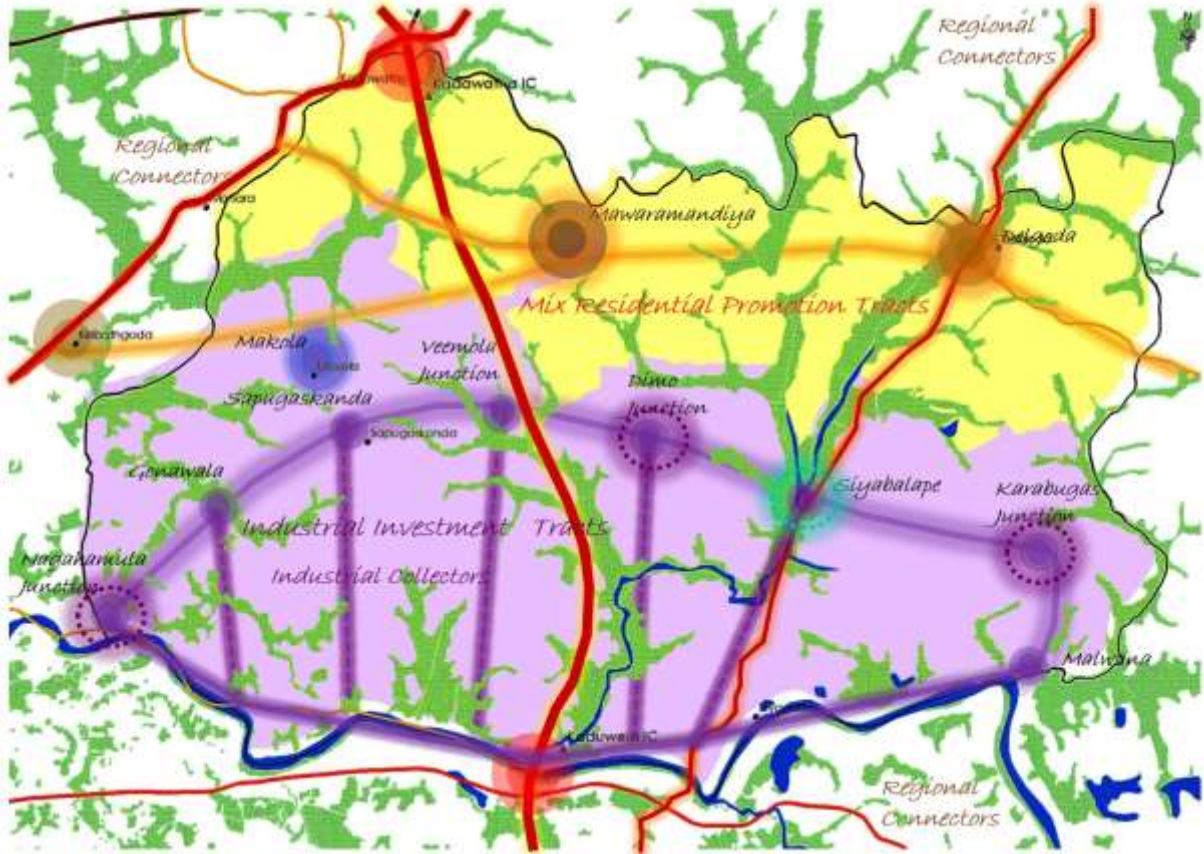
මූලාශ්‍රය: ආශා ගුණවර්ධන ප්‍රමුඛ පර්යේෂණ කණ්ඩායම, 2017

පරිච්ඡේදය 06

සංවර්ධන සැලැස්ම

6.1. සංකල්පික සැලැස්ම

රූප සටහන අංක 6.1. සංකල්පික සැලැස්ම

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

යෝජිත අනාගත දැක්මට අනුව තෙත්බිම් හා සබැඳි නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීම සඳහා සංකල්පික සැලැස්මක් ඔස්සේ ප්‍රදේශයේ අවකාශීය වෙනස්වීම් දැක්වෙන ආකාරය ඉහතින් රූපණය කර ඇත. මූලිකවම සියලු කර්මාන්ත උපයෝගීතා සහ සේවා ඒකාබද්ධ කරන ලද "මධ්‍යම ආයෝජන තීරය" සමඟ බැඳී ඇති අතර කර්මාන්ත පදනම් කරගත් කලාපය ප්‍රදේශයේ දකුණු මායිම ඔස්සේද, එහි උතුරු ප්‍රදේශය මිශ්‍ර නේවාසික කලාපයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමටත් අපේක්ෂා කෙරේ.

ප්‍රධාන කාර්මික කලාපය පැලියගොඩ හරහා බියගම - කොළඹ පාරට සම්බන්ධ වන අතර මේ හරහා ප්‍රවර්ධනය කිරීමට යෝජිත කර්මාන්ත ආර්ථික කලාපයේ ඉඩම්, අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය සංවර්ධනය කිරීම මගින් කර්මාන්ත ආයෝජනයට විවෘත වීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථාව සැලසේ.

මධ්‍යම ආයෝජන තීරයේ පිහිටි ප්‍රධාන කාර්මික ප්‍රවේශ මංසන්ධිත් වන නාගහමුල සහ කරාබුගස් මංසන්ධිත්ද අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය හරහා සම්බන්ධ වන උප මංසන්ධිත්ද තුළින් යෝජිත තෙත්බිම් හා සබැඳි කර්මාන්ත ආර්ථික කලාපයට ඇතුල්වීමට ඉඩකඩ සැලසේ. මේ හරහා කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනයට අවශ්‍ය කෙරෙන මූලික ප්‍රවේශ මාර්ග යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය වේ. කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම ප්‍රවර්ධනය කිරීමේදී පිටත වටරවුම් මාර්ගය සමඟ ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇති අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථානයන්ද, ජාතික මාර්ග ජාලය හරහා රටේ සියලු ප්‍රදේශ ආවරණය වන මාර්ග තීර අතර පිහිටීමේ වාසියද උකහා ගනිමින් කර්මාන්ත පුරවරයේ කලාපීය සම්බන්ධතාවය ගොඩනැගීමට කටයුතු කෙරේ.

එමෙන්ම ගංවතුර, නාගරික උෂ්ණත්වය පාලනය, ප්‍රදේශයේ ස්වාභාවික සෞන්දර්ය සහ පාරිසරික සමතුලිතතාවයට ද ඉතා ඉහළ දායකත්වයක් දක්වන අධි සංවේදී තෙත් බිම් සහ කුඹුරු පද්ධතිය ආරක්ෂා වන පරිදි තිරසාර කර්මාන්ත මුහුණවරකින් කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය අනාගත දැක්මේ මූලික අරමුණක් ලෙස ගැනේ. එහිදී සංකල්පිත සැලැස්ම තුළ මධ්‍යම ආයෝජන තීරයේ පිහිටි සියඹලාපේ මංසන්ධිය පොදු අවකාශීය භාවිතයට පහසුකම් සපයන තෙත් බිම් පරිසර කලාපයක් ලෙස සංවර්ධනයට ඉඩකඩ වෙන් කෙරේ.

ප්‍රදේශයේ උතුරු කොටස මිශ්‍ර නේවාසික භූමි පරිහරණයන් ලෙස ප්‍රධාන කලාප 4ක් යටතේ නාගරික සේවා සපයන නගර මධ්‍ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතීන්ද , අධි සංඛ්‍යාව නේවාසික කලාප සඳහා යෝජනා කෙරෙන සහ සංවර්ධන පීඩනය හමුවේ ආරක්ෂා කරගත යුතු අධි සංවේදී තෙත්බිම් සහිත ප්‍රදේශයන්හි විවෘත හා තෙත්බිම් උද්‍යාන ව්‍යාපෘතීන් හරහා නේවාසික සහ සංසරණ ජනගහනය සඳහා තිරසාර පරිසර සංවර්ධන අවශ්‍යතා ඉටු කිරීමට යෝජිතව ඇත.

ඒ අනුව සංකල්පිත සැලැස්මක් ඔස්සේ නාගරික සහ කර්මාන්ත සේවා සපයන උප නගර කිහිපයක් ප්‍රදේශය තුළ ඉස්මතු වන අතර පොදුවේ ප්‍රදේශයේ ඉහළ කොටස වාණිජ මිශ්‍ර නේවාසික සංවර්ධනයන් පහළ කොටස අධි සංවේදී තෙත්බිම් පද්ධතිය ආරක්ෂා කරමින් ඉදිවෙන තෙත්බිම් හා සබැඳි මිශ්‍ර කර්මාන්ත සංවර්ධනයන් හරහා නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් යන අනාගත දැක්ම සාක්ෂාත් කරගැනීමට බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයට හැකිවෙනු ඇත.

6.2. යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම

බියගම සැලසුම් බල ප්‍රදේශය අනාගතයේදී නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේදී යෝජිත කර්මාන්ත ආර්ථික, පාරිසරික, සහ අපර ව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපාය මාර්ගික සැලසුම් හරහා ක්‍රියාවට නැංවීමට නියමිත උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති තුළින් බිහිවන නාගරික ආකෘතියේ පිළිබිඹුව යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම හරහා නිරූපණය කෙරේ.

සමස්ත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම මූලික වශයෙන් කර්මාන්ත සහ මිශ්‍ර නේවාසික ලෙස ප්‍රධාන කොටස් දෙකක් යටතේ වර්ග වන අතර ප්‍රදේශයේ දකුණු කොටස හරිත තෙත්බිම් පද්ධතිය සමඟම ඒකාබද්ධ වෙමින් ප්‍රවර්ධනය වන කර්මාන්ත කලාප දෙකක් සහිතව තිරස් සංවර්ධනයක් යෝජනා කෙරේ. මේ යටතේ මධ්‍යම අයෝජන තීරය ලෙස සමෘද්ධි මාවත හා ගෝනවල පාර ඒකාබද්ධ කරමින් කර්මාන්ත උපයෝගීතා සහ සේවා සපයන ව්‍යාපෘති සහිත තීරයක් නිර්මාණය වන අතර එමඟින් ප්‍රදේශයේ දකුණු කොටසේ කර්මාන්ත ඉඩම් පරිහරණය තීව්‍ර කෙරෙනු ලැබේ. යෝජිත නාගරමූල සහ කරාබුගස් මංසන්ධි ප්‍රධාන කාර්මික ප්‍රවේශයන් වශයෙන්ද අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය පුළුල් වෙමින් කර්මාන්ත ආර්ථික සංවර්ධනයට ඉඩම් විවෘත වීමද සිදු වේ.

රූප සටහන අංක 6.2. යෝජිත නාගරික ආකෘතිය - හරස් පැතිකඩ I

මධ්‍යම සණත්ව නාගරික සේවා කලාපයේ සිට මධ්‍යම සණත්ව කර්මාන්ත සහ ව්‍යාපාරික කලාපය දක්වා මූලාශ්‍රය:ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

මෙසේ විවෘත වන බහුතරයක් ඉඩම් සහ මාර්ග ජාල අධි සංවේදී තෙත් බිම් පරිසර පද්ධතිය සමඟ මුසු වී ඇති බැවින් අනාගත දැක්ම ප්‍රකාරව තෙත්බිම් හා සබැඳි කර්මාන්ත පුරයක් ලෙස පාරිසරික සම්පත්ද ආකර්ෂණීය ලෙස යොදා ගනිමින් කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය සඳහා යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම තුළින් අපේක්ෂා කෙරේ. මධ්‍යම අයෝජන තීරයෙහි කර්මාන්ත සඳහා සේවා සපයන වාණිජ පහසුකම් සහිතව සිරස් සංවර්ධනයක් අපේක්ෂා කරන අතර කර්මාන්ත කලාපයට සහ හරිත තෙත්බිම් ආරක්ෂක තීරවලට එපිටින් විවෘත අවකාශීය භාවිතයන්ද සහිත සංවර්ධනය වූ මධ්‍යම සණත්වයේ නේවාසික භාවිතයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට යෝජනා කර ඇත.

මිශ්‍ර නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ අධි සණත්වයේ සිට මධ්‍යම සණත්වය දක්වා ප්‍රධාන නාගරික සේවා සපයන මධ්‍යස්ථාන තුනක් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එහිදී කඩවත, මාවරමණ්ඩිය සහ දෙල්ගොඩ යන නගර පිළිවෙලින් ප්‍රධාන නාගරික සේවා සපයන මධ්‍යස්ථාන ලෙස මිශ්‍ර නේවාසික ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ ඉස්මතු වේ.

රූප සටහන අංක 6.3. යෝජිත නාගරික ආකෘතිය - හරස් පැතිකඩ II

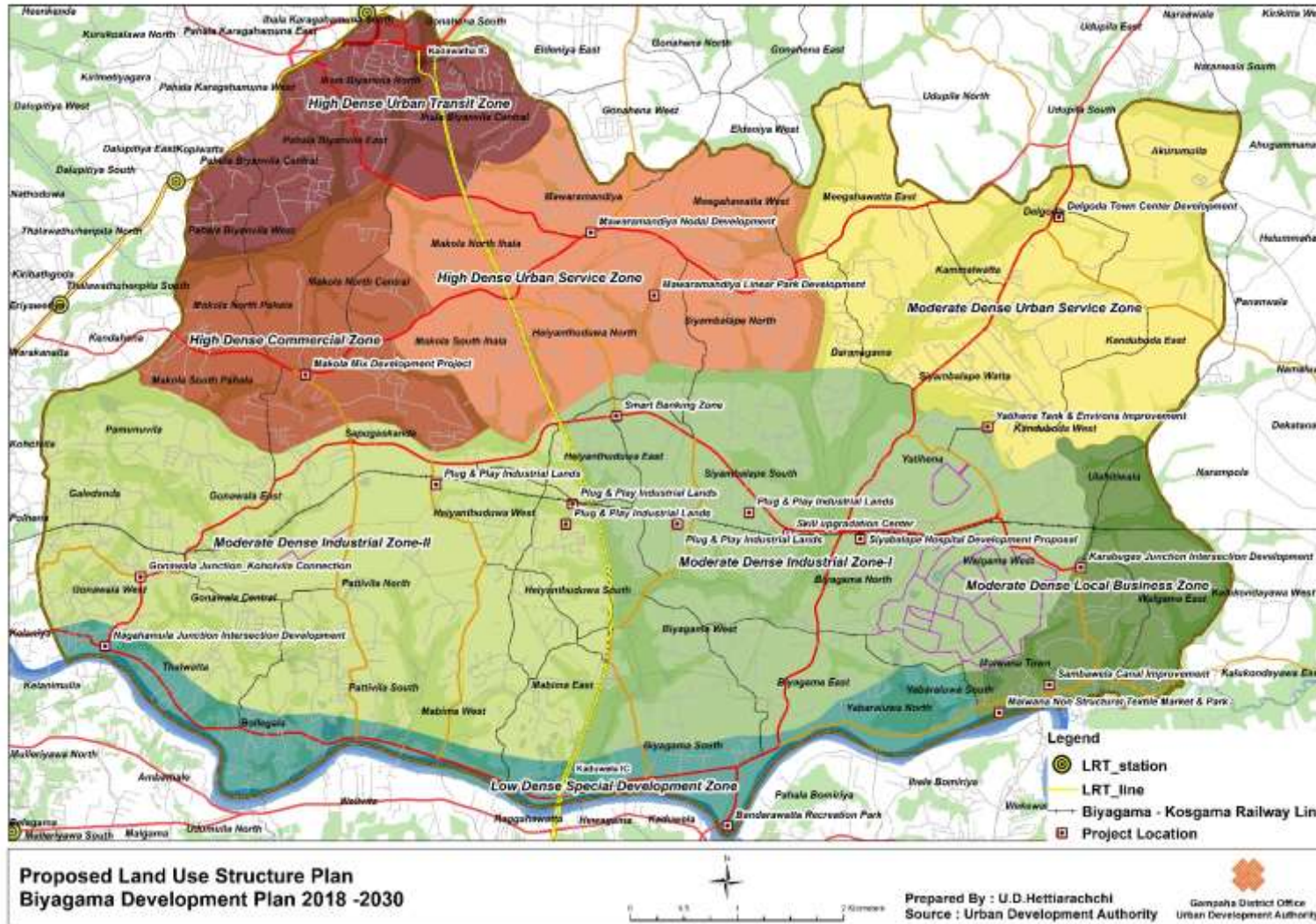

අධි සංඝනත්ව නාගරික සේවා කලාපයේ සිට කාර්මික කලාපය සහ මධ්‍යම සංඝනත්ව නාගරික කලාපය දක්වා
මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

කඩවත නගරයේ සිට දිවෙන මංකඩ මාර්ගයත්, කිරිඳිගොඩ නගරයේ සිට දිවෙන මාකොළ මාර්ගයත් ප්‍රධාන වාණිජ මංකීරු ලෙස සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළට සංවර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ රැගෙන එන අතර මාකොළ මංසන්ධිය වාණිජ කටයුතු ප්‍රවර්ධනයේ මූලික නාගරික මධ්‍යස්ථානය වන අතර මාවරමණ්ඩිය සහ දෙල්ගොඩ නාගරික මධ්‍යස්ථාන ප්‍රදේශයේ නේවාසික සහ සංසරණ ජනගහනයට නාගරික පහසුකම් සැපයීමේදී මූලිකත්වය ගනු ලබයි.

කොළඹ - නුවර ප්‍රධාන මාර්ගය සමඟ ඉදිකිරීමට යෝජිත සැහැල්ලු දුම්රිය සේවාවත්, කෙරවලපිටිය දක්වා දිවෙන පිටත වට රවුම් අධිවේගී මාර්ග ජාලයත් සමඟ අනාගත ප්‍රවාහන පහසුකම්හි ප්‍රතිලාභ ළඟා කර ගැනීමේ අරමුණින් ප්‍රදේශයට සංක්‍රමණය වීමට අපේක්ෂිත ජනගහනය අධි සංඝනත්ව ගමනාගමනය මුල් වූ කලාපයටත්, අධි සංඝනත්ව නාගරික සේවා කලාපයන්ටත් ආකර්ෂණය කර ගනිමින් ප්‍රදේශයේ භූමි පරිහරණය හරහා ඉහත දැක්වෙන නාගරික ආකෘතිය ළඟා කරගැනීමට අපේක්ෂිතය.

පිතිගම අංක 6.1. යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම

6.3. අපර ව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපාය මාර්ගික සැලැස්ම

6.3.1. සේවා කළමනාකරණ සැලැස්ම

සේවා සැලැස්ම යටතේ සමාජීය සහ භෞතික යටිතල පහසුකම් පිළිබඳව සාකච්ඡා කෙරෙන අතර මෙහිදී සමාජීය යටිතල පහසුකම් යටතට නිවාස, සේවා මධ්‍යස්ථාන ප්‍රමුඛතාකරණ, අධ්‍යාපන, සෞඛ්‍ය, පොදු වෙළඳ සේවා, සහ පොදු විවේක විනෝද කටයුතු පහසුකම් සම්බන්ධව විශ්ලේෂණයන් සිදු කර ඇත. භෞතික යටිතල පහසුකම් යටතට ප්‍රවාහන, ජල සැපයුම, විදුලිය සැපයුම, ප්‍රවාහන සහ මාර්ග සංවර්ධන, ජලාපවහනය සහ කාණු පද්ධති, කසළ කළමනාකරණය සහ වෙනත් පහසුකම් පිළිබඳව සාකච්ඡා කෙරේ.

6.3.1.1. යෝජිත නිවාස සංරක්ෂණ සහ ව්‍යාප්ති සැලැස්ම

2030 වර්ෂය සඳහා ජනගහන පුරෝකථනය කිරීම ප්‍රධාන ආකාර තුනක් යටතේ සිදු විය. එහිදී අපේක්ෂා කිරීමට බලාපොරොත්තු වන අනාගත දැක්ම අනුව මෙන්ම ජාතික, කලාපීය මෙන්ම ප්‍රාදේශීය වශයෙන් ජනගහනය වැඩි වීමේ ප්‍රවණතාවයක් බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ පවතී. ජාතික වශයෙන් සලකා බලන විට ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය නැගෙනහිර - බටහිර ආර්ථික තීරයට (East-West Economic Corridor) අයත් වේ. මෙම තීරයේ වසර 2050 සම්පූර්ණ වන විට ජනගහනය 20% - 25% දක්වා වර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන අතර බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ අපේක්ෂිත ජනගහන සංරක්ෂණ වර්ග කිලෝමීටරයට පුද්ගලයින් 3001-6000 පරාසයකි. ඒ අනුව වැඩිම ජන සංරක්ෂණයක් එනම් 6000ක ජන සංරක්ෂණයක් ලෙස ජනගහනය වර්ධනය වුවහොත් 2050 වන විට 360,000 ක ජනගහනයක් සඳහා ජාතික භෞතික සැලැස්මට අනුව පුරෝකථනය කළ හැක.

එමෙන්ම 2030 වර්ෂය තෙක් යෝජිත බස්නාහිර කලාපීය ව්‍යුහ සැලැස්මට අනුව බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව කොළඹ හර ප්‍රදේශයට අයත් වන අතර එම හර ප්‍රදේශය ඉහළ සංරක්ෂණයක් යටතේ සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය. බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය, නගර සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ කාර්මික නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිත බැවින් රැකියා අවස්ථා හේතුකොටගෙන ප්‍රදේශයට සංක්‍රමණික ජනගහනයක් වර්ධනය වීමට ප්‍රවණතාවයක් ඇත.

ඒ අනුව වර්ධනය වේ යැයි අපේක්ෂිත අනාගත ජනගහනය හරහා ප්‍රදේශයේ නිවාස සංරක්ෂණය සහ ව්‍යාප්තිය යෝජිත එක් එක් කාලාපයට අනුව මෙන්ම ඒවාට ප්‍රවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ඉඩම් පරිහරණ භාවිතයන්ට අනුවද වෙනස්කම් වලට ලක් වේ.

6.3.1.1. අ.කොටස - ජනගහනය සහ ජන සංඝන්ව පුරෝකථනය

වගුව අංක 6.1 ජනගහනය සහ ජන සංඝන්ව පුරෝකථනය

ජනගහන වර්ධන උපකල්පනයන්	වර්ධන අනුපාතය	2011	2017	2030	ජාතික භෞතික සැලැස්ම තුළින් 2050 වන විට අපේක්ෂිත ජන සංඝන්ව පරාසය (වර්ග කිලෝමීටරයට පුද්ගලයින්)	උපකල්පිත වර්ධන අනුපාතයන්ට අනුව 2030 වන විට අපේක්ෂිත ජන සංඝන්වය (වර්ග කිලෝමීටරයට පුද්ගලයින්)
ස්වභාවික වර්ධන වේගය	1.4%	186,585	203,669	246,243	3000-6000	4090
සාමාන්‍ය වර්ධන වේගය	1.6%			254,589		4129
පර්ෂද අනුව වර්ධන වේගය				251,504		4178
තෝවාසික පර්ෂද කාර්මික පර්ෂද	1.8% 1.3%			246,137		4088
යෝජිත කලාපීකරණය පදනම් කරමින් ජනගහනය දැක්වීම අනුව	කලාපයේ දිරිගන්වන භාවිතාව අනුව වර්ධන වේගය උපකල්පනය කර ඇත					

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

මෙලෙස පුරෝකථනය කළ ජනගහනය සහ ඊට අනුබද්ධව යෝජිත නිවාස සංඝන්වය , සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් ළඟා කරගැනීමට බලාපොරොත්තු වන අනාගත දැක්ම, පාරිසරික විශ්ලේෂණයන්ගේ ප්‍රතිඵල සහ සංවර්ධන විභවතාවයන්ට අනුකූල වන පරිදි සංඝන්ව කලාප වශයෙන් බෙදා වෙන් කිරීම පහත පරිදි වේ. එහිදී උපකල්පනයන් මත සංඝන්ව කලාපවල අනාගතයේදී දිරිගන්වන ප්‍රමුඛ භාවිතය පදනම් කර ගනිමින් ජනගහන වර්ධන වේගයන් සලකා බලා ඇත. එම පුරෝකථනය කරන ලද ජනගහනය සහ යොදාගත් උපකල්පනයන් ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ සහ කලාප අනුව බෙදී ගොස් ඇති ආකාරය ඇමුණුම් වගු අංක 05හි දක්වා ඇත.

එම ගණනය කිරීම් මත බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයේ 2030 වසර වන විට අපේක්ෂිත තෝවාසික ජනගහනය 246,137ක් වේ. මෙම ජනගහනය පවුල් ඒකකයක අවම පුද්ගලයන් ගණන සැලකිල්ලට ගනිමින් කලාප අනුව නිවාස ව්‍යාප්තිය සහ සංඝන්වය ගණනය කොට ඇත. එය පහත පරිදි වේ.

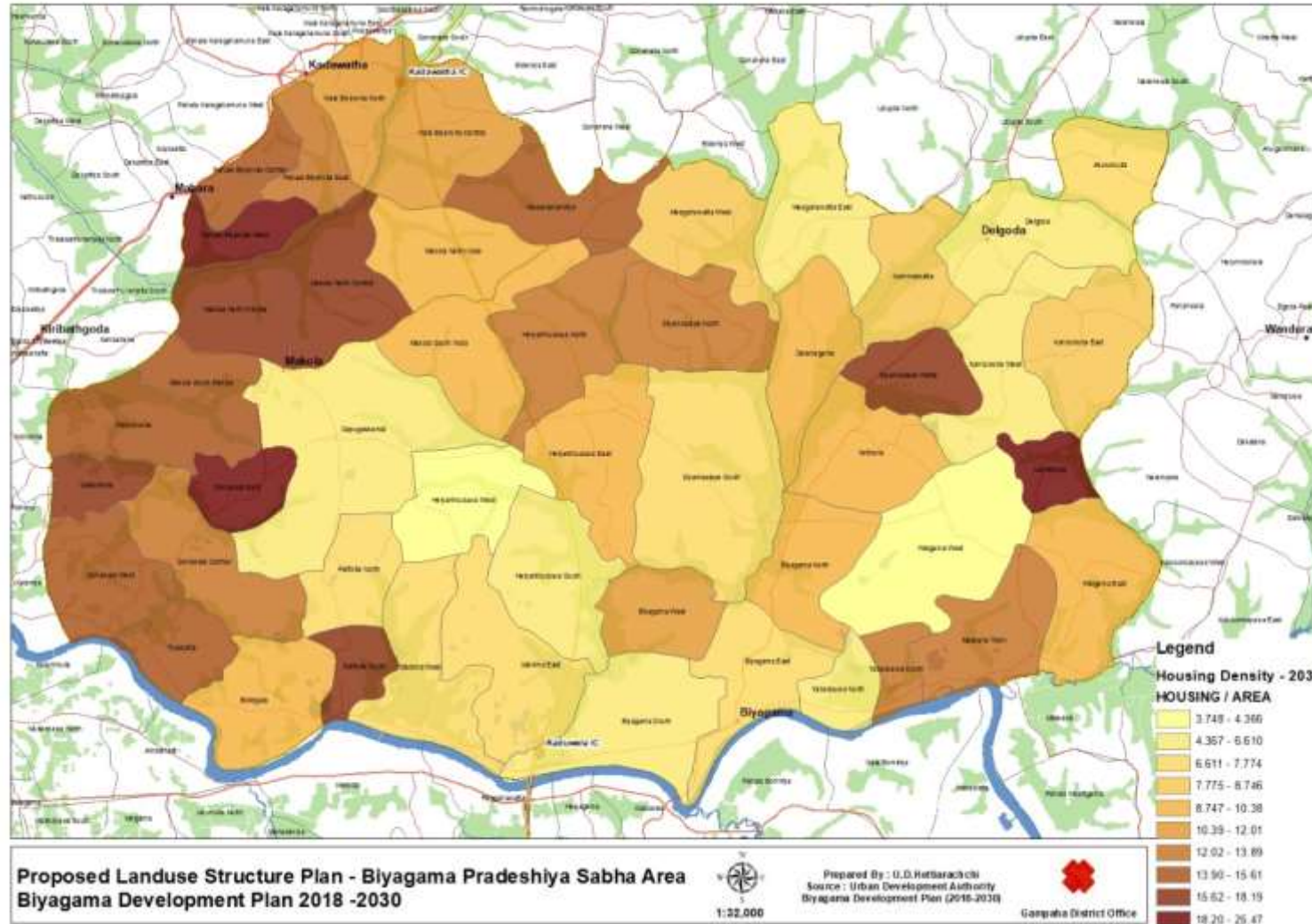
6.3.1.1. ආ කොටස - කලාප අනුව ජනගහනය, ජන සංඝනත්වය සහ නිවාස ඒකක

වගුව අංක 6.2 කලාප අනුව ජනගහනය, ජන සංඝනත්වය සහ නිවාස ඒකක

කලාපය	යෝජිත නාමය	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර)	2030 සඳහා යෝජිත ජනගහනය	යෝජිත ජන සංඝනත්වය (හෙක්ටයාරට පුද්ගලයින්)	යෝජිත නිවාස ඒකක ප්‍රමාණය
I	අධි සංඝනත්ව ගමනාගමනය මුල් වූ නාගරික කලාපය (High Dense Urban Transit Zone)	419.12	23940	57	5985
II	අධි සංඝනත්ව වාණිජ සේවා කලාපය (High Dense Commercial Zone)	455.69	25145	55	6286
III	අධි සංඝනත්ව නාගරික සේවා කලාපය (High Dense Urban Service Zone)	805.05	38766	48	9692
IV	මධ්‍යම සංඝනත්ව කාර්මික කලාපය-I (Moderate Dense Industrial Zone - I)	1378.69	52908	29	13227
V	මධ්‍යම සංඝනත්ව කාර්මික කලාපය-II (Moderate Dense Industrial Zone -II)	1309.52	38495	38	9624
VI	මධ්‍යම සංඝනත්ව නාගරික සේවා කලාපය (Moderate Dense Urban Service Zone)	946.82	29489	31	7372
VII	මධ්‍යම සංඝනත්ව ව්‍යාපාරික සේවා කලාපය (Moderate Dense Local Business Zone)	318.55	17567	55	4392
VIII	(Low Dense Special Development Zone) අඩු සංඝනත්ව විශේෂ සංවර්ධන කලාපය	398.31	19827	28	4957
			246,137		61,535

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

පිනියම අංක 6.2 යෝජිත නිවාස ඝනත්වය

6.3.1.1. ඇ කොටස - තාවකාලික නැවතුම්කරුවන් සඳහා නේවාසිකාගාර පහසුකම් සැපයීම

නේවාසික ජනගහනයට අමතරව කර්මාන්ත පදනම් කරගනිමින් ප්‍රදේශයට අනාගතයේදී ආකර්ෂණය වීමට අපේක්ෂිත තාවකාලික නැවතුම්කරුවන් සඳහා නේවාසික පහසුකම් සැපයීමද නිවාස සැලැස්ම යටතේ සාකච්ඡා කරනු ලැබේ. මේ සඳහා බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයේ සේවා නියුක්තිකයන් පාදක කර ගනිමින් සිදු කළ පර්යේෂණ වාර්තාවක ඇතුළත් උපකල්පිතයක් යොදා ගෙන ඇත.

එම පර්යේෂණ වාර්තාවට අනුව ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයේ සේවා නියුක්තව සිටින පුද්ගලයන්ගෙන් 25% ක ප්‍රතිශතයක් ප්‍රදේශයට පිටතින් පැමිණෙන තාවකාලික නැවතුම්කරුවන් වන බවත් 75% ක ප්‍රතිශතයක් කිලෝ මීටර 5-10 ත් අතර පදිංචිව සිටින දිනපතා සංසරණය වන ජන කොට්ඨාශයක් බවත් තහවුරු කර ඇත. ඒ අනුව මෙම ගමා කරන ලද උපකල්පනය පාදක කොට ගනිමින් අනාගත බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයේ තාවකාලික නැවතුම්කරුවන් ගණනය කොට ඇත. මෙහිදී අපේක්ෂිත මුළු කර්මාන්ත සේවා නියුක්තිකයින් 308,356ක ප්‍රමාණයක් වන අතර එයින් 25% එනම් 77,089 ක ප්‍රමාණයක් තාවකාලික නැවතුම්කරුවන් ලෙස ප්‍රදේශයේ නේවාසික ප්‍රජාවට එක් වීම සිදු වේ. වර්තමානය වන විට බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය මගින් පාලනය වන නේවාසිකාගාර දෙකක් ප්‍රදේශයේ පවතින අතර අනාගත වැඩි වන ප්‍රජාව සඳහා නව නේවාසිකාගාර පහසුකම් ලබා දීමේ අවශ්‍යතාවය මතුව ඇත.

මේ වන විටත් ප්‍රදේශයේ ජනතාව නවාතැන් පහසුකම් සලසා දීම මගින් ආදායම් උපයන අතර ප්‍රදේශයේ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ස්ථාන හා ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය අවට ජේලි නිවාස ඇති වීමේ ප්‍රවණතාවය තවදුරටත් අනාගතයේදී ඉහළ යාමේ ඉඩකඩ ඇති බව මෙම වැඩි වන තාවකාලික නැවතුම්කරුවන්ගේ ප්‍රමාණය අනුව අනුමාන කළ හැකිය. එය පාරිසරික සහ සමාජීය සෘණාත්මක බලපෑම් හමුවේ අකම්පිත නගරයක් ඇති කිරීමේ අරමුණ කරා ළඟා වීමට බාධා පමුණුවන බැවින් සෞඛ්‍ය ආරක්ෂිත හා සුව පහසු මෙන්ම විධිමත් ලෙස සංවර්ධනය වූ නේවාසිකාගාරවල අවශ්‍යතාවයක් පවතී. ඒ සඳහා කර්මාන්ත කලාප අවට මිශ්‍ර නේවාසික භාවිතය සඳහා දිරි ගන්වන ලද කලාප තුළ ඉඩකඩ වෙන් වීම සිදු කිරීමට යෝජිතය.

6.3.1.2. යෝජිත නාගරික සේවා මධ්‍යස්ථාන ප්‍රමුඛතාකරණ සැලැස්ම

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ පවතින නාගරික සේවා මධ්‍යස්ථාන, ප්‍රධාන නගර, උප නගර, ප්‍රමුඛතා මංසන්ධිත් සහ අතුරු මංසන්ධිත් ලෙස මාර්ග සම්බන්ධතා (Connectivity Analysis) විශ්ලේෂණය හරහා හඳුනාගන්නා ලදී. එමෙන්ම ප්‍රදේශය තුළ වර්ධනය වූ ප්‍රධාන නගර මධ්‍යයක් (CBD) නොමැති වීම හා හඳුන්වාදුන් කර්මාන්ත කලාප සමඟ වර්ධනය වූ උප නගර හා මංසන්ධිත් ඇතුළත් ප්‍රදේශයට ආවේණික නගර ආකෘතියක් *Gephi* - සම්බන්ධතා සහ උප බාණ්ඩ විශ්ලේෂණය හරහා ගම්‍ය විය.

ඒ අනුව පවතින උප නගර සහ මංසන්ධිත් යෝජිත අනාගත සංවර්ධන දිශානතිය මඟින් ප්‍රමුඛතාවය මත වර්ගීකරණයට ලක් කළ අතර එම නාගරික සේවා මධ්‍යස්ථාන උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති හරහා නේවාසික හා සංසරණ ජනගහනයේ සේවා අවශ්‍යතාවය උදෙසා සංවර්ධනය කිරීම මෙහිදී සිදු වේ. මෙහිදී කර්මාන්ත, ආර්ථික අවශ්‍යතා සහිත බහු ආංශික පර්ෂදයන් ගොඩනැගීම යන ප්‍රධාන අරමුණ යටතේ එන නාගරික සේවා සහිත උප පර්ෂද 3ක් නිර්මාණය කිරීම යන පරමාර්ථය සේවා මධ්‍යස්ථාන ප්‍රමුඛතාකරණ සැලැස්ම මඟින් සාකච්ඡා කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

එහිදී සංවර්ධන පීඩන දර්ශකය, පාරිසරික සංවේදීතා දර්ශකය පදනම් කරගෙන සිදු කළ සණත්ව කලාපීකරණය (*Density Zoning*) භාවිතයට ගනු ලැබුණු අතර එම සණත්ව කලාපීකරණයට අනුව අනාගතයේදී දිරිගැන්වීමට අපේක්ෂා කරන භාවිතය මඟින් මිශ්‍ර නේවාසික කලාප තුනක් ද, වාණිජ භාවිතය ප්‍රවර්ධනය කෙරෙන කලාප දෙකක්ද මූලිකවම හඳුනාගනු ලැබිණි. ඉහත විශ්ලේෂණයේ ප්‍රතිඵල සමඟ සංවර්ධන විභවතා දර්ශකය, අනාගත කර්මාන්ත සණත්වය, පර්ෂද විශ්ලේෂණය මෙන්ම අධි සංවේදී පාරිසරික විශ්ලේෂණයන් ජීවත් වීමට යෝග්‍ය පරිසර දර්ශකයන් සංයුක්ත කරමින් වඩා වැඩි අතිවිවාදනයක් සහිත (*Overlaying*) මංසන්ධිත් හා උප නගර හඳුනාගන්නා ලදී. ඒ අනුව පවතින නාගරික සේවා මධ්‍යස්ථාන ප්‍රමුඛතාකරණය සිදුකර ඇත. එය ඇමුණුම් සිතියම් අංක 20 මගින් නිරූපණය කර ඇත.

මෙම ප්‍රමුඛතාකරණය පාදක කරගනිමින් සංකල්පිත සැලැස්ම සහ කලාපීකරණ සැලැස්ම ඔස්සේ කඩවත නගරයේ සිට මාවරමණ්ඩිය දක්වා අධි සනත්ව මිශ්‍ර නේවාසික භාවිතයන් දිරිගැන්වෙන අතර මාවරමණ්ඩිය නගරය එම කලාපවල වැඩිවන ජනගහනය උදෙසා නාගරික සේවා සහිත නගර මධ්‍යයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එසේම දෙල්ගොඩ උප නගරයද දෙවන ප්‍රමුඛතා නගරයක් ලෙස මධ්‍යම සනත්ව නේවාසික කලාපයේ ජනගහනය උදෙසා සේවා සපයන නගර මධ්‍යයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට කටයුතු කෙරේ.

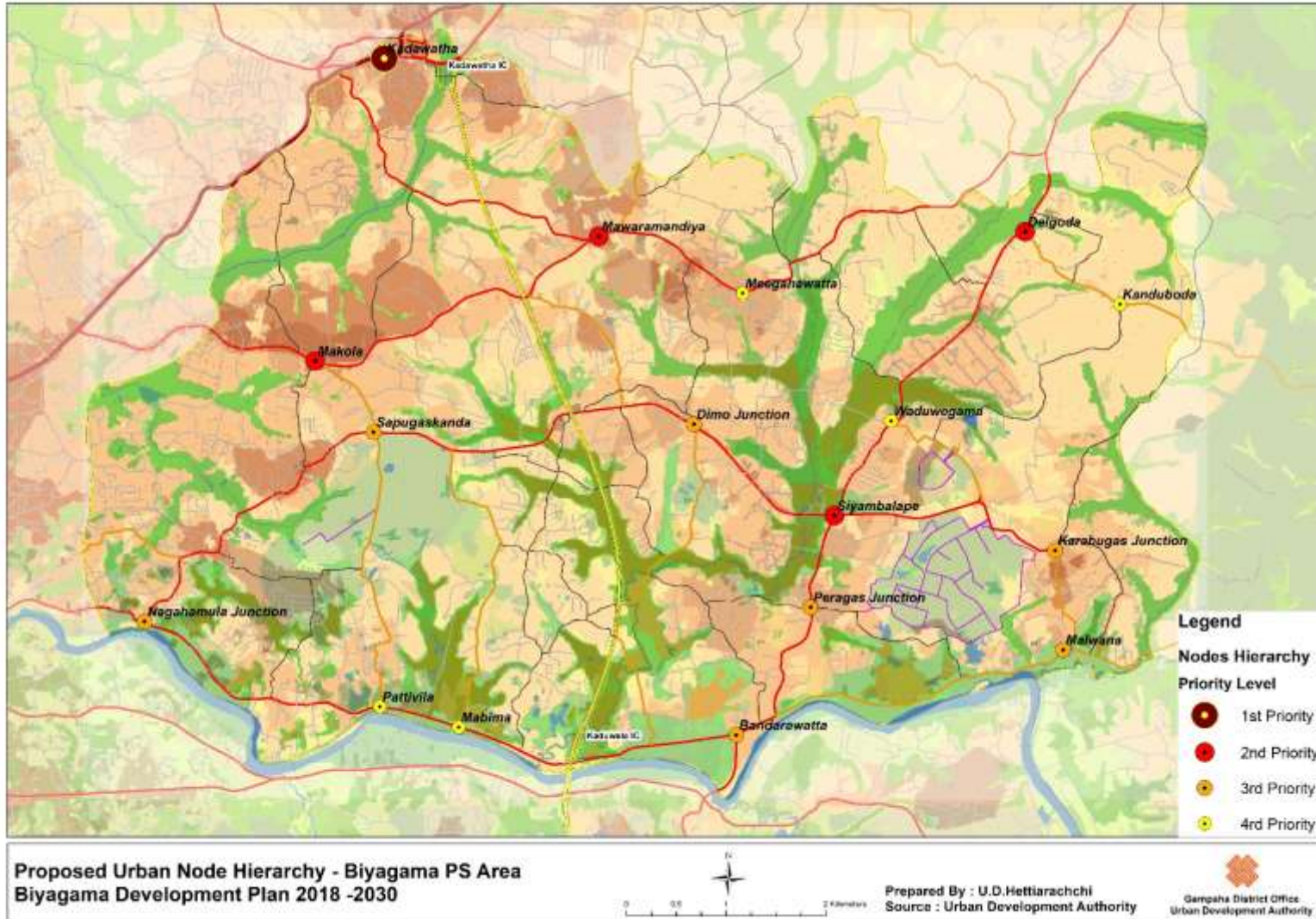
එහිදී SWOT විශ්ලේෂණය හරහා හඳුනාගත් දෙල්ගොඩ නගරයේ නාගරික වටිනාකම වැඩි ඉඩමක් සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා යොදා ගැනීමත්, පවතින බස් නැවතුම්පොළ නිසි පරිදි නාගරික සේවා සමඟ ඒකාබද්ධ නොවීමත් ඇතුළු ගැටළු සඳහා උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති හරහා නගර මධ්‍ය සංවර්ධනයක් අපේක්ෂා කරනු ලබයි. එමෙන්ම මාකොළ “වයි” හන්දිය කිරිඳිගොඩ සිට සංවර්ධනය වූ වාණිජ තිරයේ වාසිය උකහා ගනිමින් උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘතියක් හරහා නගර මධ්‍ය සංවර්ධනයක් සිදු කරමින් දෙවන ප්‍රමුඛතා මට්ටමේ උප නගරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරයි

වගුව අංක 6.3. ප්‍රමුඛතා මට්ටම අනුව නාගරික මධ්‍යස්ථාන ධුරාවලිය

නගරය/ මංසන්ධිය	ප්‍රමුඛතා මට්ටම
කඩවත	පළමු ප්‍රමුඛතාවය
මාවරමණ්ඩිය	දෙවන ප්‍රමුඛතාවය
මාකොළ	
දෙල්ගොඩ	
සියඹලාපේ	
නාගහමුල	තෙවන ප්‍රමුඛතාවය
කරාබුගස් හන්දිය	
ඩිමෝ හන්දිය	
සපුගස්කන්ද	
මල්වාන	
පේරගස් මංසන්ධිය	
මාබිම	සිව්වන ප්‍රමුඛතාවය
පට්ටිවිල	
බණ්ඩාරවත්ත	
කඳුබොඩ	
මීගහවත්ත	
වඩුවේගම	

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

සිතියම අංක 6.3. ප්‍රමුඛතා මට්ටම අනුව නාගරික මධ්‍යස්ථාන ධුරාවලිය

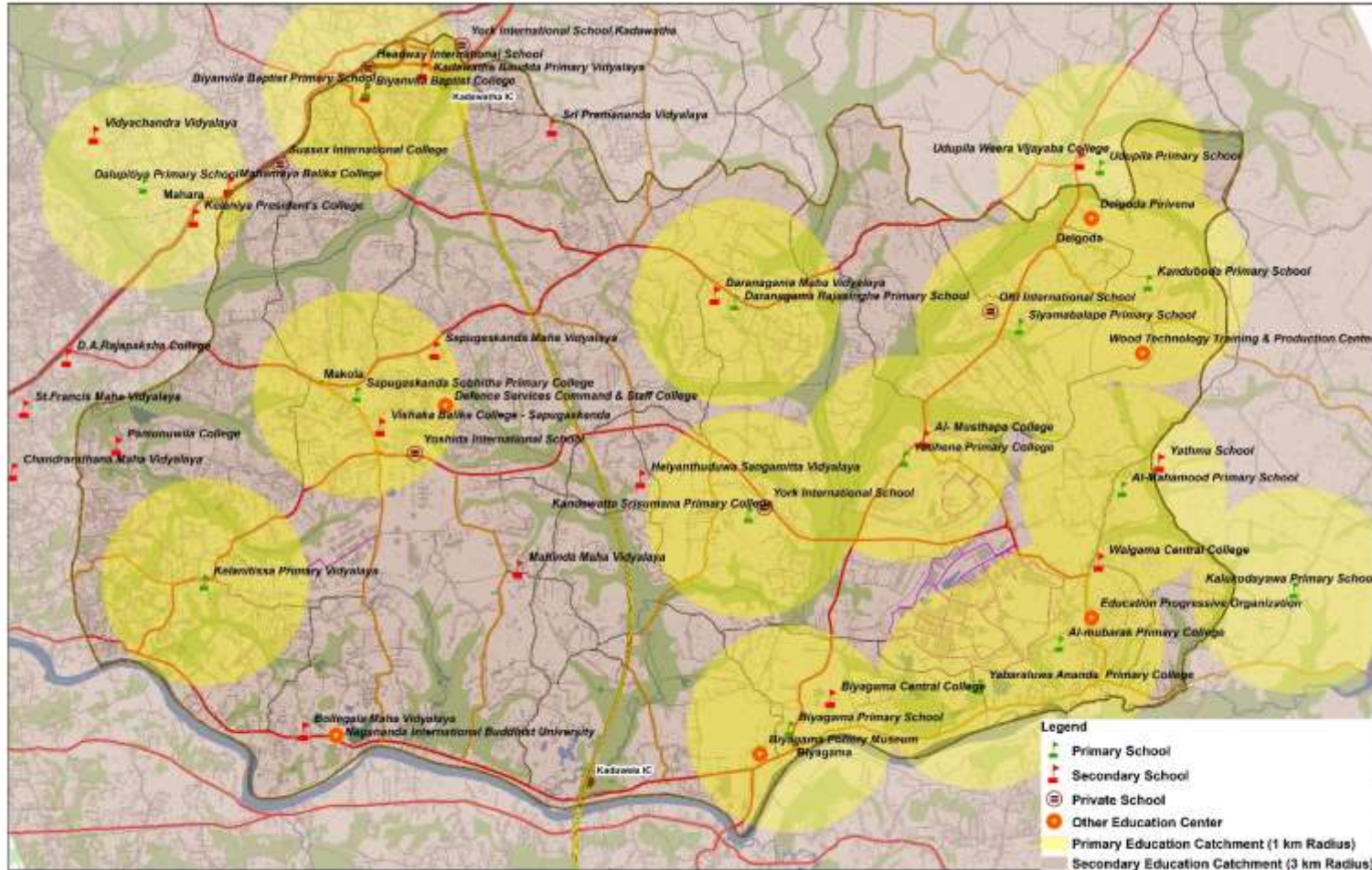
6.3.1.3. අධ්‍යාපන පහසුකම්

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් යටතේ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයට අදාළ පහසුකම් පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී, පාසල් වර්ගීකරණය තුළ ජාතික හා පළාත් සභා පාසල් ඇතුළු මුළු පාසල් 27 ක් පවතී. එම සියලුම පාසල්වල පරිපාලනමය කටයුතු කැලණිය අධ්‍යාපන කොට්ඨාශය යටතේ සිදු වේ. මෙහි බාලක පාසල් කිසිවක් නොමැති අතර බාලිකා පාසල් 2 ක් ද, මිශ්‍ර පාසල් 25 ක් පවතී. ඉගෙනුම ලබන මාධ්‍ය වශයෙන් සිංහල මාධ්‍ය පාසල් 20 ක් ද , දමිළ මාධ්‍ය පාසල් 3 ක් ද, 1 ක් ඉංග්‍රීසි හා දමිළ මාධ්‍ය පාසලක් ද සිංහල හා ඉංග්‍රීසි මාධ්‍ය පාසල් 3 ක් ද ලෙස වර්ගීකරණය කළ හැක. එපමණක් නොව මේ වන විට ප්‍රදේශයේ ජාත්‍යන්තර පාසල් කිහිපයකම වර්ධනයක් ද දක්නට ලැබේ.

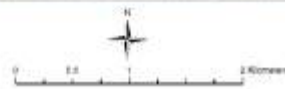
පූර්ව ළමාවිය සංවර්ධනය කිරීමේ ආයතන 130 ක් බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ මේ වන විටත් ලියාපදිංචි වී ඇති අතර එය නේවාසික ජනගහනයෙන් පුද්ගලයන් 2500 කට එක් මධ්‍යස්ථානයක් යන සම්මතයට අනුකූල වුවහොත් වර්තමාන හා අනාගත අවශ්‍යතා මේ වන විටත් ප්‍රදේශය තුළ සපුරා ඇති බව පැහැදිලි වේ. බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ වසරකට ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු වන ප්‍රමාණය 1762 ක් පමණ වන අතර ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනය සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන පාසල් වල පිහිටීම මූලිකවම ප්‍රදේශයේ වර්තමාන හා අනාගත ජනගහනයට සාපේක්ෂව ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවතින බව ප්‍රාථමික පාසල් සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය අනුව සනාථ වේ. එම විශ්ලේෂණය සඳහා කිලෝ මීටර එකක පරිධියක් සහිත සේවා ප්‍රදේශයක් ආවරණය කර ඇත.

බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ පිහිටි ද්විතීක අධ්‍යාපන ආයතනවල පිහිටීමේ සිට කිලෝමීටර තුනක පරිධියක් යටතේ සිදු කළ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය අනුව ප්‍රදේශයම ආවරණය වන පරිදි ද්විතීක අධ්‍යාපන පහසුකම්හි ව්‍යාප්ත වීම හඳුනාගෙන ඇත. බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ වත්මන් ජනගහනය 192,022 ක් ලෙස වාර්තා වී ඇති අතර අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ දත්ත අනුව වාර්තා වී ඇති පාසල් අධ්‍යාපන ජනගහනය 23,788 කි. එය ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රදේශයේ නේවාසික ජනගහනයෙන් 12% ක් වන අතර 2030 වන විට අපේක්ෂිත ජනගහනයෙන් 29,700 ක පාසල් අධ්‍යාපන ජනගහනයක් අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. ඒ අනුව පවතින ප්‍රාථමික හා ද්විතීක අධ්‍යාපන පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ යටතේ බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ වත්මන් හා අනාගත අවශ්‍යතා උදෙසා අධ්‍යාපන පහසුකම් ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවතින බව තහවුරු කළ හැකිය.

සිතියම අංක 6.4. අධ්‍යාපන පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය

Service Area of Education Facilities - Biyagama PS Area
Biyagama Development Plan 2018 -2030

Prepared By : U.D.Hettiarachchi
Source : Urban Development Authority
Department of Education - Western Province
Gampaha District Office
Urban Development Authority

6.3.1.4. සෞඛ්‍ය පහසුකම්

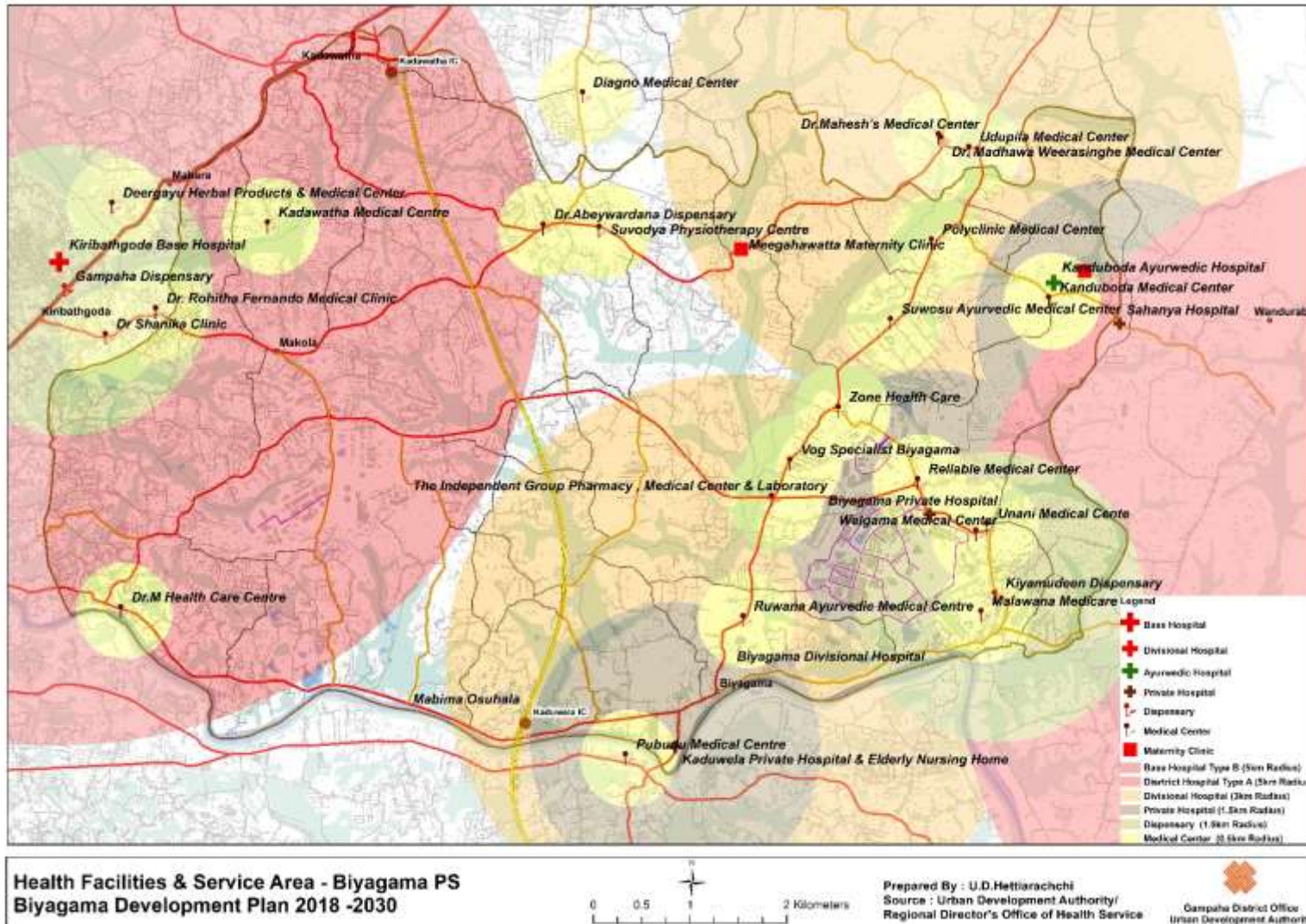
බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල සීමාව තුළ පවතින සෞඛ්‍ය පහසුකම් පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී, බියගම දිසා රෝහල ප්‍රදේශය තුළ “සී” වර්ගයේ දිසා රෝහලක් ලෙස පිහිටා ඇත. එහි වාට්ටු 3 ක් සහ ඇඳන් 30 ක සෞඛ්‍ය පහසුකම් පවතින අතර ප්‍රාදේශීය සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂක කාර්යාලයේ දත්ත අනුව පසුගිය වසර තුළ බාහිර රෝගීන් 99,263 කටත්, අභ්‍යන්තර රෝගීන් 7,672 ටත් සේවා සපයා ඇත.

මෙයට අමතරව මල්වන මධ්‍යම බෙහෙත් ශාලාව, බියගම සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලයද පවතින අතර මෙම සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලය මගින් බියගම, හෙයියන්තුඩුව, මාවරමණ්ඩිය, ගෝනවල, මාකොළ , වෙළඳ කලාපය, පහළ බියන්විල, කඳුබොඩ සහ වල්ගම යන ස්ථානයන්හි මාතෘ සහ ළදරු සායන පවත්වයි. ඊට අමතරව, මේ වන විට ප්‍රදේශයේ කුඩා පරිමාණ පෞද්ගලික රෝහල්වල වර්ධනයක්ද දක්නට ලැබෙන අතර ප්‍රදේශය ආවරණය කරමින් පෞද්ගලික වෛද්‍ය මධ්‍යස්ථාන පිහිටා ඇත. එසේම ප්‍රාදේශීය බල සීමාවට එපිටින් පිහිටි උඩුපිල දිසා රෝහලද ප්‍රදේශයේ ජනගහනය සඳහා සෞඛ්‍ය පහසුකම් සපයනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන වැඩිම ශ්‍රම බලකායක් රැකියාවේ නියුක්තව සිටින බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයත්, ප්‍රදේශය පුරා ව්‍යාප්තව පවතින නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ආයතන සඳහා ඇදී එන සංසරණ හා රැකියා නියුක්ත ජනගහනයත් පිළිබඳව සලකා බැලීමේදී කුඩා පරිමාණ දිසා රෝහල පමණක් ප්‍රදේශයට ප්‍රමාණවත් නොවන බව පැහැදිලිය. අනාගතයේදී කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන බැවින් ඇති විය හැකි කාර්මික අනතුරු සඳහා අංග සම්පූර්ණ සෞඛ්‍ය පහසුකම් සහිත රෝහලක අවශ්‍යතාවය පවතී. පවතින බියගම දිසා රෝහල පහසුකම් සහිතව නවීකරණය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ද හඳුනාගෙන ඇත.

ආයුර්වේද ප්‍රතිකාර මධ්‍යස්ථාන පිළිබඳව සැලකිල්ලට ගැනීමේදී බියගම ප්‍රාදේශීය බල සීමාව තුළ පිහිටි කඳුබොඩ ග්‍රාමීය ආයුර්වේද රෝහල මගින් පසුගිය වසර තුළ අභ්‍යන්තර රෝගීන් 235කටත් බාහිර රෝගීන් 30,070කටත් සේවා සපයා ඇති අතර එය වාට්ටු 2කින් සහ ඇඳන් 22කින් සමන්විත රෝහලක් ලෙසට පළාත් ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුවේ අදාළ දත්ත මගින් තහවුරු කෙරේ. බියගම පාරම්පරික වෛදකම් සඳහාද ප්‍රසිද්ධියක් උසුලන අතර අදටත් සර්වාංග වෛදකම්, ගෙඩි වණ පිළිකා වෛදකම් හා සර්ප විෂ වෛදකම් සඳහා මාකොළ සපුගස්කන්ද වෙද පරපුර, දෙල්ගොඩ වෙද පරපුර, බියගම මල්වනේ වෙද පරපුර සහ මාබිම යූ .සී .සී . වෙද පරපුර යන ආදිය සඳහන් කළ හැකිය.

සිතියම අංක 6.5 සෞඛ්‍ය පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය

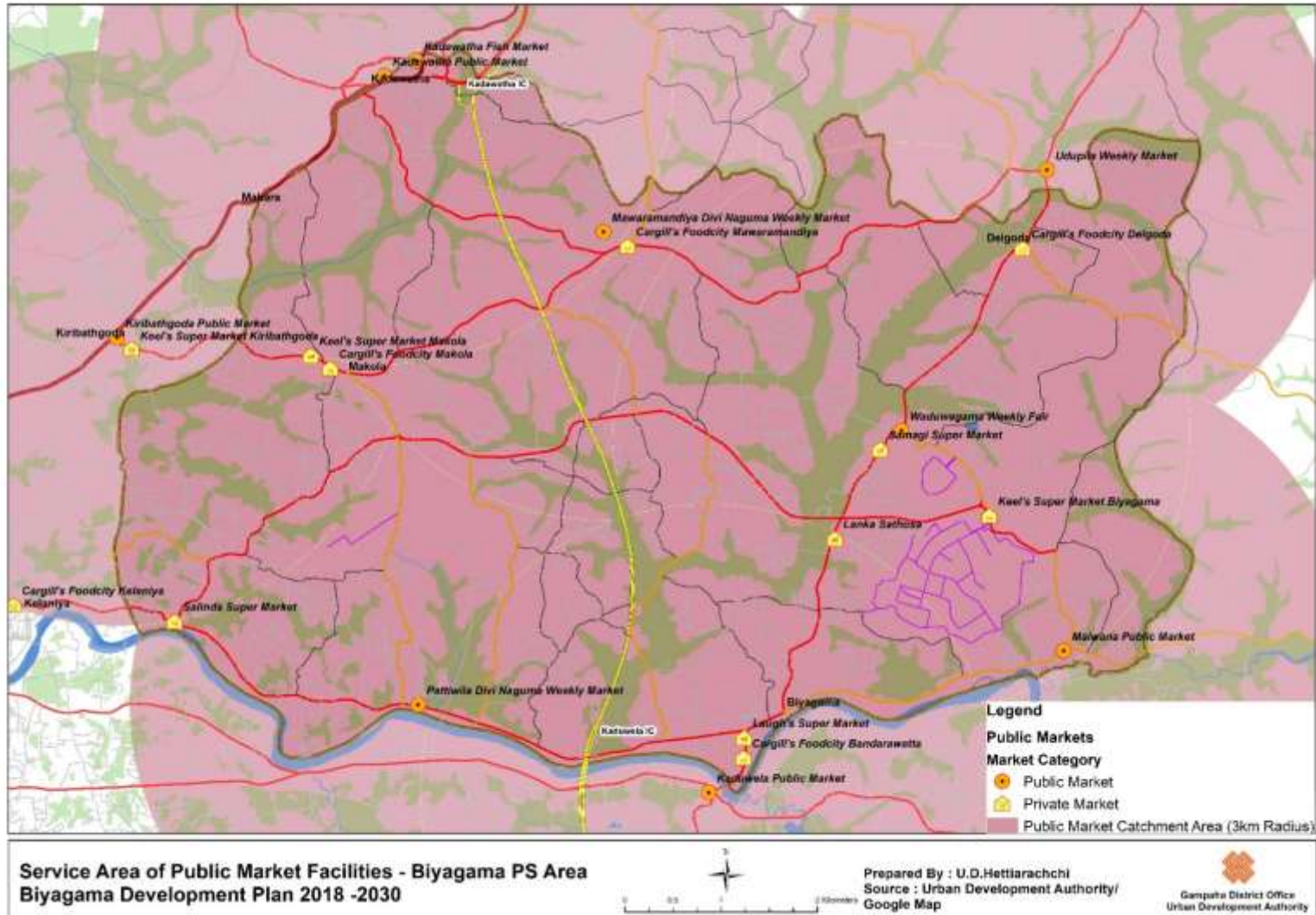

6.3.1.5. පොදු වෙළඳ සේවා පහසුකම්

එදිනෙදා වෙළඳපොළ අවශ්‍යතා සඳහා බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල සීමාව තුළ පවතින පොදු වෙළඳපොළ පිහිටීම සහ ඒවායින් ආවරණය වන සේවා ප්‍රදේශ පිළිබඳව විශ්ලේෂණයේදී, ප්‍රදේශය දැනටමත් එම අවශ්‍යතාවයන්ට සරිලන ලෙස ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවතින බව පැහැදිලි වේ. මෙහිදී ප්‍රදේශය තුළ පවතින පොදු වෙළඳපොළවල් ලෙස, කඩවත, පට්ටිවිල, මාවරමණ්ඩිය, මල්වාන සහ වඩුවේගම යන සති පොළවල් හඳුනාගත හැකිය. එසේම බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ නේවාසික ජනගහනය, ප්‍රාදේශීය සහා බල සීමාවෙන් පිටත පවතින පොදු වෙළඳපොළ සේවා ප්‍රදේශයන්ගේද ආවරණයට ලක් වේ. උඩුපිල, කඩුවෙල, සහ කිරිඳිගොඩ පිහිටි වෙළඳපොළවල් මේ සඳහා උදාහරණ වශයෙන් දැක්විය හැකිය.

මීට අමතරව ප්‍රදේශය තුළ සුපිරි වෙළඳසල්ද පිහිටා ඇති බැවින් එදිනෙදා වෙළඳ අවශ්‍යතා සඳහා බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ සේවා ප්‍රදේශ ආවරණය වන පරිදි ද අනාගත අපේක්ෂිත ජනගහනයට සාපේක්ෂවද ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවතින බව දැක්විය හැකිය.

සිතියම අංක 6.6 පොදු වෙළෙඳ පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය

6.3.1.6. යෝජිත පොදු විනෝද කටයුතු සහ පහසුකම්

අ කොටස - පොදු ක්‍රීඩා පිටි සහ විවේක උද්‍යාන

පොදු විනෝද කටයුතු පිළිබඳ සලකා බැලීමේදී සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළ පවතින පොදු ක්‍රීඩා පිටි සහ පොදු විනෝද කටයුතු සඳහා පවතින පහසුකම් පිළිබඳව සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය යටතේ අධ්‍යයනය කරන ලදී. එහිදී කිලෝමීටර 1.6 ක පරිධියක් සහිත සේවා ප්‍රදේශයක් ආවරණය වන ලෙස ප්‍රදේශයේ ක්‍රීඩා පිටි සහ ළමා විවේකී උද්‍යාන පහසුකම් සැලකිල්ලට ගත් විට වර්තමාන ජනගහනයට සාපේක්ෂව අවම පහසුකම් පවතින බව තහවුරු වේ.

එසේම මල්වන අල් -මුබාරක් ළමා ක්‍රීඩා පිටිය සහ සියඹලාපේ ඇවිදින මං තීරුව පමණක් ප්‍රදේශය තුළ පවතින පොදු විවේකී සහ ළමා උද්‍යාන පහසුකම් යටතට වැටෙන අතර ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාවට පිටතින් පවතින කිරිබත්ගොඩ-මහර ඇවිදින මංතීරුවේ සහ මැතකදී ඉදි කළ මහර සුවන උයන පොදු විවේකී සහ ළමා උද්‍යානයේ සේවා ප්‍රදේශය තුළින්ද බියගම නාගරිකයෙන් කොටසක් ආවරණය වේ. කඳුබොඩ රේන්බෝ පැරඩයිස් සහ බොල්ලැගල වෝටර් වර්ල්ඩ් ලෙස විනෝද කටයුතු සඳහා ප්‍රදේශය තුළ පෞද්ගලික විවේකී උද්‍යාන දෙකක් පවතින අතර ක්‍රීඩා අවශ්‍යතා සඳහා සියඹලාපේ පිහිටි පැන්ඩා මල්ටි ස්පෝර්ට් ඇරීනා ආයතනය පුද්ගලික ආයතනයක් ලෙස ක්‍රීඩා පහසුකම් අවශ්‍යතා සපයනු ලැබේ. එසේම ප්‍රදේශය පුරා පුද්ගලික කාය වර්ධන මධ්‍යස්ථානද මේ වන විට ව්‍යාප්තව පවතී.

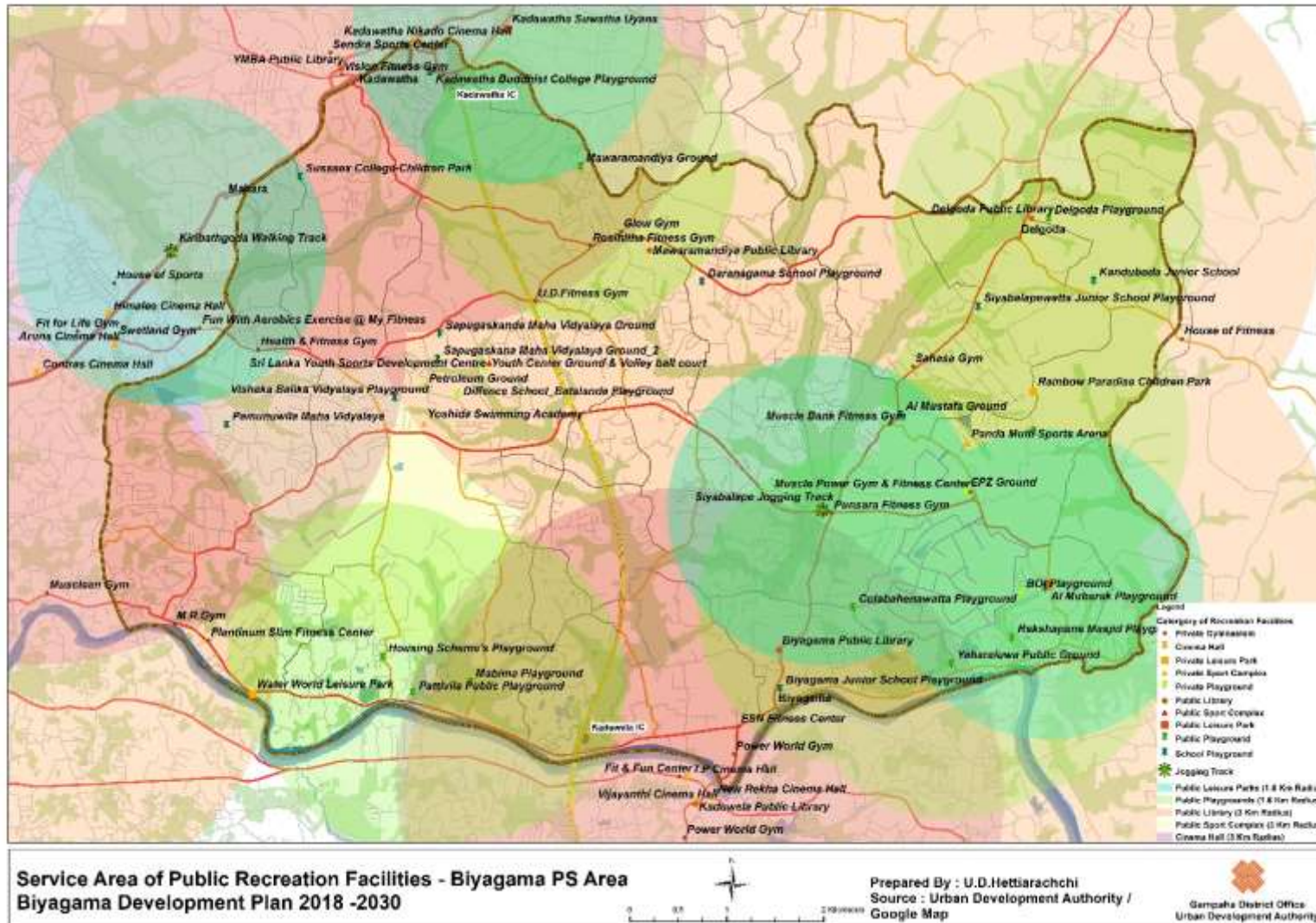
ආ කොටස - පොදු පුස්තකාල

පොදු පුස්තකාල පහසුකම් පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමේදී බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ මාවරමණ්ඩිය ,දෙල්ගොඩ, මල්වන, සහ බියගම ලෙස පොදු පුස්තකාල 4ක් ඇති අතර ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය සඳහා කිලෝ මීටර 3ක් පරිධියක් යටතේ මුළු ප්‍රදේශයෙන් 90% ක්ම ආවරණය වන ලෙස පහසුකම් බෙදී ගොස් ඇති බව පෙනී යයි. මෙම පුස්තකාල බොහොමයක් වැඩි නේවාසික ජනගහනයක් එක්රැස් වී ඇති ප්‍රදේශවල පිහිටීමද අනුව වර්තමාන හා අනාගත අවශ්‍යතා සැලකිල්ලට ගැනීමේදී පොදු පුස්තකාල පහසුකම් ප්‍රශස්ත මට්ටමක පවතින බව සනාථ කළ හැකිය.

ඇ කොටස - සිනමා ශාලා

ප්‍රධාන නාගරික මධ්‍ය වර්ධනයක් ලෙස පවතින කඩවත නගරයේ කොටසක් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළට අයත්වන බැවින් සිනමා ශාලා පහසුකම් ලෙස සිනමා ශාලා 2ක් බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාවට අයත් වේ. එසේම ප්‍රාදේශීය බල සීමාවට පිටතින් වර්ධනය වී ඇති ප්‍රධාන නගර දෙකක් වන කිරිබත්ගොඩ සහ කඩුවෙල නගරවල පිහිටි සිනමා ශාලා පහසුකම්හි සේවා ප්‍රදේශය මගින්ද බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයේ කොටසක් ආවරණය වේ. නමුත් අනාගතයේදී අධි ඝණත්ව නාගරික සේවා කලාප ලෙස යෝජිත ප්‍රදේශයන්හි ජනගහනය වැඩි වන බැවින් අපේක්ෂිත ජනගහනයන් අනුව සිනමා ශාලා පහසුකම් වැනි විනෝද කටයුතු සඳහා ප්‍රදේශය තුළ සංවර්ධනයක් අවශ්‍යව ඇති බව මෙහිදී අවධාරණය කළ යුතුය.

සිතියම අංක 6.7. පොදු විනෝද කටයුතු සහ ක්‍රීඩා පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය

6.3.1.7. යෝජිත හදිසි අනතුරු හා ගිනි නිවීමේ ඒකක පහසුකම්

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය අනාගත දැක්මට අනුව කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේදී සේවා සැලැස්ම මගින් කර්මාන්ත නගර සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය කෙරෙන හදිසි අනතුරු හා ගිනි නිවීමේ ඒකක පහසුකම් හා ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ පිළිබඳව අධ්‍යයනය කරන ලදී. එහිදී සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය බියගම ප්‍රදේශය තුළ පිහිටා ඇති අතර 2007.05.30 වන දින අංක 1499/24 යන ගැසට් පත්‍රය යටතේ නිකුත් වූ මහජන ආරක්ෂක ආඥාපනත අනුව හදිසි අවස්ථා (ඉන්ධන ගබඩා කිරීමේ අධි ආරක්ෂිත කලාප) නියෝග හඳුන්වා දී ඇත. එය ඇමුණුම් උපලේඛන අංක 02 මගින් දක්වා ඇත. ඒ අනුව සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය පිහිටි භූමිය අධි ආරක්ෂිත කලාපයක් ලෙස මීටර් 100 සිට මීටර් 300 දක්වා ප්‍රධාන කලාප 3ක් යටතේ මහජන ආරක්ෂාව උදෙසා නියෝග පනවා ඇත.

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ මේ වන විටත් නිෂ්පාදන කර්මාන්ත 57 ක් සහිත බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයද ,ලීන්ඩෙල් කර්මාන්ත පුරය සහ බහු ජාතික සමාගම්හි නිෂ්පාදන කර්මාන්තද පිහිටා ඇත. නමුත් බියගම ප්‍රදේශය තුළ හෝ ඒ අවට ගිනි නිවීමේ ඒකක පිහිටා නැත. එබැවින් කොළඹ සහ ගම්පහ නගර වල පිහිටා ඇති ගිනි නිවීමේ ඒකක වල සේවාව හදිසි අවස්ථා වලදී ලබා ගැනීමට සිදුව ඇත. තවද එම ඒකක වල සේවා ප්‍රදේශ වලින් හෝ බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය අදාළ සම්මතයට අනුව ආවරණය නොවන බවත් ගිනි නිවීමේ ඒකකයක අවශ්‍යතාවය ප්‍රදේශයට පවතින බවත් සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය අනුව තහවුරු වේ.

6. 3. 2. මාර්ග සහ ප්‍රවාහන සැලැස්ම

6. 3. 2. 1. මාර්ග සහ ප්‍රවාහන සැලැස්මක වැදගත්කම

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රධාන ප්‍රවාහන තීර හතෙන් දෙකක් වන නුවර සහ හංවැල්ල ප්‍රවාහන තීර දෙක අතර පිහිටා ඇති ඉතා විශිෂ්ට ජාතික සහ කලාපීය මාර්ග සම්බන්ධතාවයන් සහිත ප්‍රදේශයක් ලෙස සඳහන් කළ හැක. එසේම අතීත සහ වත්මන් කාල පරාසය තුළ මාර්ග ජාලය සම්බන්ධව සිදු වූ සංවර්ධන වෙනස්කම් නාගරික බල ප්‍රදේශයක් ලෙස වාණිජ, කර්මාන්ත සහ අනෙකුත් නාගරික සේවාවන් කැපී පෙනෙන වෙනසක් ඇති කරවන්නට සමත් වී ඇත.

ඒ සඳහා ප්‍රමුඛතම උදාහරණය ලෙස 1982 දී කඩුවෙල පාලම ඉදිවීම දැක්විය හැක. මෙමගින් බියගම - කොළඹ පාර හංවැල්ල මංකීරය සහ බත්තරමුල්ලේ සිට කඩුවෙල දක්වා පැවති මාර්ගය සමඟ එක් වූ අතර නව නුවර පාර ලෙස එම මාර්ගය නැවත මුදුන්ගොඩ හරහා කොළඹ - නුවර ප්‍රධාන මාර්ගය සමඟ සම්බන්ධ වේ. අද වන විට මෙම මාර්ග තීරය උප නගර සහ මංසන්ධි සහිත වාණිජ තීරයක් ලෙස සංවර්ධනය වී ඇත.

1985 දී බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය සමඟ ඇති වූ සමෘද්ධි මාවත මාර්ග තීරයද බියගම නාගරික සංවර්ධනය තීව්‍රතාවය තවදුරටත් වැඩි කිරීමට සමත් වූ අතර එමඟින් ප්‍රදේශයට නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ආකර්ෂණය උදෙසා විශාල බලපෑමක් සිදුවිය. එසේම මෑතකදී ඉදි වූ පිටත වට රවුම් අධිවේගී මාර්ග ජාලය හේතුවෙන් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළට කඩුවෙල සහ කඩවත ලෙස අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන දෙකක් හිමිව ඇත. අධිවේගී මාර්ගයන් සමඟ ප්‍රදේශයේ ඉඩම් වටිනාකම ඉහළ ගිය අතර එය නේවාසික සහ කර්මාන්ත ආකර්ෂණය උදෙසාද හේතු වී ඇත. එසේවුවද බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයට ප්‍රධාන අන්තර් හුවමාරු මධ්‍යස්ථාන දෙකක් සමඟ එහි වාසිය උකහා ගනිමින් අනාගතයේදී සිදුවිය හැකි සංවර්ධන ප්‍රවණතාවයන් මත උපාය මාර්ගික මහා මාර්ග සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය මතුව පවතී.

බියගම සැලසුම් බල ප්‍රදේශය තුළ මේ වනවිටත් ප්‍රධාන මාර්ග තීර කිහිපයක්ම ඉස්මතු වී පවතින නමුත් පටු අභ්‍යන්තර මාර්ග ප්‍රදේශයේ නාගරික සංවර්ධනයේ දුර්වල පැතිකඩක් නිරූපණය කරයි. එය සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය හරහාද තහවුරු වී ඇති අතර අනාගත කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමේ ඉදිරි දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා මාර්ග සංවර්ධනය අනිවාර්ය අංගයක් ලෙස දැක්විය හැකි වේ. මෙහිදී කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය අරමුණු කරගනිමින් අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය සංවර්ධනය හරහා ප්‍රදේශයේ ඉඩම් 13% ක් කර්මාන්ත ආයෝජන අවස්ථා සඳහා විවෘත කිරීම අපේක්ෂා කරයි. ඒ අනුව ප්‍රදේශය තුළ පවතින අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය සහ සංවර්ධනය කිරීමට බලාපොරොත්තු වන මාර්ගයන්ද එක් කරමින් ප්‍රමුඛතාවය මත ධුරාවලියක් යටතේ මාර්ග ජාලය සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳව සැලකිල්ලට ගැනීමේදී බියගම ප්‍රදේශය හරහා අනාගතයේදී ඉදිකිරීමට යෝජිත බියගම - කොස්ගම දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය මගින් සපුරාස්කන්ද සහ සියඹලාපේ ප්‍රදේශ සඳහා නව දුම්රිය මධ්‍යස්ථාන දෙකක් හිමි වේ. ඒ අනුව අනාගතයේදී කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිත බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයට භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සහ ශ්‍රම බලකායට අවශ්‍ය කෙරෙන ප්‍රවාහන පහසුකම් සැපයීමේදී මෙම දුම්රිය ස්ථාන සහ දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය වැඩි වටිනාකමක් එක් කරයි. එම යෝජිත දුම්රිය ස්ථාන අවට ප්‍රදේශය විධිමත් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමටත් දැනට එම දුම්රිය මාර්ගය යෝජිත ප්‍රදේශයේ පදිංචිව සිටින ජනයා උදෙසා නැවත පදිංචි කිරීම මගින් සංවර්ධනයට අවශ්‍ය කෙරෙන භූමි නිදහස් කරගැනීම සඳහාත් ක්‍රියාමාර්ග අවශ්‍ය කර ඇත.

යෝජිත සැහැල්ලු දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය හරහා කඩවත,මහර සහ කිරිබත්ගොඩ ප්‍රදේශ සඳහා සැහැල්ලු දුම්රිය ස්ථාන හිමිවන අතර ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ සඳහා බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයේ නැගෙනහිර කොටස අයත් වේ. ඒ අනුව අනාගතයේදී ඇතිවන නේවාසික ආකර්ෂණයත් එම දුම්රිය ස්ථාන ඉලක්ක කරමින් ඉදිවන බහු මහල් රථගාල් ආදී පහසුකම්ද අන්තර්ග්‍රහණය කරගත් උපාය මාර්ගික මහා මාර්ග සහ ප්‍රවාහන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය මතුව ඇත.

6. 3. 2. 2. මහා මාර්ග සංවර්ධන තීර සහ මාර්ග ධුරාවලිය

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ පවතින සහ සංවර්ධනයට යෝජිත මාර්ග ඇතුළත් සමස්ථ මාර්ග පද්ධතිය ප්‍රමුඛතාවය මත ධුරාවලියක් යටතේ මහා මාර්ග සැලැස්මට ඇතුළත් කර ඇත. එහිදී ප්‍රධාන වශයෙන්ම කර්මාන්ත ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම තුළ අන්තර්ගත වූ ප්‍රධාන උපාය මාර්ග දෙකක් වූ මධ්‍යම අයෝජන තීරයක් ගොඩනැඟීම සහ අභ්‍යන්තර මාර්ග හරහා කර්මාන්ත ප්‍රවේශය ලබා දීමත් මූලිකව සලකා බලනු ලැබේ.

ඒ අනුව ප්‍රදේශය හරහා වැටී ඇති මාර්ග ජාලය මාර්ග ධුරාවලියක් යටතට ගොනු කරමින් කර්මාන්ත සහ මිශ්‍ර නේවාසික භාවිතයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා යෝජිත මහා මාර්ග සංවර්ධන තීර සහ එහි ධුරාවලිය පහත පරිදි වේ.

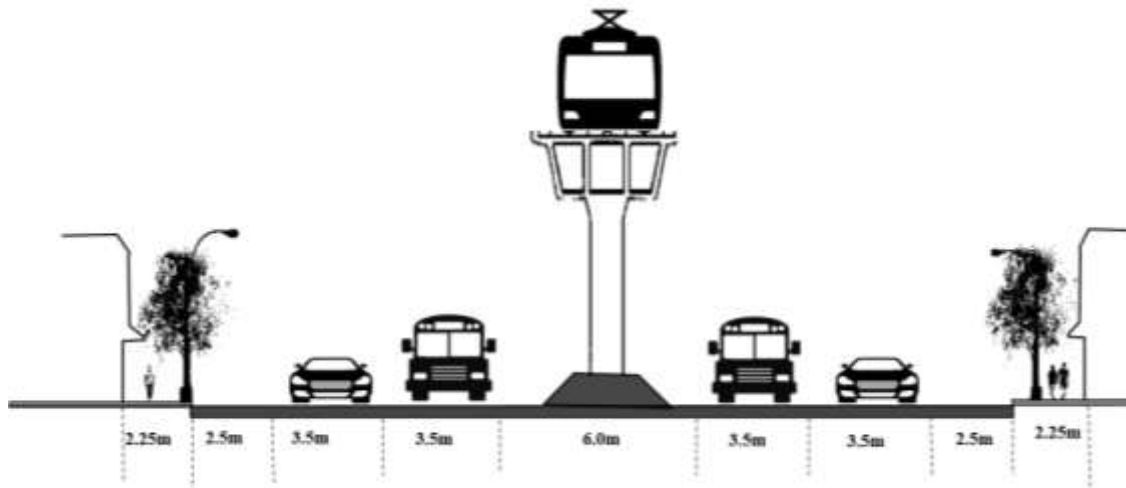
වගුව අංක 6.4 ප්‍රමුඛතා මට්ටම අනුව නාගරික මධ්‍යස්ථාන ධුරාවලිය

පළමු ප්‍රමුඛතාවය	
මාර්ගයේ නම	යෝජිත මාර්ගයේ පළල
කොළඹ - නුවර මාර්ගය	<p>මධ්‍යම තීරය සහ දෙපස සේවා තීරය, ඇතුළුව මං තීරු 4 කින් යුක්තය.</p> <p>(එක් මං තීරයක් මීටර 3.5 ක් වන අතර රථවාහන ගමනාගමනය සඳහා මීටර 14 ක ප්‍රමාණයක් වෙන් වේ. සැහැල්ලු දුම්රිය මාර්ගය ඇතුළුව මධ්‍යම තීරය සඳහා මීටර 6 ක් වෙන් වේ. සේවා තීරය සහ භූ දර්ශනය සඳහා එක් පසකට මීටර 4.75 ක්ද ඇතුළුව මුළු පළල මීටර 30 ක් වේ.)</p>

දෙවන ප්‍රමුඛතාවය	
මාර්ගයේ නම	යෝජිත මාර්ගයේ පළල
නව නුවර මාර්ගය	මධ්‍යම තීරය සහ දෙපස සේවා තීරය, ඇතුළුව මං තීරු 4 කින් යුක්තය. (එක් මං තීරයක් මීටර 3.5 ක් වන අතර රථවාහන ගමනාගමනය සඳහා මීටර 14 ක ප්‍රමාණයක් වෙන් වේ. මධ්‍යම තීරය සඳහා මීටර 3 ක් ද සේවා තීරය සහ භූ දර්ශනය සඳහා එක් පසකට මීටර 4.75 ක් ද ඇතුළුව මුළු පළල මීටර 26.5 ක් වේ.)
සමෘද්ධි මාවත	
යටිහේන - කරාඹුගස් මංසන්ධිය මාර්ගය	
සපුගස්කන්ද - ගෝනවල මාර්ගය	
බියගම - කොළඹ මාර්ගය	
මාකොළ - උඩුපිල මාර්ගය	
කඩවත - මාවරමණ්ඩිය මාර්ගය	
තෙවන ප්‍රමුඛතාවය	
මාර්ගයේ නම	යෝජිත මාර්ගයේ පළල
දෙල්ගොඩ - පුගොඩ මාර්ගය	සේවා තීරය ඇතුළුව මං තීරු 4 කින් යුක්තය. (එක් මං තීරයක් මීටර 3.5 ක් වන අතර රථවාහන ගමනාගමනය සඳහා මීටර 14 ක ප්‍රමාණයක් වෙන් වේ. මධ්‍යම තීරය සඳහා මීටර 3 ක් ද සේවා තීරය සහ භූ දර්ශනය සඳහා එක් පසකට මීටර 2.5 ක් ද ලෙස මුළු පළල මීටර 22 ක් වේ.)
බියගම - දොම්පේ මාර්ගය	
පට්ටිවිල - මාකොළ මාර්ගය	
මාබිම මාර්ගය	
ගෝනවල - කොහොල්විල මාර්ගය	
වඩුවේගම - යටිහේන මාර්ගය	
මාහේන මාර්ගය - ජයන්ති මාවත	
රන්මුතුගල මාර්ගය	
සිව්වන ප්‍රමුඛතාවය	
මාර්ගයේ නම	යෝජිත මාර්ගයේ පළල
මාබිම- ගනේවල මාර්ගය	සේවා තීරය ඇතුළුව මං තීරු 2 කින් යුක්තය. එක් මං තීරයක් මීටර 3.5 ක් වන අතර රථවාහන ගමනාගමනය සඳහා මීටර 7 ක ප්‍රමාණයක් වෙන් වේ. මධ්‍යම තීරය සඳහා මීටර 1.5 ක් ද සේවා තීරය සහ භූ දර්ශනය සඳහා එක් පසකට මීටර 2.25 ක් ද ලෙස මුළු පළල මීටර 13 ක් වේ.)
පවර් හවුස් මාර්ගය (බියගම උප විදුලිපොළ අසල)	
වඩුවේගම -කදුබොඩ මාර්ගය	
බොල්ලෑගල - විජේරාම මාවත	
දරණගම - මීගහවත්ත මාර්ගය	
මල්වාන -දෙකටන මාර්ගය	
ගෝනහේන - මීගහවත්ත මාර්ගය	
ගෝනහේන - රන්මුතුගල මාර්ගය	
මීගහවත්ත - ගොලුමිහර මාර්ගය	
ශ්‍රී ජයතිලක මාවත - කොළඹහේන වත්ත මාර්ගය	
ඉහළ බියන්විල මාර්ගය	
මල්වත්ත මාර්ගය	
දික්වෙල මාර්ගය	
අලබෝවිල මාර්ගය	
උලහිට්ටි මාර්ගය	
මගුරුවිල මාර්ගය	
පූෂ්පාරාම මාවත - දේවාල මාර්ගය	
ගුණරත්න මාවත	
සිරි මංගල මාර්ගය	
සිරිකෙත මාර්ගය	
ගෝනහේන මාර්ගය	
හෙයිසන්තුඩුව - ඔබවත්ත මාර්ගය	
පස්වන ප්‍රමුඛතාවය	
ඉහත යෝජිත පළමු - සිව්වන ප්‍රමුඛතා මංතීරු හැරුණුකොට අනෙකුත් සියලුම මාර්ගයන්හි අවම පළල මීටර 7ක් විය යුතුය.	

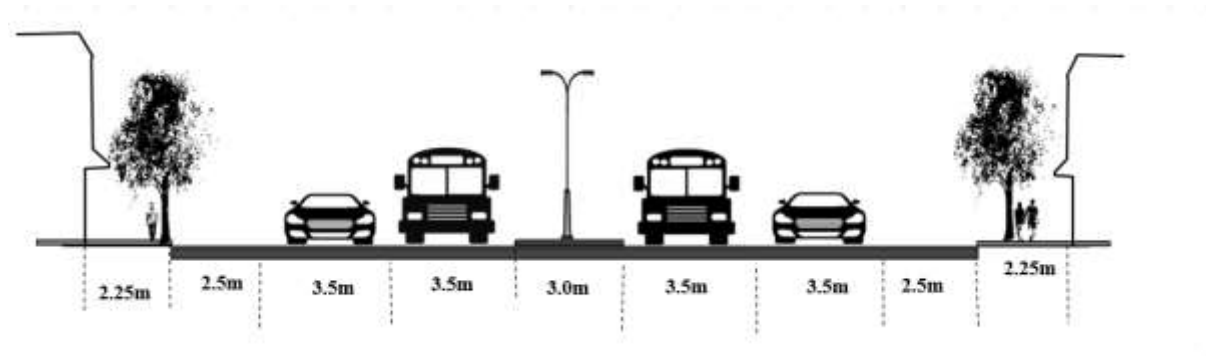
ඒ අනුව යෝජිත මාර්ගයන් සංවර්ධනය සහ පවතින මාර්ගයන් එක්කොට ගනිමින් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය උදෙසා මහා මාර්ග හා ප්‍රවාහන සැලසුම මගින් ඉහත හඳුන්වාදුන් මාර්ග ධුරාවලිය හරහා අනාගත කර්මාන්ත, නේවාසික සහ වාණිජ භාවිතයන් ආකර්ෂණය කරගනිමින් සංවර්ධන දිශානතිය සකස් කොට ඇත. එම මාර්ග ධුරාවලියේ ප්‍රමුඛතා මට්ටම අනුව මාර්ගයන්හි හරස් පැතිකඩ ව්‍යුහයන් පහත පරිදි වේ.

රූප සටහන 6.4. පළමු ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැතිකඩ ව්‍යුහය

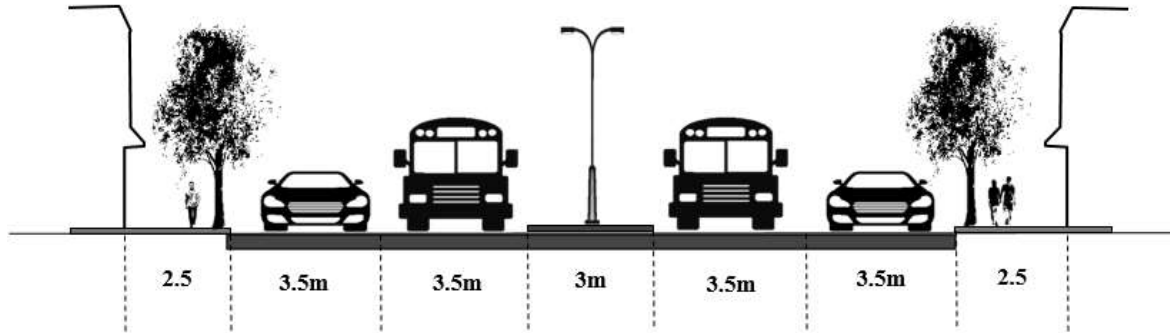
මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

රූප සටහන 6.5. දෙවන ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැතිකඩ ව්‍යුහය

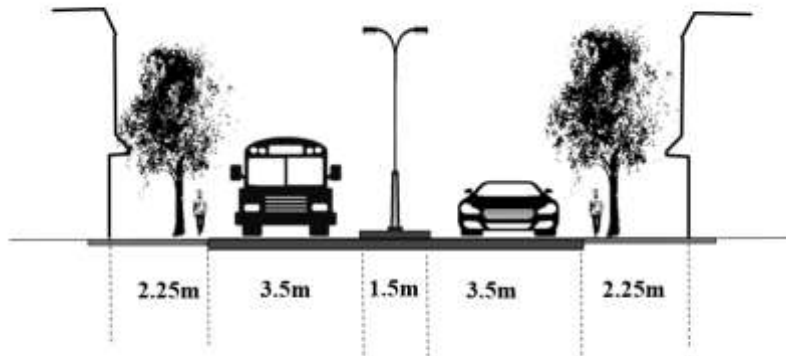
මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

රූප සටහන 6.6. තෙවන ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැනිකඩ ව්‍යුහය

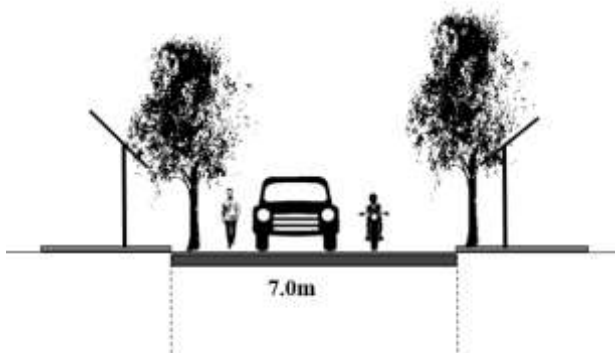
මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

රූප සටහන 6.7. හතරවන ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැනිකඩ ව්‍යුහය

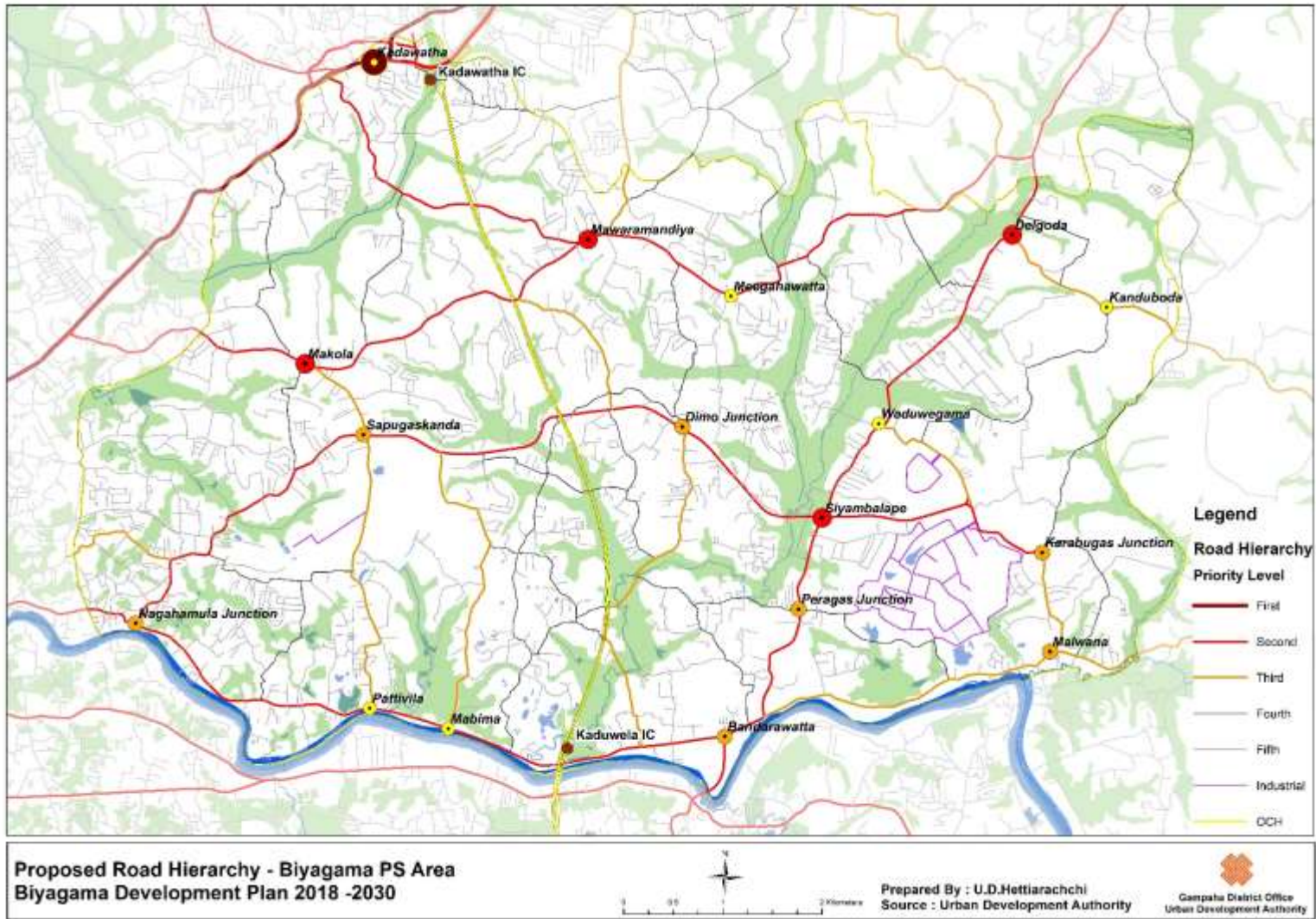
මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

රූප සටහන 6.8. පස්වන ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැනිකඩ ව්‍යුහය

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

සිතියම අංක 6.9 ප්‍රමුඛතා මට්ටම අනුව මාර්ග ධුරාවලිය

6.3.3. ජල සැපයුම් සැලැස්ම

භෞතික අපරව්‍යුහ පහසුකම් යටතේ බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ අනාගත ජල පරිභෝජනය සඳහා යෝජිත ක්‍රියාමාර්ග හා ව්‍යාපෘති ඇතුළත්ව ජල සැපයුම් සැලැස්ම සාකච්ඡා කරනු ලැබේ. ඒ අනුව 2011 වසරේදී සිදුකළ ජන හා නිවාස සංගණනයේදී ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ මට්ටමින් බීමට ජලය ලබාගන්නා ප්‍රධාන මාර්ගය අනුව ප්‍රදේශයේ නිවාස ඒකක වලින් 51% ක්ම ආරක්ෂිත ළිං මගින් තම පානීය ජල අවශ්‍යතාවය සපුරා ගනු ලබන බව පැහැදිලි වේ. 47 % ක් නල ජල පහසුකම් මත යැපෙන අතර ඒ සඳහා ජලය ලබා ගන්නේ කැලණි ගංගාවෙනි. එම ජලය කැලණි ගඟ දකුණු ඉවුර (බියගම - පට්ටිවිල) ජල පවිත්‍රාගාරය මගින් පිරිපහදු කිරීමෙන් පසු උතුරු කොළඹ නාගරික ප්‍රදේශ (TNC Area) ආවරණය වන පරිදි දිනකට ජලය සන මීටර් 180,000 ක ධාරිතාවයකින් බෙදා හැරීම සිදුවේ. එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය මගින් පරිපාලනය කෙරෙන ලින්ඩෙල් ජල පවිත්‍රාගාරය මගින්ද ලින්ඩෙල් කර්මාන්ත පුරවරයට අවශ්‍ය ජලය සන මීටර 9000ක ප්‍රමාණයක් පිරිපහදු කර භාවිතය සඳහා ගනු ලැබේ.

කෙසේ වුවද 2013 වසරේදී සකස් කළ බස්නාහිර පළාත් කලාපීය ජල සැපයුම් සැලැස්මට අනුව අනාගත ජල ඉල්ලුම පිළිබඳ අධ්‍යයනයන් මගින් ඉදිරි වසර දහය තුළ පවතින ජල ඉල්ලුම දෙගුණයක් වන බවට ගණනය කර ඇත. එනම් 2015 වසරේදී ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ 1,356,089ක් ලෙස වාර්තා වූ ජනගහනය 2030 වන විට 1,689,370ක් දක්වා වර්ධනය වීමත් සමඟ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ දිනකට උපරිමය වූ සන මීටර් 224,742 (2015) ක ජල ඉල්ලුම, 2030 වන විට සන මීටර් 489,056 දක්වා වැඩි වීමට අපේක්ෂිතය. මෙම වැඩිවන ජල ඉල්ලුම සඳහා යෝජිත නව ජල සැපයුම් ව්‍යාපෘති වාර්ෂික කාල සීමාව පදනම් කරගනිමින් ප්‍රධාන පියවර 3ක් යටතට ගෙන ඇත. එහිදී බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය එම ප්‍රධාන පියවර 3 යටතේම සාකච්ඡා කොට ඇති අතර නව ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානයක් බියගම- මාබිම ප්‍රදේශයේ ස්ථාපිත කිරීමටද යෝජිතව ඇත.

වගුව අංක 6.5. පවතින සහ යෝජිත ජල සැපයුම් මධ්‍යස්ථාන සහ ධාරිතාව

කාල සීමා නිර්ණය	ජල පවිත්‍රාගාරය	වර්තමාන ධාරිතාව (දිනකට/ සන මීටර්)	යෝජිත ධාරිතාව (දිනකට/ සන මීටර්)
ආසන්නම පියවර (2013-2020)	කැලණිය දකුණු ඉවුර (බියගම -පට්ටිවිල)	180,000	360,000
අතරමැදි පියවර (2020-2030)	යෝජිත මාබිම නව ජල සැපයුම් පවිත්‍රාගාරය	-	180,000
අවසාන පියවර (2030- 2040)	යෝජිත මාබිම ජල පවිත්‍රාගාරය	180,000	260,000

මූලාශ්‍රය: බස්නාහිර පළාත් කලාපීය ජල සැපයුම් සැලැස්ම, 2013

යෝජිත මාබිම නව ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය හරහා බියගම - පට්ටිවිල පවිත්‍රාගාරය මගින් ආවරණය වන උතුරු කොළඹ ජල සැපයුම් සේවා ප්‍රදේශයේ අඩු වීමක් සිදුවන අතර එය උතුරු කොළඹ අනෙක් නාගරික බල ප්‍රදේශ වල ජල ඉල්ලුම සඳහා යෝජිතව ඇත. දැනට බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය සඳහා ජලය ගබඩා කර ගැනීමට ජලය සන මීටර 4950 ක ධාරිතාවයක් සහිත බියගම භූගත ජල ටැංකියක් පවතින අතර මාබිම නව ජල පවිත්‍රාගාරය මගින් ජලය බෙදාහැරීම් සඳහා ප්‍රධාන පද්ධති තුනකට සම්බන්ධ කරමින් ප්‍රදේශයම ආවරණය වන පරිදි අනාගත ජල පරිභෝජන අවශ්‍යතාවය සපුරාලීමට අපේක්ෂිතය. පහතින් දැක්වෙන්නේ එලෙස ජලය බෙදාහැරීම් සඳහා යෝජිත නව ජල නල එළිම් සහ සම්බන්ධ කිරීමේ ව්‍යාපෘතීන් පිළිබඳ තොරතුරුය.

වගුව අංක 6.6. යෝජිත ව්‍යාපෘති සහ ජල බෙදාහැරීම් ධාරිතාවය ඉහළ දැමීම

කැලණිය දකුණු ඉවුර (බියගම -පට්ටිවිල) ජල පවිත්‍රාගාරය	කාල සීමාව 2015 - 2025
	800mm DI - බියගම මංසන්ධියේ සිට බියගම භූගත ජලාශයත් බියගම අයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයේ භූගත ජලාශ සඳහාත් ජලය බෙදාහැරීම් පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම
	බියගම භූගත ජලාශයේ සිට පවතින දෙල්ගොඩ ජල රැඳවුම් කුලුන දක්වා 600mm DI ක ධාරිතාවයකින් බෙදාහැරීම් පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම
	බියගම භූගත ජලාශයේ සිට මල්වාන ජල රැඳවුම් කුලුන දක්වා 315 mm ක නව ජල බෙදාහැරීම් පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම (පවතින 225mm PVC පද්ධතියට)
යෝජිත මාබිම නව ජල පවිත්‍රාගාරය	කාල සීමාව 2020 - 2025
	බියගම මංසන්ධියේ සිට මාබිම නව ජල පවිත්‍රාගාරය දක්වා 900mm DI ක ධාරිතාවකින් නව ජල බෙදාහැරීම් පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම
	මාබිම නව ජල පවිත්‍රාගාරයේ සිට වැලිවේරිය භූගත ජලාශය දක්වා 900mm DI ක ධාරිතාවකින් නව ජල බෙදාහැරීම් පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම

මූලාශ්‍රය: බස්නාහිර පළාත් කලාපීය ජල සැපයුම් සැලැස්ම, 2013

මෙම යෝජිත ව්‍යාපෘති සහ ධාරිතාවය ඉහළ දැමීම් සලකා බලමින් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ 2030 වසර වන විට අනාගත ජල ඉල්ලුම සම්බන්ධව අධ්‍යයනයන් සිදු කළ අතර එහිදී කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම සංවර්ධනය කිරීම හරහා ප්‍රදේශයට ඇදී එන සංසරණ ජනගහනය මුලිකවම සේවා සපයන සහ සේවා ලබාගැනීමට පැමිණෙන ලෙස කොටස් දෙකක් යටතේ කාණ්ඩ විය. එමෙන්ම අනාගත නේවාසික ජනගහනයද මෙහිදී සලකා බැලුණු අතර අන්තර්ජාතික සම්මතයන්හි පිහිටා අනාගත ජල ඉල්ලුම පහත පරිදි ගණනය කොට ඇත.

වගුව අංක 6.7 බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ දෛනික ජල ඉල්ලුම - 2030

වර්ගීකරණය	අපේක්ෂිත ජනගහනය - 2030	අන්තර්ජාතික සම්මතය (lpcd)	අනාගත ජල ඉල්ලුම (දිනකට/ සහ මීටර්)
ගෘහස්ථ	246137	120	29536.4
කර්මාන්ත - සේවා නියුක්ත	308356	45	13876.0
කර්මාන්ත තාවකාලික නැවතුම්	77089	120	9250.6
වෙළඳ - සේවා නියුක්ත	16299	20	325.9
ආයතනික - සේවා නියුක්ත	9127	10	91.2
වෙළඳ - සේවා ලබන	216544	5	1082.72
ආයතනික - සේවා ලබන	121260	5	606.3
ලින්ඩෙල් කර්මාන්ත පුරය			9000
බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය			20000
මුළු අනාගත ජල ඉල්ලුම (දිනකට/ සහ මීටර්)			83769.38

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, 2017

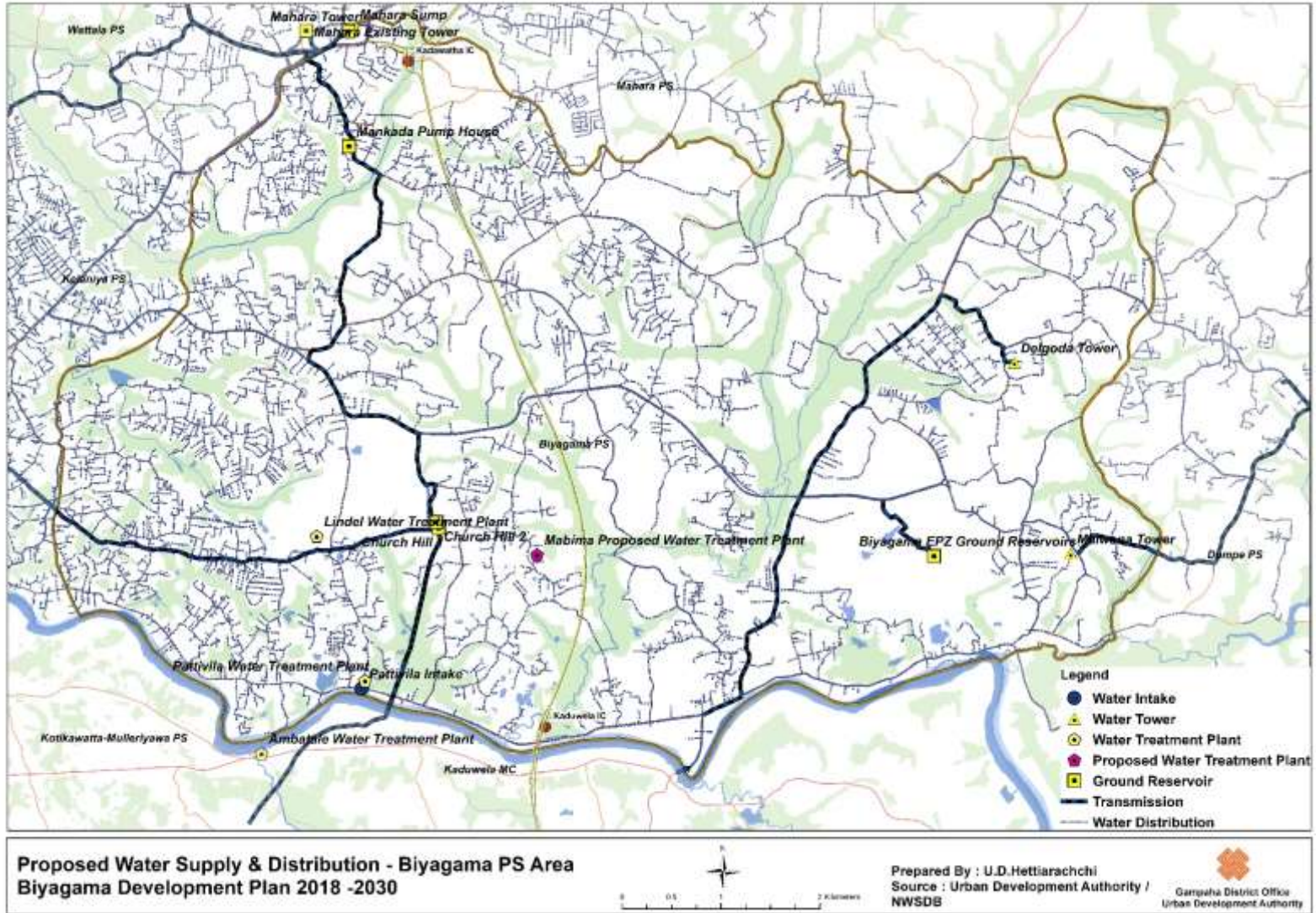
ඒ අනුව බියගම පට්ටිවිල ජල පවිත්‍රාගාරය මගින් ප්‍රදේශයට දැනට ලැබෙන සහ මීටර 43,000 ක ජල සැපයුම, 2030 වසර වන විට 83769.38 ක වැඩිවන දෛනික ජල ඉල්ලුමක් සමඟ ප්‍රමාණවත් නොවන බව ගණනය කිරීම් මගින් පැහැදිලි වේ. එය ජලය සහ මීටර 40769 ක හිඟයක් වන අතර යෝජිත මාබිම නව ජල පවිත්‍රාගාරය මගින් 2030 වන විට බියගම, දෙල්ගොඩ, සහ මල්වන ප්‍රදේශ ආවරණය කරමින් ජලය සහ මීටර 56,000ක ප්‍රමාණයක්ද බියගම දොම්පේ ප්‍රදේශය ආවරණය කරමින් සහ මීටර 45,000 ජලය ප්‍රමාණයක්ද සැපයීමට නියමිතව ඇත. ඒ අනුව එම නව ජල පවිත්‍රාගාරයත් සමඟ අනාගත ජල ඉල්ලුම සපුරානු ලැබේ. එය පහත ගණනය කිරීම මගින් දක්වා ඇත.

වගුව අංක 6.8 දෛනික ජල ඉල්ලුම සහ යෝජිත ජල සැපයුම් ධාරිතාවය - 2030

ජල පවිත්‍රාගාරය	උපරිම නිමවුම් ධාරිතාව- (දිනකට/ සහ මීටර්)	වත්මන් බෙදාහැරීම් ධාරිතාව- (දිනකට/ සහ මීටර්)	අනාගත බෙදාහැරීම් ධාරිතාව- (දිනකට/ සහ මීටර්)	අනාගත දෛනික ජල ඉල්ලුම (දිනකට/ සහ මීටර්)	වත්මන් සැපයුම සහ අනාගත ජල ඉල්ලුම අතර වෙනස	අනාගත සැපයුම සහ අනාගත ජල ඉල්ලුම
කැලණිය දකුණු ඉවුර බියගම -පට්ටිවිල (පළමු අදියර - 2015)	180,000	43,000	-	83769.38	- 40769	26230.60
කැලණිය දකුණු ඉවුර බියගම -පට්ටිවිල (යෝජිත දෙවන අදියර - 2025)	360,000	39,000	-			
යෝජිත මාබිම නව ජල පවිත්‍රාගාරය (යෝජිත පළමු සහ දෙවන අදියර - 2025/2040)	260,000		101,000			

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, 2017

සිතියම අංක 6.10 ජල සැපයුම හා බෙදා හැරීම - වියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය

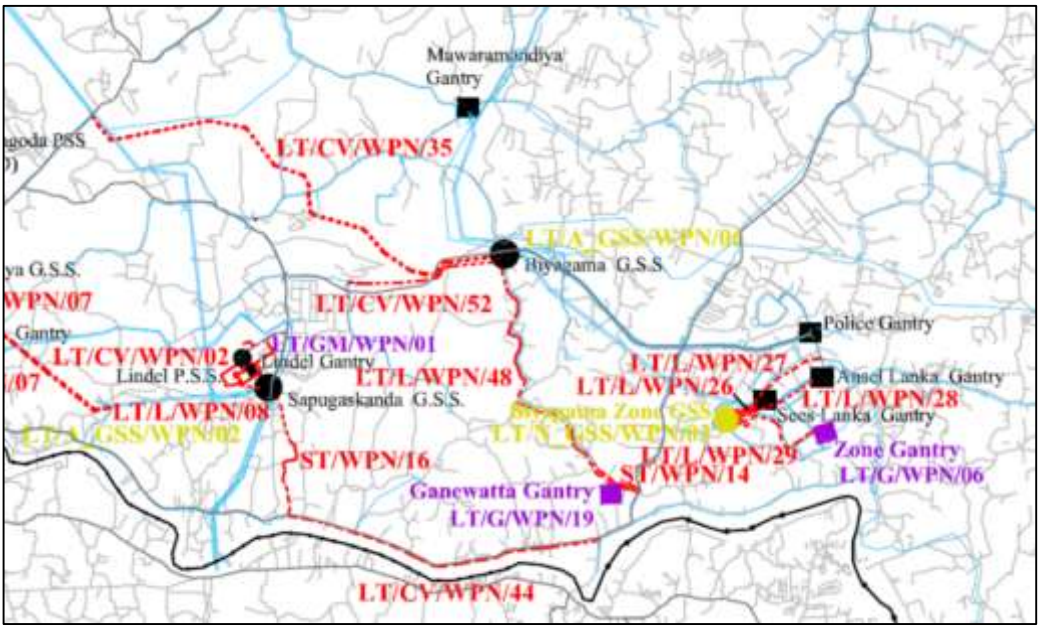
6.3.4. විදුලි සැපයුම් සැලැස්ම

භෞතීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් යටතේ සාකච්ඡා කෙරෙන විදුලි සැපයුම් සැලැස්ම මගින් බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය සඳහා අනාගත විදුලි ඉල්ලුම සම්බන්ධ යෝජිත ක්‍රියාමාර්ග පිළිබඳව සාකච්ඡා කෙරේ. මෙහිදී බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා මෙම විදුලි සැපයුම් සැලැස්ම ප්‍රමුඛ වන අතර මේ වන විටත් පවතින පහසුකම් සහ අනාගත අවශ්‍යතාවයන් අතර පවතින පරතරය නව ව්‍යාපෘති සමඟද එක්කොට සාකච්ඡා කර ඇත. බස්නාහිර පළාත තුළ විදුලිය බෙදාහැරීමේ කලාපීකරණය හරහා ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කය බස්නාහිර පළාත - උතුරු කලාපය යටතට අයත්වන අතර එයින් බියගම නාගරික සංවර්ධන බල ප්‍රදේශය කැලණිය උප කලාපය යටතට ගැනේ.

ඒ අනුව, ආලෝකය ලබා ගන්නා ප්‍රධාන මාර්ග අනුව නිවාස ඒකක වර්ගීකරණය කළ විට ප්‍රදේශයේ නිවාස 98%ක් ම විදුලිය මගින් ආලෝකය ලබා ගන්නා බව 2012 වසරේදී සිදු කළ ඡන හා නිවාස සංගණනය මගින් පැහැදිලි වේ. මෙසේ බියගම ප්‍රදේශයට විදුලිය ලබා දීමට පවතින ස්ථානීය සම්පත් පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීමේදී ප්‍රධාන වශයෙන්ම බියගම උප ලැබුම්පොළ සඳහන් කළ යුතුය. එය 1984 දී මහවැලි සම්ප්‍රේෂණ ව්‍යාපෘතිය හරහා ගොඩනැගූ ශ්‍රී ලංකා විදුලි සම්ප්‍රේෂණ පද්ධතියේ ප්‍රමුඛ ලැබුම්පොළක් වේ. මෙම ලැබුම්පොළ මගින් මහවැලි සංකීර්ණය හරහා ඡනනය කෙරෙන ජල විදුලිය කොළඹට සම්ප්‍රේෂණය කරන බියගම - කොත්මලේ සම්ප්‍රේෂණ රැහැන සම්බන්ධ කෙරේ.

2016 - 2025 කාල සීමාව සඳහා ශ්‍රී ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය සකස් කරන ලද කෙටි කාලීන ව්‍යාපෘති සැලැස්මට අනුව බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය සඳහා විදුලිය ලබා දීම සඳහා පහත ව්‍යාපෘති හඳුන්වා දී ඇත.

රූප සටහන අංක 6.9 යෝජිත විදුලි සැපයුම් ව්‍යාපෘති

මූලාශ්‍රය: කෙටි කාලීන ව්‍යාපෘති සැලැස්ම - ශ්‍රී ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය, 2016

වගුව අංක 6.9. බියගම නාගරික ප්‍රදේශය තුළ පවතින සහ යෝජිත නව විදුලි සම්ප්‍රේෂණ ස්ථාන

විදුලි සම්ප්‍රේෂණය වර්ගීකරණය	යෝජිත ව්‍යාපෘති අංක කාණ්ඩය	පවතින සහ යෝජිත ස්ථාන
විදුලි උපපොළ (Grid Sub Station)	-	බියගම සමෘද්ධි මාවත විදුලි උපපොළ සපුගස්කන්ද
	LT/N_GSS/WPN/03	යෝජිත බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය - විදුලි උපපොළ
ප්‍රාථමික විදුලි උපපොළ (Primary Sub Station)	-	සපුගස්කන්ද ලීන්ඩෙල් කර්මාන්තපුරය
ග්‍රාන්ථි - (Gantry)	-	මාවරමණ්ඩිය
		දෙකටන
		බියගම පොලිස් වටරවුම
		ඇන්සෙල් ලංකා
	සීස් ලංකා	
LT/N_GSS/WPN/03	යෝජිත බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය - ග්‍රාන්ථිය	
LT/G/WPN/19	යෝජිත ගනේවත්ත ග්‍රාන්ථිය	

මූලාශ්‍රය: කෙටි කාලීන ව්‍යාපෘති සැලැස්ම - ශ්‍රී ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය, 2016

වගුව අංක 6.10. නව විදුලි සැපයුම් රැහැන් පද්ධති සහ ප්‍රතිසංස්කරණ යෝජනා

විදුලි සම්ප්‍රේෂණය වර්ගීකරණය	යෝජිත ව්‍යාපෘති අංක කාණ්ඩය	පවතින සහ යෝජිත ස්ථාන
විදුලි රැහැන් පද්ධති	LT/L/WPN/08	සපුගස්කන්ද විදුලි උපපොළ සිට සපුගස්කන්ද ලීන්ඩෙල් කර්මාන්තපුරය ග්‍රාන්ථිය දක්වා (33kV SC Lynx Pole - Length 0.45 Km)
	LT/CV/WPN/52	බියගම විදුලි උපපොළ සිට වි මෝල මංසන්ධිය දක්වා (33kV SC Raccoon Pole into 33kV SC Lynx Pole)
	LT/CV/WPN/35	බියගම විදුලි උපපොළ සිට කිරිඳිගොඩ, ගාල මංසන්ධිය දක්වා (33kV DC Cockroach Pole line into 33kV DC Lynx Pole(1.6 Km)/ Tower- - Length 6 Km)
	LT/CV/WPN/02	ලීන්ඩෙල් කර්මාන්තපුරයේ ප්‍රාථමික විදුලි ලැබුම්පොලේ සිට සියලුම පිටතට යන විදුලි රැහැන් පද්ධති (11kV SC Raccoon Pole into 33kV SC Raccoon Pole - Length - 2.5 Km)
	LT/L/WPN/26	යෝජිත බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය - විදුලි උපපොළ සිට සීස් ලංකා ග්‍රාන්ථිය දක්වා (33kV DC Lynx Pole - 0.6 Km)
	LT/L/WPN/27	යෝජිත බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය - විදුලි උපපොළ සිට බියගම පොලිස් වටරවුම ග්‍රාන්ථිය දක්වා (33kV DC Lynx Pole – 1.7 Km)
	LT/L/WPN/28	යෝජිත බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය - විදුලි උපපොළ සිට ඇන්සෙල් ලංකා ග්‍රාන්ථිය දක්වා (33kV DC Lynx Pole - 2 Km)
	LT/L/WPN/29	යෝජිත බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය - විදුලි උපපොළ සිට යෝජිත බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය ග්‍රාන්ථිය දක්වා (33kV DC Lynx Pole – 1.5 Km)

මූලාශ්‍රය: කෙටි කාලීන ව්‍යාපෘති සැලැස්ම - ශ්‍රී ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය, 2016

ඒ අනුව ඉහත ව්‍යාපෘති මගින් තවදුරටත් කර්මාන්ත හා මිශ්‍ර නේවාසික සංවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන විදුලි අවශ්‍යතාවය සපිරෙන අතර මෙම නව විදුලි සැපයුම් රැහැන් පද්ධති සහ ප්‍රතිසංස්කරණ යෝජනා හරහා මුළු ප්‍රදේශයම ආවරණය වෙමින් විදුලි අවශ්‍යතාවය සැපිරෙනු ඇත.

6. 3. 5. මළ හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ අපජලය කළමනාකරණය සම්බන්ධව අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම යටතේ සාකච්ඡා කරනු ලැබේ. ඒ අනුව බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයම ආවරණය වන පරිදි අපජලය බැහැර කිරීමේ නල පද්ධතියක් නොමැත. අවම සංවර්ධනය කළ හැකි නේවාසික බිම් ප්‍රමාණය පර්චස් 10 ක් වන බැවින් ගෘහස්ථ අපජලය ගෙබිම් මට්ටමින් බැහැර කිරීම මේ වන විට සිදු වේ.

එහෙත් ප්‍රදේශය තුළ පවතින බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය සහ සපුගස්කන්ද ලීන්ඩෙල් කර්මාන්ත පුරය යන ප්‍රධාන කාර්මික කලාප දෙක සඳහා අපජලය පිරිපහදු කර බැහැර කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් පවතී. මෙහිදී බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ ජල පරිභෝජනය සන මීටර 20,000 ක් වන අතර සන මීටර 16,000 අපජලය දෛනික පිරිපහදුවෙන් පසුව රග්ගභවත්ත ඇළ හරහා කැලණි ගඟට බැහැර වීම සිදුවේ.

සපුගස්කන්ද තෙල් පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය හා ලීන්ඩෙල් කර්මාන්ත පුරයත්, ඒ අවට පිහිටි ගැස් නිෂ්පාදන මධ්‍යස්ථානයත් සැලකිල්ලට ගත් විට ලීන්ඩෙල් කර්මාන්ත පුරය පිහිටා ඇති ජල පවිත්‍රාගාරය මගින් ජලය සන මීටර 9000 ක ප්‍රමාණයක් කර්මාන්තශාලා සඳහා නිකුත් කෙරෙන අතර එයින් 80% ක් ප්‍රතිශතයක් අපජලය ලෙස බැහැර වීම සිදුවන බවට ගණනය කර ඇත. එය ජලය සන මීටර 7200 ක ප්‍රමාණයකි.

ඒ අනුව එම ගණනය කිරීම සඳහා ප්‍රදේශයේ 2030 වසර වනවිට අනාගත ජල ඉල්ලුම පාදක කර ගනිමින් එයින් 80% අපජලය ලෙස බැහැරවීම සිදුවන බවට උපකල්පනයන් ලබා ගෙන ඇත. එසේම බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයේ සන මීටර 16,000 ක අපජලයත් ලීන්ඩෙල් කර්මාන්තපුරයේ සන මීටර 7200 ක අපජලයත් එකතු කරමින් බැහැර කිරීමට අවශ්‍ය මුළු අපජල ප්‍රමාණය හඳුනා ගැනීම කලාපීකරණය අනුව සිදු කොට ඇත. එහිදී, ප්‍රදේශයේ කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන කලාප දෙක තුළ වැඩි අපජල ප්‍රමාණයක් බැහැර කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පවතින බව පෙනී යයි. එම ගණනය කිරීම් වගු අංක 6.11 හි දක්වා ඇත.

එමෙන්ම සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය යටතේ කැලණි ගඟේ ජල ගැලීම් තත්ත්වයන් සමඟම මෙම ඇළ මාර්ග හරහා අපජලය කැලණි ගඟට මුසුවීම හේතු කොට ගෙන පානීය ජල අවශ්‍යතාවය සපුරාලන බියගම හා අඹතලේ ජල පවිත්‍රාගාර වලින් උතුරු කොළඹ සහ දකුණු කොළඹ ජනතාව වෙත බෙදා හරින නල ජලයේ ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳව ගැටළු රාශියක් මතු වී ඇත. එහිදී උතුරු කොළඹ පානීය ජල අවශ්‍යතාවය සඳහා ජලය පිරිපහදු කොට බෙදා හරින බියගම පට්ටිවිල ජල පවිත්‍රාගාරය දැඩි ලෙස අපහසුතාවයට පත්ව ඇති අතර ඇලවින්න සහ රග්ගභවත්ත ඇළ මාර්ග හරහා පිරිපහදුවෙන් පසුව මුදාහරින බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයේ අපජලය සම්බන්ධව පැමිණිලි රාශියක් බියගම ගොවිජන සේවා මධ්‍යස්ථානය සහ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල සහ වගකිවයුතු ආයතන මගින් විභාගයට පත් වී ඇත.

වගුව අංක 6.11. ගණනය කරන ලද මුළු අපජල ප්‍රමාණය

වර්ගීකරණය	නේවාසික ජනගහනය	කර්මාන්ත සේවා නියුක්ත ජනගහනය	වාණිජ සේවා නියුක්ත ජනගහනය	ආයතනික සහ පරිපාලන සේවා නියුක්ත ජනගහනය	වාණිජ සහ ආයතනික පරිපාලන - සංසරණ ජනගහනය	කලාප වශයෙන් අපජලය බැහැර කිරීමේ ප්‍රමාණය
අධි සංඛ්‍යාව ගමනාගමනය මුල් වූ නාගරික කලාපය	2362.92	44.93	54.81	6.47	225.04	2694.16
අධි නාගරික සේවා කලාපය	2362.92	0.43	56.39	10.18	254.92	2684.84
අධි වාණිජ සේවා කලාපය	3780.67	56.36	61.13	5.96	242.67	4146.79
මධ්‍යම සංඛ්‍යාව කාර්මික කලාපය-I	3780.67	4834.79	33.27	19.61	240.78	8909.12
මධ්‍යම සංඛ්‍යාව කාර්මික කලාපය-II	4962.12	5053.73	18.49	12.73	146.01	10193.09
මධ්‍යම ව්‍යාපාරික සේවා කලාපය	2835.50	609.73	12.42	7.59	91.70	3556.95
මධ්‍යම නාගරික සේවා කලාපය	1654.04	6.81	4.60	2.32	30.72	1698.50
අධි ගමනාගමනය මුල් වූ නාගරික කලාපය	189.03	494.03	19.65	8.14	119.37	830.23
විවිධ අංශ වශයෙන් අපජලය බැහැර කිරීමේ ප්‍රමාණය	21927.86	18501.3	260.78	73.02	1351.22	42114.2
බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය						16000
ලින්ඩෙල් කර්මාන්තපුරය						7200
2030 වසර වන විට අපේක්ෂිත මුළු අපජල ප්‍රමාණය						65314.2

මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

මෙම ගැටලුව උතුරු කොළඹ ජනතාවගේ පානීය ජලය සැපයීම දක්වාම ඉස්මතු වීම හේතු කොට ගෙන ප්‍රදේශයට නවීන ක්‍රම සහ විධි විධාන යටතේ අපජලය පිරිපහදු කර බැහැර කිරීමේ ක්‍රමවේදයක අවශ්‍යතාවය මතුව ඇත. ඒ අනුව බස්නාහිර පළාත් ජල සැපයුම් සැලැස්ම යටතේ, ජල සම්පත් සංවර්ධන සැලැස්ම මඟින් පටිච්චිල ඇළ මාර්ගයන් සමඟ තෙල් මුසු වීමෙන් ඇති වන ජල දූෂණය සඳහා ස්ථාවර විසඳුමක් ලබා දීමට බලාපොරොත්තු වේ. එමෙන්ම රග්ගභවත්ත ඇළ හරහා බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපයෙන් පිරිපහදු කර මුදාහරින අපජලය, අපජල පද්ධතියක් (Interceptor Sewer) යටතේ බැහැර කිරීමට යෝජනා කොට ඇත.

එසේම, අනාගත බියගම කර්මාන්ත තවදුරටත් ප්‍රවර්ධනය කරමින් තෙත් බිම් හා සබැඳි තිරසාර පාරිසරික ක්‍රමවේදයන් යටතේ සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන බැවින් මෙලෙස නිසි අපජල බැහැර කිරීමේ ක්‍රමවේදයක කඩිනම් අවශ්‍යතාවය මතුව ඇත. එය පාරිසරික බලපෑම් අවම වූ අකම්පිත නගරයක් ගොඩනැගීමේ අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ප්‍රබල පිටුවහලක් වන අතර එමඟින් නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය පත් කරලමින් අනාගත දැක්ම ළඟා කර ගැනීම උදෙසා සහය වේ.

6.3.6 සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම

භෞතීය අපර ව්‍යුහ පහසුකම් යටතේ සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය ප්‍රධාන මාතෘකාවක් වන අතර බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා යොදවා ඇති ක්‍රියාමාර්ග හා යෝජිත ව්‍යාපෘති සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම ඔස්සේ සකවිණි කරනු ලැබේ.

මෙහිදී බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා මූලිකවම බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව වගකීමට බැඳී සිටී. ප්‍රදේශයේ නිවාස ඒකක මට්ටමින් සතියේ දින දෙකක් දිරන සහ නොදිරන කසළ ලෙස වර්ගීකරණයක් සහිතව කසළ එකතු කිරීම සිදුකරන ලබන අතර දෛනිකව දිරන කසළ ටොන් 15 -16 ක් අතර ප්‍රමාණයක්ද නොදිරන කසළ ටොන් 3-4ක ප්‍රමාණයක්ද එකතු කිරීම සිදු වේ. මෙලෙස එකතු කරන ලද කසළ දෙල්ගොඩ බස් නැවතුම්පල හා බියගම ප්‍රාදේශීය සභා පරිපාලන ගොඩනැගිල්ලට ඉතා ආසන්න ඉඩමක පිහිටි වෙන් කිරීමේ මධ්‍යස්ථානය තුළදී දිරන නොදිරන ලෙස වෙන් කෙරේ. ඒ අනුව දිරන කසළ මුතුරාජවෙල - කෙරවලපිටිය කසළ රඳවන හා බලශක්තිය නිපදවීමේ ව්‍යාපෘති ඉඩම සඳහාද නොදිරන කසළ දොම්පේ සනිපාරක්ෂක කසළ රඳවනය සඳහාද යොමු කරනු ලැබේ.

කෙසේ වුවද වර්තමාන කසළ වෙන් කිරීමේ ඉඩම දෙල්ගොඩ නගරයේ වටිනාකමින් ඉහළ, එසේම පොදු උපයෝගීතා සේවා සහිත ඉඩමක පැවතීම දුර්වලතාවයක් ලෙස හඳුනාගනිමින් බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව මගින් මෙම ස්ථානය වෙනත් ප්‍රදේශයකට ගෙනයාමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. මෙම කසළ එකතු කිරීමේ ක්‍රමවේදය සඳහා බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව සතුව එක් කම්පැක්ටර් රථයක්, එක් ටිපර් රථයක්, ට්‍රැක්ටර් රථ 10ක් සහ අන් කරත්ත 35 ක් පවතින අතර මානව ශ්‍රමය ලෙස කම්කරුවන් 44ක් ද රියදුරන් 10 දෙනෙක්ද සේවය කරනු ලබයි.

ඒ අනුව වර්තමාන නේවාසික ජනගහනය හා දෛනික සංසරණ ජනගහනය සැලකිල්ලට ගෙන දෛනිකව නිෂ්පාදන වන සන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය පහත පරිදි ගණනය කර ඇති අතර එය 2030 වසර වන විට ටොන් 367.1 ක් දක්වා වර්ධනය වීමට නියමිතව ඇති බව ගණනය කිරීම් ඇසුරින් දක්වා ඇත. එය පහත පරිදි වේ.

වගුව අංක 6.12. ගණනය කරන ලද දෛනික අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය

කලාපයේ නම	වර්තමාන ජනගහනය (නේවාසික සහ සංසරණ)	2030 - අනාගත ජනගහනය (නේවාසික සහ සංසරණ)	ප්‍රාදේශීය සභා සීමාවක ජනනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය සම්මතය (එක් පුද්ගලයෙක් කිලෝ ග්‍රෑම්)	වර්තමාන - දිනකට ජනනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය (ටොන්)	2030- අනාගත - දිනකට ජනනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය (ටොන්)
අධි සංඝනත්ව ගමනාගමනය මුල් වූ නාගරික කලාපය	39689	85682	0.4	15.9	34.3
අධි සංඝනත්ව නාගරික සේවා කලාපය	42916	93684	0.4	17.2	37.5
අධි සංඝනත්ව වාණිජ සේවා කලාපය	53208	105565	0.4	21.3	42.2
මධ්‍යම සංඝනත්ව කාර්මික කලාපය-I	102398	237521	0.4	41.0	95.0
මධ්‍යම සංඝනත්ව කාර්මික කලාපය-II	103828	232541	0.4	41.5	93.0
මධ්‍යම සංඝනත්ව ව්‍යාපාරික සේවා කලාපය	37703	71076	0.4	15.1	28.4
මධ්‍යම සංඝනත්ව නාගරික සේවා කලාපය	17018	26014	0.4	6.8	10.4
අඩු සංඝනත්ව විශේෂ සංවර්ධන කලාපය	47925	65639	0.4	19.2	26.3
එකතුව				177.9	367.1

මෙහිදී කාර්මික කලාපවල ජනනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයද ගණනය කිරීම සඳහා යොදාගත්තද බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව මගින් කර්මාන්තශාලා වල සහ අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම සිදු කරනු නොලබයි. බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීම එම භූමිය තුළම මැනක් වන තුරු සිදුකර ඇති අතර 2018 වර්ෂයේ ඔක්තෝම්බර් මස හඳුන්වාදුන් නව සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ වැඩසටහන මගින් අනාගතයේදී ජනනය වන සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමට පියවර ගෙන ඇත. නව ක්‍රමවේදය යටතේ හානිදායක නොවන අපද්‍රව්‍ය භාවිතා කරමින් විදුලි බලය නිපදවීමට යෝජිතව ඇති අතර එය ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය තුළ තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපායමාර්ගයක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

6.4 ආර්ථික සංවර්ධන උපාය මාර්ගික සැලැස්ම

6.4.1 කර්මාන්ත ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්ම

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය, “නිස්කලන කර්මාන්ත පුරයක්” ලෙස සංවර්ධනය කිරීමේ අනාගත දැක්මට අනුකූලව ප්‍රධාන නාගරික ආර්ථිකය නඟා සිටුවීමේ ශක්තිය බවට පත්ව ඇත්තේ කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය කිරීමයි. එය මූලිකවම නගරයේ ආර්ථිකය මෙන්ම කලාපීය හා ජාතික ආර්ථිකයටද රුකුල් දෙයි.

ඒ අනුව මෙම අනාගත දැක්ම යටතේ ගොඩනැගුණු ප්‍රධාන අරමුණ වූයේ කර්මාන්ත ආර්ථික අවශ්‍යතා කැටිකොට ගත් පරිච්ඡේදයන් බියගම නගරය තුළ ස්ථාපිත කිරීමයි. එහිදී කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය සඳහා අවශ්‍ය කෙරෙන මූලික ආර්ථික හා භෞතීය අවශ්‍යතාවයන් සපුරාලමින් කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය සඳහා පසුබිම සකස් කෙරේ. මෙම අරමුණ යටතේ අභ්‍යන්තර මාර්ග පද්ධතිය හරහා මුළු භූමි ප්‍රමාණයෙන් 13% ක් කර්මාන්ත ආයෝජනය සඳහා විවෘත කිරීමත්, මධ්‍යම ආයෝජන තීරය සමඟ කර්මාන්ත ආශ්‍රිත ව්‍යාපාර කලාපයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීමත්, නිෂ්පාදන අංශය වෙත සේවක දායකත්වය 30% කින් වැඩි කිරීමට පහසුකම් සැලසීමත් යන පරමාර්ථයන් සාක්ෂාත් කරගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

ඒ අනුව ඉහත පරමාර්ථ ඉටු කරගැනීම සඳහා ප්‍රධාන උපාය මාර්ග හතරක් යටතේ කර්මාන්ත ආර්ථික සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කිරීමට යෝජනාව ඇත. එහිදී දැනට ප්‍රදේශයේ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත කේන්ද්‍ර කර ගනිමින් බිහි වී ඇති රැකියා වෙළඳපොළ තවදුරටත් පුළුල් වන අතර බියගම ප්‍රදේශයට දෛනිකව සංසරණය වන කර්මාන්ත සේවා නියුක්තිකයන් ප්‍රමාණය හා තවත් ලක්ෂ දෙකකට ආසන්න රැකියා නියුක්තිකයන් ප්‍රමාණයක් එක් වීම සිදු වේ. එය ගණනය කිරීම් අනුව 200,996 ක ප්‍රමාණයකි. එමෙන්ම බියගම අයෝජන කලාපය පදනම් කරගනිමින් සිදු කළ පර්යේෂණ වාර්තාවක් මගින් ගම්‍ය කරන ලද උපකල්පිතයක් වන මුළු සේවා නියුක්ත ප්‍රමාණයෙන් 25% ක ප්‍රමාණයක් තාවකාලික නැවතුම්කරුවන් ලෙස රැකියා ස්ථානයට ආසන්නව පදිංචි වීම පාදක කොට ගනිමින් අනාගත තාවකාලික නේවාසික අවශ්‍යතාවයන් ගණනය කොට ඇත. එහිදී තාවකාලික නැවතුම්කරුවන් ලෙස 77,089 ප්‍රමාණයක් 2030 වන විට කර්මාන්ත සේවා නියුක්තිකයන් නේවාසික ජනගහනයට එක් වේ. මේ අනුව ප්‍රදේශයේ කර්මාන්ත පදනම් කරගනිමින් දෛනිකව සංසරණය වන සේවා නියුක්තිකයින් ලක්ෂ තුනකට එනම් 308,356 ක් ලෙස ගණනය කිරීම් හරහා තහවුරු කෙරේ.

පහතින් දැක්වෙන්නේ ලක්ෂ තුනකට අධික සේවා නියුක්තිකයින් ප්‍රමාණයක් සංසරණය වන කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම සංවර්ධනය කිරීම උදෙසා කර්මාන්ත ආර්ථික සැලැස්ම මගින් යෝජිත උපාය මාර්ගයන් හතරය.

6.4.1.1 මධ්‍යම ආයෝජන තීරය (Central Investment Corridor Strategy)

මධ්‍යම ආයෝජන තීරය, ප්‍රදේශය හරහා වැටී ඇති සමෘද්ධි මාවත සහ ගෝනවල- සපුගස්කන්ද මාර්ගයේ එකතුවකින් සැදුම්ලත් මූලික කර්මාන්ත අවශ්‍යතා හා සේවා සහිත තීරයක් ලෙස ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඒ අනුව මෙම මාර්ගය ප්‍රදේශය තුළ ප්‍රධාන ප්‍රමුඛතා මං තීරුවක් ලෙස සංවර්ධනය වෙමින් නාගහමුල මංසන්ධිය හරහා බියගම- කොළඹ පාරට සම්බන්ධ වේ.

මෙම මාර්ග තීරය ගෝනවල - කොහොල්විල පාර හරහා කැලණිය සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් යෝජිත කැලණි පිවිසුම් මාර්ගයත්, යෝජිත වන්දුවංක මාර්ගයත් (බියගම -කොළඹ පාර) සම්බන්ධ කෙරෙන අතර පැලියගොඩදී කණු මත ඉදිවන වරාය ප්‍රවේශ මාර්ගය තුළින් කොළඹ වරාය දක්වා සම්බන්ධ වීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව සලසා දෙයි.

ඒ අනුව කොළඹ වරායේ සිට කර්මාන්ත කලාපයට පිවිසීමට හැකි ප්‍රධාන ප්‍රවේශ දොරටුව ලෙස නාගහමුල මංසන්ධිය සංවර්ධනය කෙරෙන අතර රට අභ්‍යන්තරයෙන් එනම් දොම්පේ, දෙකටන ආදී ප්‍රදේශ හරහා කර්මාන්ත කලාපයට පිවිසීමට හැකි ප්‍රධාන ප්‍රවේශ දොරටුව ලෙස කරාබුගස් මංසන්ධිය සංවර්ධනය කිරීමට මෙහිදී අපේක්ෂිතය. ඒ අනුව ප්‍රධාන ප්‍රවේශ දොරටු දෙකකින් සමන්විත මධ්‍යම ආයෝජන තීරය අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය ඔස්සේද ඉතා අනර්ඝ සහසම්බන්ධතාවක් පවත්වාගෙන යනු ඇත.

මධ්‍යම ආයෝජන තීරය තුළ මූල්‍ය හා ආර්ථික කටයුතු සිදුකර ගැනීම උදෙසා නව තාක්ෂණය මුසු වූ ඒකාබද්ධ ව්‍යාපාර හා බැංකු සහිත මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම ප්‍රධාන උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘතියක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. ඒ අනුව ප්‍රදේශයේ සියලු අන්තයන් සමඟ සම්බන්ධතාවය සහිත මංසන්ධියක්ව පවතින ඩිමෝ මංසන්ධිය ව්‍යාපාර හා මූල්‍ය කටයුතු සිදුකර ගැනීමේ ප්‍රමුඛ වූ ස්ථානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය. මෙය ප්‍රදේශයේ උපනගරයන්ට බැංකු හා මූල්‍ය කටයුතු සඳහා ඇදී ගිය කර්මාන්ත ආයෝජකයන් හා රැකියා නියුක්තිකයන්ට ප්‍රබල පිටිවහලක් වේ.

එපමණක්ද නොව කුසලතා සහිත ශ්‍රම බලකායක් ඇති කරලමින් නිෂ්පාදන කර්මාන්තය සඳහා ශ්‍රමික පිරිස උත්පාදනය කිරීමේ උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘතියක් ලෙස මධ්‍යම ආයෝජන තීරය තුළ කුසලතා ඉහළ නැංවීමේ මධ්‍යස්ථානයක් සඳහාද භූමියක් වෙන් කිරීම මේ යටතේ හඳුනාගෙන ඇත. මේ හරහා ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කය තුළ පවතින 3.6 ක් වූ විරැකියා අනුපාතය පහළ හෙලීමටත්, 2020 වන විට අපේක්ෂා කර ඇති මුළු රටෙහිම සමස්ත තරුණ විරැකියා අනුපාතය 20.29 ප්‍රමාණය පහත හෙලීමටත් හේතුවක් වනු ඇත. එසේම මෙය අනාගතයේදී නිර්මාණය වීමට නියමිත නව තාක්ෂණය සමඟ මුසු වූ කර්මාන්ත සඳහාද කුසලතා පිරි රැකියා සහිත තරුණ ප්‍රජාවක් නිර්මාණය කිරීමට ද පිටිවහලක් වේ.

සමාජීය අපරව්‍යුහ පහසුකම් එමෙන්ම සෞඛ්‍ය පහසුකම් හා ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය මගින්ද තහවුරු වූ ආකාරයට වැඩි ශ්‍රම බලකායක් සැරිසරන නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ආයතන රාශියක එක්රැස් වීමක් සහිත කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන බැවින් කර්මාන්ත හදිසි අනතුරු සඳහා පවතින අවදානම අනුව මධ්‍යම ආයෝජන තීරයට සම්බන්ධව ප්‍රධාන පෙළේ රෝහල් සංකීර්ණයක අවශ්‍යතාවයක් පැන නැඟී ඇත. මෙහිදී බියගම ප්‍රාදේශීය දිසා රෝහල නවීකරණය කරමින් මෙම නව රෝහල් සංකීර්ණයට බද්ධ වූ වඩා යහපත් සෞඛ්‍ය පහසුකම් ප්‍රදේශයේ නේවාසික සහ සංසරණ ජනගහනයට ළඟා කරදීමට අපේක්ෂා කෙරේ.

මධ්‍යම ආයෝජන තීරය සංවේදී තෙත් බිම් තුනක් හරහා ගමන් කරන අතර වැඩිවන සංවර්ධන පීඩනයන් හමුවේ මෙම තෙත් බිම් ආරක්ෂා කර ගනිමින් කර්මාන්ත සංවර්ධනයට ඉඩ දිය යුතු බැවින් සියඹලාපේ මංසන්ධිය සමඟ පවතින ඇවිදින මංකීරුව සහ රග්ගහවත්ත ඇළ ඇතුළු කොටගත් දර්ශනීය කුඹුරු යාය, තෙත් බිම් උද්‍යානයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ඒ අනුව තෙත් බිම් හා සබැඳි කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම නාගරික ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමේදී, සියඹලාපේ මංසන්ධිය බියගම ආයෝජන සැකසුම් කලාපයට ඇතුළුවීමේ ප්‍රධාන ප්‍රවේශයක් වීම හේතුවෙන් යෝජිත කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධන කලාපයේ ප්‍රධාන පොදු විවේක පහසුකම් සහිත තෙත් බිම් උද්‍යානය මගින් අනාගත නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවර දැක්ම සාක්ෂාත් කරගැනීමට ප්‍රබල පිටිවහලක් සපයනු ඇත.

6.4.1.2 අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය පුළුල් කිරීම මගින් කර්මාන්ත සඳහා වන ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කිරීම (Local Industrial Collector Strategy)

මෙම උපාය මාර්ගය යටතේ ප්‍රදේශයේ ඉඩම් 13% ක් කර්මාන්ත ආයෝජන අවස්ථා සඳහා විවෘත කිරීමේ පරමාර්ථය සාක්ෂාත් කරගැනීමට සහය ලැබෙන අතර හඳුනාගෙන ඇති ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර මාර්ග, මංකීර 4 ක් දක්වා පුළුල් වීම මේ යටතට යෝජනා වේ. ඒ අනුව මාබිම ප්‍රදේශයේ පවතින සංවර්ධනය නොවූ ඉඩම් මාබිම පාර හරහා කර්මාන්ත සඳහා විවෘත වන අතර පට්ටිවිල- මාකොළ පාර හරහා පට්ටිවිල ප්‍රදේශයේ ඉඩම් කර්මාන්ත ආයෝජනය සඳහා විවෘත වේ. එමෙන්ම, කඩුවෙල අන්තර් හුවමාරුව සමඟ සම්බන්ධ කෙරෙන ජයන්ති මාවත සමඟ මාහේන මාර්ගය සම්බන්ධ කිරීමද, මල්වාන-දොම්පේ මාර්ගය බියගම නොටුපොළ මංසන්ධිය දක්වා සංවර්ධනය කිරීමටද යෝජිතය. එසේම, වඩුවෙගම සිට බියගම කලාපය දක්වා දිවෙන මාර්ගයත්, ගෝනවල-කොහොල්විල මාර්ගයත් යෝජිත ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර මාර්ග සංවර්ධනය යටතට වැටේ.

මෙම මාර්ග ජාලය පුළුල් වීම හරහා බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයේ දකුණු පෙදෙසට නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය උදෙසා වැඩි වටිනාකමක් සමඟ ආයෝජන ආකර්ෂණය ළඟා කර දීමට අපේක්ෂා කෙරේ. ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලයට අමතරව මාබිම-ගනේවල මාර්ගයත්, බියගම උප විදුලිපළ අසලින් වැටී ඇති පවර් හවුස් මාර්ගයත්, කොට්ටුන්ත-මාහේන මාර්ගයත්, මඟුරුවිල මාර්ගයත්, බොල්ලැගල- විජේරාම මාවතත් මංකීරු දෙකක් සහ සේවා තීර සහිත අනු අභ්‍යන්තර මාර්ග ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය.

මෙම අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය උතුරු පසින් මධ්‍යම ආයෝජන තීරයටත්, දකුණු පසින් බියගම- කොළඹ මාර්ග තීරයටත් සම්බන්ධ වන අතර මෙහිදී අනු කර්මාන්ත ප්‍රවේශ දොරටු ලෙස පවතින මංසන්ධිත සංවර්ධනය කිරීමටද යෝජිතව ඇත.

එමෙන්ම ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන සැලැස්මට අනුකූලව බියගම-කොස්ගම දුම්රිය මාර්ගය ඉදිකිරීමට යෝජිතව ඇති අතර එමඟින් සපුගස්කන්ද හා සියඹලාපේ ප්‍රදේශ සඳහා නව දුම්රිය ස්ථාන දෙකක් යෝජිතව පවතී. එබැවින් මෙම අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය හරහා අදාළ දුම්රිය ස්ථාන සම්බන්ධ කරමින් කර්මාන්ත කලාපයේ රැකියා නියුක්තිකයන්ට ප්‍රවාහන පහසුකම් සැලසීම අපේක්ෂා කෙරේ. එසේම භාණ්ඩ ප්‍රවාහනය සඳහාද මෙම දුම්රිය මාර්ගය ඉදිකිරීම පහසුවක් වන බැවින් කර්මාන්ත සංවර්ධනයට අවශ්‍ය කෙරෙන ප්‍රවාහන පහසුකම් මෙම උපාය මාර්ගය හරහා සලසා දෙනු ලැබේ.

6.4.1.3 ජලය ඇන්ඩ් ජලේ කර්මාන්ත උද්‍යාන (Plug & Play Industrial Parks Strategy)

කර්මාන්ත සංවර්ධන සැලැස්ම යටතේ තුන්වන උපාය මාර්ගය ලෙස සියලු යටිතල පහසුකම් සම්පාදනය කළ කර්මාන්ත උද්‍යාන නිර්මාණය කිරීමට යෝජිතව ඇත. මූලිකවම කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අවශ්‍ය වන ආර්ථික, භෞතික, සමාජීය සහ මාර්ග සම්බන්ධතා යටතේ වඩාත් යෝග්‍ය භූමීන් හඳුනා ගැනීමට සිදු කළ විශ්ලේෂණය හරහා මධ්‍යම ආයෝජන තීරය හා බැඳුණු දකුණු කොටස වඩාත් යෝග්‍ය කලාපය වශයෙන් හඳුනාගනු ලැබේ. එය ඇමුණුම් සිතියම් අංක 10 මගින් නිරූපණය කර ඇත.

ඒ අනුව හෙයියන්තුඩුව ප්‍රදේශය තුළ තෙත් බිම් පරිසරය හා බැඳුණු ඉඩම් තුනක් හඳුනාගත් අතර එම ඉඩම් තෙත්බිම් ආශ්‍රිත පරිසරය නිසිලෙස සංරක්ෂණ විධිවිධාන සහිතව සකස් කරමින් පාරිසරික වටිනාකම් එක් කළ කර්මාන්ත ආයෝජන අවස්ථා සඳහා යොමු කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. එම කර්මාන්ත උද්‍යාන තුන මගින් අවට ඇති කර්මාන්ත සහ ඉදිරියට ආකර්ෂණය වීමට නියමිත කර්මාන්ත සඳහාද ආදර්ශයක් ලබා දෙන එසේ නොමැතිනම් තිරසාර කර්මාන්ත අනුරුවක් ලෙස නිර්මාණය කිරීමට උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘතිය යටතේ අපේක්ෂා කෙරේ.

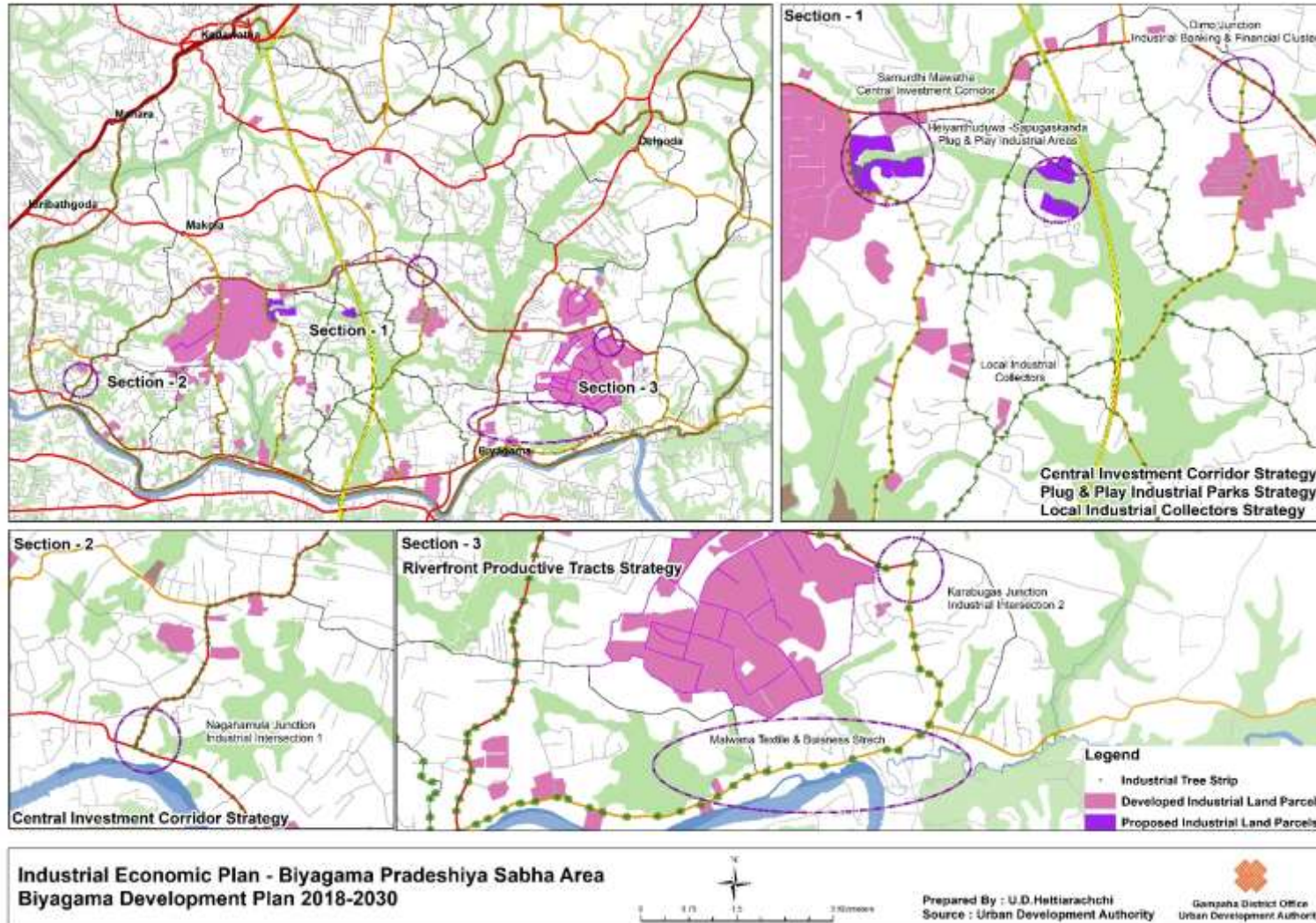
එමෙන්ම ඩිමෝ මංසන්ධිය මගින් ප්‍රවේශය ලබා දෙන ප්‍රදේශය තුළ දැනට ඩිමෝ උපයෝගීතා වාහන වැඩපොළ සහිත ප්‍රදේශය හා බැඳුණු කර්මාන්ත පර්ෂදය තවදුරටත් පුළුල් කරමින් මහා පරිමාණ නිෂ්පාදන කර්මාන්ත ආකර්ෂණය කර ගැනීමට අවශ්‍ය කෙරෙන මූලික යටිතල පහසුකම් සහිත ප්‍රදේශයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිතව ඇත. එහිදී ඒ අවට ඇති දැනට සංවර්ධනය නොවුණු අක්කර 20 ක පමණ භූමි ප්‍රදේශය ආයෝජන අවස්ථා සඳහා උත්ප්‍රේරකයක් ලෙස ජලය ඇන්ඩ් ජලේ කර්මාන්ත උද්‍යාන සංවර්ධනයට අපේක්ෂා කෙරේ.

6.4.1.4. ගඟබඩ ඵලදායී තීර සංවර්ධනය (Riverfront Productive Tracts Strategy)

මල්වාන, වල්ගම ප්‍රදේශ මේ වන විටත් ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය හේතුකොට අතුරු නිෂ්පාදන ලෙස රෙදිපිළි ආශ්‍රිත ව්‍යාපාර සඳහා සංවර්ධනය වූ කලාපයක් බවට පත් වී ඇත. මල්වාන දොම්පේ මාර්ගයේ කරාබුගස් මංසන්ධියේ සිට මල්වාන නගරය දක්වා මෙලෙස රෙදිපිළි හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන අමුද්‍රව්‍ය සහිත වෙළඳ ව්‍යාපාර ආයතන දක්නට ලැබෙන අතර එම තත්ත්වය අවබෝධ කරගනිමින් ගඟබඩ ඵලදායී වෙළඳ තීර සංවර්ධන උපාය මාර්ගය කර්මාන්ත ආර්ථික සැලැස්ම යටතේ යෝජිතව ඇත.

මෙහිදී ගඟට පිටුපස හරවමින් සංවර්ධනය වී ඇති අනවසර වෙළඳ කුටි ඉවත් කරමින් ගඟ පෙදෙසේ දර්ශනීයත්වය ආර්ථික වටිනාකමක් ලෙස එක් කරමින් රෙදිපිළි හා කර්මාන්ත නිෂ්පාදන අමුද්‍රව්‍ය සහිත වෙළඳ කුටි තීරයක් සංවර්ධනය කිරීමට දිරිගැන්වීම මේ උපාය මාර්ගය යටතේ අපේක්ෂා කෙරේ. මෙහිදී නිරන්තර ජල ගැලීම් අවදානමට ලක් වන මල්වාන ප්‍රදේශය තුළ වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ඉදිකිරීමට නියමිත කැලණි ගඟ ගංවතුර පාලන බැම්ම ව්‍යාපෘතියද අන්තර්ග්‍රහණය කෙරෙන අතර ආපදාවන්ගෙන් මිදුණු කැලණි ගඟේ පාරිසරික දර්ශනයද තම ආර්ථිකයට එක් කොට ගත් සංවර්ධන කලාපයක් ලෙස මල්වාන ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමට ඉහත උපාය මාර්ගය යටතේ අපේක්ෂා කෙරේ.

පිටියම අංක 6.11. යෝජිත කර්මාන්ත සංවර්ධන උපාය මාර්ගික සැලැස්ම

6.5. තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපාය මාර්ග

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ භූමි පරිහරණයෙන් 19% ක් පාරිසරික සම්පත් සහිත පද්ධතීන් බැවින් අනාගත ප්‍රජාව උදෙසාද එම පාරිසරික සම්පත් සුරකිමින් කර්මාන්ත සංවර්ධනය කිරීම හරහා ආර්ථික සංවර්ධනය ළඟා කර ගැනීමට අපේක්ෂා කෙරේ. මෙහිදී තෙත් බිම් හා සබැඳි නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම නාගරික ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමේ අභිලාශය තුළ ප්‍රදේශයේ සංවේදී තෙත් බිම් පද්ධතිය සංරක්ෂණය උදෙසා තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපාය මාර්ග හඳුනාගෙන ඇත. එමගින් සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය තුළ හඳුනා ගත් මූලික ගැටලු වන සංවේදී පරිසර පද්ධතිය හා කර්මාන්ත සංවර්ධනය ආශ්‍රිතව පවතින ගැටලු මෙන්ම ජල ගැලීම් තත්ත්ව මගින් සිදුවන බලපෑම් පාලනය කිරීම උදෙසා එම සංවේදී තෙත් බිම් ජල රඳවන ප්‍රදේශ ලෙස සංරක්ෂණය කිරීමටද අවධානය යොමු කර ඇත.

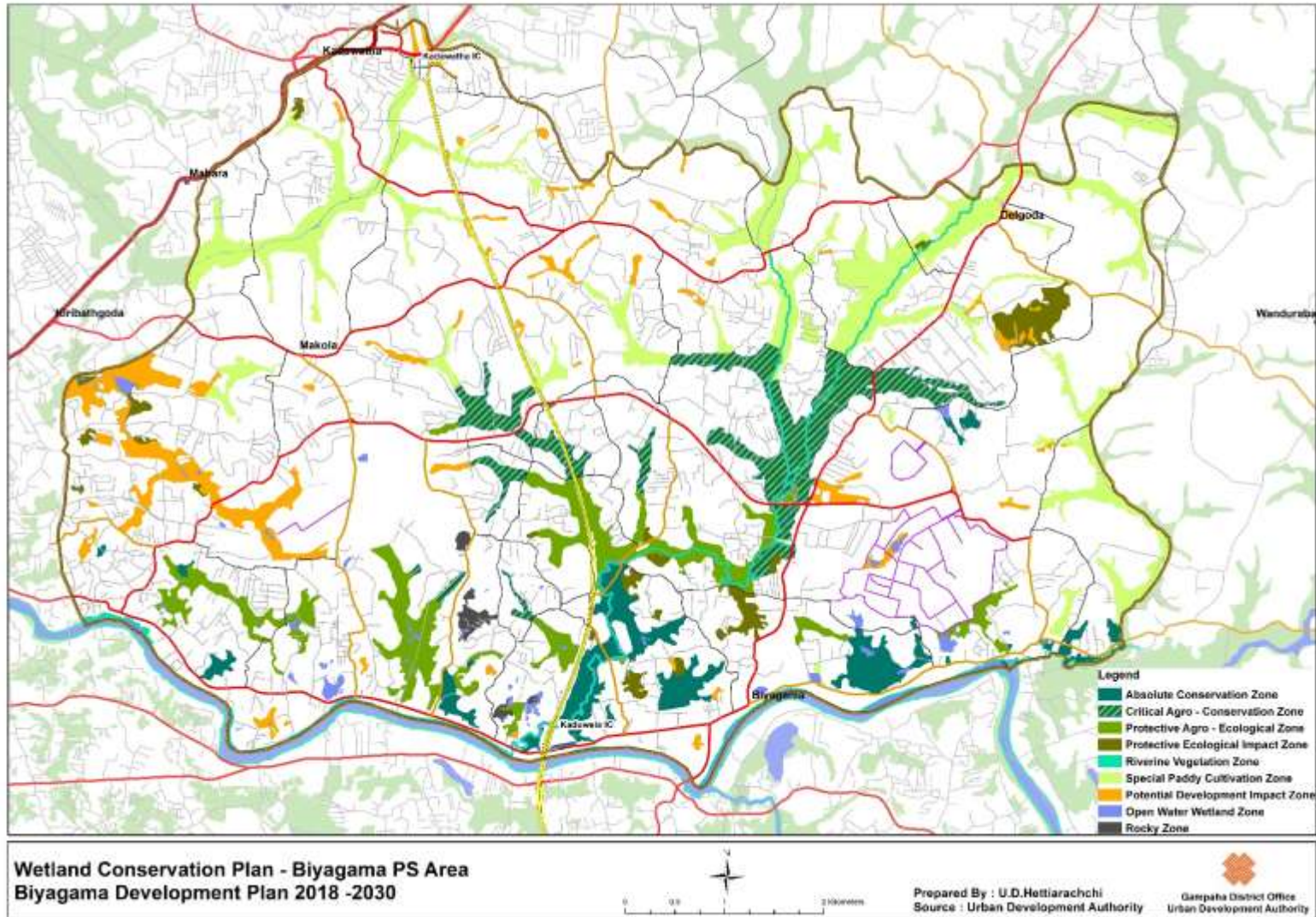
6.5.1. පාරිසරික සංරක්ෂණ සැලැස්ම

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයට පරිසර සංරක්ෂණ සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය හඳුනා ගැනීමට ප්‍රධාන කරුණ වනුයේ කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය කිරීමේදී තෙත් බිම් සඳහා ඇති වන සෘණාත්මක බලපෑම් අවම කිරීමේ අවශ්‍යතාවයයි. එනම් දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ කර්මාන්ත හා නේවාසික භාවිතයන්හි වර්ධනය සමඟ ප්‍රදේශයේ හරිත කලාප සංඛ්‍යාව අඩු වීම සිදු වූ අතර එය තවදුරටත් ප්‍රදේශයේ සංවේදී තෙත් බිම් පරිසර පද්ධතිය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අඩු වීමට හේතු විය. මෙම තත්ත්වය ඔස්සේ ප්‍රදේශයේ භෞතීය සංවර්ධනය, තිරසාර පරිසර පද්ධතියක් සමඟම එක් වූ සංවර්ධනයක් බවට පත්කිරීම පාරිසරික (තෙත් බිම්) සංරක්ෂණ සැලැස්ම මගින් සිදු කෙරේ.

තෙත් බිම් පරිසර සංරක්ෂණ සැලැස්ම සකස් කිරීම උදෙසා පාරිසරික විශ්ලේෂණයන් කිහිපයක් මත පදනම් වූ අතර ඒ සියලු විශ්ලේෂණයන්ගේ ප්‍රතිඵලයක් මත විවිධ පරිසර වටිනාකම් සහිත තෙත් බිම් කලාපීකරණයක් හරහා පරිසර සංරක්ෂණ සැලැස්ම ක්‍රියාවට නැංවේ.

ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන පීඩනයන්, පරිසර සංවේදීතා දර්ශකයන් පදනම් කර ගනිමින් මූලිකවම තර්ජනයට ලක්වී ඇති සහ අනාගතයේදී තර්ජනයට ලක්විය හැකි තෙත් බිම් හඳුනා ගැනීමක් මෙම පරිසර සංරක්ෂණ සැලැස්ම සකස් කිරීමේදී සිදුකළ පළමු පියවර වේ. ඉන් අනතුරුව ප්‍රදේශයේ භූ විද්‍යාත්මක හා භූගෝලීය ලක්ෂණ, විශේෂයෙන්ම පාංශු වර්ගවල සංයුතිය, ජල මාර්ග සහ ගැලීම් දිශාව, අනු ජල ද්‍රෝණිත් , ශ්‍රී ලංකා ඉඩම් ගොඩකිරීම් සහ සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව මගින් හඳුනාගෙන ඇති තෙත් බිම් කලාපීකරණය, කැලණි ගඟේ ජල ගැලීම් තත්ත්වයන්ගෙන් යට වූ ප්‍රදේශ ආදී සියලු ස්ථර යොදා ගනිමින් සිදු කළ විශ්ලේෂණයට අනුව හිමි වූ ප්‍රතිඵලය, වර්තමාන භූමි පරිහරණය සහ ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සිදු කළ අත්හරින ලද කුඹුරු විශ්ලේෂණයද සමඟ සසඳමින් අවසාන පියවර ලෙස තෙත් බිම් පරිසර සංරක්ෂණ කලාපීය සැලැස්ම සකස් කරන ලදී.

සිතියම අංක 6.12. පාරිසරික සංරක්ෂණ සැලැස්ම

වගුව අංක 6.13. කලාපය අර්ථ දැක්වීම හා ඊට අයත් වන භූමි ප්‍රමාණය

නියත තෙත්බිම් සංරක්ෂක කලාපය	
	කිසිදු සංවර්ධන කාර්යයක් උදෙසා අනුබල නොදෙන අතර ප්‍රදේශය තුළ පවතින සියලුම වගුරු සහ තෙත්බිම් ජල රඳවන පද්ධතියක් ලෙස සංරක්ෂණය කිරීම
අධි සංවේදී කෘෂිකර්ම සංරක්ෂක කලාපය	
	කිසිදු සංවර්ධන කාර්යයක් උදෙසා අනුබල නොදෙන අතර ප්‍රධාන ජල මූලාශ්‍රයන් සමඟ බැඳුණු කුඹුරු ඉඩම් ජල ගැලීම් අවස්ථාවලදී ජල රඳවන පද්ධතියක් ලෙස සංරක්ෂණය කිරීම.
නියත කෘෂිකර්ම සංරක්ෂක කලාපය	
	කිසිදු සංවර්ධන කාර්යයක් උදෙසා අනුබල නොදෙන අතර ප්‍රදේශය තුළ පවතින දැනට වගා කටයුතු අත්හැර දැමුණු සියලුම කුඹුරු ඉඩම් කෘෂිකර්ම කටයුතු සඳහා පමණක් දිරිගන්වන අතර ජල ගැලීම් අවස්ථාවලදී ජල රඳවන පද්ධතියක් ලෙස සංරක්ෂණය කිරීමටත් අනුබල දෙනු ලැබේ.
අතිරේක ජල රැඳවුම් පරිසර සංරක්ෂක කලාපය	
	කිසිදු සංවර්ධන කාර්යයක් උදෙසා අනුබල නොදෙන අතර ප්‍රදේශය තුළ පවතින අධි සංවේදී තෙත්බිම් හා බැඳුණු ලඝු කැළෑ ජල ගැලීම් අවස්ථාවලදී ජල රඳවන පද්ධතියක් ලෙස සංරක්ෂණය කිරීමටත් අනුබල දෙනු ලැබේ.
ගංගා තීර වෘක්ෂලතා කලාපය	
	කැලණි ගඟ සහ ඇළ මාර්ග රක්ෂිත සහ ඉවුරු ආශ්‍රිත කලාපය කිසිදු සංවර්ධන කාර්යයක් උදෙසා අනුබල නොදෙන අතර වෘක්ෂලතා රක්ෂිත තීර ලෙස සංරක්ෂණය කිරීමට අනුබල දෙනු ලැබේ.
විශේෂ කුඹුරු ගොවිතැන් කලාපය	
	කිසිදු සංවර්ධන කාර්යයක් උදෙසා අනුබල නොදෙන අතර ප්‍රදේශය තුළ පවතින දැනට වගා කටයුතු සිදු කෙරෙන ඵලදායී කුඹුරු ඉඩම් කෘෂිකර්ම කටයුතු සඳහා පමණක් දිරිගන්වන අතර ජල ගැලීම් අවස්ථාවලදී ජල රඳවන පද්ධතියක් ලෙස සංරක්ෂණය කිරීමටත් අනුබල දෙනු ලැබේ.
සංවර්ධන විභවතා කලාපය	
	පාරිසරික රෙගුලාසි සහ සීමාවන්ට අනුකූල වූ සංවර්ධන භාවිතාවන් දිරි ගැන්වීම සිදු කෙරෙන අතර විශේෂයෙන්ම තෙත්බිම් පාරිසරික උද්‍යාන සහ පොදු විනෝද කටයුතු උදෙසා යෝජිත භාවිතයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට මූලිකවම අනුබල දෙනු ලැබේ.
විවෘත ජල රැඳවුම් හා ජල මාර්ග කලාපය	
	කිසිදු සංවර්ධන කාර්යයක් උදෙසා අනුබල නොදෙන අතර ප්‍රදේශය තුළ පවතින සියලුම විවෘත ජල රැඳවුම් හා ජල මාර්ග ලෙස ගංගා, අතු ගංගා, ඇළ මාර්ග, දිය අහල් , පොකුණු, වැව් ආදිය සංරක්ෂණය කිරීමට මෙහිදී අනුබල දෙනු ලැබේ.
අධිවේගී මාර්ග රක්ෂිත කලාපය	
	අධිවේගී මාර්ගයේ වැට මායිමේ සිට මීටර 60ක සීමාව අධිවේගී රක්ෂිත කලාපය යටතට ගැනෙන අතර එහි පළමු මීටර 10 තුළ කිසිදු සංවර්ධන කාර්යයක් උදෙසා අනුබල නොදෙන අතර රේඛීය උද්‍යාන සඳහා පමණක් අනුබල දෙනු ලැබේ.
කළුගල් පර්වත සහිත කලාපය	

මෙම තෙත් බිම් සංරක්ෂණ කලාපීය සැලැස්මට අනුකූලව අධි සංවේදී තෙත් බිම් හෙක්ටයාර 553 ක් හඳුනාගත් අතර ඒවා නියත වශයෙන්ම සංරක්ෂණය කළ යුතු ජල රඳවන තෙත් බිම්, ජල රඳවන ලෙස ක්‍රියා කරන අත් හරින ලද කුඹුරු සහ නැවත කුඹුරු ලෙස අස්වැද්දිය හැකි තෙත් බිම්, අතිරේක ජල රඳවන ලෙස ක්‍රියා කරන ලඳු කැලෑ යන සියල්ලෙහිම එකතුවකි. මීට අමතරව කැලණි ගඟ රක්ෂිතය සහ අතු ගංගා රක්ෂිත ගංගා තීර වෘක්ෂලතා කලාපය ලෙසත්, සියලුම ජල සම්පත් හා ඇළ මාර්ග, වැව් විවෘත ජල රැඳවුම් කලාප ලෙසත් කලාපීකරණය කර ඇත. ප්‍රදේශය තුළ පවතින භූමි පරිහරණයේ 13 % ක් වන කුඹුරු පද්ධතිය කුඹුරු වගා කටයුතු සඳහා පමණක් වෙන් කර පරිසර සමතුලිතතාවයට ශක්තියක් ලෙස සංරක්ෂණ කිරීමටත් පියවර ගෙන ඇත.

නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් යන අනාගත දැක්ම සාක්ෂාත් කරගැනීමට පාරිසරික හා සමාජීය සෘණාත්මක බලපෑම් හමුවේ අකම්පිත නගරයක් ඇති කිරීම යන දෙවන අරමුණ සඳහා හෙක්ටයාර 127 ක තෙත්බිම්, කුඩා පරිමාණ තෙත් බිම් උද්‍යාන හා ප්‍රදේශය තුළ සංවර්ධන විභවතාවය සහිත තෙත් බිම් ලෙස කලාපීකරණයට ලක් කොට ඇත.

6.5.2 භූ දර්ශන සැලැස්ම

බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය අනාගත දැක්ම ප්‍රකාරව තෙත්බිම් හා සබැඳි කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස සංවර්ධනය කිරීම උදෙසා භූ දර්ශන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය මතු වන අතර එය තෙත් බිම් පාරිසරික සංරක්ෂක සැලැස්ම සහ කර්මාන්ත ආර්ථික සංවර්ධන සැලැස්මෙහි තිරසාර පාරිසරික උපාය මාර්ගයන්හි එකතුවක් වේ. මෙහිදී පාරිසරික සංරක්ෂක සැලැස්ම පදනම් කර ගනිමින් අනාගත කර්මාන්ත සංවර්ධනය හා පාරිසරික වටිනාකම් සබැඳි සංවර්ධනයක් අපේක්ෂාවෙන් තෙත් බිම් ආරක්ෂණය සඳහා බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයේ කාර්මික ආයතන තුළ පාරිසරික වගකීම් (Co-operate Environmental Responsibility) ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරයි.

තෙත් බිම් පරිසර සංරක්ෂණ සැලැස්ම තුළ දක්වා ඇති සංවර්ධන විභවතා කලාපය පොදු විනෝද කටයුතු සඳහා තෙත් බිම් උද්‍යාන ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට යෝජිතව ඇත. එය මුළු බිම් ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර 127 කින් සමන්විත වන අතර ඒවා තෙත් බිම් භාරකාර මණ්ඩලයක් යටතට (Wetland Stewardship) ගෙන ඒ හරහා අදාළ ඒකාබද්ධ සම්මුතියකට යොමුකිරීමට යෝජිත වේ.

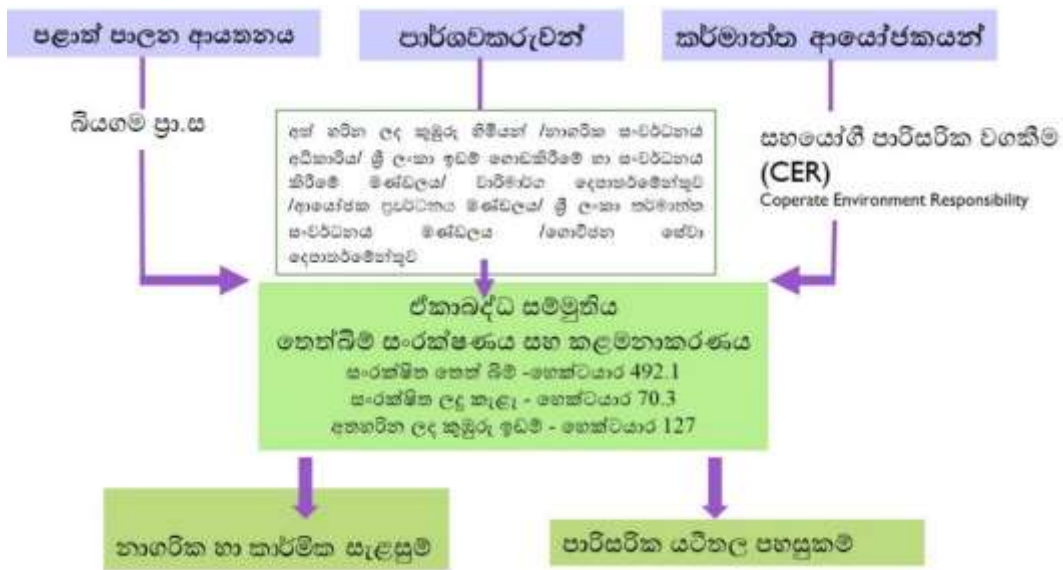
තෙත් බිම් භාරකාර මණ්ඩලය ලෙස අදහස් කරන්නේ

“මිලට ගැනීම්, පරිත්‍යාගයන්, සංරක්ෂණ සංහිදියාව උපයෝගී කොට ගනිමින් තෙත් බිම් වල පාරිසරික ක්‍රියාකාරිත්වයන් දීර්ඝකාලීනව සංරක්ෂණය කිරීම” (මෙමගින් සෘජු හා වක්‍ර පාරිසරික, සමාජ හා ආර්ථික ප්‍රතිලාභ ළඟා කරගත හැක)

මෙහිදී ප්‍රදේශයට ආකර්ෂණය වන කර්මාන්ත ආයෝජකයන් හා ප්‍රදේශය තුළ මේ වන විටත් ස්ථාපිතව ඇති කර්මාන්ත ආයෝජකයන් තම ආයතනික පාරිසරික වගකීම් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අදාළ තෙත් බිම් භාරකාර මණ්ඩලය යටතට යොදවා ඇති හෙක්ටයාර 127 ක භූමීන් පොදු විනෝද කටයුතු සහිත තෙත් බිම් උද්‍යාන ලෙස භූ දර්ශන සංවර්ධනයක් සහිත අනාගත ආයෝජනයට නොහොත් වගකීමට බැඳී සිටී. ඒ සඳහා තම ආයතනික දායකත්වය ලබා දෙමින් නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් වූ අනාගත දැක්ම සාක්ෂාත් කර ගැනීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව වෙන් වීම ඉහත උපාය මාර්ගය යටතේ සිදු වේ.

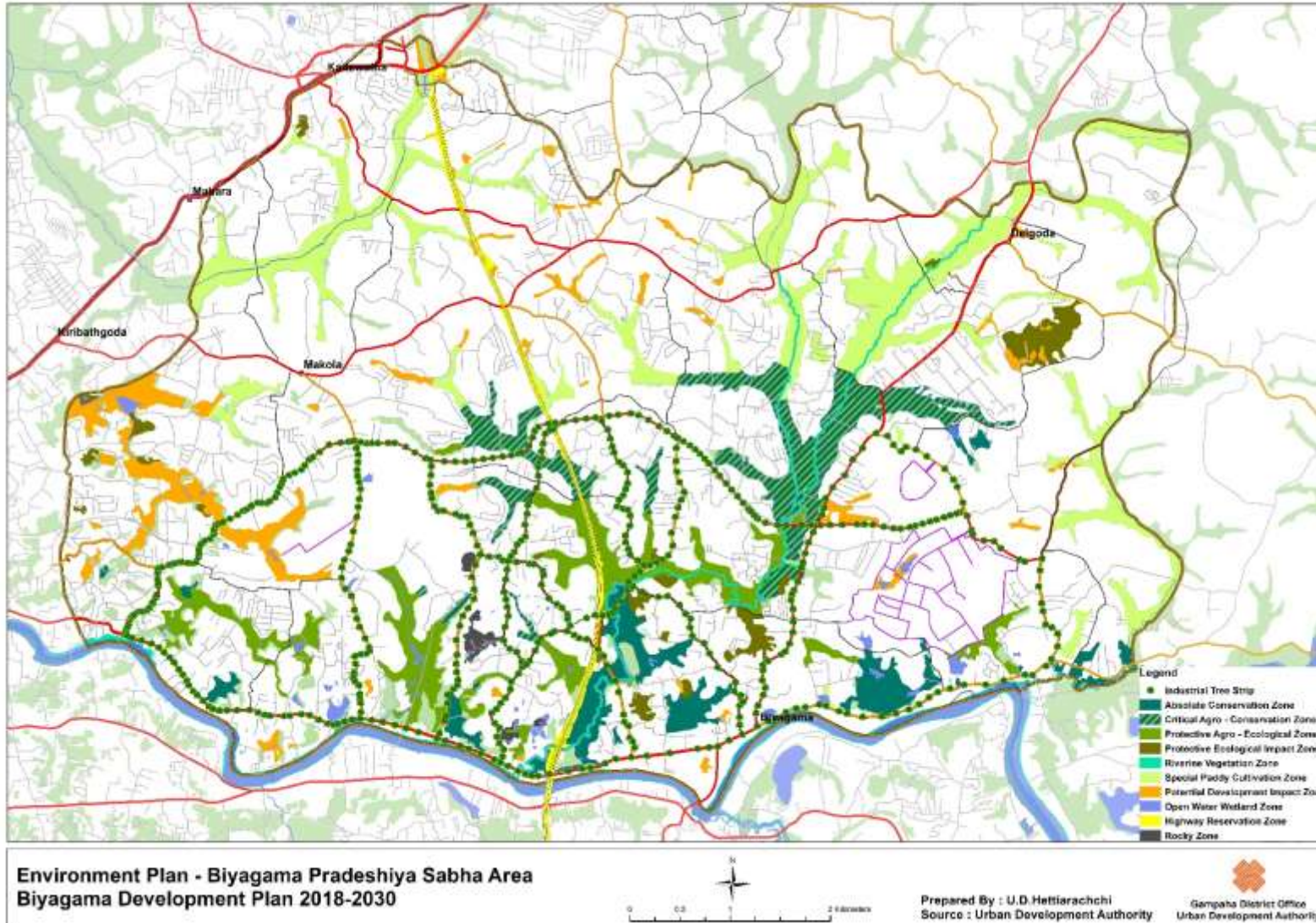
එමෙන්ම මධ්‍යම ආයෝජන තීරය සමඟ සම්බන්ධ වන තෙත් බිම්, ඉදිකිරීම් සඳහා සිදුවන අනවසර ගොඩකිරීම්වලට ලක්වීම වැලැක්වීම උදෙසා කර්මාන්ත පරිසරය තුළ පොදු විනෝද අවකාශීය භාවිතය ප්‍රවර්ධනය අරමුණු කරගනිමින් සියඹලාපේ තෙත්බිම් පරිසරය, යටිතේන් වැව ඇතුළු කොට ඇති තෙත්බිම් පරිසරය තෙත්බිම් උද්‍යාන ලෙස සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. එසේම අධි සංරක්ෂිත නාගරික සේවා කලාපයන් තුළ කුඩා පරිමාණ තෙත්බිම් උද්‍යාන ප්‍රවර්ධනය කිරීම මගින් තෙත්බිම් හා සබැඳි කර්මාන්ත සහ නේවාසික සංවර්ධනයක් ඇති කිරීමට යෝජිතය. මෙම යෝජිත තෙත්බිම් උද්‍යාන ඇතුළු කොටගත් භූ දර්ශන සැලැස්ම මගින් අනාගත දැක්ම වූ නිස්කලන කර්මාන්ත පුරවරයක් ලෙස බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය සංවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිතය. ඒ සඳහා ප්‍රදේශයේ වගකිව යුතු ආයතනික ව්‍යුහය තෙත්බිම් භාරකාර මණ්ඩලය හරහා ස්ථාපිත වේ.

රූප සටහන අංක 6.10 තෙත් බිම් භාරකාර මණ්ඩලයේ ආයතනික ව්‍යුහය

යෝජිත කර්මාන්ත ආර්ථික සැලැස්ම තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීමට හඳුනාගත් අභ්‍යන්තර මාර්ග තීර පුළුල් කිරීමේදී එම ප්‍රවේශ මාර්ග දෙපස ආරක්ෂක වෘක්ෂ තීරයක් නිර්මාණය කිරීමට තීරසාර පරිසර සංවර්ධන උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘතියක් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. මේ හරහා කර්මාන්ත සංවර්ධනයක් සමඟ ඇති වන වායු දූෂණය , ශබ්ද දූෂණය සහ නාගරික උෂ්ණත්වය යන පාරිසරික ගැටළු සඳහා සහනයක් සලසන අතර මෙම වෘක්ෂ තීර ප්‍රදේශයට භූ දර්ශනීය වටිනාකමක් එක් කරනු ලැබේ. මෙහිදී යෝජිත පළමු සහ දෙවන ප්‍රමුඛතා මාර්ග සඳහා සේවා තීරය සහ භූ දර්ශනය ඇතුළුව මාර්ග දෙපස මීටර 4.75 ක ඉඩක් වෙන් වේ. එසේම සේවා හා භූ දර්ශනය සඳහා තෙවන ප්‍රමුඛතා මාර්ගයන්හි මීටර 2.5 කද සිව්වන ප්‍රමුඛතා මාර්ගයන්හි 2.25කද ලෙස මාර්ග දෙපස ඉඩ වෙන් වීම සිදු වේ.

පිතිසම අංක 6.13. යෝජිත ආරක්ෂක වෘක්ෂ තීර

6.5.3 ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම

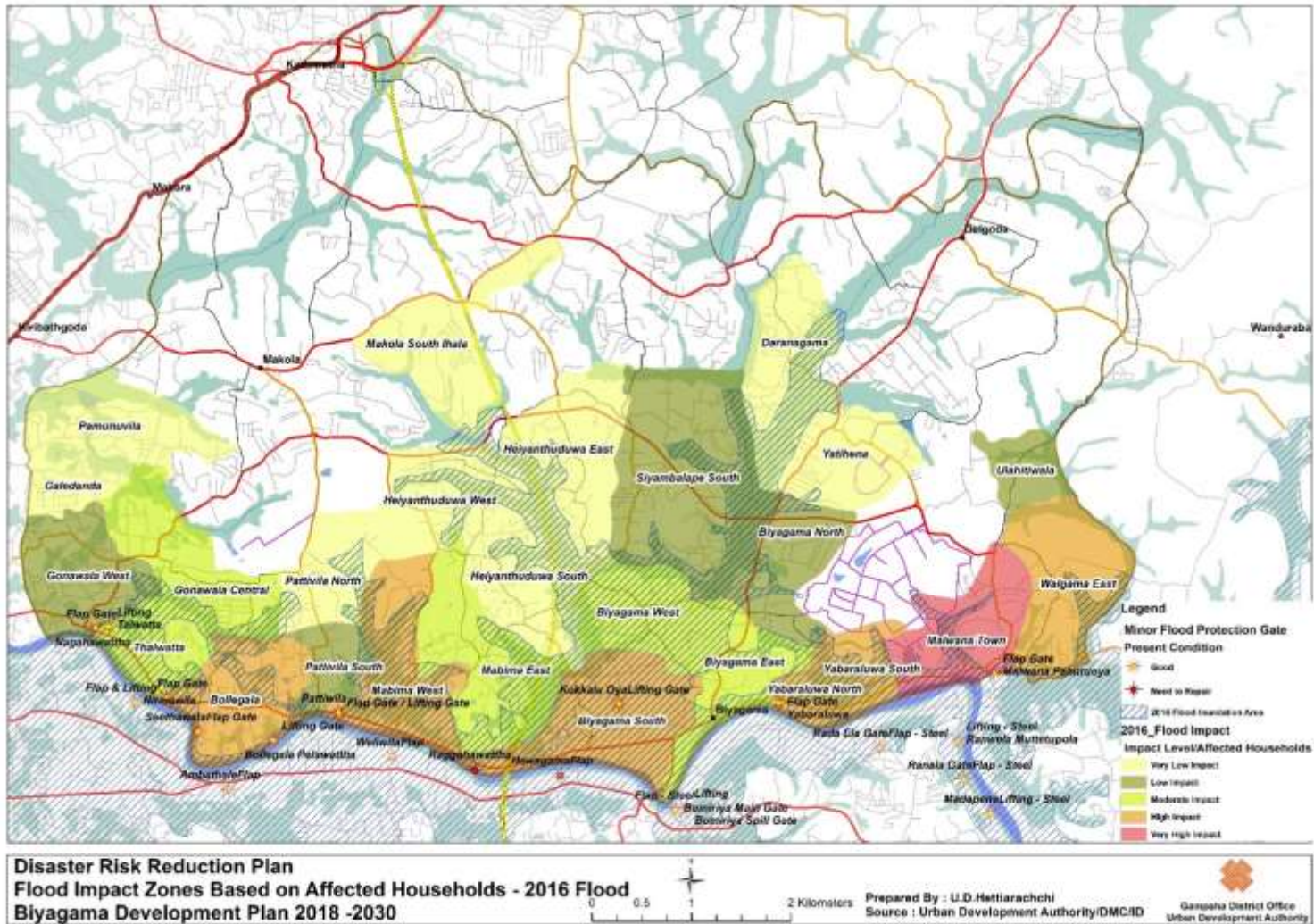
සංවර්ධන සැලැස්මක අවශ්‍යතාවය යටතේ මූලිකවම සාකච්ඡාවට භාජනය කළ ප්‍රධාන ගැටළුවක් ලෙස කැලණි ගඟේ ජල ගැලීම් තත්ත්වයෙන් සිදුවන බලපෑම හඳුනාගත හැකිය. මෙම තත්ත්වය ප්‍රාදේශීය මෙන්ම ජාතික වශයෙන්ද ප්‍රදේශයේ ආර්ථිකයට සෘජුව බලපෑම් කරන බව මූලික ගැටළු සම්බන්ධ විශ්ලේෂණයේදී තහවුරු කර ඇත. එසේම ජන ජීවිතයද මේ හරහා අධිල වන අතර මල්වන ,යබරලුව, මාබිම,පට්ටිවිල සහ බියගම දකුණ යන ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ වැඩි වශයෙන් ගංවතුර ආපදාවට ලක් වේ. මෙම තත්ත්වය යටතේ බියගම නාගරික ප්‍රදේශයට ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්මක කඩිනම් අවශ්‍යතාවය මතුව ඇති බව අවධාරණය කළ යුතුය.

මූලිකව ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම, තිරසාර පරිසර සංවර්ධන උපක්‍රම යටතේ යෝජිත පරිසර සංරක්ෂක සැලැස්මක් එහි එන උපාය මාර්ගයන්ද සමඟ වක්‍රාකාරව සම්බන්ධ වේ. එහිදී ප්‍රදේශයේ පවතින සංවේදී තෙත් බිම් පද්ධතිය, අධි සංවේදී තෙත්බිම් සංරක්ෂක සැලැස්මක් යටතේ සංරක්ෂණය කිරීම මගින් ගංවතුර තත්ත්වයන්හිදී වැඩි ජල ධාරිතාවයක් රඳවා ගැනීමට අපේක්ෂා කරනු ලැබේ. එමෙන්ම කැලණි ගඟ හා සම්බන්ධිත අතු ගංගා හා ජල මාර්ග සඳහා රක්ෂිත හඳුන්වා දෙමින් තවදුරටත් නෛතික රාමුවක් යටතේ ගංවතුර පාලනයට සහ එයින් වන බලපෑම අවම කිරීමට කටයුතු යොදවා ඇත.

ඊට අමතරව භෞතික ක්‍රියාමාර්ග වශයෙන් ගංවතුර පාලනයට ප්‍රාදේශීය මට්ටමේ මැදිහත්වීමක් ලෙස නිරන්තරයෙන් ආපදාවට ලක්වෙන මල්වන ප්‍රදේශයේ මල්වන සම්බවෙල ඇල සහ ඒ අවට තෙත් බිම් පද්ධතිය සංරක්ෂණය කරමින් අතිරික්ත ජල රඳවන කලාපයක් හඳුනාගෙන ඇත. මෙම හඳුනා ගැනීම උදෙසා පසුගිය අවුරුදු කිහිපය තුළ සිදු වූ ජල ගැලීම් තත්ත්වයන් අධ්‍යයනය කර එම තත්ත්වයන් යටතේ වැඩි වශයෙන් පීඩාවට පත් ජනගහනය ග්‍රාම නිලධාරී මට්ටමින් සැලකිල්ලට ගෙන ආපදාවට ලක්වෙන ප්‍රදේශය ප්‍රධාන කලාප 5 ක් යටතේ වර්ග කිරීම සිදු කර ඇත.

එහිදී වැඩිම පීඩාවට පත්වන කලාපය බවට මල්වන කලාපය පත් වූ අතර එම කලාපය තුළ පවතින සංවර්ධන විභවතාවයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමත් නේවාසික සහ වාණිජ සංවර්ධන පීඩනය නිසා සිදුවන සෘණාත්මක පාරිසරික බලපෑම් අවම කිරීමත් මෙහිදී සැලකිල්ලට ගැනිණි. එසේම 2016 වසරේ සිදු වූ ජල ගැලීම් තත්ත්වයන් සමඟ පවතින සුළු ගංවතුර ආරක්ෂක ගේට්ටුවල තත්ත්වය සහ ඒවාට සිදුව ඇති හානි වීම් ආදිය සැලකිල්ලට ගෙන නැවත පිළිසකර කිරීමේ අවශ්‍යතාවයද ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම යටතේ හඳුනාගෙන ඇත.

සිතියම අංක 6.14 වියගම ප්‍රදේශයේ ගංවතුර ආපදාවට ලක් වන ප්‍රධාන අවදානම් කලාප

6.5.4 පොදු එළිමහන් සහ විනෝද කටයුතු පිළිබඳ අවකාශීය සැලැස්ම

නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ පිළිගත් ප්‍රමිතීන් වලට අනුව, පුද්ගලයන් 1,000 ක් සඳහා හෙක්ටයාර් 1.0 ක අනුපාතයක් යටතේ විවෘත අවකාශයක් ලබා දිය යුතුය. 2012 වසර තුළ ඇස්තමේන්තු කර තිබූ ජනගහනය 192,022 ක් වන අතර සංවර්ධන සැලසුමේ දත්ත විශ්ලේෂණයට අනුව වර්ෂ 2030 වන විට ජනගහනය 248,000කට ආසන්න වන බව අපේක්ෂා කරයි.

6.5.4.1 බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ පවත්නා පොදු උද්‍යාන සහ ක්‍රීඩාංගන පිළිබඳ විස්තර බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය තුළ මුළු උද්‍යාන හා ක්‍රීඩාංගන ප්‍රමාණය හෙක්ටයාර් 11.7 ක් දක්වා විහිද පවතී. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරියේ පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශ ප්‍රතිපත්ති සහ සංකල්පයන්ට අනුව මෙම උද්‍යාන හා ක්‍රීඩාංගන පහත වගුවේ දැක්වෙන වර්ගීකරණය සහ ඇමුණුම් වගු අංක 06 තුළ දක්වා ඇත.

වගුව අංක 6.14 පවතින පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශ – 2018 (බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය)

අංකය	උද්‍යාන වර්ගය	ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර්)
1.	ඉතා කුඩා උද්‍යාන Pocket Parks (EPP)	1.2
2.	කුඩා උද්‍යාන Mini Park (EMP)	4.0
3.	මධ්‍යම උද්‍යාන පහළ මට්ටම Local Parks (ELP)	5.5
4.	ඇවිදින මංකීරුව Linear Park (ELiP)	1.0
	එකතුව	11.7

2030 වර්ෂය සඳහා පුරෝකථනය කළ ජනගහනය 248,000 කට ආසන්න වන අතර 2030 වර්ෂය වන විට බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයේ මුළු ජනගහනය සඳහා පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශයන්ගේ අවශ්‍යතාවය හෙක්ටයාර් 247 ක් වේ. මේ සඳහා සිදු කළ විශ්ලේෂණය සහ අනාගත පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශයන්හි අවශ්‍යතාවය ඇමුණුම වගු අංක 07හි දක්වා ඇත.

වගුව අංක 6.15 බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රාදේශීය සඳහා 2018 – 2030 දක්වා යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශ සැලැස්ම

No	Type of Parks	Extent (ha)
1.	ඉතා කුඩා උද්‍යාන Pocket Parks (EPP)	1.1
2.	කුඩා උද්‍යාන Mini Park (EMP)	0.5
3.	ඇවිදින මංකීරුව Linear Park (ELiP)	189.1
	එකතුව	190.7
4.	පවතින පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශ PORS	11.7
	මුළු එකතුව	202.4

මීට අමතර පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශ සැලැස්ම මගින් පහත දැක්වෙන යෝජනාද අන්තර්ග්‍රහණය කොට ඇත.

1. පවත්නා උද්‍යාන හා ක්‍රීඩා පිටි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම

සුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයන්ගේ මාර්ගෝපදේශකත්වය යටතේ නිසි භූ දර්ශන සැලැස්මකට අනුව දැනට පවතින උද්‍යාන සහ ක්‍රීඩාංගන සංවර්ධනය කිරීම කළ යුතුය. ඉඩම් අනුබෙදුම් වලින් ලබා ගත හැකි 10% ක භූමිය ඉතා කුඩා උද්‍යාන (*Pocket parks*) ලෙස සංවර්ධනය කළ යුතුය.

ඇමුණුම 02 හි උප බෙදුම් වලින් ලබා ගත හැකි 10% ක භූමිය පිළිබඳ විස්තර දක්වා ඇත.

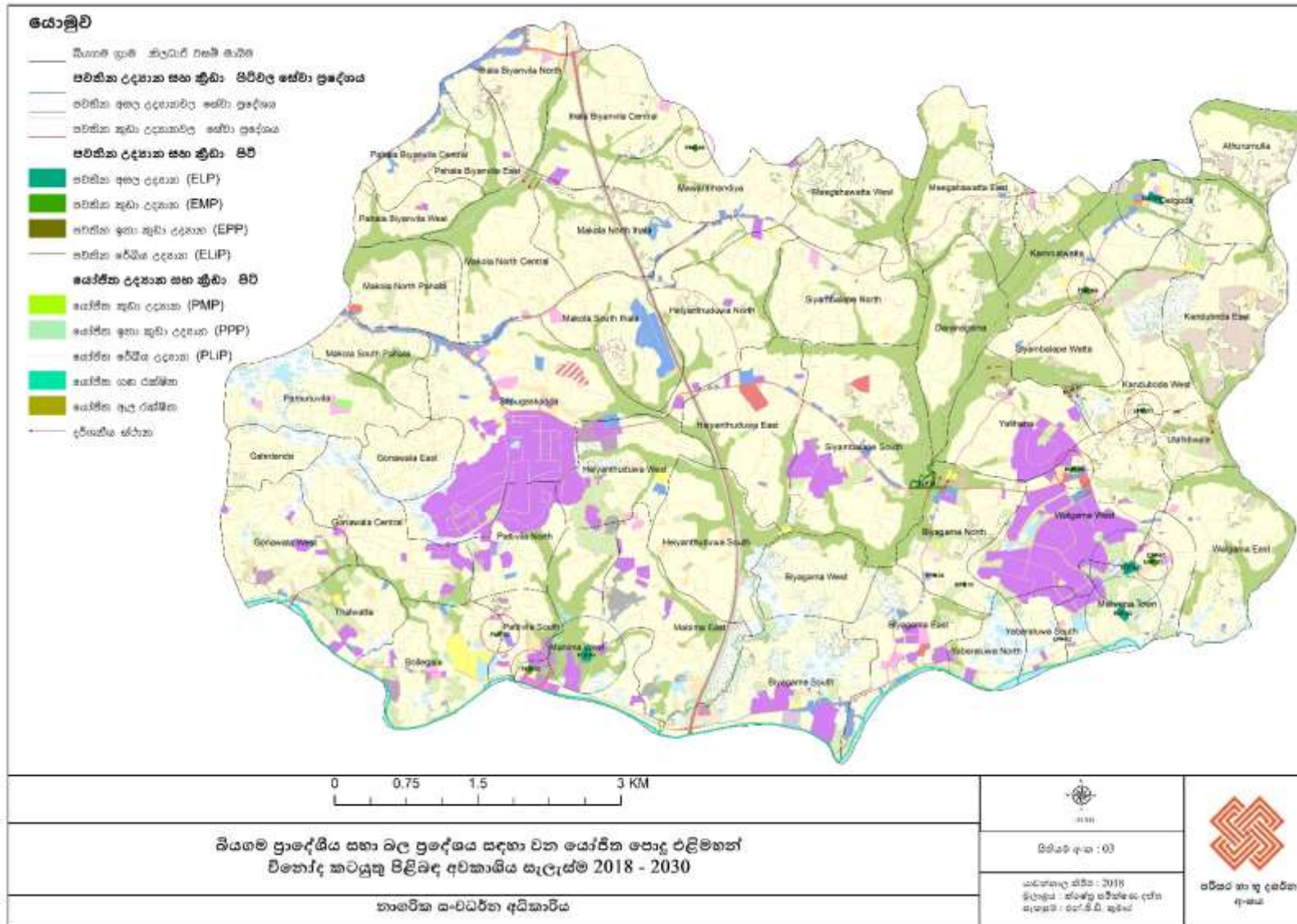
2. ඇවිදින මංකීරු (Linear Parks) සංකල්පය සංවර්ධනය කිරීම.

කැලණි ගඟ සහ ඇළ රක්ෂිතය රේඛීය උද්‍යාන (ඇවිදින මංකීරු) ලෙස සංවර්ධනය කළ යුතු අතර ඒ යටතේ ප්‍රදේශය තුළ ගංවතුර උවදුරු අවම කිරීමත්, ජනගහනය අතර විනෝදකාමී පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීමත් ගංගා හා ඇළ මාර්ග රක්ෂිතයේ අනවසර අත්පත් කරගැනීම් අවම කරගැනීමත් අපේක්ෂා කෙරේ.

3. ගංවතුර වැළක්වීම, රඳවා ගැනීම සහ වී වගා ප්‍රදේශ

ප්‍රදේශයේ පවතින ගංවතුර අවධානම සැලකිල්ලට ගෙන පවතින කුඹුරු ඉඩම්, අත්හරින ලද කුඹුරු ඉඩම් ගංවතුර වැළක්වීම හා රඳවා ගැනීම සඳහා ආරක්ෂා කරගත යුතුය. අවට ප්‍රදේශයන්ගේ සංවර්ධන ක්‍රියාකාරකම්, අදාළ ආයතනයන්හි නිර්දේශ මත අදාළ බල ගැන්වීමේ නීති, රෙගුලාසි හා මාර්ගෝපදේශ නිසි පරිදි සකස් කරගත යුතුය.

සිතියම අංක 6.15. පොදු ඵලිමහන් විනෝද අවකාශ (PORS) සැලැස්ම- 2030

6.6 ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ උපාය මාර්ගික සැලැස්ම

6.6.1 උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති

බියගම නගර සංවර්ධන සැලැස්ම මගින් නිස්කලන කරමානන් පුරවරයක් ලෙස බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය භෞතීය ,සමාජීය, පාරිසරික සහ ආර්ථික යන සියලු අංශ ඔස්සේ සංවර්ධනය කිරීමෙහිලා හඳුනාගත් උපාය මාර්ගික සැලසුම් භූමිය තුළ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා එම සැලසුම් යටතට ගැනෙන උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති රාශියක් හඳුනාගෙන ඇත. එහිදී එම සියලු ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රමුඛතාවය මත අංශ හතරක් යටතේ අධ්‍යයනය කොට ප්‍රමුඛතා මට්ටම් අනුව ගොනු කොට ඇත.එය ඇමුණුම වග අංක 08 මගින් දක්වා ඇත.

පළමු ප්‍රමුඛතා ව්‍යාපෘති

1. ගෝනවල - සපුගස්කන්ද මාර්ගය මංතීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
2. කරාබුගස් හංදිය - යටිතේන මාර්ගය මංතීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
3. නාගහමුල කරමානන් ප්‍රවේශ මංසන්ධිය සංවර්ධනය කිරීම
4. කරාබුගස් හංදිය කරමානන් ප්‍රවේශ මංසන්ධිය සංවර්ධනය කිරීම
5. බියගම - කොළඹ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
6. ජයන්ති මාවත මං තීරු 4ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
7. මල්වාන දොම්පේ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
8. සපුගස්කන්ද කරමානන් උද්‍යානය - I සංවර්ධනය කිරීම
9. සපුගස්කන්ද කරමානන් උද්‍යානය - II සංවර්ධනය කිරීම
10. මල්වාන ගඟබඩ රෙදිපිළි හා ව්‍යාපාරික වෙළඳ තීරය සංවර්ධනය කිරීම
11. මල්වාන සම්බවෙල ඇළ සහ ඒ අවට ප්‍රතිස්ථාපනය කරමින් ගඟබඩ විවේක උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම
12. සියඹලාපේ තෙත්බිම් උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම
13. මාවරමණ්ඩිය රේබිය උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම
14. යටිතේන වැව සහ අවට උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම
15. බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය සහ ඒ අවට නිෂ්පාදන කරමානන් උදෙසා නවීන තාක්ෂණික අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය
16. දෙල්ගොඩ නගර මධ්‍ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
17. මාවරමණ්ඩිය නගර මධ්‍ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය
18. මාකොළ නගර මධ්‍ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

දෙවන ප්‍රමුඛතා ව්‍යාපෘති

1. පට්ටිවිල - මාකොළ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
2. මාබේම මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
3. තායි පන්සල මාර්ගය මං තීරු 2 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
4. ඩිමෝ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
5. මංකඩ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
6. මාවරමණ්ඩිය - මාකොළ මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
7. කඳුබොඩ වැව මාර්ගය මං තීරු 2 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම
8. ඩිමෝ කර්මාන්ත පර්ෂදය සඳහා කර්මාන්ත උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම
9. කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධන අභ්‍යන්තර මාර්ග තීර සඳහා ගස් තීර සංවර්ධනය කිරීම
10. සණ අපද්‍රව්‍ය වෙන්කිරීම සඳහා මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම
11. මාබේම ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය ඇති කිරීම
12. සපුගස්කන්ද අපජල කළමනාකරණ ජලනල ව්‍යාපෘතිය

තෙවන ප්‍රමුඛතා ව්‍යාපෘති

1. බියගම - කොස්ගම දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය
2. සියඹලාපේ රෝහල් සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතිය
3. සියඹලාපේ කර්මාන්ත ආශ්‍රිත කුසලතා වැඩ දියුණුකිරීමේ මධ්‍යස්ථාන ව්‍යාපෘතිය
4. බියගම කර්මාන්ත කලාපය නේවාසිකාගාර ව්‍යාපෘතිය
5. ගෝනවල - කොහොල්විල මාර්ගය මං තීරු 2 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම

පළමු ප්‍රමුඛතා ව්‍යාපෘතීන්හි තොරතුරු ලේඛන ඇමුණුම් අංක 8.4 දක්වා ඇත .

6.6.2 ආයතනික වගකීම

වගුව අංක 6.16. ආයතනික වගකීම

සැලසුම / අනු සැලසුම් සහ ක්‍රියාකාරී ව්‍යාපෘති	අදාළ ආයතන	ව්‍යාපෘතීන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ආයතනික වගකීම
A. කර්මාන්ත ආර්ථික සැලැස්ම		
1. ගෝනවල - සපුගස්කන්ද මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
2. කරාබුගස් හංදිය - යටිතේන මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
3. නාගහමුල කර්මාන්ත ප්‍රවේශ මංසන්ධිය සංවර්ධනය කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
4. කරාබුගස් හංදිය කර්මාන්ත ප්‍රවේශ මංසන්ධිය සංවර්ධනය කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම , අධීක්ෂණය
5. ගෝනවල - කොහොල්විල පාර මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම.	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
6. බියගම - කොළඹ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
7. පට්ටිවිල - මාකොළ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
8. මාබිම මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
9. තායි පන්සල මාර්ගය මං තීරු 2 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
10. ඩිමෝ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
11. ජයන්ති මාවත මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
12. මල්වාන - දොම්පේ පාර මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම , අධීක්ෂණය
13. බියගම - කොස්ගම දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය	ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
14. සපුගස්කන්ද කර්මාන්ත උද්‍යානය - I සංවර්ධනය කිරීම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය පරිසර ඇගයීම් වාර්තාව සකස් කිරීම
15. සපුගස්කන්ද කර්මාන්ත උද්‍යානය - II සංවර්ධනය කිරීම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය පරිසර ඇගයීම් වාර්තාව සකස් කිරීම
16. ඩිමෝ කර්මාන්ත පර්ෂදය සඳහා කර්මාන්ත උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය පරිසර ඇගයීම් වාර්තාව සකස් කිරීම

17. මූල්‍ය හා බැංකු කටයුතු සඳහා ඩිමෝ මංසන්ධිය ආශ්‍රිතව මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටු වීම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
18. මල්වන ගඟබඩ රෙදිපිළි හා ව්‍යාපාරික වෙළඳ තීරය සංවර්ධනය කිරීම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා පහත් බිම් ගොඩ කිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය, ඇළ මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය, රක්ෂිතයන්ගේ අනවසර භාවිතයන් ඉවත් කිරීම හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
B. පාරිසරික සංරක්ෂක හා කළමනාකරණ සැලැස්ම		
19. මල්වන සම්බවෙල ඇළ සහ ඒ අවට ප්‍රතිස්ථාපනය කරමින් ගඟබඩ විවේක උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම.	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා පහත් බිම් ගොඩ කිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය, ඇළ මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය, රක්ෂිතයන්ගේ අනවසර භාවිතයන් ඉවත් කිරීම හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
20. කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධන අභ්‍යන්තර මාර්ග තීර සඳහා ගස් තීර සංවර්ධනය කිරීම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
21. සියඹලාපේ තෙත්බිම් උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා පහත් බිම් ගොඩ කිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
22. මාවරමණ්ඩිය රේබිය උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා පහත් බිම් ගොඩ කිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
23. යටිතේන් වැව සහ අවට උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා පහත් බිම් ගොඩ කිරීමේ සහ සංවර්ධනය කිරීමේ සංස්ථාව බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
C. අපර ව්‍යුහ පහසුකම් සංවර්ධනය කිරීමේ උපාය මාර්ගික සැලැස්ම		
C.1 මාර්ග සහ ප්‍රවාහන සැලැස්ම		
24. මංකඩ මාර්ගය මං තීරු 4ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
25. මාවරමණ්ඩිය - මාකොළ මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
26. කඳුබොඩ වැව මාර්ගය මං තීරු 2 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
C.2 මල හා අපජල කළමනාකරණ සැලැස්ම		
27. බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය සහ ඒ අවට නිෂ්පාදන කර්මාන්ත උදෙසා නවීන තාක්ෂණික අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය ජාතික ජල සම්පාදන හා මලපවාහන මණ්ඩලය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය

28. සපුගස්කන්ද අපජල කළමනාකරණ ජලනල ව්‍යාපෘතිය	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය ජාතික ජල සම්පාදන හා මලපවාහන මණ්ඩලය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
C.3 සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම		
29. සණ අපද්‍රව්‍ය වෙන්කිරීම සඳහා මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම	බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
C.4 ජල සැපයුම් සැලැස්ම		
30. මාබිම ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය ඇති කිරීම	ජාතික ජල සම්පාදන හා මලපවාහන මණ්ඩලය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
C.5 සේවා කළමනාකරණ සැලැස්ම		
31. සියඹලාපේ රෝහල් සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතිය	සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
32. සියඹලාපේ කර්මාන්ත ආශ්‍රිත කුසලතා වැඩි දියුණුකිරීමේ මධ්‍යස්ථාන ව්‍යාපෘතිය	ජාතික නිපුණතා සංවර්ධන මණ්ඩලය ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
33. මාකොළ මධ්‍යම පාන්තික නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
34. බියගම කර්මාන්ත කලාපය නේවාසිකාගාර ව්‍යාපෘතිය	ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
C.6 නාගරික සේවා මධ්‍යස්ථාන ප්‍රමුඛකරණ සැලැස්ම		
35. මාවරමණ්ඩිය නගර මධ්‍ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
36. දෙල්ගොඩ නගර මධ්‍ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය
37. මාකොළ බහුකාර්ය ගොඩනැගිලි සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතිය	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව	මූල්‍ය ප්‍රතිපාදන සම්පාදනය හා ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය

අර්ථ කථනයන්

Working Age Population

The working age for Sri Lanka is defined as age 15 years and above. The total working age population who are employed or unemployed during the reference week is identified as the economically active population or labor force.

Source: Quarterly Report of the Sri Lanka Labor Force Survey, Department of Census & Statistics Ministry of National Policies and Economic Affairs, 2016

Carrying Capacity - Industrial Sense

“The maximum level of industrial activity that can be supported by the environment without causing serious or irreversible damage to its natural environment”

Source: Defined by the International Journal of Sustainable Future for Human Security J-Sustain Vol. 1, No. 1 (2013) 30-34 -<http://www.j-sustain.com>

Wetland Stewardship

“Wetlands stewardship can include: Long-term preservation using purchase or donations, and conservation easements.”

- Non-compensatory enhancement, restoration, or establishment.
- Improved management through use of best management practices, management plans or agreements, and partnership contracts.
- Incentives such as current use taxation, transfers of development rights, etc.

Source: Defined by the Exploring Wetlands Stewardship -A Guide for Washington Landowners and Communities, Washington State Department of Ecology Shore lands and Environmental Assistance Program Olympia, Washington, 2008

කෙටි යෙදුම්

ආ.ප්‍ර.ක	- ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය
කි.මී	- කිලෝමීටර
ග්‍රා.නි.කො / GN	- ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශය
ප්‍රා.ලේ.කෝ	- ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය
ප්‍රා. ස	- ප්‍රාදේශීය සභාව
ප්‍රා.ස.බ.සී	- ප්‍රාදේශීය සහ බල සීමාව
බී.ආ.ප්‍ර.ක	- බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය
BOD	- Bio-Chemical Oxygen Demand
CBD	- Central Business District
CER	- Co-operate Enironmental Responsibility (සහයෝගීතා පාරිසරික වගකීම)
CESMA	- CESMA International Pvt. Ltd
COD	- Chemical Oxygen Demand
CRIP	- Climate Recilience Improvement Project
DBIP	- Developemet of Basin Investment Plan
ESI	-Environmental Sensitivity Index (පාරිසරික සංවේදීතා දර්ශකය)
GSS	- Grid Sub Station
Ha	- හෙක්ටයාර
PDNA	- Post Disaster Need Assesment (පශ්චාත් ආපදා අවශ්‍යතා ඇගයීම)
kV	- Kilo Vott
KW	- Kilowatt
lpcd	- දෛනික ඒක පුද්ගල ජල පරිභෝජනය ලීටර
MW	-Megawatt
NDVI	-Normalized Differences Vegetation Index (වෙනස් වන හරිත කලාප දර්ශකය)
MGIF	-Multi Purpose Gamma Irradiation Facility (බහුකාර්ය ගැමාකිරණ පහසුකම)
SWOT	-Strengths, Weaknesses,Oppoturanaties,Threats
TNC	- Towns North of Colombo
WPN	- Western Province North
WQI	- Water Quality Index (ජල ගුණාත්මක දර්ශකය)
3K	- කොට්ටාව,කඩුවෙල සහ කඩවන නාගරික ප්‍රදේශ

සිතියම් ලේඛනය

සිතියම අංක 2.1.	සැලසුම් සීමාව	15
සිතියම අංක 6.1.	යෝජිත භූමි පරිහරණ සැලැස්ම	62
සිතියම අංක 6.2.	යෝජිත නිවාස සංඝනවය	66
සිතියම අංක 6.3.	ප්‍රමුඛතා මට්ටම අනුව නාගරික මධ්‍යස්ථාන ධුරාවලිය	70
සිතියම අංක 6.4.	අධ්‍යාපන පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය	72
සිතියම අංක 6.5.	සෞඛ්‍ය පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය	74
සිතියම අංක 6.6.	පොදු වෙළෙඳ පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය	76
සිතියම අංක 6.7.	පොදු විනෝද කටයුතු සහ ක්‍රීඩා පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය	78
සිතියම අංක 6.8.	හදිසි අනතුරු හා ගිනි නිවීම ඒකක පහසුකම් සහ ඒවායේ සේවා ප්‍රදේශ විශ්ලේෂණය	80
සිතියම අංක 6.9.	ප්‍රමුඛතා මට්ටම අනුව මාර්ග ධුරාවලිය	86
සිතියම අංක 6.10.	ජල සැපයුම හා බෙදා හැරීම - බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය	90
සිතියම අංක 6.11.	යෝජිත කර්මාන්ත සංවර්ධන උපාය මාර්ගික සැලැස්ම	103
සිතියම අංක 6.12.	පාරිසරික සංරක්ෂණ සැලැස්ම	105
සිතියම අංක 6.13.	යෝජිත ආරක්ෂක වෘක්ෂ තීර	110
සිතියම අංක 6.14.	බියගම ප්‍රදේශයේ ගංවතුර ආපදාවට ලක් වන ප්‍රධාන අවදානම් කලාප	112
සිතියම අංක 6.15.	පොදු ඵලිමහන් විනෝද අවකාශ (PORS) සැලැස්ම- 2030	115

රූප සටහන් ලේඛනය

රූප සටහන අංක 2.1.	බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශයෙහි පිහිටීම	7
රූප සටහන අංක 2.2.	මල්වාන පෘතුගීසි බලකොටුව	8
රූප සටහන අංක 2.3.	බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය	10
රූප සටහන අංක 2.5.	ඩීමෝ උපයෝගීතා වාහන වැඩපොළ	11
රූප සටහන අංක 2.4.	ෆොන්ටේරා බ්‍රැන්ඩ්ස් ලංකා බියගම නිෂ්පාදනාගාරය	11
රූප සටහන අංක 2.8.	කර්මාන්ත ප්‍රවණතා සහ ප්‍රදේශයේ නගර සංවර්ධනයේ අනුක්‍රමණය	12
රූප සටහන අංක 3.1.	තෙත් බිම් සංයුතිය	16
රූප සටහන අංක 3.2.	වෙනස් වූ හරිත කලාප දර්ශකය	17
රූප සටහන අංක 3.3.	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ අනුව 2016 ගංවතුර ආපදාවට ලක් වූ පවුල් ප්‍රමාණය	20
රූප සටහන අංක 3.4.	මාබිම සහ බියගම දකුණ - කාර්මික ආයතන සහ ජන ජීවිතයට වූ බලපෑම	21
රූප සටහන අංක 3.5.	බණ්ඩාරවත්ත මංසන්ධිය, මාර්ග ජාලය ජල ගැලීම් හේතුවෙන් අවහිර වීම	21
රූප සටහන අංක 5.1.	බියගම ප්‍රාදේශීය බල සීමාව තුළ වයස් සංයුතිය - 2017	34
රූප සටහන අංක 5.2.	වර්ගීකරණය අනුව කර්මාන්ත අංශවල වර්ධනය සංසන්දනය 2016 -2017	36
රූප සටහන අංක 5.3.	Gephi - ජාල විශ්ලේෂකය අනුව උප කාණ්ඩයේ සංයුතිය	37
රූප සටහන අංක 5.4.	වාණිජ භාවිතයන් සඳහා බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල සීමාව තුළ ලියාපදිංචි වීම්	38
රූප සටහන අංක 5.5.	බියගම අ.ප්‍ර.ක මගින් පාලනය වන ප්‍රා.ලේ.කො යටතේ පවතින කර්මාන්ත	39
රූප සටහන අංක 5.6.	2018 මැයි ජල ගැලීම් තත්ත්වය -ගෝනවල	40
රූප සටහන අංක 5.7.	2018 මැයි ජල ගැලීම් තත්ත්වය -පට්ටිවිල	40
රූප සටහන අංක 5.8.	බියගම ආයෝජන කලාපය සමීපව ඇති ජේළි නිවාස වල තත්ත්වය	41
රූප සටහන අංක 5.9.	සන අපද්‍රව්‍ය වර්ගීකරණය සඳහා යොදා ගැනෙන භූමිය	42
රූප සටහන අංක 5.10.	දෙල්ගොඩ බස් නැවතුම්පල සහ ක්‍රියාත්මක නොවන වාණිජ භාවිතයන්	42

රූප සටහන අංක 5.12.	බස්නාහිර කලාපීය ව්‍යුහ සැලැස්ම කෙටුම්පත - 2030	43
රූප සටහන අංක 5.11.	ජාතික භෞතික සැලසුම විසින් හඳුනාගත් ආර්ථික සංවර්ධන තීර	43
රූප සටහන අංක 5.13.	කඩවන රන්මුතුගල - ෆ්ලින්ත් කාර්මික උද්‍යානය	45
රූප සටහන අංක 5.15.	බස්නාහිර කලාපීය මෙගාපොලිස් ව්‍යුහගත සැලසුම් දිශානතීන්	46
රූප සටහන අංක 5.14.	යෝජිත ප්‍රවාහන තීරය -මහ කොළඹ ව්‍යුහගත සැලැස්ම	46
රූප සටහන අංක 5.16.	කිරිබත්ගොඩ නගරය සමඟ ඇති අධික රථ වාහන තදබදය	47
රූප සටහන අංක 5.17.	මීටර 3.5ට වැඩි වාහන ඇතුළු කිරීමේ තහනම - පැලියගොඩ 4 කණුව අසල	47
රූප සටහන අංක 5.18.	මිලේලුව කාර්මිකපුරයේ ආයෝජනයට විවෘත ඉඩම් කට්ටි	48
රූප සටහන අංක 5.19.	යටිතේන වැව සහ ඒ අවට කුඹුරු ඉඩම්	50
රූප සටහන අංක 5.20.	සම්බවෙල ඇළ රක්ෂිතයේ අනවසර ඉදිකිරීම්	53
රූප සටහන අංක 5.21.	කැලණි ගංගා රක්ෂිතයේ අනවසර ඉදිකිරීම් - මල්වාන	53
රූප සටහන අංක 5.22.	කැලණි ගංගා දෝණියේ 2016 මැයි මස ජල ගැලීම්හි අවකාශීය විචලනය	54
රූප සටහන අංක 5.23.	යෝජිත ගංවතුර පාලන බැම්මෙහි උපකල්පිත හරස්කඩ	55
රූප සටහන අංක 5.24.	කැලණි ගංගා දෝණිය තුළ පිහිටි ජල දූෂ්‍යකාරක ප්‍රභවයන් සහ ඒවායේ පිහිටීම	57
රූප සටහන අංක 6.1.	සංකල්පිත සැලැස්ම	58
රූප සටහන අංක 6.2.	යෝජිත නාගරික ආකෘතිය - හරස් පැතිකඩ I	60
රූප සටහන අංක 6.3.	යෝජිත නාගරික ආකෘතිය - හරස් පැතිකඩ II	61
රූප සටහන අංක 6.4.	පළමු ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැතිකඩ ව්‍යුහය	84
රූප සටහන අංක 6.5.	දෙවන ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැතිකඩ ව්‍යුහය	84
රූප සටහන අංක 6.6.	තෙවන ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැතිකඩ ව්‍යුහය	85
රූප සටහන අංක 6.7.	හතරවන ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැතිකඩ ව්‍යුහය	85
රූප සටහන අංක 6.8.	පස්වන ප්‍රමුඛතා මංකීරය හරස් පැතිකඩ ව්‍යුහය	85
රූප සටහන අංක 6.9.	යෝජිත විදුලි සැපයුම් ව්‍යාපෘති	91
රූප සටහන අංක 6.10.	තෙත් බිම් භාරකාර මණ්ඩලයේ ආයතනික ව්‍යුහය	109

වගු ලේඛනය

වගුව අංක 1.1.	උපාය මාර්ගික සැලසුම් ක්‍රියාවලිය	5
වගුව අංක 3.1.	අවිධිමත් ව්‍යාපාර හා සේවා අංශයන්ට සිදු වූ හානි සහ අලාභ විශ්ලේෂණය	22
වගුව අංක 5.1.	නිෂ්පාදන සාධකයන්	30
වගුව අංක 5.2.	බියගම හා ඒ අවට රෝහල්වල පහසුකම්	41
වගුව අංක 5.3.	භූමි පරිහරණ සංයුතිය තුළ දක්නට ලැබෙන නීල හරිත අවකාශයන්	49
වගුව අංක 5.4.	බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයේ සුළු ගංවතුර ආරක්ෂණ ව්‍යුහ	50
වගුව අංක 5.5.	ජල ගුණාත්මක දර්ශක දත්ත	52
වගුව අංක 6.1.	ජනගහනය සහ ජන සංඛ්‍යාව පුරෝකථනය	64
වගුව අංක 6.2.	කලාප අනුව ජනගහනය, ජන සංඛ්‍යාව සහ නිවාස ඒකක	65
වගුව අංක 6.3.	ප්‍රමුඛතා මට්ටම අනුව නාගරික මධ්‍යස්ථාන ධුරාවලිය	69
වගුව අංක 6.4.	ප්‍රමුඛතා මට්ටම අනුව නාගරික මධ්‍යස්ථාන ධුරාවලිය	82
වගුව අංක 6.5.	පවතින සහ යෝජිත ජල සැපයුම් මධ්‍යස්ථාන සහ ධාරිතාව	87
වගුව අංක 6.6.	යෝජිත ව්‍යාපෘති සහ ජල බෙදාහැරීම් ධාරිතාවය ඉහළ දැමීම	88
වගුව අංක 6.7.	බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ දෛනික ජල ඉල්ලුම - 2030	89
වගුව අංක 6.8.	දෛනික ජල ඉල්ලුම සහ යෝජිත ජල සැපයුම් ධාරිතාවය - 2030	89
වගුව අංක 6.9.	බියගම නාගරික ප්‍රදේශය තුළ පවතින සහ යෝජිත නව විදුලි සම්ප්‍රේෂණ ස්ථාන	92

වගුව අංක 6.10.	නව විදුලි සැපයුම් රැහැන් පද්ධති සහ ප්‍රතිසංස්කරණ යෝජනා	92
වගුව අංක 6.11.	ගණනය කරන ලද මුළු අපජල ප්‍රමාණය	94
වගුව අංක 6.12.	ගණනය කරන ලද දෛනික අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය	97
වගුව අංක 6.13.	කලාපය අර්ථ දැක්වීම හා ඊට අයත් වන භූමි ප්‍රමාණය	106
වගුව අංක 6.14.	පවතින පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශ - 2018 (බියගම ප්‍රාදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය)	113
වගුව අංක 6.15.	2018 - 2030 දක්වා යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශ සැලැස්ම	114
වගුව අංක 6.16.	ආයතනික වගකීම	118

ඇමුණුම්

සිතියම්

සිතියම අංක 1.	තෙත් බිම් ව්‍යාප්තිය	vii
සිතියම අංක 2.	බියගම ප්‍රදේශීය සභා බල ප්‍රදේශයේ භූමි පරිහරණය	viii
සිතියම අංක 3.	බියගම මාර්ග පද්ධතිය	ix
සිතියම අංක 4.	බියගම ජන සංඛ්‍යාවය ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ අනුව - 2011 ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන මත	x
සිතියම අංක 5.	බියගම කර්මාන්ත පර්ෂද ව්‍යාප්ත සංඛ්‍යාවය	xi
සිතියම අංක 6.	පාරිසරික සංවේදීතා දර්ශකය (ESI)	xii
සිතියම අංක 7.	පහත් බිම් ඉඩම් සහ 2016 ගංවතුරින් යටවූ ප්‍රදේශය	xiii
සිතියම අංක 8.	බලපෑමට පත් වූ ගමනාගමන මංසන්ධි සහ 2016 ජල ගැලුම් ප්‍රදේශ	xiv
සිතියම අංක 9.	බියගම සහ ඒ අවට ඉඩම් වටිනාකම්	xv
සිතියම අංක 10.	කර්මාන්ත යෝග්‍ය කලාප හඳුනා ගැනීම	xvi
සිතියම අංක 11.	සංවර්ධන පීඩන දර්ශකය	xvii
සිතියම අංක 12.	සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය - බියගම ප්‍රදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය	xxviii
සිතියම අංක 13.	මාර්ගයේ පළල සමග මාර්ග ජාලය - බියගම ප්‍රදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය	xix
සිතියම අංක 14.	ජේලි නිවාස ව්‍යාප්ත සනත්වය	xx
සිතියම අංක 15.	පොදු විවෘත අවකාශ	xxi
සිතියම අංක 16.	බියගම හා ඒ අවට කැලණි ගඟේ සුළු ගංවතුර ආරක්ෂණ ව්‍යුහය	xxii
සිතියම අංක 17.	තෙත් බිම් සහ කර්මාන්ත ශාලා ව්‍යාප්තිය	xxiii
සිතියම අංක 18.	අධි සංවේදී තෙත්බිම් විශ්ලේෂණය	xxiv
සිතියම අංක 19.	ග්‍රාම නිලධාරී වසම් වලට අනුව අතහැර දැමුණු කුඹුරු ඉඩම් සංයුතිය	xxv
සිතියම අංක 20.	ජීවත්වීමට යෝග්‍ය පරිසර දර්ශකය ,සංවර්ධන විභවතා විශ්ලේෂණය සහ පාරිසරික සංවේදීතා දර්ශකය එක් වූ අතිවිවාදනය	xxvi

වගු

වගුව අංක 1.	පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වය - කණ්ඩායම් වශයෙන්	xxvii
වගුව අංක 2.	නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය අනුග්‍රාහක අංශ	xxvii
වගුව අංක 3.	අතහැර දැමූ කුඹුරු ඉඩම් විස්තර - බියගම ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව	xxix
වගුව අංක 4.	ප්‍රා.ලේ.කො අනුව කාර්මික ආයතන සහ ශ්‍රමික පිරිසේ වැඩි වීම සංසන්දන	xxxi
වගුව අංක 5.	2030 වසරේ අපේක්ෂිත ජනගහනය පුරෝකචනය	xxxii
වගුව අංක 6.	බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ දැනට පවතින පොදු අවකාශීය ස්ථාන	xxxvii
වගුව අංක 7.	යෝජිත පොදු එළිමහන් විනෝද අවකාශ සැලැස්ම -2030	xxxix
වගුව අංක 8.	උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති සහ ඒවායේ ප්‍රමුඛතාකරණ විශ්ලේෂණය	xli

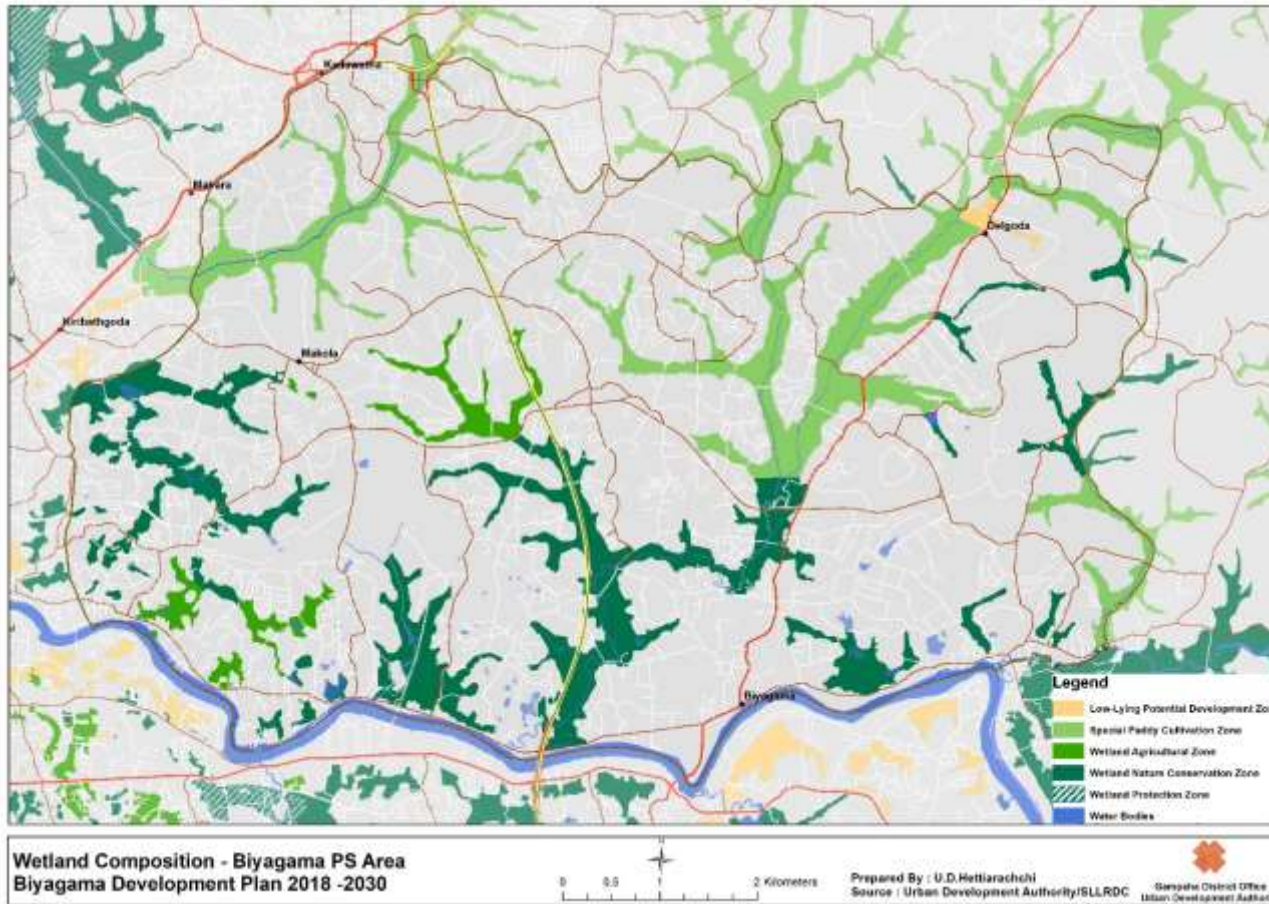
රූප සටහන්

රූප සටහන අංක 1.	මහා කොළඹ ව්‍යුහ සැලැස්ම - 1998	xliv
රූප සටහන අංක 2.	බස්නාහිර පළාත් ව්‍යුහ සැලැස්ම (CESMA) 2004)	xliv
රූප සටහන අංක 3.	ප්‍රදේශයේ ආර්ථික අංශ සහ රැකියා නියුක්තිය	xliv
රූප සටහන අංක 4.	කලාපයේ වඩාත්ම සම්බන්ධක මං සන්ධි (Gephi Network Analysis)	xlvi
රූප සටහන අංක 5.	සියලුලාපේ මංසන්ධිය වර්ධනය වීම	xlvi
රූප සටහන අංක 6.	3K Area සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	xlvi
රූප සටහන අංක 7.	යෝජිත අධිවේගී මාර්ග ජාලය	xlvii

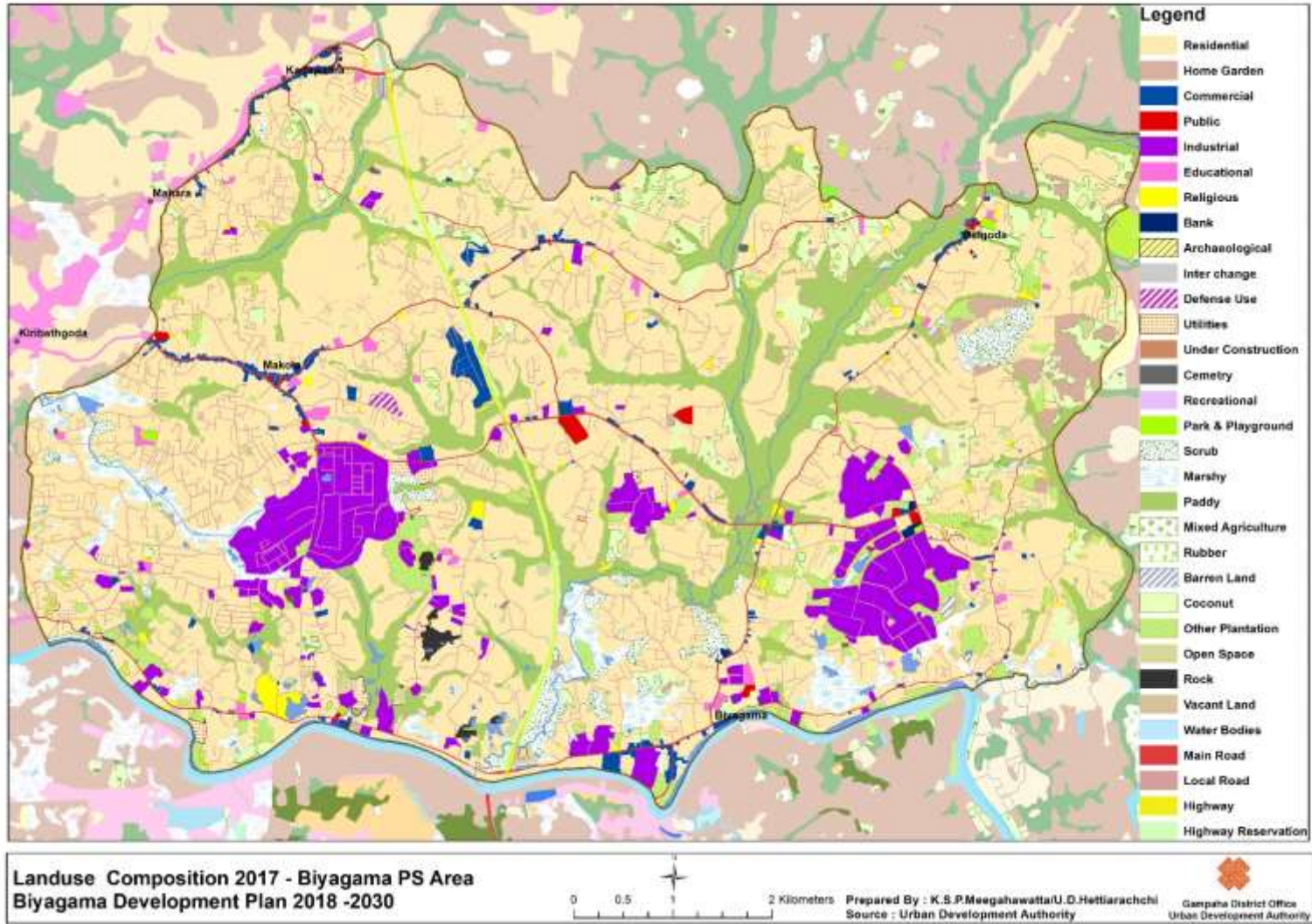
ඇමුණුම

සිතියම

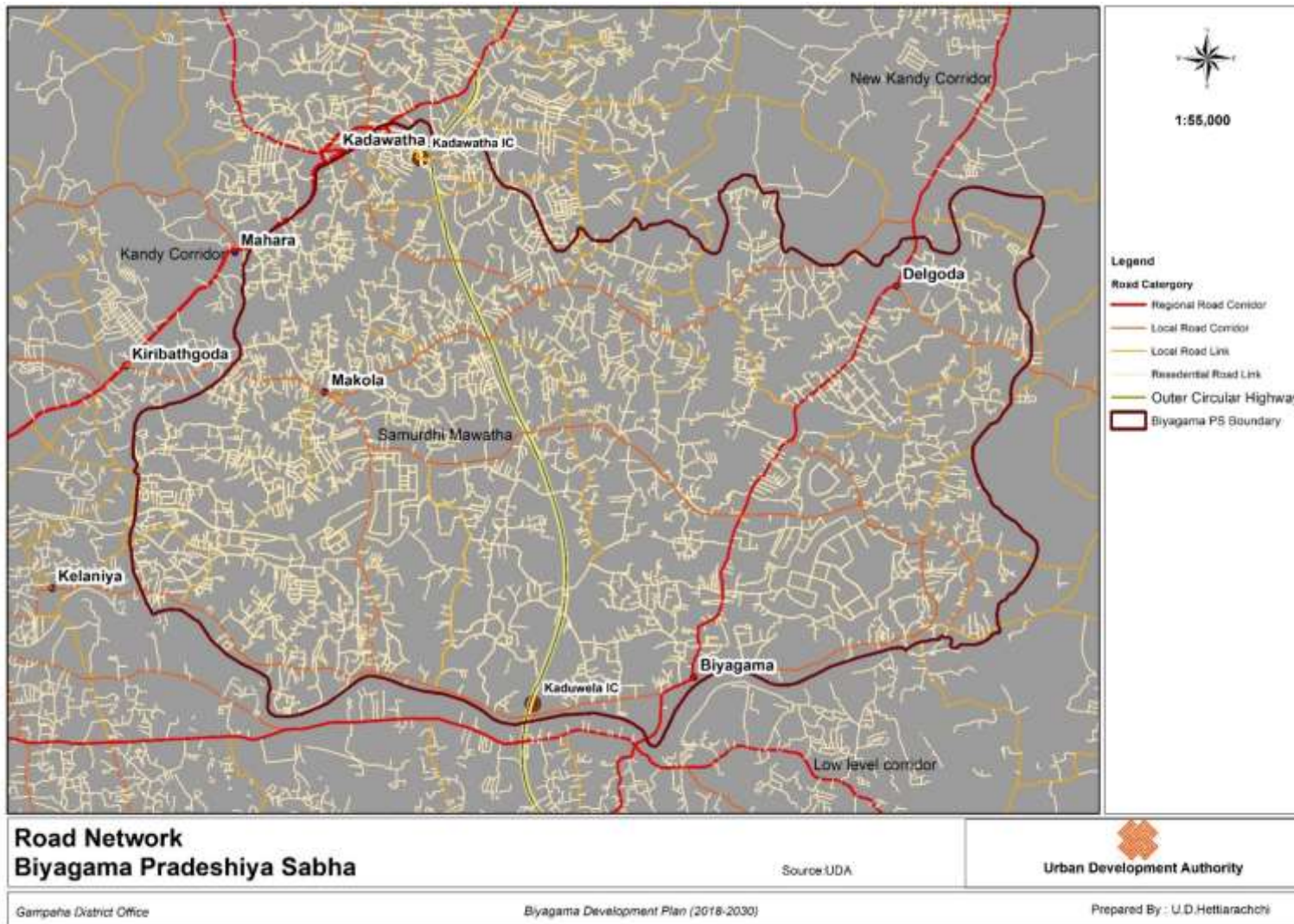
සිතියම අංක 1. තෙත් බිම් ව්‍යාප්තිය

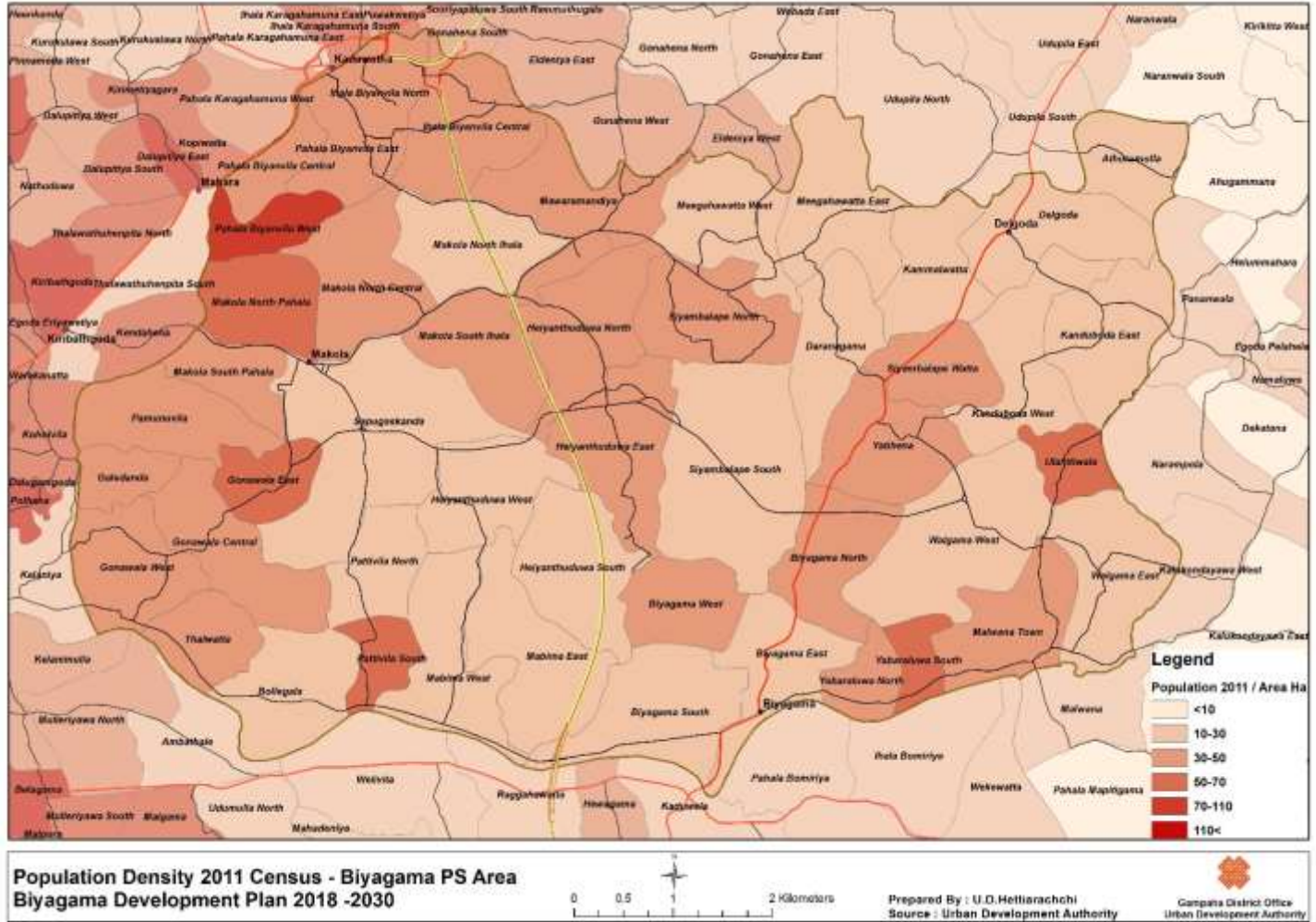
පිතිසම අංක 2. බියගම ප්‍රදේශීය සහා බල ප්‍රදේශයේ භූමි පරිහරණය

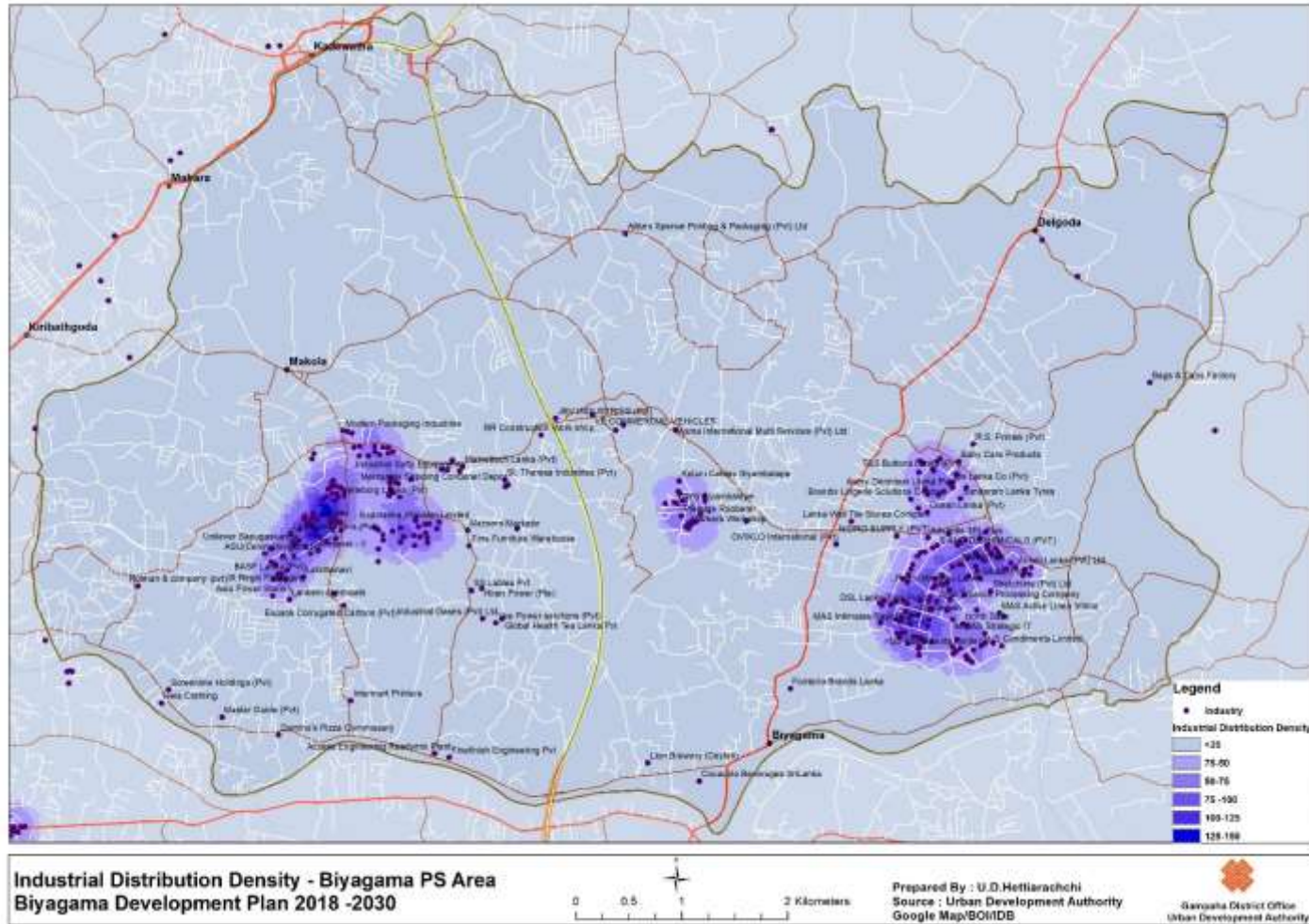
පිනියම අංක 3. බියගම මාර්ග පද්ධතිය

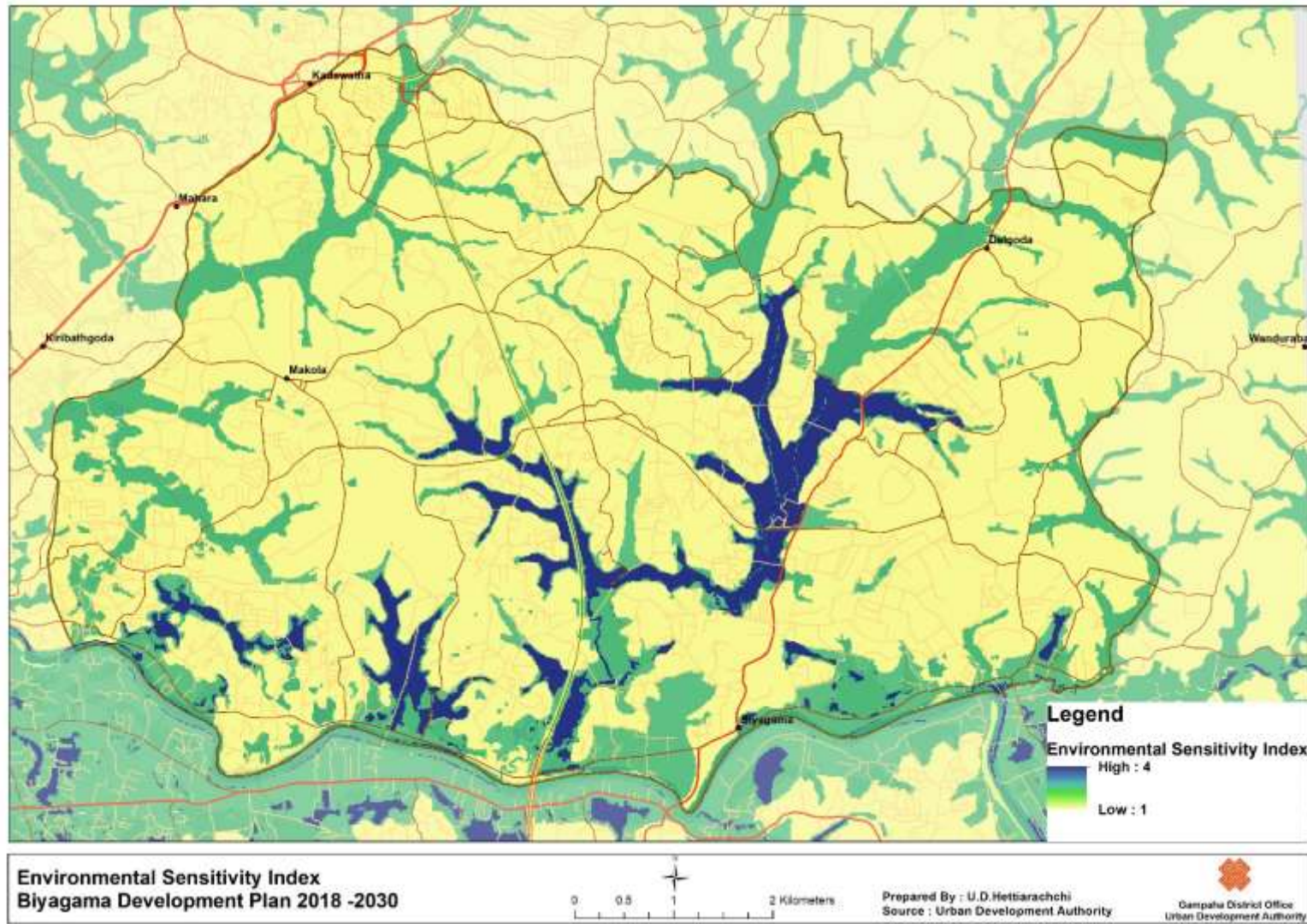
සිතියම අංක 4. වියගම ජන සංඛ්‍යාවය ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ අනුව - 2011 ජන හා සංඛ්‍යාලේඛන මත

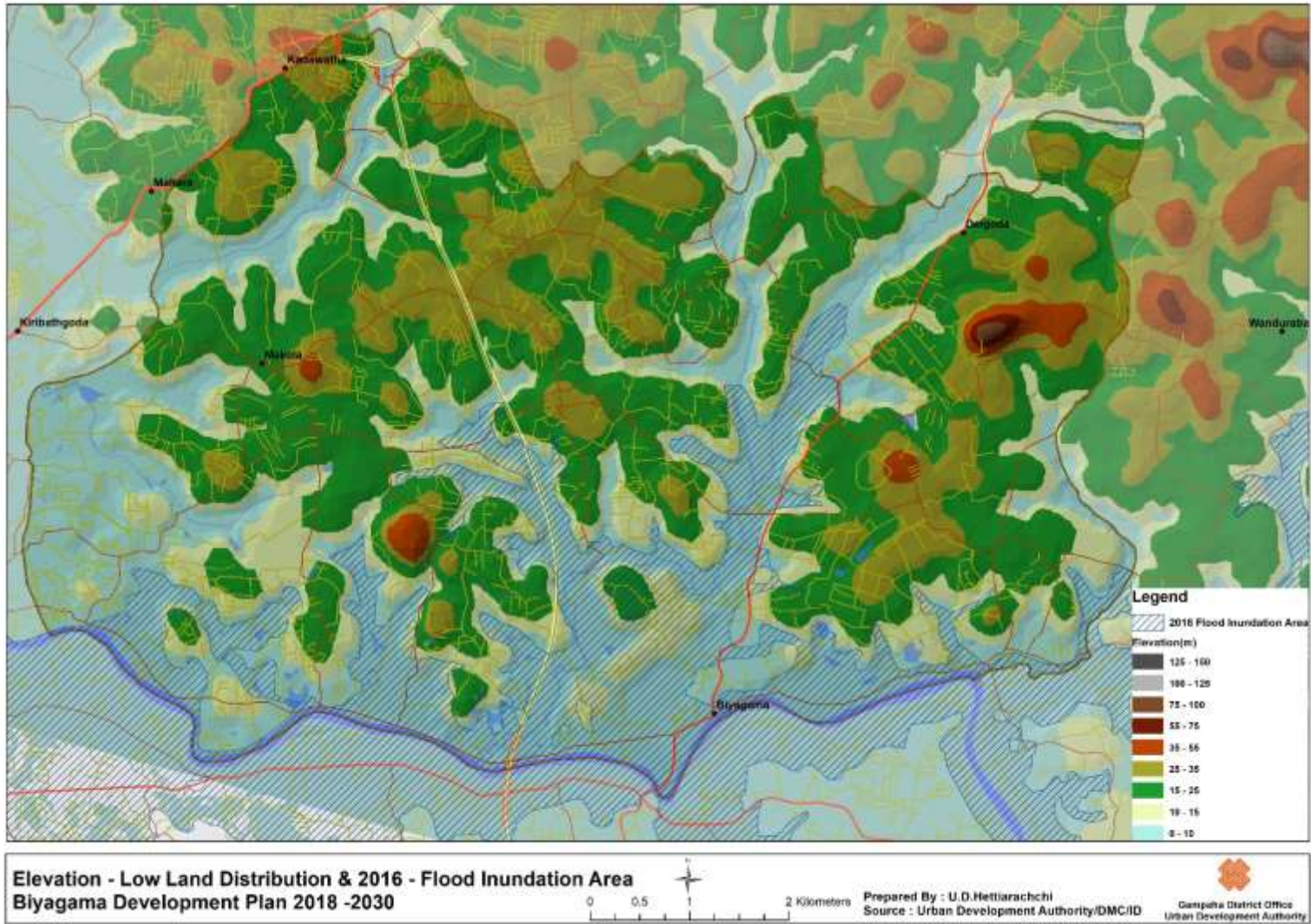
සිතියම අංක 5. බියගම කර්මාන්ත පර්ඡද ව්‍යාප්ත සහන්වය

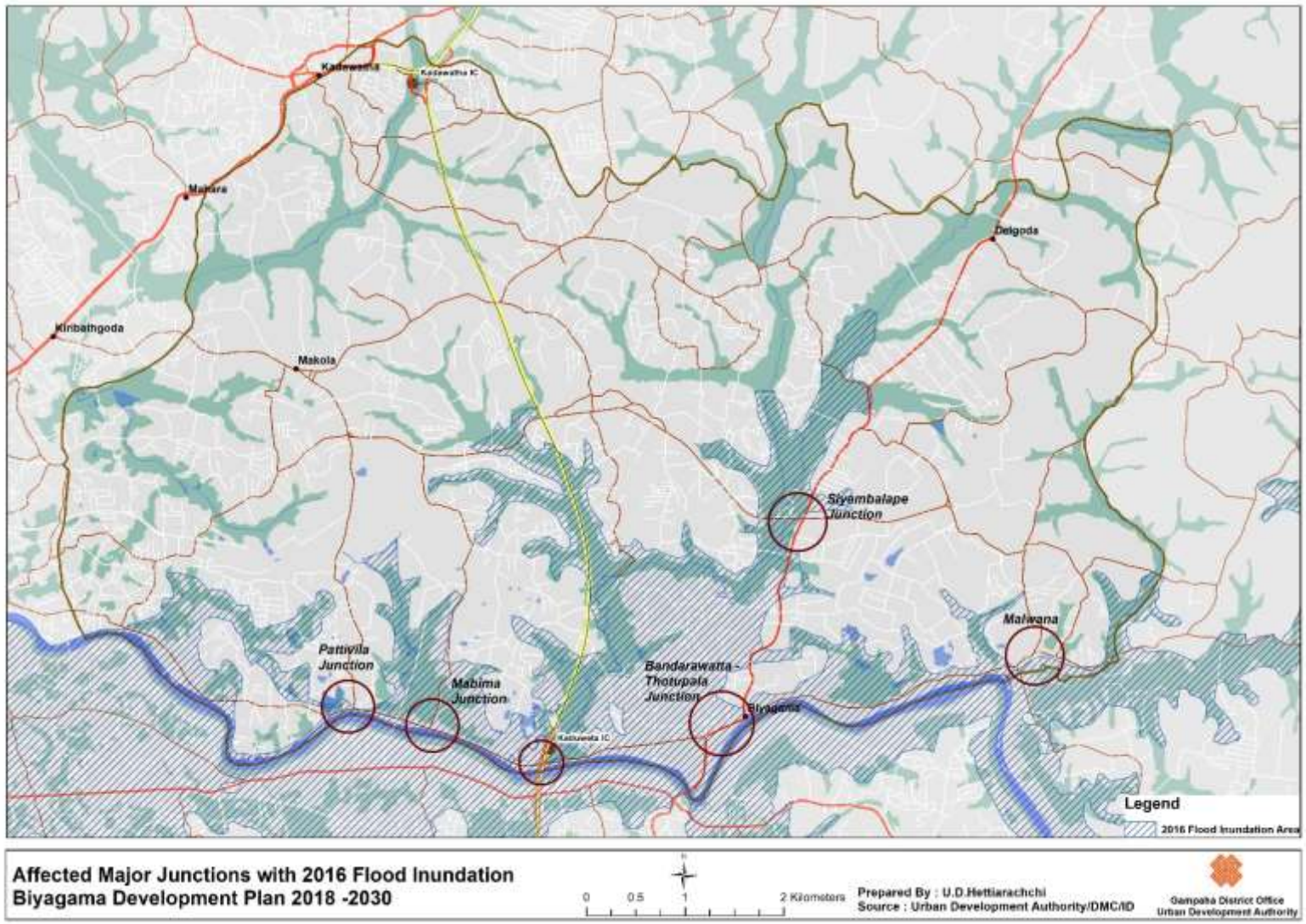
පිටියම අංක 6. පාරිසරික සංවේදීතා දර්ශකය (ESI)

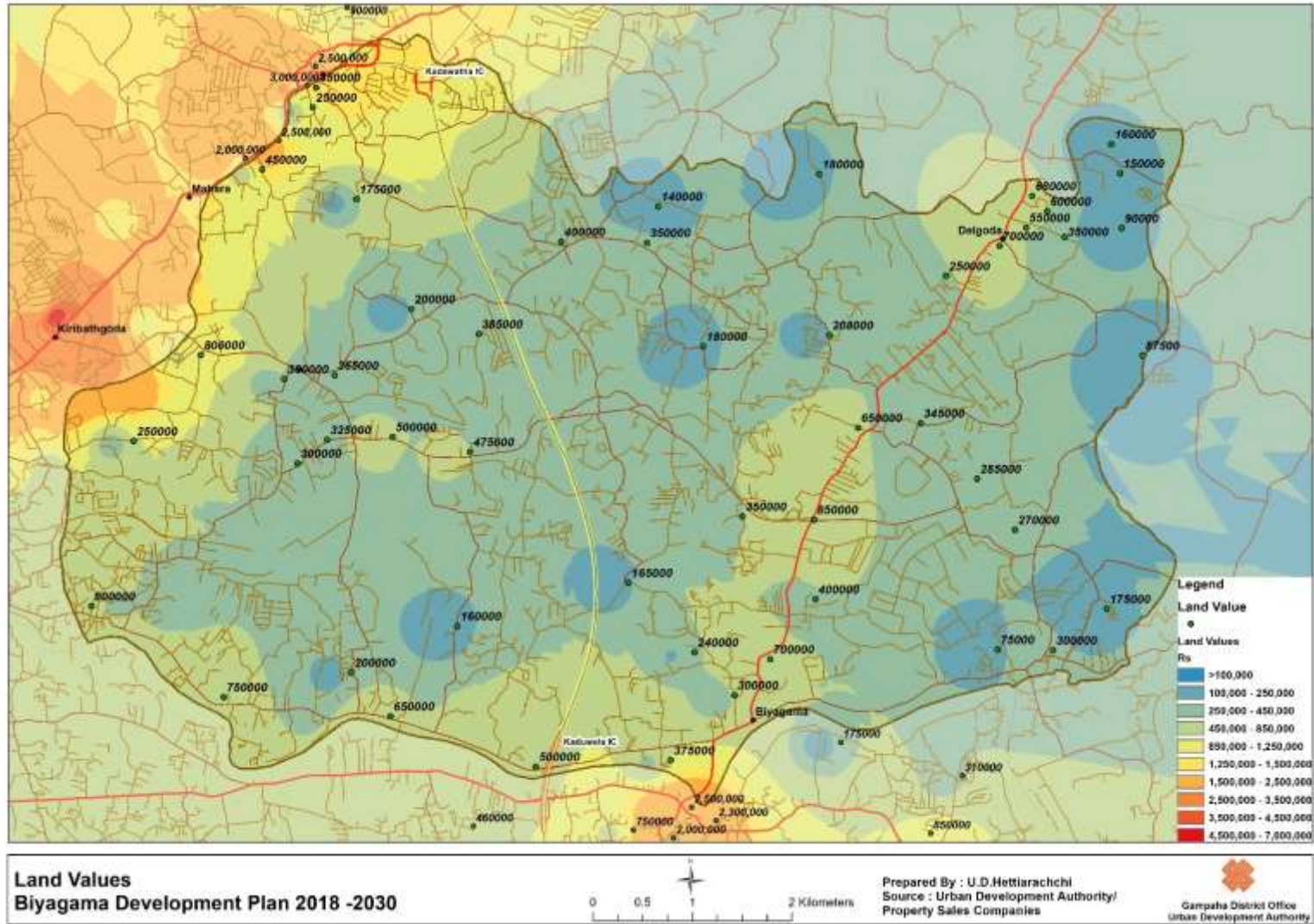
සිතියම අංක 7. පහත් බිම් ඉඩම් සහ 2016 ගංවතුරින් යටවූ ප්‍රදේශය

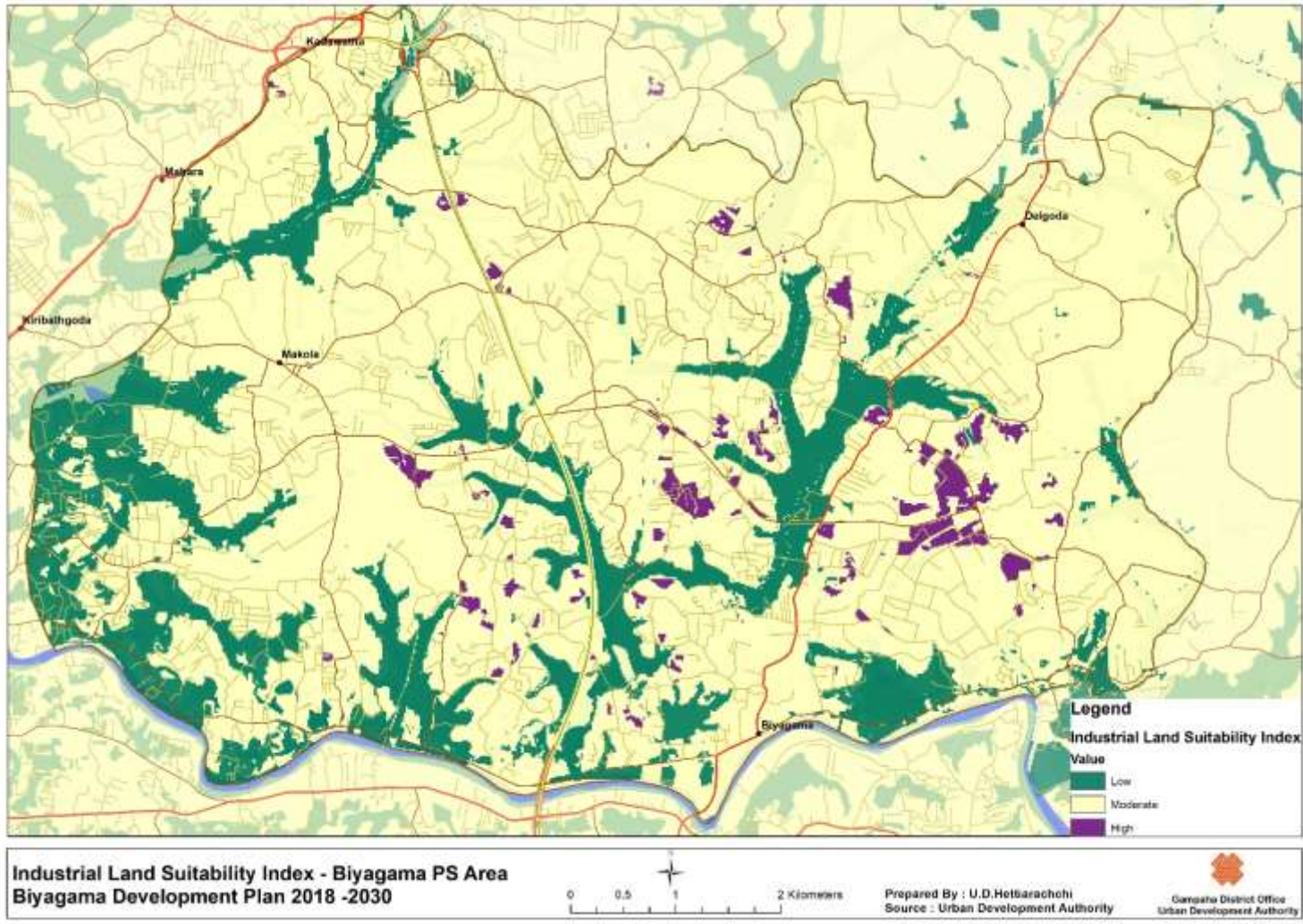
සිතියම අංක 8. බලපෑමට පත් වූ ගමනාගමන මංසන්ධි සහ 2016 ජල ගැලුම් ප්‍රදේශ - බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය

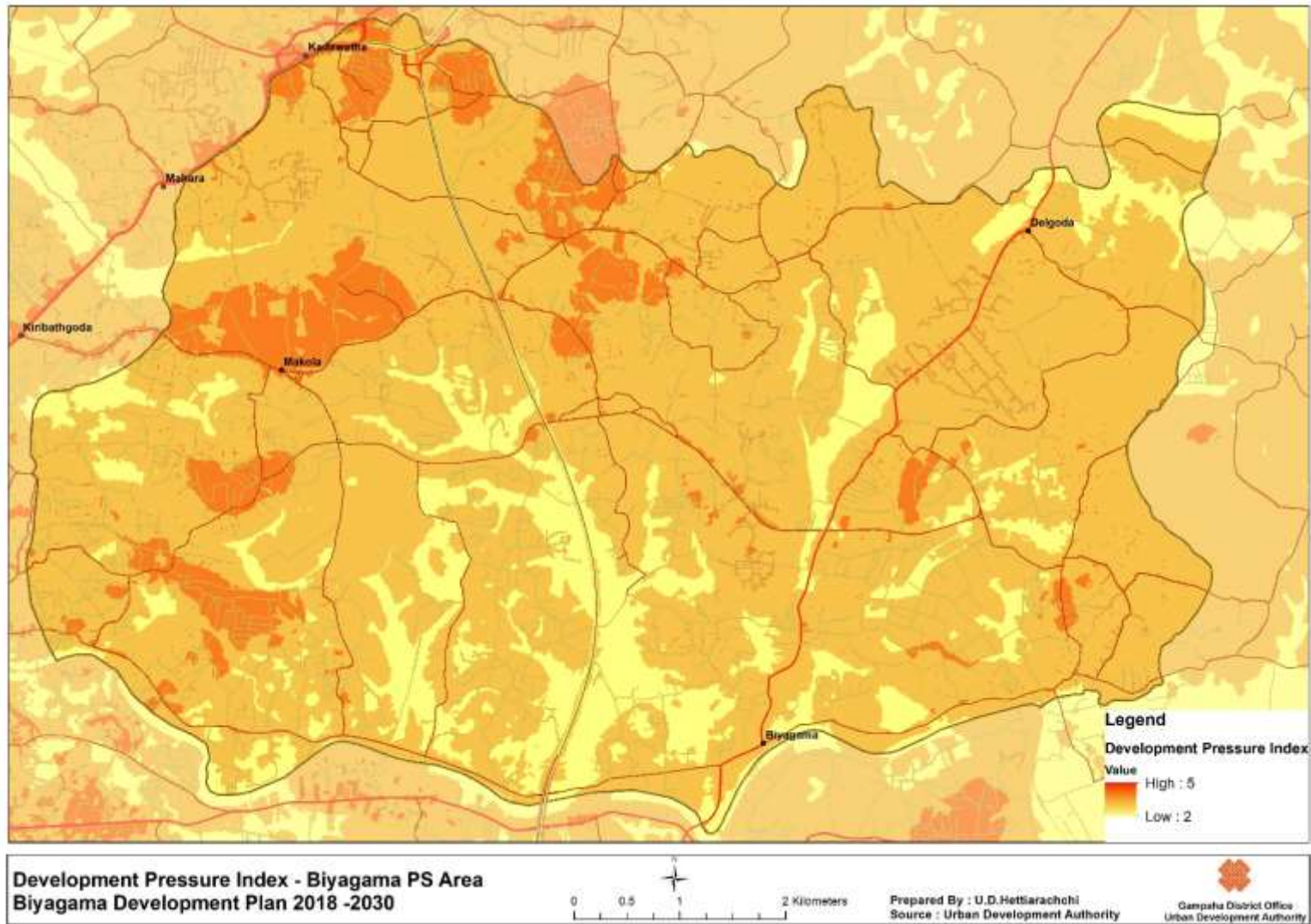
සිතියම අංක 9. බියගම සහ ඒ අවට ඉඩම් වටිනාකම්

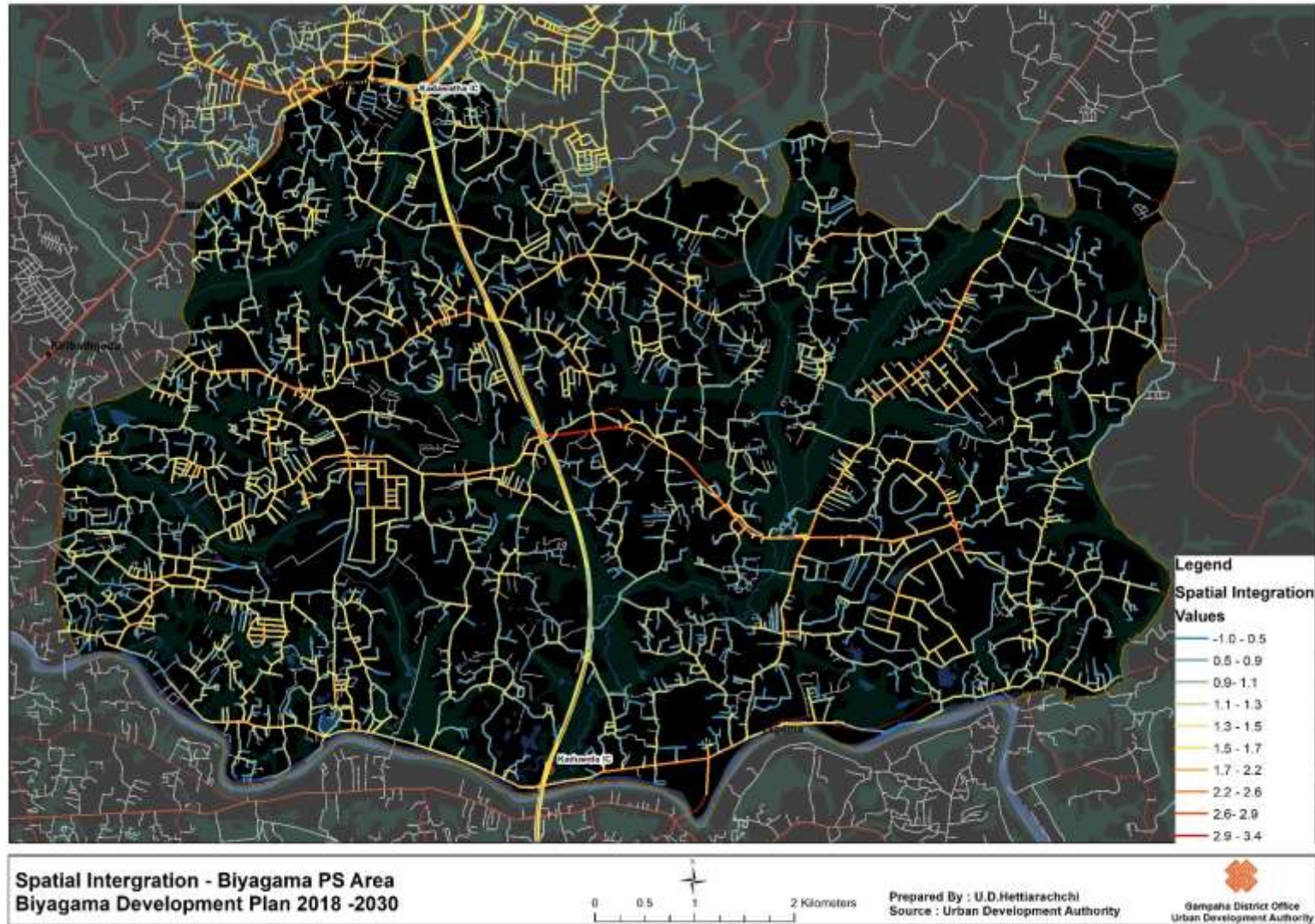
සිතියම අංක 10. කර්මාන්ත යෝග්‍ය කලාප හඳුනා ගැනීම

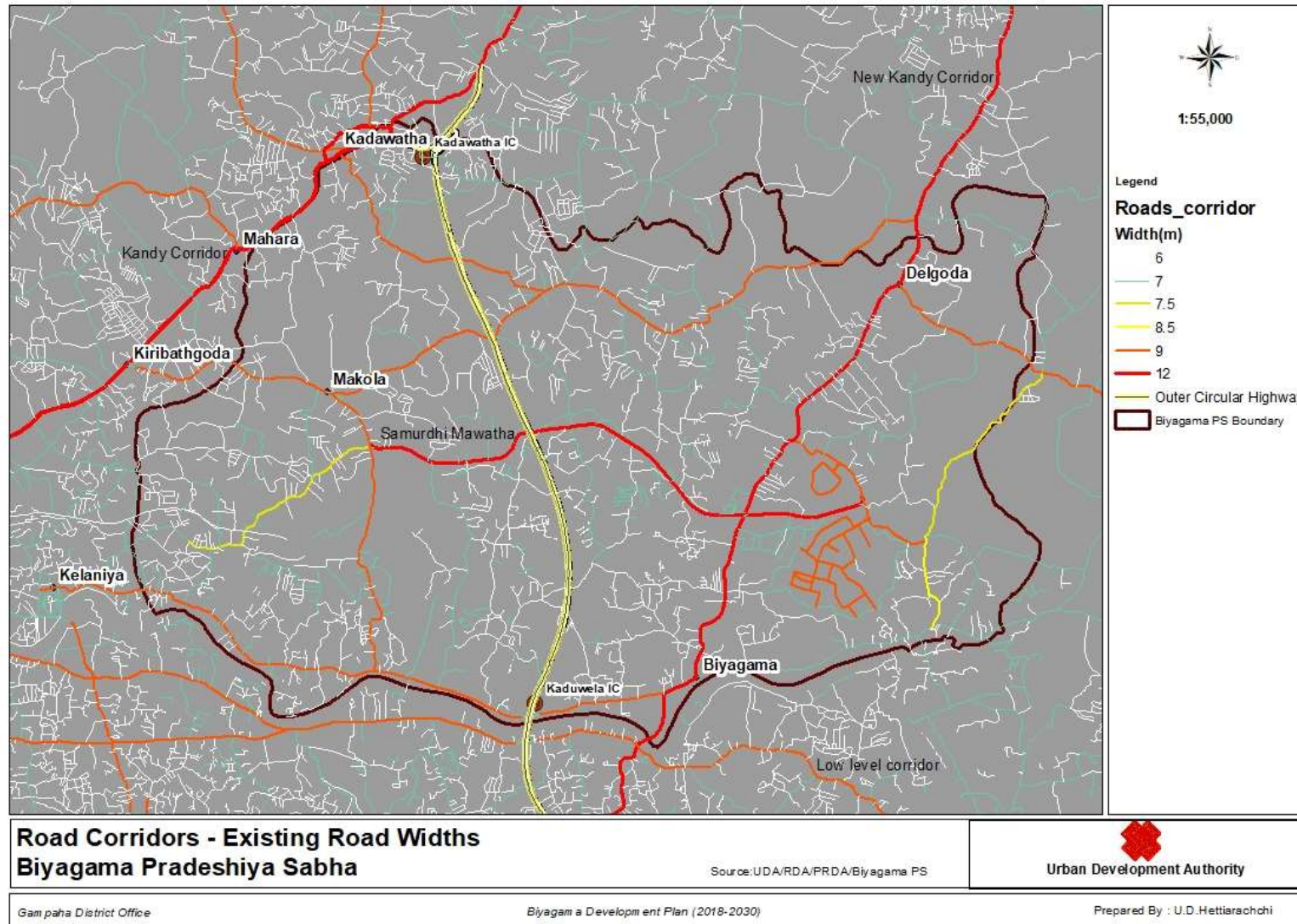
සිතියම අංක 11. සංවර්ධන පීඩන දර්ශකය

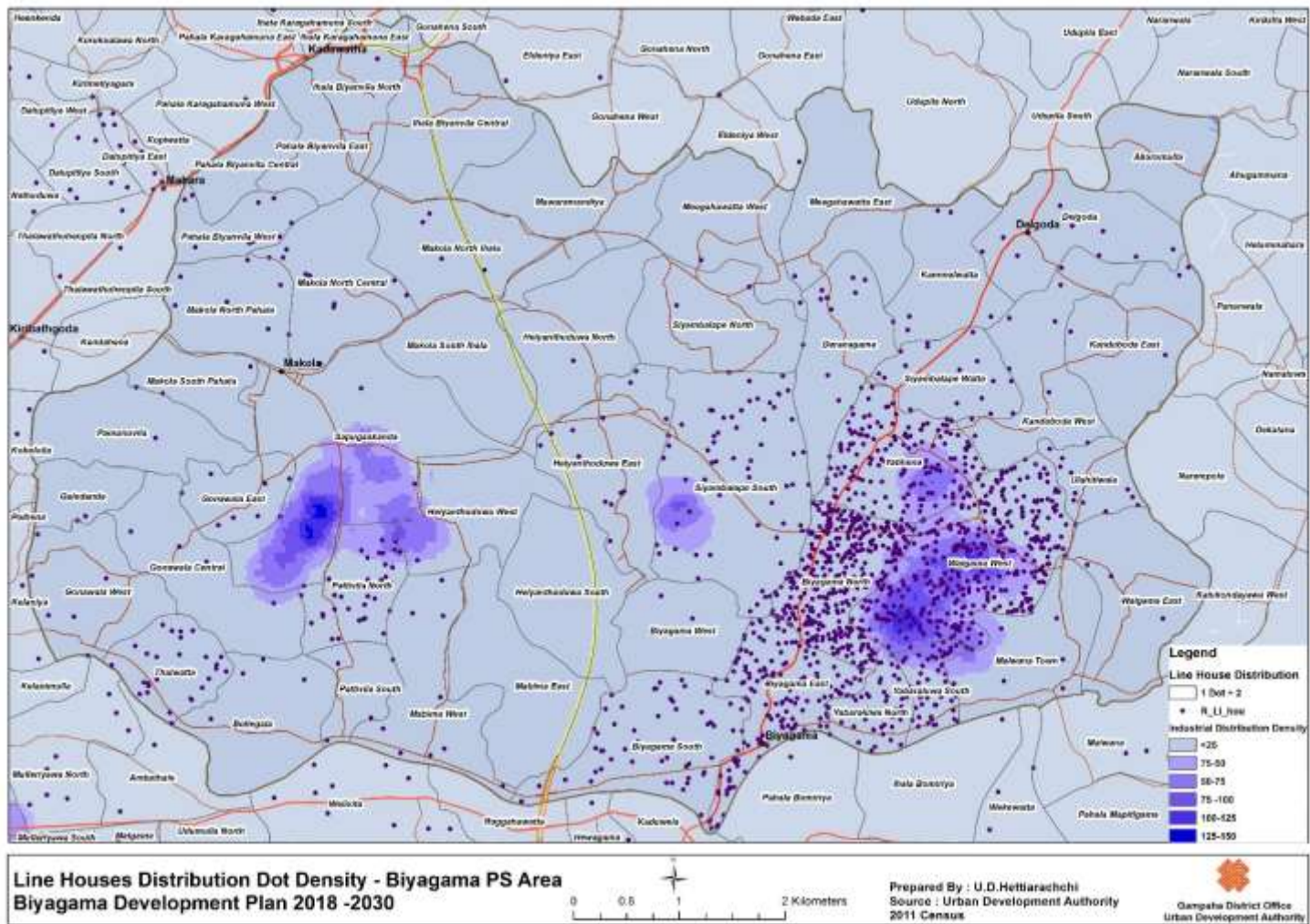
සිතියම අංක 12. සම්බන්ධතා විශ්ලේෂණය (Spatial integration) - බියගම ප්‍රදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය

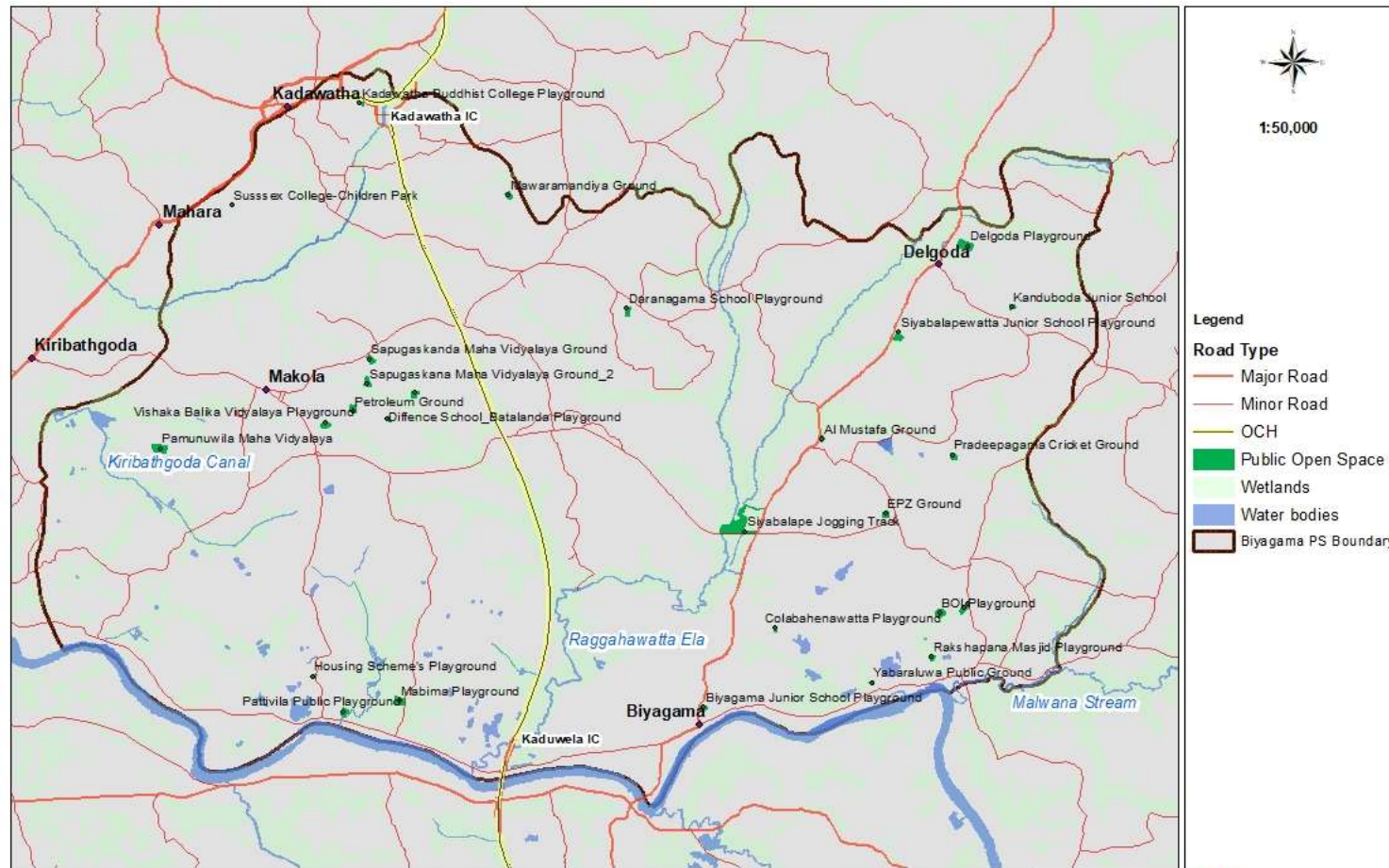
සිතියම අංක 13. මාර්ගයේ පළල සමඟ මාර්ග ජාලය - බියගම ප්‍රදේශීය සභා බල ප්‍රදේශය

සිතියම අංක 14. මජ්ඣ නිවාස ව්‍යාප්ත සනත්චය

සිතියම අංක 15. පොදු විවෘත අවකාශ

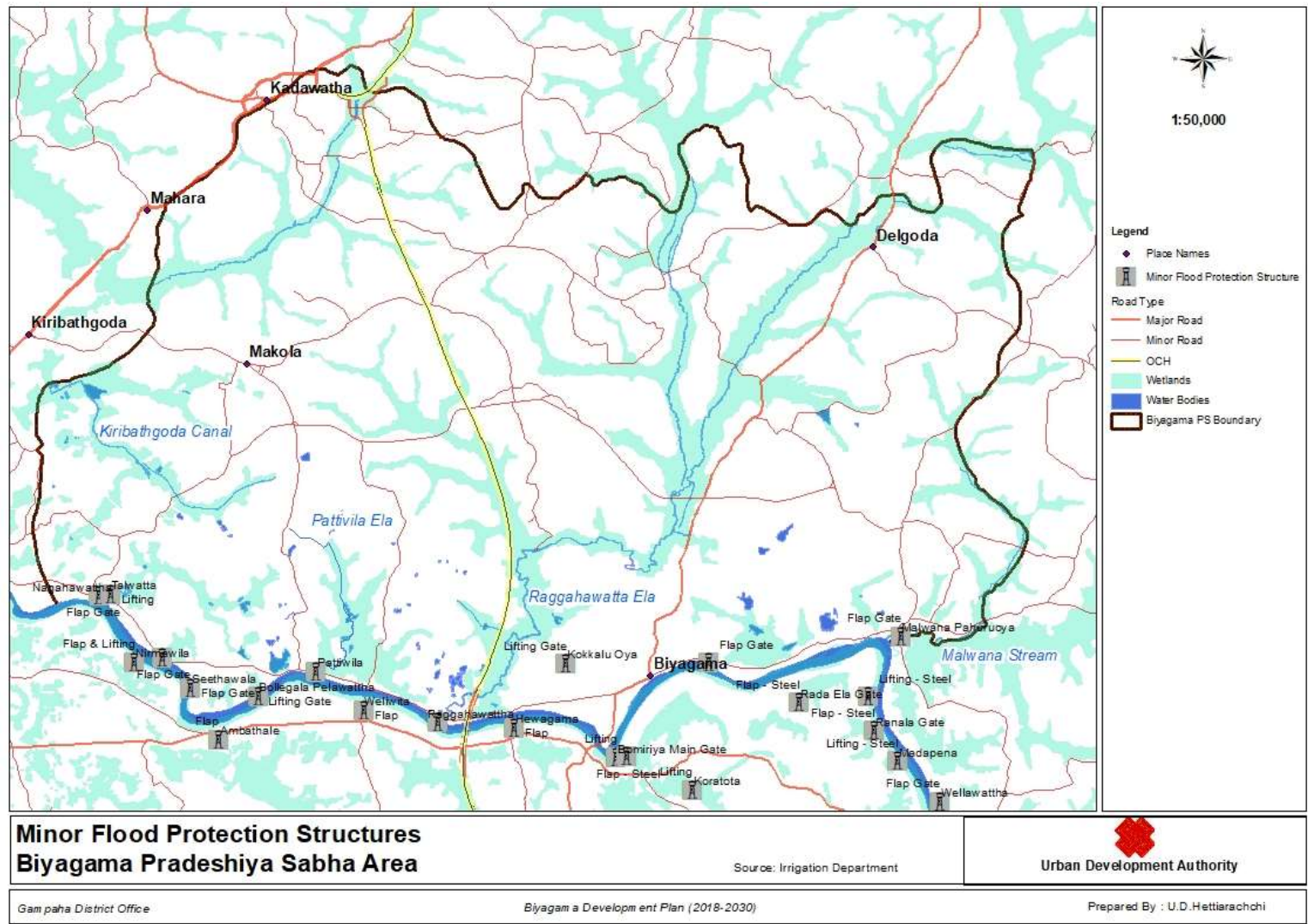

**Public Open Spaces
Biyagama Pradeshiya Sabha Area**

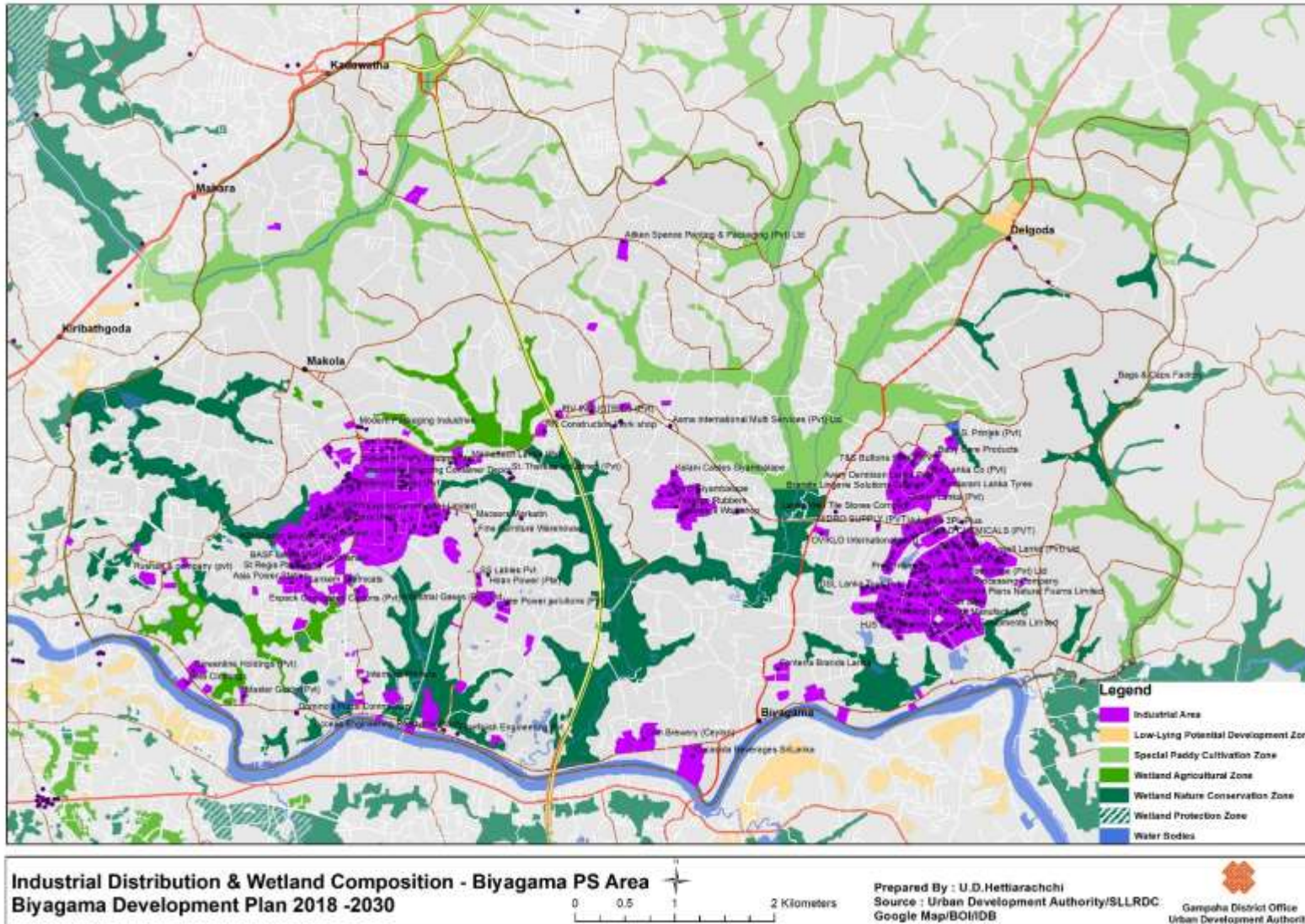
Source: UDA/Google Earth

 Urban Development Authority

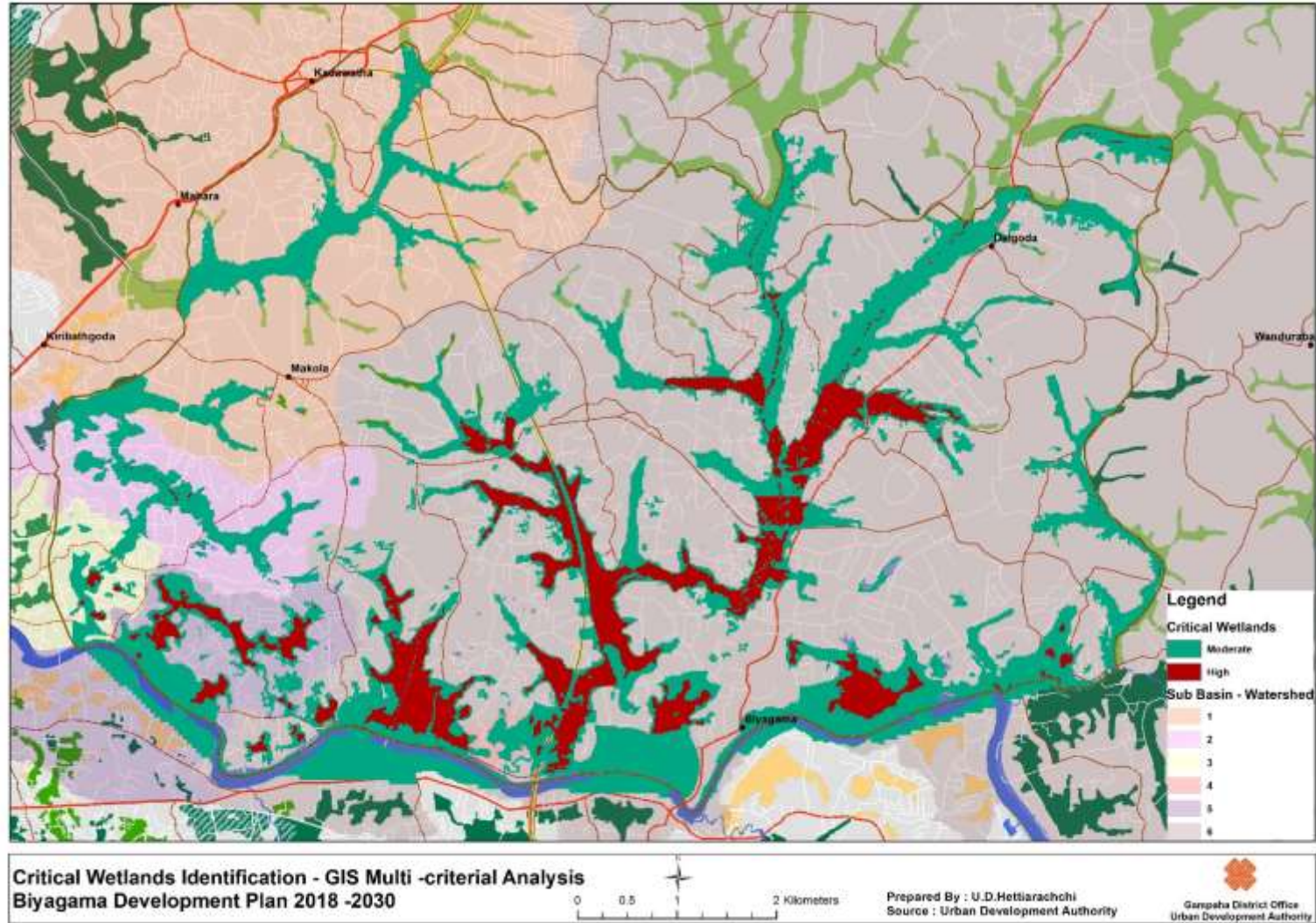
සිතියම අංක 16. බියගම හා ඒ අවට කැලණි ගඟේ සුළු ගංවතුර ආරක්ෂණ ව්‍යුහය

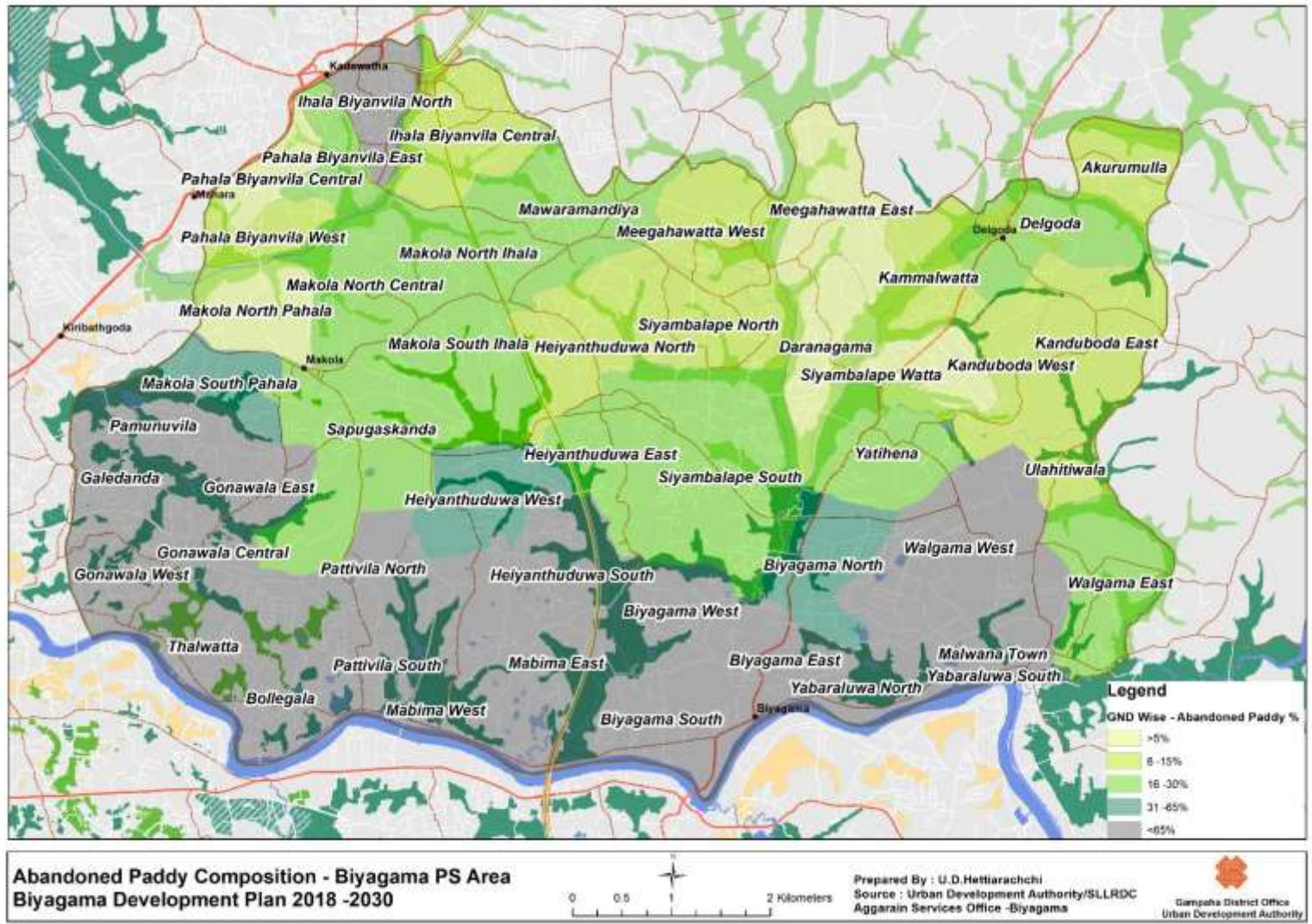
සිතියම අංක 17. තෙත් බිම් සහ කර්මාන්ත ශාලා ව්‍යාප්තිය

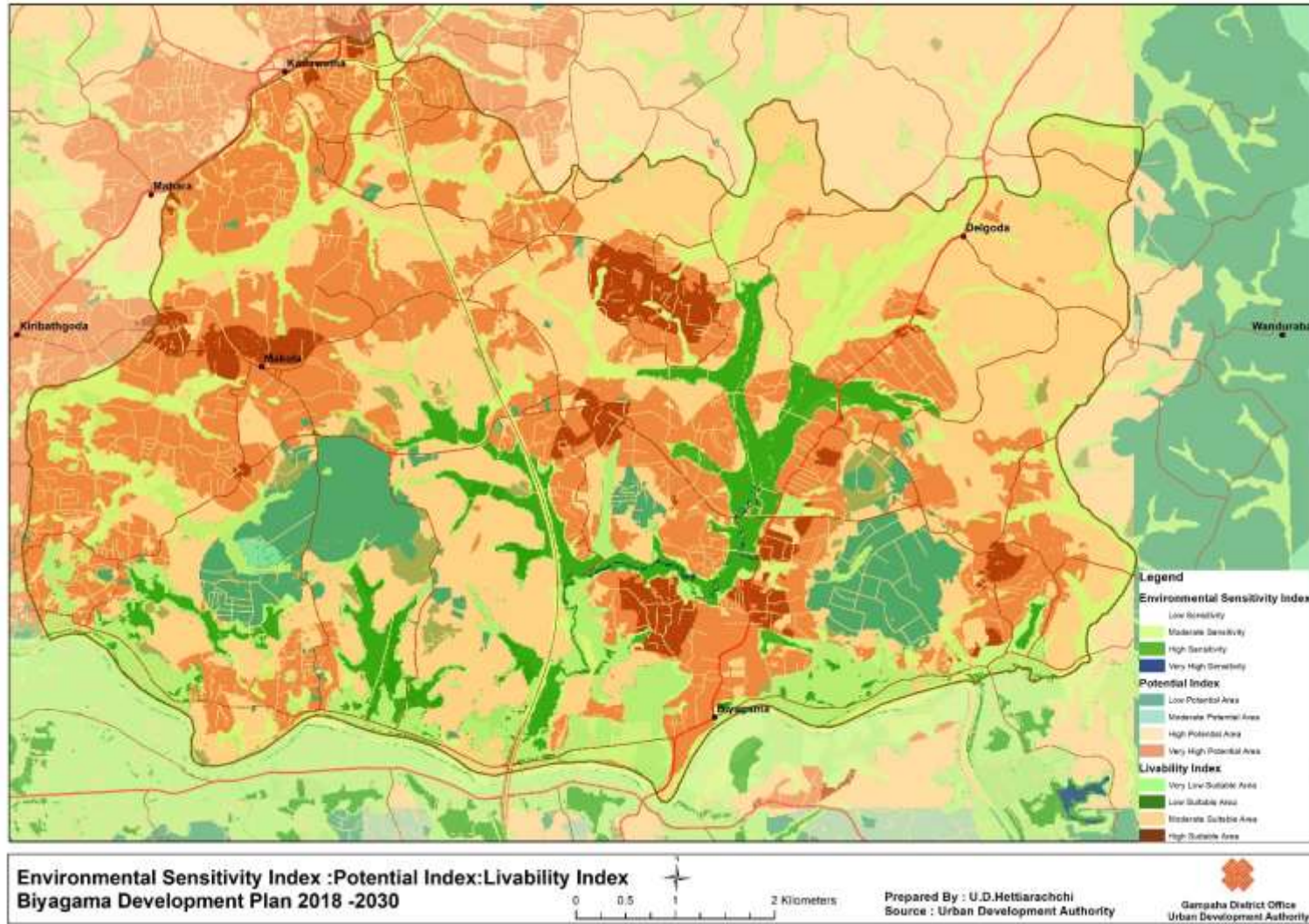
සිතියම අංක 18. අධි සංවේදී තෙත්බිම් විශ්ලේෂණය

සිතියම අංක 19. ග්‍රාම නිලධාරී වසම් වලට අනුව අතහැර දැමුණු කුඹුරු ඉඩම් සංයුතිය

සිතියම අංක 20. ජීවත්වීමට යෝග්‍ය පරිසර දර්ශකය (Livability Index) සංවර්ධන විභවතා විශ්ලේෂණය (Potential Development Analysis) සහ පාරිසරික සංවේදීතා දර්ශකය (Environmental Sensitivity Index) එක් වූ අතිරිච්ඡාදනය - Overlaying

වගු

වගුව අංක 1. පාර්ශවකරුවන්ගේ සහභාගිත්වය - කණ්ඩායම් වශයෙන්

පාර්ශව කාණ්ඩය	නම	තනතුර
කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු	ඒ . කේ . ජයසිංහ	අධ්‍යක්ෂ, (බියගම අපනයන සැකසුම් කලාපය), ආයෝජන මණ්ඩලය
	නාලක ජයසුන්දර	අධ්‍යක්ෂ, අපනයන කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව
	පී . එල් . ඩබ් දයානාත්	ඉංජිනේරු, කළමනාකරණ, ලංකා ඛනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාව
	ආනන්ද ගනේපොල	සභාපති, මාවරමණ්ඩිය වෙළඳ සංගමය
	සමන් ලියනගේ	සභාපති, දෙල්ගොඩ වෙළඳ සමිතිය
	සුමේධ බණ්ඩාර	උප සභාපති, කඩවත වෙළඳ සමිතිය
	පී.එච්.විත්තක	නියෝජ්‍ය ලේකම්, බියගම වෙළඳ සමිතිය
	යූ.ඒ.සංජීව ලක්මාල්	විධායක නිලධාරී, නිදහස් වෙළඳ සංගමය
	ප්‍රදීප් කුමාර	ලේකම්, මාකොළ ත්‍රිරෝද රථ සංගමය
	බී . එම් . සුසිල් ප්‍රසන්න	සභාපති, කඩවත ත්‍රිරෝද රථ සංගමය
පරිපාලන හා යටිතල පහසුකම්	ආර් . පී . හෙට්ටිආරච්චි	නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ , කවචේරිය, ගම්පහ
	තමාරා හේරත්	නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ, බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය
	ජී . ඩී . සී . ෆොන්සේකා	කලාප අධ්‍යාපන අධ්‍යක්ෂ, කැලණිය
	පී . එච්.එස්.බණ්ඩාර	අධ්‍යක්ෂ, කොට්ඨාශ අධ්‍යාපන කාර්යාලය, බියගම
	කේ . එම් . ජී . යූ . ජයතිලක	ජේෂ්ඨ දිස්ත්‍රික් කළමනාකරු, ජාතික නිවාස සංවර්ධන අධිකාරිය
	ආර්. ඒ. පී . ඩබ්.වික්‍රමසිංහ	ලේකම්, බියගම ප්‍රාදේශීය සභා
	එන්.එන්.ලොකුගේ	ඉංජිනේරු, මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය , ගම්පහ
	චම්පිකා රණසිංහ	ජේෂ්ඨ ඉංජිනේරු, බියගම ජල පවිත්‍රාගාරය
	එල්.ඩබ්.හල්ගහවත්ත	ඉංජිනේරු ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාප්‍රවාහන මණ්ඩලය
	ආර්.ඒ.එන්.කේ.රණතුංග	සේවා නිලධාරී, බියගම, ජාතික ජල සම්පාදන හා ජලාප්‍රවාහන මණ්ඩලය
	ජේ.එම්.කේ. වරිත ජයසුන්දර	ප්‍රවාහන - සහකාර මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන අධිකාරිය
	ආර්.පී . එල් . පද්මසිරි	ඉංජිනේරු සහකාර, මාර්ගස්ථ මගී ප්‍රවාහන අධිකාරිය (බස්නාහිරපළාත්)
	ටී . එම්.පුෂ්පකුමාර	ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය
බී . එස්.මධුසංක	විදුලි ඉංජිනේරු, ලංකා විදුලිබල සමාගම	

	එස්.ගොඩගේ	ඉංජිනේරු, දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව
	ඩී.පද්මසිරි	මහජන සෞඛ්‍යය පරීක්ෂක, බියගම ප්‍රාදේශීය සභාව
	ජේ.එස්.ගුණවර්ධන	උප පොලිස් පරීක්ෂක (මෝටර් රථ ප්‍රවාහන අංශය) - මීගහවත්ත පොලිස් ස්ථානය
	ඩබ්.වී.වසන්ත	උප පොලිස් පරීක්ෂක, බියගම පොලිස් ස්ථානය
	ධනුෂ්ක රවින්ද	සංවර්ධන නිලධාරී, බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය
පාරිසරික හා කෘෂි කාර්මික	බී.ඩබ්.එස්.ප්‍රියදර්ශනී	ජේෂ්ඨ පරිසර නිලධාරී, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය
	ටී.ඩී.විජේසූරිය	ඉංජිනේරු ප්‍රාදේශීය වාරිමාර්ග , ගම්පහ
	ඩබ්.ආර්.ඩී.වීරක්කොඩි	දිස්ත්‍රික් වාරිමාර්ග ඉංජිනේරු කාර්යාලය
	ඩබ්.ජේ.එම්.දයාරත්න	සහකාර අධ්‍යක්ෂ, ඉඩම් පරිහරණ ප්‍රතිපත්ති සැලසුම් දෙපාර්තමේන්තුව
	අනුළු වීරසිංහ	ඉඩම් පරිහරණ නිලධාරී , බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය
	ඩබ්.එම්.පී.කුමාරි	ගොවි පර්යේෂණ සහ නිෂ්පාදන සහකාර ගොවිජන සේවා කාර්යාලය - බියගම
	එස්.ඒ.එල්.වන්දන	
	එල්.ඩබ්.පී.අයි. කරුණාසේන	
	කේ.වයි.ජයසිංහ	
ශාර්මිලා රාජකරුණා		

වගුව අංක 2. නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය අනුග්‍රාහක අංශ

සංවර්ධන සැලසුම් අංශය	අධ්‍යක්ෂ, සැලසුම්. ලලිත් විජේරත්න
බස්නාහිර පළාත් අංශය	අධ්‍යක්ෂ, සැලසුම්. ජනක් රණවීර
පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ඒකකය	ඒකක ප්‍රධානි, ජනක් රණවීර
භූගෝලීය තොරතුරු පද්ධති අංශය	අධ්‍යක්ෂ, සැලසුම්. සේනානි සෝමසේකර
පරිසර හා භූ දර්ශන අංශය	අධ්‍යක්ෂ, වන්දනා කේ.ඊ. කළුපහන

වගුව අංක 3. අනභූරු දැමූ කුඹුරු ඉඩම් විස්තර - බියගම ගොවිජන සේවා දෙපාර්තමේන්තුව

ග්‍රාම නිලධාරී වසම	මුළු කුඹුරු ඉඩම් ප්‍රමාණය (හෙක්ටයාර)	අධිකාරි වගා කරන ලද (හෙක්ටයාර)	අනභූරු දැමූ නැවත වගා කළ හැකි ඉඩම් (හෙක්ටයාර)	අනභූරු දැමූ කෙටිකාලීන භාවිතයන් සඳහා (හෙක්ටයාර)	අනෙකුත් අනභූරු දැමූ කුඹුරු (හෙක්ටයාර)	මුළු වගා කරන ලද කුඹුරු ඉඩම් 2017/2018 (හෙක්ටයාර)
සියඹලාපේ දකුණ	4. 496	349. 2	10. 04	0	0	28. 45
දෙල්ගොඩ	41. 68	30. 78	10. 9	0	0	26. 23
සියඹලාපේවත්ත	1. 854	1. 804	0	0. 5	0	18. 04
දරණගම	46. 21	44. 44	0. 59	0	1. 18	26. 77
කම්මල්වත්ත	34. 86	32. 43	1. 34	1. 09	0	1. 799
මීගහවත්ත නැගෙනහිර	20. 13	2. 013	0	0	0	17.41
යටිහේන	29. 29	24. 08	2. 09	. 121	1. 91	19. 15
කඳුබොඩ බටහිර	11. 33	10. 34	0. 8	0. 19	0	4. 66
වල්ගම නැගෙනහිර	3. 401	25. 06	8. 05	0	0. 9	1. 147
වල්ගම බටහිර	5. 61	0	1. 5	4. 11	0	0. 6
උලහිට්ටල	. 889	8. 39	0. 45	0.05	0	. 859
මල්වාන	3. 45	0.1	0	0	3. 35	3. 45
යබරලුව දකුණ	8. 24	0	0	0	8. 24	0
යබරලුව නැගෙනහිර	4	0	0	0	4	0
බියගම දකුණ	19. 34	1. 1	0	0	18. 24	1. 1
බියගම බටහිර	24. 7	0	0	0	2. 47	0
බියගම නැගෙනහිර	6. 86	0	0	0	6. 86	0
බියගම උතුර	2. 726	15. 92	3	3	5. 34	3. 2
මාබිම නැගෙනහිර	2. 438	4. 13	14. 18	2. 03	4. 04	4. 53
මාබිම බටහිර	31. 43	3. 69	12. 56	4. 26	1. 092	4. 09
හෙයිසන්තුඩුව දකුණ	43. 34	0	6. 48	0	36. 86	0

හෙයියන්තුඩුව බටහිර	27.04	9.43	3.63	0	13.97	0.91
පට්ටිවිල නැගෙනහිර	8.34	0	0	1	7.34	0
පට්ටිවිල දකුණ	7.89	0	0	1	6.89	0
මීගහවත්ත බටහිර	1.833	17.07	0	1.26	0	13.12
සියඹලාපේ උතුර	17.6	15.88	1.72	0	0	83.6
හෙයියන්තුඩුව නැගෙනහිර	1.518	11.84	0	3.34	0	7.69
හෙයියන්තුඩුව උතුර	14.17	12.15	0.2	1.82	0	5.8
තලාවත්ත	1.174	121.5	.02	1.82	0	5.26
බොල්ලැගල	17.01	0	0	0	1.701	0
මාකොළ උතුර ඉහළ	8.71	3.6	1.94	0	0.41	5.05
මාවරමණ්ඩිය	116.9	8.13	3.46	0	0.1	3.77
සපුගස්කන්ද	1.309	96.8	1.31	0	2.1	6
මාකොළ දකුණ ඉහළ	18.44	1.492	2.59	0.55	0.38	6.49
ඉහළ බියන්විල උතුර	2.4	0	0	0	2.4	0
ඉහළ බියන්විල නැගෙනහිර	16.67	11.23	5.44	0	0	12.85
ඉහළ බියන්විල මධ්‍යම	.33	2.9	0.4	0	0	1.4
ඉහළ බියන්විල බස්නාහිර	23.67	21.17	2.5	0	0	8
ඉහළ බියන්විල	24.53	18.48	5.59	0	0.46	.693
මාකොළ උතුර පහළ	25.97	20.01	5.29	0.17	.05	10.3
ගෝනවල නැගෙනහිර	6.88	0	0	2	4.88	0
ගෝනවල මධ්‍යම	3.291	0	0	4.67	28.24	0
ගෝනවල බටහිර	20.45	0	0	2.67	17.78	0
පමුණුවිල	46.58	0	0	0	4.658	0
ගල්දන්ඩ	16.6	0	0	0	1.66	0
මාකොළ දකුණ පහළ	15.72	7.94	5.26	0	.22	5.71
අකුරුමුල්ල	2.08	19.15	1.65	0	0	1.669
කඳුබොඩ නැගෙනහිර	12.96	1.208	0.88	0	0	9.41
ඉහළ බියන්විල මධ්‍යම	22	19.3	2.7	0	0	20.3
එකතුව	969.18	523.42	116.74	36.74	294.7	349.77

වගුව අංක 4. ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ අනුව කාර්මික ආයතන සහ ශ්‍රමික පිරිසේ වැඩි වීම සංසන්දනය

ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශ	1998 තත්වය	කාර්මික ආයතන (1985)	ශ්‍රමික පිරිස (1985)	කාර්මික ආයතන (1993)	ශ්‍රමික පිරිස (1993)
ගම්පහ	PU	10	802	72	3488
මිනුවන්ගොඩ	R	12	2025	9	1054
ජා ඇල	C	34	3776	136	22672
වත්තල	C	24	1646	121	13531
වැකේ (දොම්පේ)	R	10	270	8	2108
මහර	PU	122	2250	31	3534
කැලණිය	C	19	1763	104	13997
දිවුලපිටිය	R	25	2140	12	250
කටාන	C	18	1450	149	71289
මීරිගම	R	8	589	23	379
අත්තනගල්ල	R	13	818	37	4735
මීගමුව	C	16	2501	62	6839
බියගම	PU	7	522	60	34059

C - Core / PU- Peri Urban / R – Rural

මූලාශ්‍රය : UDA,1998 / The Peri-Urban Interface -Approaches to Sustainable Natural and Human Resource Use (Chapter 12 - Peri-Urban Development in Gampaha District, Sri Lanka By Nimal Dangalle, Anders Närman)

1. 2030 වසරේ අපේක්ෂිත ජනගහනය සඳහා අවශ්‍ය වන නේවාසික අවකාශය පුරෝකථනය කිරීම

1.1. 2030 අපේක්ෂිත නේවාසික ජනගහනය පුරෝකථනය කිරීම

1.1.1 උපකල්පිත

1. ප්‍රවාහනය පදනම් කරගත් නව ව්‍යාපෘති අයත් සහ ඒ ආසන්න කලාපයන් අදාළ කලාපවල ජනගහනය වර්ධනය වීමේ මධ්‍යයන අගය මත වර්ධනය වේ යැයි උපකල්පනය කිරීම. එය 1.7% ක වර්ධන වේගයක් වේ.

වගුව අංක 5. 2030 වසරේ අපේක්ෂිත ජනගහනය පුරෝකථනය

කලාප අංකය	කලාපය	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ	ජනගහනය 2001	ජනගහනය 2012	ස්වාභාවික වර්ධන වේගය	ජනගහනය 2017	ජනගහනය 2030	කලාපය තුළ ජනගහනය
කලාපය 1	අධි සංඝනත්ව ගමනාගමනය මුල් වූ නාගරික කලාපය	ඉහළ බියන්විල මධ්‍යම	4359	5003	0.01378	5434	6808	23940
		ඉහළ බියන්විල උතුර	3718	3407	-0.008735	3233	4051	
		පහළ බියන්විල මධ්‍යම	2072	2375	0.013648	2578	3229	
		පහළ බියන්විල නැගෙනහිර	2551	2758	0.007802	2890	3621	
		පහළ බියන්විල බටහිර	4297	4708	0.009135	4973	6231	
කලාපය 2	අධි සංඝනත්ව නාගරික සේවා කලාපය	හෙයියන්තුඩුව උතුර	4285	5516	0.025253	6418	8041	38766
		මාකොළ උතුර ඉහළ	3108	3519	0.01242	3791	4750	
		මාකොළ දකුණ ඉහළ	4690	4856	0.003478	4958	6212	
		මාවරමණ්ඩිය	4887	5733	0.015966	6309	7905	
		මීගහවත්ත බටහිර	2006	2787	0.032882	3395	4253	
		සියඹලාපේ උතුර	4499	5425	0.018716	6070	7605	

කලාපය 3	අධි සංඝන්ඵ වාණිජ සස්වා කලාපය	මාකොළ උතුර මධ්‍යම	5841	6682	0.013452	7244	9075	25145
		මාකොළ උතුර පහළ	4837	5591	0.014486	6099	7641	
		මාකොළ දකුණ පහළ	2651	3109	0.015936	3421	4286	
		සපුගස්කන්ද_1	2929	3160	0.007592	3307	4143	
		මාකොළ උතුර පහළ	4837	5591	0.014486	6099	7641	

2. කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂිත පළමු කලාපය සඳහා එම කලාපයේ මධ්‍යස්ථ ජනගහන වර්ධිත වේගයත් දෙවන කලාපය සඳහා 1.4 % වර්ධන වේගයත් සහ සෘණ වර්ධිත වේගයක් පවතින ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ එම වර්ධිත වේගයම පවත්වාගෙන යමින් 1% වර්ධන වේගයක් උපකල්පනය කර ඇත

කලාප අංකය	කලාපය	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ	ජනගහනය 2001	ජනගහනය 2012	ස්වාභාවික වර්ධන වේගය	ජනගහනය 2017	ජනගහනය 2030	කලාපය තුළ ජනගහනය
කලාපය 4	මධ්‍යම සංඝන්ඵව කාර්මික කලාපය- I	බියගම නැගෙනහිර_1	1870	2011	0.007253	2100	2414	38495
		බියගම උතුර	5705	5277	-0.007799	5036	4550	
		බියගම දකුණ_1	1488	1656	0.010731	1766	2031	
		බියගම බටහිර	1996	2879	0.03663	3587	4124	
		දරණගම_1	801	1370	0.053671	1890	2173	
		හෙයියන්තුඩුව නැගෙනහිර	3678	4649	0.023428	5351	6152	
		සියඹලාපේ දකුණ	4707	6119	0.026235	7162	8234	
		චල්ගම බටහිර	6195	5025	-0.020932	4432	3376	
		යටිහේන	4272	4554	0.006392	4732	5440	

කලාපය 5	මධ්‍යම සංඝන්ඵව කාර්මික කලාපය- II	සපුගස්කන්ද _II	2929	3160	0.007592	3307	4018	52908
		ගලේදණ්ඩ	2251	2550	0.012472	2748	3339	
		ගෝනවල මධ්‍යම	3963	5097	0.025165	5928	7202	
		ගෝනවල නැගෙනහිර	3369	4081	0.019173	4579	5563	
		ගෝනවල බටහිර_I	3822	3990	0.004302	4094	4974	
		හෙයියන්තුඩුව දකුණ	1565	2342	0.040312	2983	3624	
		හෙයියන්තුඩුව බටහිර	2199	2180	-0.000868	2169	2144	
		මාබිම නැගෙනහිර_1	1781	2220	0.022015	2533	3078	
		මාබිම බටහිර_1	1747	2180	0.022123	2489	3025	
		පමුණුවිල	4815	5593	0.014978	6119	7434	
		පට්ටිවිල උතුර	1808	2048	0.012464	2207	2681	
		තල්වත්ත _1	1249	1632	0.026716	1915	2327	
		පට්ටිවිල දකුණ	2411	2694	0.011099	2880	3498	

4. මධ්‍යම සංඝන්වයක් සහිත නාගරික සේවා සහ වාණිජ භාවිතයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට යෝජිත කලාපයන්හි 1.6%ක කලාපයන්හි මධ්‍යස්ථ ජනගහන වර්ධන වේගය යටතේ උපකල්පනය කර ඇත.

කලාප අංකය	කලාපය	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ	ජනගහනය 2001	ජනගහනය 2012	ස්වාභාවික වර්ධන වේගය	ජනගහනය 2017	ජනගහනය 2030	කලාපය තුළ ජනගහනය
කලාපය 6	මධ්‍යම සංඝන්ව නාගරික සේවා කලාපය	අකුරුමුල්ල	1421	1755	0.021111	1992	2464	29489
		දරණගම_11	801	1370	0.053671	1890	2338	
		දෙල්ගොඩ	2098	2516	0.018169	2806	3471	
		කම්මල්වත්ත	1967	2627	0.028933	3125	3865	
		කඳුබොඩ නැගෙනහිර	1708	2829	0.05046	3829	4737	
		කඳුබොඩ බටහිර	1860	2309	0.021624	2629	3252	
		මීගහවත්ත නැගෙනහිර	2048	2679	0.026858	3147	3893	
		සියඹලාපේ වත්ත	3306	3965	0.018177	4422	5470	

කලාප අංකය	කලාපය	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ	ජනගහනය 2001	ජනගහනය 2012	ස්වාභාවික වර්ධන වේගය	ජනගහනය 2017	ජනගහනය 2030	කලාපය තුළ ජනගහනය
කලාපය 7	මධ්‍යම සංඝන්ව ව්‍යාපාරික කලාපය	මල්වාන නගරය	4771	5361	0.011659	5749	7112	17567
		උලභිට්ටල	2001	2705	0.030145	3241	4009	
		වල්ගම නැගෙනහිර	2915	4191	0.036307	5211	6446	

6. පරිසර සංවේදීතාවය ඉතා ඉහළ කලාපය සඳහා අඩු සණත්වයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම අපේක්ෂා කරන අතර ඒ සඳහා කලාපයේ 1.4% ක් වන ස්වාභාවික වර්ධන වේගයක් උපකල්පනය කර ඇත.

කලාප අංකය	කලාපය	ග්‍රාම නිලධාරී කොට්ඨාශ	ජනගහනය 2001	ජනගහනය 2012	ස්වාභාවික වර්ධන වේගය	ජනගහනය 2017	ජනගහනය 2030	කලාපය තුළ ජනගහනය
කලාපය 8	අඩු සණත්ව විශේෂ සංවර්ධන කලාපය	බියගම දකුණ_II	1488	1656	0.010731	1766	2135	19827
		බෝල්ලේගල	3242	3920	0.01899	4393	5311	
		ගෝනවල බටහිර_II	1911	1995	0.004302	2047	2475	
		මාබිම නැගෙනහිර_II	891	1110	0.022015	1267	1532	
		මාබිම බටහිර _II	874	1090	0.022123	1245	1505	
		තල්වත්ත_II	1249	1632	0.026716	1915	2315	
		යබරලුව උතුර	2315	1860	-0.021883	1631	1227	
		යබරලුව දකුණ	2086	2076	-0.000481	2070	2057	
		බියගම නැගෙනහිර _II	935	1005	0.00722	1049	1269	

වගුව අංක 6. බියගම නාගරික බල ප්‍රදේශය තුළ දැනට පවතින පොදු අවකාශීය ස්ථාන

අංකය	උද්‍යාන හා ක්‍රීඩාපිටි වර්ගය	ප්‍රමාණය (ha)	පවතින භාවිතය/භාවිතයන්	ග්‍රාම නිලධාරී වසම
	පවතින ඉතා කුඩා උද්‍යාන Existing Pocket Parks (EPP)			
1..	EPP ₁	0.1	ක්‍රීඩාපිටිය	මල්වාන
2.	EPP ₂	0.1	ක්‍රීඩාපිටිය	යබරලුව
3.	EPP ₃	0.2	කොලමිබහේනවත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	බියගම උතුර
4.	EPP ₄	0.2	ලව්ලි ක්‍රීඩාපිටිය	බියගම උතුර
5.	EPP ₅	0.1	විවෘත අවකාශ	මීගහවත්ත
6.	EPP ₆	0.1	විවෘත අවකාශ	මීගහවත්ත
7.	EPP ₇	0.1	විවෘත අවකාශ	සියඹලාපේ උතුර
8.	EPP ₈	0.1	විවෘත අවකාශ	පේරගස් හන්දිය
9.	EPP ₉	0.1	විවෘත අවකාශ	බණ්ඩාරවත්ත
10.	EPP ₁₀	0.1	විවෘත අවකාශ	බියගම
	උප එකතුව	1.2		
පවතින කුඩා උද්‍යාන Existing Mini Park (EMP)				
11.	EMP ₁	0.7	කොලමිබහේනවත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	මල්වාන
12.	EMP ₂	0.2	ක්‍රීඩාපිටිය (පට්ටිවිල නිවාස සංකීර්ණය)	පට්ටිවිල
13.	EMP ₃	0.6	මහවත්ත ක්‍රීඩාපිටිය	බොල්ලෑගල

14.	EMP ₄	0.6	සියඹලාපේ පාසැල් ක්‍රීඩාපිටිය -කම්මල්වත්ත	මාබේම බටහිර
15.	EMP ₅	0.4	ක්‍රීඩාපිටිය	මාවරමණ්ඩිය
16.	EMP ₆	0.4	අල් - මුස්තාපා ක්‍රීඩාපිටිය	යටිහේන
17.	EMP ₇	0.5	ආනයන ප්‍රවර්ධන කලාප පිටිය	වල්ගම බටහිර
18.	EMP ₈	0.4	ක්‍රීඩාපිටිය	ප්‍රදීපාගම
19.	EMP ₉	0.2	ක්‍රීඩාපිටිය	බියන්විල
	උප එකතුව	4.0		
පවතින මධ්‍යම උද්‍යාන පහළ මට්ටම Existing Local Parks (ELP)				
20.	ELP ₁	1.6	ආයෝජන ප්‍රවර්ධන මණ්ඩලීය ක්‍රීඩාපිටිය	මල්වාන
21.	ELP ₂	1.2	රාක්ෂපාන පල්ලි ක්‍රීඩා පිටිය	මල්වාන
22.	ELP ₃	1.4	දෙල්ගොඩ පොදු ක්‍රීඩා පිටිය	දෙල්ගොඩ
23.	ELP ₄	1.3	වක්කඩවෙල ක්‍රීඩා පිටිය	මාබේම බටහිර
	උප එකතුව	5.5		
පවතින ඇවිදින මංකීරුව Existing Linear Park (ELiP)				
12.	ELiP ₁	1.0	සියඹලාපේ ඇවිදින මංකීරුව	සියඹලාපේ
	උප එකතුව	1.0		
	මුළු එකතුව	11.7		

වගුව අංක 7. බියගම ප්‍රාදේශීය සහා බල ප්‍රදේශය සඳහා යෝජිත පොදු ඵලිමහන් විනෝද අවකාශ සැලැස්ම - 2030

අංක	උද්‍යාන හා ක්‍රීඩාපිටි වර්ගය	ප්‍රමාණය (ha)	පවතින භාවිතය/භාවිතයන්	යෝජිත භාවිතයන්	ග්‍රාම නිලධාරී වසම
	යෝජිත ඉතා කුඩා උද්‍යාන Proposed Pocket Parks (PPP)				
1.	PPP ₁	0.08	භූමියෙන් 10%	ඉතා කුඩා උද්‍යාන	කඳුබොඩ
2.	PPP ₂	0.10	භූමියෙන් 10%		රත්විමන
3.	PPP ₃	0.08	භූමියෙන් 10%		දෙල්ගොඩ
4.	PPP ₄	0.09	භූමියෙන් 10%		සියඹලාපේ බටහිර
5.	PPP ₅	0.03	භූමියෙන් 10%		
6.	PPP ₆	0.02	භූමියෙන් 10%		
7.	PPP ₇	0.08	භූමියෙන් 10%		බණ්ඩාරවත්ත
8.	PPP ₈	0.15	භූමියෙන් 10%		ගෝනවල බටහිර
9.	PPP ₉	0.10	භූමියෙන් 10%		හෙරිටේජ් සිටි වෙන්දේසි ඉඩමේ ක්‍රීඩා පිටිය
10.	PPP ₁₀	0.10	භූමියෙන් 10%		මාකොළ
11.	PPP ₁₁	0.16	භූමියෙන් 10%		මාකොළ
12.	PPP ₁₂	0.15	භූමියෙන් 10%		මාකොළ
	එකතුව	1.14			

යෝජිත කුඩා උද්‍යාන					
Proposed Mini Parks (PMP)					
13.	PMP ₁	0.2	හිස් ඉඩම්	කුඩා උද්‍යාන	අකුරුමුල්ල
14.	PMP ₂	0.3	හිස් ඉඩම්		මාකොළ
	එකතුව	0.5			
යෝජිත ඇවිදින මංකීරුව					
Proposed Linear Parks (PLi.P)					
15.	PLi.P ₁	0.1	යටිහේන ඇළ රක්ෂිතය	ඇවිදින මංකීරුව	
16.	PLi.P ₂	71.0	කැලණි ගඟ රක්ෂිතය (60m)	ඇවිදින මංකීරුව	
17.	PLi.P ₃	57.0	රඟ්ගඟවත්ත ඇළ රක්ෂිතය (40m)	ඇවිදින මංකීරුව	
18.	PLi.P ₄	46.0	රඟ්ගඟවත්ත ඇළ රක්ෂිතය (20m)	ඇවිදින මංකීරුව	
19.	PLi.P ₅	15.0	බියන්විල ඇළ රක්ෂිතය (20m)	ඇවිදින මංකීරුව	
	එකතුව	189.1			
	උප එකතුව	190.7			

වගුව අංක 8. උපාය මාර්ගික ව්‍යාපෘති සහ ඒවායේ ප්‍රමුඛතාකරණ විශ්ලේෂණය

	ව්‍යාපෘතියේ නම	සංකල්පිත සැලැස්ම සහ දැක්ම අනුව	සමාජ වටිනාකම	පාරිසරික වටිනාකම	කාලය , මූල්‍යම පසුබිම	එකතුව	ප්‍රමුඛතා මට්ටම
A. කර්මාන්ත ආර්ථික සැලැස්ම							
මාර්ග සංවර්ධනය සහ වැඩිදියුණු කිරීම	උපායමාර්ගය 1. මධ්‍යම ආයෝජන තීරය සංවර්ධනය						
	1. ගෝනවල - සපුගස්කන්ද මාර්ගය මංතීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	7	5	9	30	1
	2. කරාබුගස් හංදිය - යටිතේන මාර්ගය මංතීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	7	5	9	30	1
	3. නාගහමුල කර්මාන්ත ප්‍රවේශ මංසන්ධිය සංවර්ධනය කිරීම	9	7	5	9	30	1
	4. කරාබුගස් හංදිය කර්මාන්ත ප්‍රවේශ මංසන්ධිය සංවර්ධනය කිරීම	9	7	5	9	30	1
	5. ගෝනවල - කොහොල්විල පාර මංතීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම.	3	5	5	7	20	3
	උපායමාර්ගය 2. අභ්‍යන්තර මාර්ග ජාලය පුළුල් කිරීම මගින් කර්මාන්ත ප්‍රවේශය						
	6. බියගම - කොළඹ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	7	5	9	30	1
	7. පට්ටිවිල - මාකොළ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	7	7	5	7	26	2
	8. මාබිම මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	7	5	7	28	2
	9. තායි පන්සල මාර්ගය මං තීරු 2 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	7	7	5	7	26	2
10. ඩිමෝ මාර්ගය මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	7	5	7	28	2	

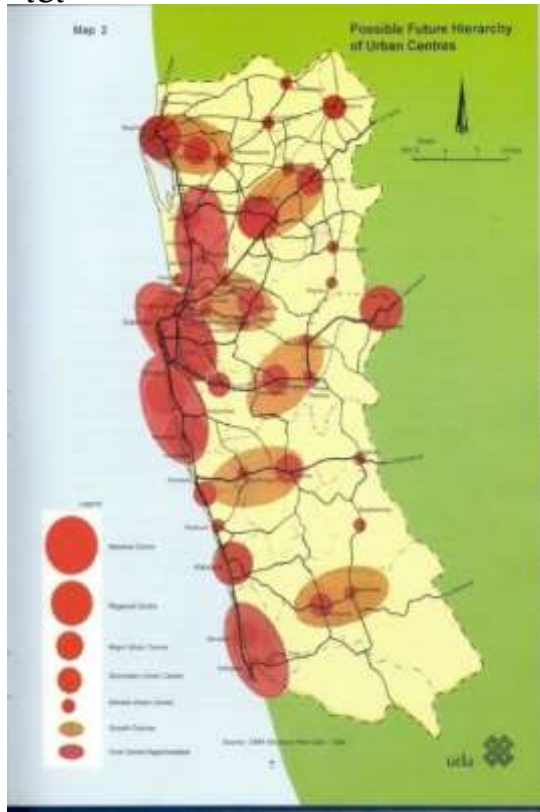
	11. ජයන්ති මාවත මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	9	5	7	30	1
	12. මල්වාන - දොම්පේ පාර මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	9	5	7	30	1
	13. බියගම - කොස්ගම දුම්රිය මාර්ග ව්‍යාපෘතිය	9	7	5	3	24	3
	උපායමාර්ගය 3. ප්ලේ ඇන්ඩ් ප්ලේ කර්මාන්ත උද්‍යාන						
ආයෝජන ආකර්ෂණය සහ ආර්ථික සංවර්ධනය	14. සපුගස්කන්ද කර්මාන්ත උද්‍යානය - I සංවර්ධනය කිරීම	9	7	5	9	30	1
	15. සපුගස්කන්ද කර්මාන්ත උද්‍යානය - II සංවර්ධනය කිරීම	9	7	5	9	30	1
	16. ඩිමෝ කර්මාන්ත පර්ෂදය සඳහා කර්මාන්ත උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම	9	7	5	7	28	2
	17. මුල්‍ය හා බැංකු කටයුතු සඳහා ඩිමෝ මංසන්ධිය ආශ්‍රිතව මධ්‍යස්ථානයක් පිහිටු වීම	9	9	5	5	28	2
	උපායමාර්ගය 4. ගඟබදු ඵලදායී තීර සංවර්ධනය						
පාරිසරික සහ සමාජ ප්‍රතිලාභ සහිත දේශීය ආර්ථික වැඩිදියුණු කිරීම	18. මල්වාන ගඟබදු රෙදිපිළි හා ව්‍යාපාරික වෙළඳ තීරය සංවර්ධනය කිරීම	9	9	9	3	30	1
B. පාරිසරික සංරක්ෂක හා කළමනාකරණ සැලැස්ම							
	19. මල්වාන සම්බවෙල ඇළ සහ ඒ අවට ප්‍රතිස්ථාපනය කරමින් ගඟබදු විවේක උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම.	9	9	9	3	30	1
	20. කර්මාන්ත ප්‍රවර්ධන අභ්‍යන්තර මාර්ග තීර සඳහා ගස් තීර සංවර්ධනය කිරීම	7	5	9	7	28	2
	21. සියඹලාපේ තෙත්බිම් උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම	9	7	9	5	30	1
	22. මාවරමණ්ඩිය රේබිය උද්‍යානය සංවර්ධනය කිරීම	9	7	9	5	30	1
	23. යටිතේන වැව සහ අවට උද්‍යාන සංවර්ධනය කිරීම	9	7	9	5	30	1

C. සමාජීය හා භෞතීය අපර ව්‍යුහ සැලැස්ම							
C.1 මහා මාර්ග සහ ප්‍රවාහන උපාය මාර්ගික සැලැස්ම							
	24. මංකඩ මාර්ගය මං තීරු 4ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	7	5	7	28	2
	25. මාවරමණ්ඩිය - මාකොළ මං තීරු 4 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	7	5	7	28	2
	26. කළුබොඩ වැව මාර්ගය මං තීරු 2 ක් දක්වා පුළුල් කිරීම	9	9	5	5	28	2
C.2 යෝජිත අපද්‍රව්‍ය හා මලාපවාහන සැලැස්ම							
	27. බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කලාපය සහ ඒ අවට නිෂ්පාදන කර්මාන්ත උදෙසා නවීන තාක්ෂණික අපජල කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය	9	7	9	5	30	1
	28. සපුගස්කන්ද අපජල කළමනාකරණ ජලනල ව්‍යාපෘතිය	9	5	9	3	26	2
C.3 යෝජිත සන අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම							
	29. සණ අපද්‍රව්‍ය වෙන්කිරීම සඳහා මධ්‍යස්ථානයක් ඇති කිරීම	5	7	7	7	26	2
C.4 යෝජිත ජල සැපයුම් සැලැස්ම							
	30. මාබීම ජල පිරිපහදු මධ්‍යස්ථානය ඇති කිරීම	9	9	5	3	26	2
C.5 සේවා සැලැස්ම - සමාජීය අපර ව්‍යුහ පහසුකම්							
	31. සියඹලාපේ රෝහල් සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතිය	7	7	3	3	20	3
	32. සියඹලාපේ කර්මාන්ත ආශ්‍රිත කුසලතා වැඩි දියුණුකිරීමේ මධ්‍යස්ථාන ව්‍යාපෘතිය	7	7	3	3	20	3
	33. මාකොළ මධ්‍යම පාන්තික නිවාස සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	7	9	5	3	24	3

	34. බියගම කර්මාන්ත කලාපය නේවාසිකාගාර ව්‍යාපෘතිය	7	9	5	3	24	3
C.6.නාගරික සේවා මධ්‍යස්ථාන ප්‍රමුඛතාකරණ සැලැස්ම							
පදිංචිකරුවන් හා මගීන් සඳහා නාගරික සේවා මධ්‍යස්ථාන වැඩිදියුණු කිරීම	35. මාවරමණ්ඩිය නගර මධ්‍ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	9	9	5	7	30	1
	36. දෙල්ගොඩ නගර මධ්‍ය සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය	9	9	5	7	30	1
	37. මාකොළ බහුකාර්ය ගොඩනැගිලි සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතිය	9	9	5	7	30	1

රූප සටහන්

රූප සටහන අංක 1. මහා කොළඹ ව්‍යුහ සැලැස්ම - 1998

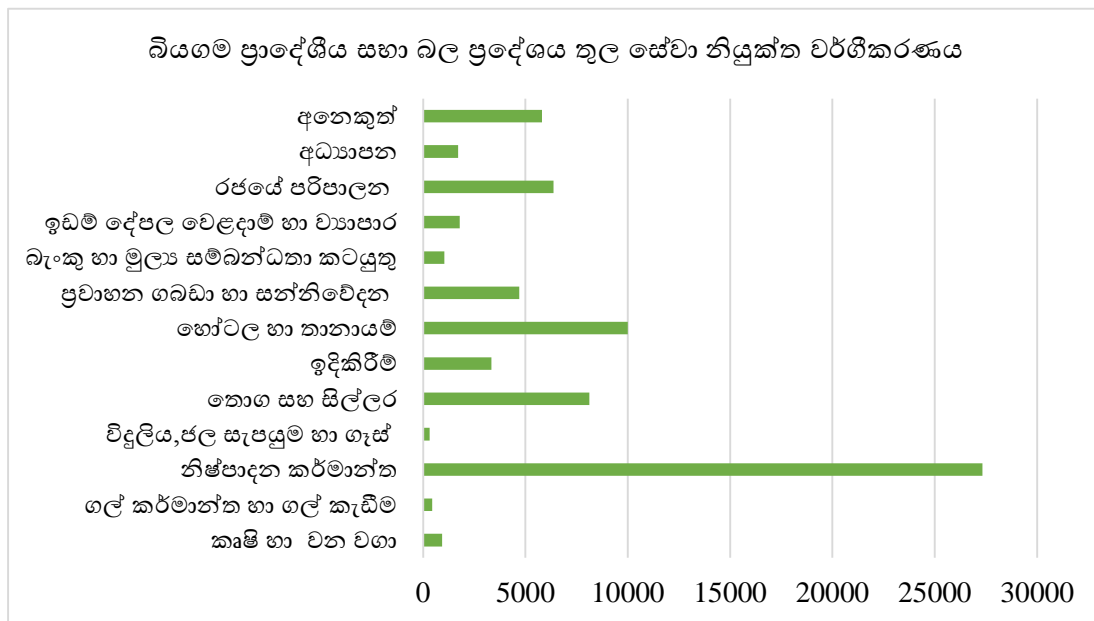

රූප සටහන අංක 2. බස්නාහිර පළාත් ව්‍යුහ සැලැස්ම (CESMA) 2004

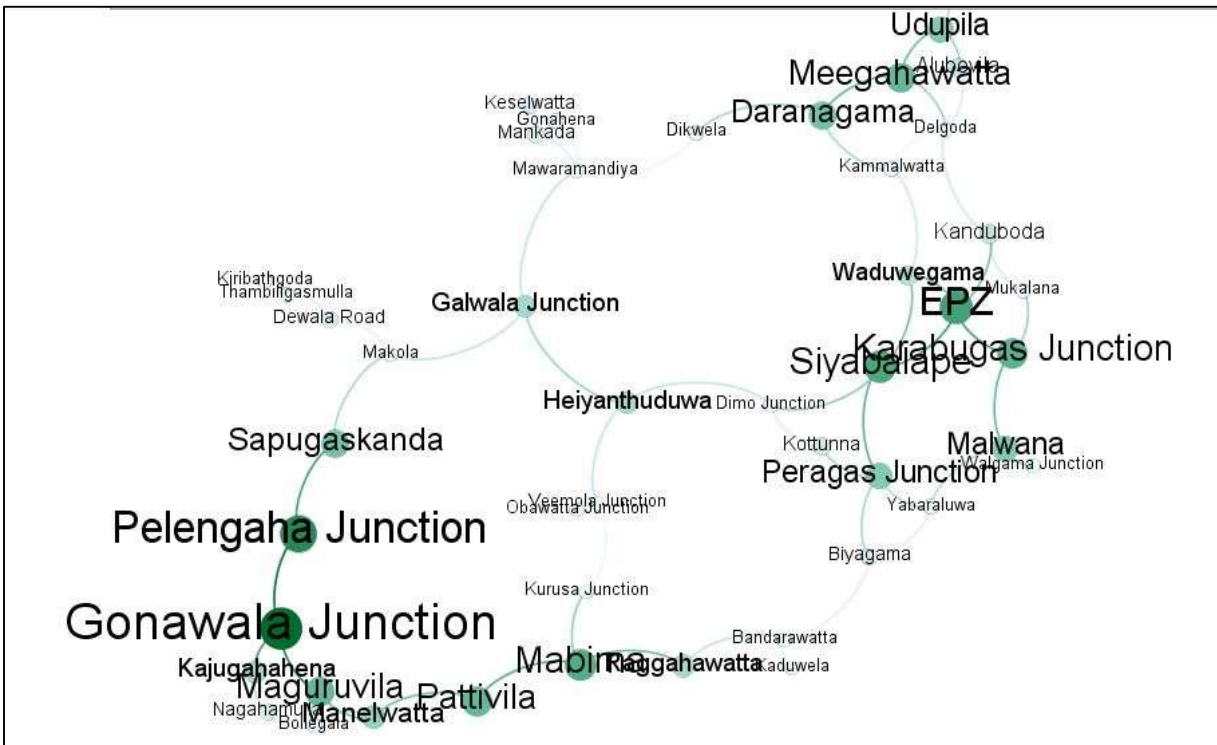
මූලාශ්‍රය: බස්නාහිර කලාපීය මෙහෙයවීමේ සැලැස්ම, 2016

රූප සටහන අංක 3. ප්‍රදේශයේ ආර්ථික අංශ සහ රැකියා නියුක්තිය

මූලාශ්‍රය : කෙටුම්පත සම්පත් පැතිකඩ - 2017, බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය

රූප සටහන අංක 4. කලාපයේ වඩාත්ම සම්බන්ධක මං සන්ධි (Gephi Network Analysis)

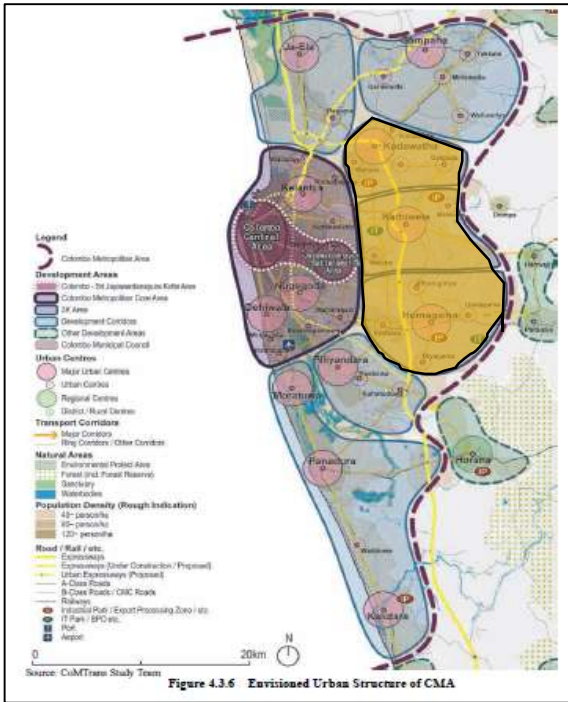
මූලාශ්‍රය: ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සැලසුම් කණ්ඩායම, 2017

රූප සටහන අංක 5. සියලුම මංසන්ධිය වර්ධනය වීම

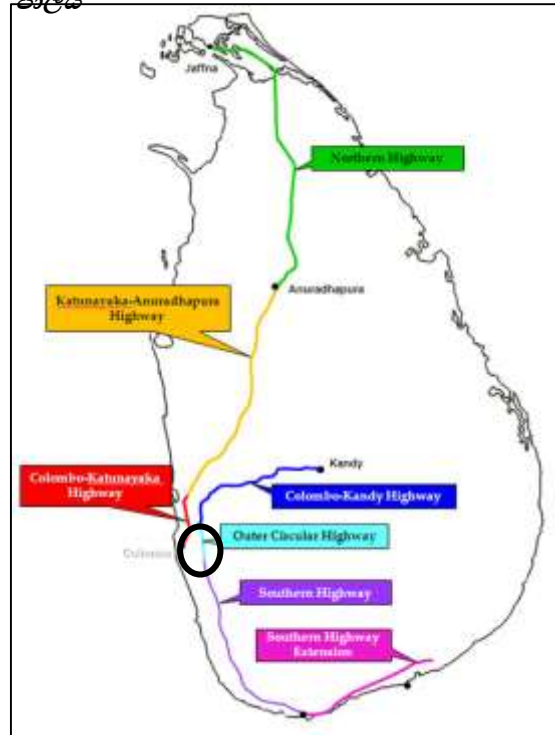
මූලාශ්‍රය: GoogleEarth - වන්දිකා ජායාරූප, 2004/2010/2013/2017

රූප සටහන අංක 6. 3K Area සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය

මූලාශ්‍රය: CoMTrans - නාගරික ප්‍රවාහන පද්ධති සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය, 2004

රූප සටහන අංක 7. යෝජිත අධිවේගී මාර්ග ජාලය

මූලාශ්‍රය: Civil Engineering Design & Construction වෙබ් අඩවිය, 2012

උපලේඛන

1. මහා කොළඹ සංවර්ධන හර ප්‍රදේශය ගැසට් නිවේදනය

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ගැසට් පත්‍රය

අති විගෘහ

අංක 2049/11 - 2017 දෙසැම්බර් මස 11 වැනි සඳුදා - 2017.12.11

(රජයේ බලයට ප්‍රකාශිත කරන ලදී)

I වැනි කොටස: (I) වැනි ඡේදය - සාමාන්‍ය

රජයේ නිවේදන

1978 අංක 41 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී පනත

3 වන වගන්තිය යටතේ නියමය

1978 අංක 41 දරන නාගරික සංවර්ධන අධිකාරී පනතේ 3 වන වගන්තිය යටතේ මා වෙත පැවරී ඇති බලතල ප්‍රකාර, මහනගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍ය පාදිලි වම්පික රණවිත වන මම, මෙහි I වන උපලේඛනයේ I සහ II වැනි කීරුම් දක්වා ඇති දැනටමත් පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය මගින් නිශ්චිත මායිම් හා ඉම් සලකුණු නිශ්චිතවම දක්වා ඇති මහා නගර සභා 05ක්, නගර සභා 07 සහ ප්‍රාදේශීය සභා 07 කින් සමන්විතව ඇත්තා වූ ප්‍රදේශය මහා කොළඹ සංවර්ධනය ප්‍රදේශයේ හර ප්‍රදේශය ලෙස නම් කොට සංවර්ධනය කිරීම සුදුසු බැව් මගේ මතය වන හෙයින්, එම ප්‍රදේශ එම වගන්තියේ කාර්යය සඳහා මහා කොළඹ සංවර්ධන හර ප්‍රදේශය ලෙස විය යුතු යැයි මෙම නියමයෙන් ප්‍රකාශ කරමි.

පාදිලි වම්පික රණවිත,
මහනගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍ය.

2017 දෙසැම්බර් මස 08 වැනි දින,
මහනගර හා බස්නාහිර සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය,
17 සහ18 වන මහල,
"සුඤ්ජානා",
"ශ්‍රී සුඤ්ජානා පාර",
බත්තරමුල්ල.

උපලේඛනය I

මහ කොළඹ සංවර්ධන හර ප්‍රදේශ ප්‍රකාශයට පත් කිරීම

I වැනි කීරුව

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රවලට අනුව, 1947 අංක. 29 දරන මහා නගර සභා ආඥා පනත යටතේ සීමා මායිම් ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති, කොළඹ මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය, දෙහිවල-ගල්කිස්ස මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය, මොරවුව මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය, ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝට්ටේ මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය, කවුච්චල මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය ද,

1939 අංක. 61 දරන නගර සභා ආඥා පනත යටතේ මායිම් සීමා ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද, මහරගම නගර සභා බල ප්‍රදේශය, කොළොන්නාව නගර සභා බල ප්‍රදේශය, කැස්බෑව නගර සභා බල ප්‍රදේශය, බොරැස්ගමුව නගර සභා බල ප්‍රදේශය, ජා-ඇල නගර සභා බල ප්‍රදේශය, චක්කල-මාමොල් නගර සභා බල ප්‍රදේශය, පැලියගොඩ නගර සභා බලප්‍රදේශය ද,

1987 අංක. 15 දරන ප්‍රදේශ සභා පනත යටතේ මායිම් සීමා ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද, මහර ප්‍රදේශය සභා බල ප්‍රදේශය, බියගම ප්‍රදේශය සභා බල ප්‍රදේශය, චක්කල ප්‍රදේශය සභා බල ප්‍රදේශය, ජා-ඇල ප්‍රදේශය සභා බල ප්‍රදේශය, කැලණිය ප්‍රදේශය සභා බල ප්‍රදේශය, කොට්ඨාසවත්ත ප්‍රදේශය සභා බල ප්‍රදේශය, හෝමාගම ප්‍රදේශය සභා බලප්‍රදේශය,

යන පළාත් පාලන ආයතන බල ප්‍රදේශයන්ගෙන් සමන්විත මෙහි II වැනි කීරුවෙන් විස්තර වන්නා වූ පළාත් පාලන ආයතන 19 කින් සමන්විත මුළු මහත් භූමි ප්‍රමාණය වේ.

II වැනි කීරුව

- 1978.08.10 හා ගැසට් අංක. 329/8 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශිත සීමා මායිම් තුළ පිහිටි කොළඹ මහා නගර සභා බලප්‍රදේශය.

- 1978.08.10 හා ගැසට් අංක. 329/8 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශිත සීමා මායිම් තුළ පිහිටි දෙහිවල-ගල්කිස්ස මහා නගර සභා බලප්‍රදේශය.

- 1997.01.08 හා ගැසට් අංක. 957/13 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශිත සීමා මායිම් තුළ පිහිටි මොරවුව මහා නගර සභා බල ප්‍රදේශය.

- 1996.09.17 හා ගැසට් අංක. 941/9 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශිත සීමා මායිම් තුළ පිහිටි ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර කෝට්ටේ මහා නගර සභා බලප්‍රදේශය.

- 2010.02.02 හා ගැසට් අංක. 1639/11 අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශිත සීමා මායිම් තුළ පිහිටි කවුච්චල මහා නගර සභා බලප්‍රදේශය.

- 2002.01.10 දිනැති අංක. 1218/35 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශිත සීමා මායිම් තුළ පිහිටි මහරගම නගර සභා බලප්‍රදේශය.

- 1978.08.10 දිනැති අංක. 329/8 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශිත සීමා මායිම් තුළ පිහිටි කොළොන්නාව නගර සභා බලප්‍රදේශය.

- 2006.01.04 දිනැති අංක. 1426/15 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශිත මායිම් තුළ පිහිටි කැස්බෑව නගර සභා බලප්‍රදේශය.

- 2006.01.04 දිනැති අංක. 1426/15 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශිත සීමා මායිම් තුළ පිහිටි බොරැස්ගමුව නගර සභා බලප්‍රදේශය.

උපලබ්ධිය I (සම්බන්ධීකාව)

මහා කොළඹ සංවර්ධන හර ප්‍රාදේශීය ප්‍රකාශයට පත් කිරීම.

I වැනි වර්ග

II වැනි වර්ග

- 1987.05.12 දිනැති ගැසට් අංක. 453/6 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සීමා මායිම් තුළ පිහිටි මහර ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රාදේශය.
- 1995.04.21 දිනැති ගැසට් අංක. 867/21 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සීමා මායිම් තුළ පිහිටි කීයගම ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රාදේශය.
- 1987.05.12 දිනැති අංක. 453/6 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සීමා මායිම් තුළ පිහිටි චිත්තල ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රාදේශය.
- 1987.05.12 දිනැති අංක. 453/6 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සීමා මායිම් තුළ පිහිටි ජා-අල ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රාදේශය.
- 1987.05.12 දිනැති අංක. 453/6 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සීමා මායිම් තුළ පිහිටි කැලණිය ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රාදේශය.
- 1987.05.12 දිනැති අංක. 453/5 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සීමා මායිම් තුළ පිහිටි කොට්ඨාසවත් ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රාදේශය.
- 1987.05.12 දිනැති අංක. 453/5 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රය මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද සීමා මායිම් තුළ පිහිටි හෝමාගම ප්‍රාදේශීය සභා බලප්‍රාදේශය.

Central Investment Corridor Strategy

Rational of the Project

Biyagama PS area locate in eastern suburb of western region which is belongs to Gampaha district, 21 km away from Colombo and 18 km to Gampaha town. In terms of accessibility, Biyagama located in between the Kandy and Low level road corridors. According to the exiting land use composition of Biyagama PS area, from 87% of built up land use indicates the 74% of residential, 9% of industrial uses and 4% of commercial, institutional uses. Previous planning interventions of western region identified Biyagama as industrial promotion area. Biyagama having the second largest export processing zone of Sri Lanka based on employment and Lindel industrial estate as Sri Lanka's first private industrial estate. Besides of these establishments, today Biyagama act as preferred location and facilitating industrial area for multi- national manufacturing companies. Mainly area has three industrial clusters that attract employment and recorded around 100,000 of commuting population per day.

Samurdhi mawatha is the main facilitation road artery for the industrial activities which was built by BOI that links Biyagama EPZ and Sapugaskanda oil refinery. Port links with the average distance and time are considerable factors of locating and investing industries. However, two main port access corridors discouraging the freight transportation due to the traffic and height restriction. Samurdhi mawatha via Kiribathgoda is the minimum distance road to the port, but Kiribathgoda town centre located within main inter regional transport corridor that occur huge traffic congestion. Around peak hours' average travel speed of the Kiribathgoda area is 10-15 kmh. Biyagama - Colombo road (B 214) is less traffic road corridor with compare to the Kandy corridor. But, the road where link to the Kandy corridor (4th mile's post) having a height restriction barrier due to the Kelani valley railway bridge. Container freight transportation restrict from that location. Therefore, should take turns to Waragoda road and Station road for link Kandy corridor to access the port.

Project Objectives

As the first phase of the project, it is proposed to develop Sapugaskanda - Gonawala road and Karabugas junction - Yatihena road as four -way lane road corridor that links to Samurdhi mawatha.

This Road improvement and widening proposal create the central investment corridor that agglomerates the industrial promotional facilities and needs as per the vision of “Tranquilized Industrial City” Biyagama development plan 2019-2030. The central investment corridor has two main industrial gateways Nagahamulla and Karabugas junctions that giving access from Colombo side and Dekatana side. Central investment corridor connects Biyagama - Colombo road via Nagahamulla junction which giving the direct access to proposed Peliyagoda - Colombo port elevated highway.

Following benefits are taken from the project

- Provide opportunities for new industrial investments
- Cater industrial commuters and smooth flow of freight transportation
- Increase the number of road lanes
- Landscaping and green tree strips
- Agglomerate of industrial economic facilities

This project will be a collaborative project of different institutions and mainly UDA will be initiate of the project. Road Development Authority (RDA) will be

Financing Plan

Components	2019	2020
Sapugaskanda - Gonawala Road Widening		
Yatihena Road Stretch – I / II		
Nagahamulla & Karabugas Junctions Improvement		

Project Operation & Maintenance

Central investment corridor will be maintained by Road Development Authority and the after the construction all the landscaping maintenance will be supervision of Biyagama Pradeshiya Sabha.

Local Industrial Collectors Improvement Project

Rational of the Project

Biyagama PS area locate in eastern suburb of western region which is belongs to Gampaha district, 21 km away from Colombo and 18 km to Gampaha town. In terms of accessibility, Biyagama located in between the Kandy and Low level road corridors. According to the exiting land use composition of Biyagama PS area, from 87% of built up land use indicates the 74% of residential, 9% of industrial uses and 4% of commercial, institutional uses. Previous planning interventions of western region identified Biyagama as industrial promotion area. Biyagama having the second largest export processing zone of Sri Lanka based on employment and Lindel industrial estate as Sri Lanka's first private industrial estate.

Besides of these establishments, today Biyagama act as preferred location and facilitating industrial area for multi- national manufacturing companies. Mainly area has three industrial clusters that attract employment and recorded around 100,000 of commuting population per day. Samurdhi mawatha is the main facilitation road artery for the industrial activities which was built by BOI that links Biyagama EPZ and Sapugaskanda oil refinery. According to the Biyagama development plan 2019-2030 with the vision of "Tranquilized Industrial City" mainly focus to promote industrial uses within the south part of Biyagama PS area. To open the lands for newer industrial investments, Biyagama development plan identified access road widths for lands as the major concern. In Biyagama, 70% of the local roads within 15 foot - 20 foot range effect to discourage the industrial investments.

Project Objectives

This project has identified collection of minor roads that proposed to develop two way lane roads and connects to central investment corridor (Samurdhi mawatha, Sapugaskanda - Gonawala road & Yatihena road) from the up side of the area and Colombo - Biyagama road from the down side of the area. With this identified road corridors will open the lands and increase the value of industrial investments.

Following benefits are taken from the project

- Provide opportunities for new industrial investments
- Cater industrial commuters and smooth flow of freight transportation
- Increase the number of road lanes
- Landscaping and green tree strips
- Agglomerate of industrial economic facilities

This project will be a collaborative project of different institutions and mainly UDA will be initiate of the project. Road Development Authority (RDA) will be

Financing Plan

Components	2019	2020
Biyagama – Dompe Road Widening		
Pattivila – Makola Road Widening		
Mabima Road Widening		
Thai Pansala Road Widening		
Jayanthi Mawatha Widening		

Project Operation & Maintenance

These proposed and constructed local industrial collectors will be maintained by Road Development Authority (RDA) and the after the construction all the landscaping maintenance will be supervision of Biyagama Pradeshiya Sabha.

Malwana Riverfront Textile & Business Strip Development Project

Rational of the Project

Biyagama PS area locate in eastern suburb of western region which is belongs to Gampaha district, 21 km away from Colombo and 18 km to Gampaha town. In terms of accessibility, Biyagama located in between the Kandy and Low level road corridors. According to the exiting land use composition of Biyagama PS area, from 87% of built up land use indicates the 74% of residential, 9% of industrial uses and 4% of commercial, institutional uses. Previous planning interventions of western region identified Biyagama as industrial promotion area. Biyagama having the second largest export processing zone of Sri Lanka based on employment and Lindel industrial estate as Sri Lanka's first private industrial estate. Besides of these establishments, today Biyagama act as preferred location and facilitating industrial area for multi- national manufacturing companies. Mainly area has three industrial clusters that attract employment and recorded around 100,000 of commuting population per day.

According to the Biyagama development plan 2019-2030 with the vision of “Tranquilized Industrial City” mainly focus to promote industrial uses within the south part of Biyagama PS area. Today Malwana and Walgama area developed as local business area that depend from the by-products of the massive industrial establishments. These by-products selling shops developed ad-hoc manner and encroached the 15m reservation of Kelani river. In Malwana town area recorded around 6000 of people and half of them affect in every seasonal flood. This cause to drop livelihood of the people and economic losses which cannot be get accounts. High development pressure in terms of industrial, commercial and residential uses encourage the canal and river reservation encroachments, abandoned paddy land fillings and other negative impacts to the environment.

Project Objectives

This project aims to promote the local business and commercial character with the advance of riverfront view. This will incorporate the water resources of the area to overcome the negative impacts and getting Kelani river and Sambawela canal natural landscape view as economic advantage for promoting and attracting customers. This project will balance the physical development and environment management with economic gains. With the project river front shopping strip will develop with vertical stores and riverfront park that linking to restoration and landscaping area of Sambawela canal.

Following benefits are taken from the project

- Provide opportunities for new local businesses
- Cater commercial commuters
- Minimize the flood impact to the livelihoods
- Landscaping and resting green spaces

This project will be a collaborative project of different institutions and mainly UDA will be initiate of the project, project planning, project management and monitoring part of the entire project. Canal restoration and clearing the river reservation are part of the SLLRDC and Irrigation department.

Financing Plan

Components	2019	2020
Shops Development		
Riverfront park Development		
Canal Restoration		

Project Operation & Maintenance

The Malwana Riverfront Textile & Business Strip will be maintained after the constructions by Biyagama pradeshiya sabha under the supervision of UDA.

පරිශීලිත මූලාශ්‍ර

- Asha Gunawardena & E. M. S. Wijeratne & Ben White & Atakelty Hailu & Ram Pandit . (2017). Industrial pollution and the management of river water quality: a model of Kelani River, Sri Lanka. ResearchGate.
- Astroika. (n.d.). www.Astrolika.com: <https://www.astrolika.com/monuments/malwana-fort.html>
- Central Environmental Authority. (2016). Directory of the Prescribed Industries/Activities under the National Environmental Act. Colombo: Central Environmental Authority, Ministry of Mahaweli Development and Environment.
- Civil Engineering Design & Construction. (2012, February 22). Civil Engineering Design & Construction.blogspot.com. Retrieved from <http://civilengineeringconstruction.blogspot.com/2012/02/colombo-outer-circular-express-highway.html>
- Climate Resilience Improvement Project. (2018 August මස 19 වැනිදා). CRIP. Climate Resilience Improvement Project, Ministry of Irrigation and Water Resources & Disaster Management: http://crip.lk/?page_id=2975
- CoMTrans Study Team. (2014). URBAN TRANSPORT MASTER PLAN. Colombo: Ministry of Transportation, Sri Lanka.
- CRIP සැලසුම් කණ්ඩායම (අධ්‍යක්ෂ). (2018). රකිමු කැලණි මිටියාවන ගංවතුරෙන් වලන වික්‍රය].
- Daily FT. (2012, December 17). Retrieved from <http://www.ft.lk/article/125652/Flinth-Industrial-Park-creates-a-robust-private-cloud-based-on-Microsoft-virtualisation-solution>
- Hettiarachchi, K. (2009 May මස 17 වැනිදා). THE SUNDAY TIMES. Wijeya Newspapers Ltd. Colombo: http://www.sundaytimes.lk/090517/Plus/sundaytimesplus_10.html
- JAPAN INTERNATIONAL COOPERATION AGENCY. (2009). Comprehensive Study on Disaster Management in Sri Lanka. Colombo: Ministry of Disaster Management & Human Rights & Department of Irrigation of The Ministry of Irrigation & Water Management.
- Lanka Industrial Estates Ltd. (2017). LINDEL. LINDEL: <http://lindel.biz/>
- Ministry of Megapolis & Western Development. (2016). Western Region Megapolis Master Plan. Colombo: Ministry of Megapolis & Western Development.
- Ministry of National Policies and Economic Affairs, M. o. (2016,September). Sri Lanka Post-Disaster Needs Assessment. Colombo: Ministry of Disaster Management.
- N.Dangalle,A.Narman. (2006). Peri Urban Development in Gampaha District,Sri Lanka. In In D. S. Duncan McGregor (Ed.), Peri Urban Interface (pp. 165-178). London: Sterling VA:Earthscan.
- N.M.DE.A. Abeysinghe, M.B. Samarakoon. (2017). Analysis of Variation of Water Quality in Kelani River, Sri Lanka. International Journal of Environment ,Agriculture & Bio -Technology, 2770-2775.
- N.M.DE.A. Abeysinghe,M.B. Samarakoon. (2017). Analysis of Variation of Water Quality in Kelani River,Sri Lanka. International Journal of Environment, Agriculture and Biotechnology (IJEAB) , 2770-2775.

National Water Supply & Drainage Board. (2018). www.waterboard.lk. Retrieved from http://www.waterboard.lk/web/index.php?option=com_content&view=article&id=45&Itemid=205&lang=en#4-biyagama-water-treatment-plant

Natural Resource Profile. (2016). Natural Resource Profile - Medium to Long-term Multi-Stakeholder Strategy and Action Plan for Management and Conservation of the Kelani River Basin 2016-2020. Colombo: International Union for Conservation of Nature Sri Lanka.

Nihon soido Consultats Co.Ltd. Japan, NJS Consultats Co.Ltd. Japan & Ceywater Consultants (Pvt) Ltd. (2013). Western Province Metropolitan Area - Water Supply Master Plan Update. Colombo: Ministry of Water Supply & Drainage -National Water Supply & Drainage Board.

Peiris, K. (2015, June). Explore Sri Lanka. Retrieved from <http://exploresrilanka.lk/2015/06/malwana-fort-back-to-life/>

Sri Lanka Electricity Board - Gampaha. (2016). Gampaha District - MV Plan 2016-2025. Colombo: Sri Lanka Electricity Board.

Subasinghe, S. I. (2017). Urban Process and Future Development of Colombo Metropolitan Area, Sri Lanka an Application of Geospatial Techniques.

Sumanaweera, M. S. (2015). Kelani Right Bank Water Treatment Plant - Sri Lanka. Biyagama: National Water Supply & Drainage Board, Sri Lanka.

Trip to Sri Lanka. (2017, 05). Triptolanka.com. Retrieved from <http://trip2lanka.com/2017/05/outer-circular-highway-e02-from-colombo-to-kadawatha/>

Upali Vidanapathirana and Anton Piyarathne. (2008). IRRESPONSIBLE BEHAVIOUR OF FACTORY WORKERS AT KOGGALA AND BIYAGAMA IPZS: FACTS AND FANTASIES.

Urban Development Authority. (2017). uda. Retrieved from uda.gov.lk: www.uda.gov.lk/attachments/invest/PPP%20&%20Lands.pdf

Wisumperuma, D. (n.d.). Amazing Lanka. Retrieved from www.amazinglanka.com: <https://amazinglanka.com/wp/malwana-fort/>

ආපදා කළමනාකාර නිලධාරී, බ. ප. (2018 ජනවාරි මස 08 වැනිදා). බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය - 0 වතුර ආපදාවෙන් විපතට පත්වන පවුල් පිළිබඳ තොරතුරු. (යු.ඩී.හෙට්ටිආරච්චි, සම්මුඛ පරීක්ෂණකරු)

එච්.ඒ.නිලක් රෝහිත . (2018 ජනවාරි මස 08 වැනිදා). බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කළාපයේ මානව සම්පත් අංශය සහ සේවක සංඛ්‍යාත්මක තොරතුරු. (යු.ඩී.හෙට්ටිආරච්චි, සම්මුඛ පරීක්ෂණකරු)

ඒ.කේ.ජයසිංහ. (2018 ජනවාරි මස 08 වැනිදා). බියගම ආයෝජන ප්‍රවර්ධන කළාපය. (යු.ඩී.හෙට්ටිආරච්චි, සම්මුඛ පරීක්ෂණකරු)

කෘෂිකර්ම පර්යේෂණ නිලධාරී කණ්ඩායම . (2018 මාර්තු මස 20 වැනිදා). බියගම ගොවිජන සේවා කාර්යාලය - අත්හරින ලද කුඹුරු ඉඩම් විශ්ලේෂණය සහ ඇළ මාර්ග පද්ධති. (යු.ඩී.හෙට්ටිආරච්චි, සම්මුඛ පරීක්ෂණකරු)

ජන හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුව . (2017). ගම්පහ දිස්ත්‍රික් සංඛ්‍යාත්මක අත් පොත. කොළඹ: ජන හා සංඛ්‍යාලේඛණ දෙපාර්තමේන්තුව.

සැලසුම් අංශය. (2017). සම්පත් පැතිකඩ - කෙටුම් පත. බියගම,ගම්පහ: බියගම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාලය.